

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 2 juni 2022

Notulen van de raadsvergadering van 2 juni 2022 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 7

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Tegenwoordig zijn 42 leden, namelijk: mevrouw I. Coenradie, mevrouw V.A. Bruin, de heer A.R. Oostdijk, de heer F. Achbar, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen mevrouw M.S.S. de Jong, de heer T. de Haan, mevrouw J.M. Nunnely, de heer R. Moti, de heer E. Yigit, de heer N. Balwantsingh, de heer T.J. Vonk, de heer G.J. Engberts, de heer G.J.M. Vreugdenhil, de heer B. van Drunen, mevrouw I. Elfilali, mevrouw M.M. Vlasblom, mevrouw S. Reitema, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, mevrouw C.M. Zeegers, mevrouw I. van Wifferen, mevrouw M.S. Abrahamse, de heer S.J.C. Becker, mevrouw D.A. van Groningen, de heer R.A.C.J. Simons, de heer D.J. van Dommelen, de heer S. Leewis, mevrouw S. van de Peppel, mevrouw A. Kockelkoren, de heer B. van Schaik, de heer R.T.J. van der Velden, mevrouw T.C. Hoogwerf, de heer T. Kuzu, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer T. Kind, de heer T.S.J. Coşkun, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer M.H. Biljoen, de heer V.P.G. Karremans, de heer S. Ceulemans.

Afwezig zijn 3 leden, namelijk: de heer M. Verhoef, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer en de heer J.M.D. de Waard

Namens het college zijn tegenwoordig mevrouw J. Bokhove en de heer A.H.P. van Gils

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1. *Opening en mededelingen*

De **VOORZITTER**. Ik open de vergadering en heet u allen hartelijk welkom. Ook welkom aan degenen die vandaag op afstand onze vergadering volgen. De vertegenwoordigers van de media hartelijk welkom. Onze medewerkers hartelijk welkom. Ik heb een aantal berichten van verhindering ontvangen. De heer Verhoef is afwezig, de heer Lansink-Bastemeijer is afwezig en de heer De Waard is afwezig. Mevrouw Van Wifferen is tijdens de middag- en avondzitting afwezig. Wethouder Bonte is afwezig tot 12.30 uur vanwege een commissievergadering in de Tweede Kamer. En uw voorzitter zal een moment afwezig zijn rond 15.00 uur in verband met een saluut aan een politieagent hier buiten. De heer Engberts heeft aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen. Het woord is aan de heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Het is al vaker gezegd hier in deze raad, het raadswerk is de afgelopen jaren veel zwaarder geworden. Er is meer werk op ons afgekomen, er zijn grote onderwerpen gedecentraliseerd, de stad is veel groter geworden, maar wij doen het werk nog steeds met dezelfde 45 raadsleden als honderd jaar geleden. Dat betekent dat we een aantal dingen anders zullen moeten organiseren en daar zijn we ook mee bezig. Een van die manieren om het werk te verlichten is het inzetten van

burgerraadsleden bij raadscommissies in plaats van een raadslid. In de andere steden doen ze dat ook, bijvoorbeeld in Amsterdam. Daar mag elke fractie, ongeacht de grootte van de fractie, vier fractievertegenwoordigers, zoals ze dat daar dan noemen, inzetten. En in Den Haag mag elke fractie er twee. Wij kennen tot nu toe alleen maar de inzet bij de kleinere fracties, dus de een-, twee- en driepersoonsfracties. Dat willen we graag uitbreiden met het systeem zoals dat in Amsterdam en Den Haag gebruikelijk is. Dat is voor ons hier in Rotterdam een beetje nieuw, en we stellen daarom voor dat alle fracties die groter zijn dan drie allemaal één burgerraadslid mogen voordragen, waarbij we het systeem voor de kleinere houden zoals het was. Wij hebben in het presidium al vaak gesproken over de aanpassing van ons systeem van burgerraadsleden en dat gesprek begon al in de vorige raadsperiode. Inmiddels zijn alle standpunten voldoende uitgewisseld en in de laatste vergadering kwamen we niet tot een voorstel richting de raad. Het heeft in mijn ogen niet zo vreselijk veel zin om alle argumenten en de gesprekken nog een keer te herhalen in het presidium. Tenslotte hebben we een te hoge werkdruk. Daarom kom ik na overleg met een aantal collega-fracties tot een wat ongebruikelijke procedure om dit dan te gieten in een initiatiefvoorstel tot wijziging van ons reglement van orde, waarover we de volgende vergadering dan kunnen stemmen. Daarmee dien ik dan na negen jaar ook eens een keer een initiatiefvoorstel in. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Ik zal het initiatiefvoorstel doorgeleiden naar de gemeenteraad via de griffier zodat u daarover kunt besluiten in de vergadering van 23 juni. Hartelijk dank.

2. *Aanwijzing burgerleden*

- a. *Onderzoek geloofsbrieven commissieleden niet zijnde raadslid*
- b. *Besluit tot toelating commissieleden niet zijnde raadslid*
- c. *Beëdiging commissieleden niet zijnde raadslid*

De **VOORZITTER**. Aan de orde is agendapunt 2, aanwijzing van burgerleden. Het agendapunt bestaat uit drie onderwerpen. Eerst de uitslag van het onderzoek van de geloofsbrieven. Daarna besluitvormend door u tot toelating van de commissieleden en tot slot zal ik overgaan tot de beëdiging van de commissieleden. Mag ik aan de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven onder leiding van de heer Simons en met als leden de heer Lansink, mevrouw Zeegers, mevrouw Kockelkoren en de heer Achbar, vragen om ons mee te delen wat de uitslag van de beraadslaging was?

De heer **SIMONS** (Ir). Ja, dank u voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven onderzocht van de volgende personen die zijn aangewezen als commissielid niet zijnde raadslid, ook wel burgerleden genoemd. Dat is Donatella Schalm-Civile, aangewezen door de fractie van Volt, Hilgo Wempe, aangewezen door de fractie van Volt en Robbert-Jan van de Werken, aangewezen door de fractie van de ChristenUnie. De commissie heeft de geloofsbrieven onderzocht en in orde bevonden, dus wij bevelen aan om deze mensen toe te laten als burgerraadslid voor de aankomende periode.

De **VOORZITTER**. Daarmee ontbind ik dan ook de commissie. Mag ik aan de raad vragen of u instemt met toelating van deze drie kandidaten? Ik kijk de raadzaal in, geen bezwaren. Dan heeft u aldus besloten tot toelating. Mag ik de griffier verzoeken om de kandidaten naar voren te geleiden voor beëdiging? Mag ik de raadsleden en andere aanwezigen vragen te gaan staan als u daartoe fysiek in staat bent?

Ik wil even checken bij de heer Van de Werken, u gaat de eed afleggen? En u beiden de belofte? Heel goed. Ik zal eerst de beide formuleringen uitspreken die horen bij de beëdiging en dan zal ik u verzoeken mij na te zeggen 'Zo waarlijk helpe mij God Almachtig', met twee

vingers op deze wijze opgestoken. U hoeft met uw lichaam niets te doen, alleen mij na te zeggen: 'Dat verklaar en beloof ik.' Helder? Oké.

'Ik zweer dat ik, om tot lid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid van een commissie naar eer en geweten zal vervullen.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.'

De heer **VAN DE WERKEN** (cu). Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank.

'Ik verklaar dat ik, om tot burgerlid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid van een commissie naar eer en geweten zal vervullen.

Dat verklaar en beloof ik.'

Mevrouw **SCHALM-CIVILE** (volt). Dat verklaar en beloof ik!

De heer **WEMPE** (volt). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte gefeliciteerd. Daarmee bent u toegelaten tot lid van een commissie en ik schors de vergadering voor enige ogenblikken.

(De vergadering is geschorst)

Heropening

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken te gaan zitten?

3. *Vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van 2 juni 2022*

De **VOORZITTER**. Aan de orde is agendapunt 3, vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van heden, 2 juni. Ik zal eerst de agenda met u doornemen en aan het einde zal ik u in de gelegenheid stellen eventuele aanvullende opmerkingen te maken. Er zijn drie verzoeken ontvangen voor een regulier debat, 'Verkeersproblematiek door werkzaamheden', van Leefbaar Rotterdam, VVD en CDA. 'Samen een vuist tegen LHBTQIA+haat in de voetbalwereld' van een groot aantal partijen. En 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City Rotterdam' van de Partij voor de Dieren, 50PLUS en Bij1. Wenst iemand nog het woord over deze planning voor vandaag? Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, dit agendapunt zou ik graag willen agenderen, want ik heb hier een motie over.

De **VOORZITTER**. Wat u bedoelt is 7.10. Zover zijn we nog niet.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). O, daar zijn we nog niet. Sorry.

De **VOORZITTER**. Maar het is goed dat u dat vast markeert. Er is één verzoek voor een tweeminutendebat ontvangen van de SP, 'Tsaar P.? Weg ermee!' Akkoord om dit te agenderen? Dan staat het op de agenda als 12.1. Vanuit de fractie van D66 en DENK heeft mij het verzoek bereikt, daar gaat hij mevrouw Van Wifferen, om het hamerstuk onder agendapunt 7.10 op te waarderen tot een onderwerp met een korte verklaring en eventueel een motie. Ik had u willen vragen om daarmee in te stemmen. Dat vindt u goed? Agendapunt 7.10 als hamerstuk, ik weet niet of dat een goede term is, te onthameren, begrijp ik. Zijn er leden die over andere agendapunten nog opmerkingen willen maken? Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, we gaan het straks hebben over agendapunt 6 en daar gaan we stemmen over de bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet van een aantal documenten.

De **VOORZITTER**. Ik kom zo bij de hamerstukken en dan krijgt u vanzelf van mij de ruimte.

De heer **BILJOEN** (gl). Nou ja, ik wilde eigenlijk vooraf al een procesvoorstel doen.

De **VOORZITTER**. Ja.

De heer **BILJOEN** (gl). Want gelet op de inhoud die aan deze agenda is toegevoegd, en dat een aantal leden niet in de digitale kluis kunnen, wil ik via u aan de wethouder vragen of hij een openbare versie van de ENSIA-bijlage wil toevoegen, sorry, ik heb echt haast, en wil het verstrekken aan de gemeenteraad, zodat de raad er nog even naar kan kijken alvorens de geheimhouding van wat geheim moet blijven, te bekrachtigen.

De **VOORZITTER**. Dat is precies wat ik bedoelde. U bent net te vroeg. Bij agendapunt 6 kom ik er zo even op terug. Ik heb de wethouder niet voor niets laten komen, hij zit hier. Het is allemaal goed, we regelen het allemaal keurig in. Het komt allemaal goed mijnheer Biljoen. Verder niets bijzonders.

Rond 12.45 uur is er een lunch beschikbaar. Vanwege de beschikbare ruimte wordt deze op twee locaties geserveerd. Voor de leden van de raad is dat in de gang bij de koffiekamer en voor ondersteunende medewerkers zal dat rond 12.30 uur in de Suze Groenewegzaal zijn. Een dringend verzoek om van die locaties ook gebruik te maken.

4. Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 21 april 2022

De **VOORZITTER**. We zijn aangekomen bij agendapunt 4, vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 21 april van het lopende jaar. Kunt u zich vinden in de notulen? Eenmaal andermaal.

5. Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2022 weken 16 t/m 21

De **VOORZITTER**. Dan mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd in de digitale doorlopende lijst van het lopende jaren weken 16 t/m 21. Kunt u zich vinden in de voorgestelde wijze van afdoening? Dat is het geval.

6. Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet

De **VOORZITTER**. Dan mijnheer Biljoen, bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet.

6.1 *Bijlagen behorende bij de brief van burgemeester en wethouders over de collegeverklaring gemeente Rotterdam ENSIA 2021 (Eenduidige Normatiek Single Information Audit)*

De **VOORZITTER**. 6.1 betreft de bijlagen behorende bij de brief van burgemeester en wethouders over de collegeverklaring gemeente Rotterdam ENSIA 2021 (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Ik heb begrepen dat de heer Biljoen zojuist een verzoek aan de wethouder deed. Wilt u daarop reageren wethouder?

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Ook even naar aanleiding van wat de heer Biljoen zei, hebben we als college nog even heel precies gekeken naar wat er precies geheim zou moeten zijn aan die bijlage. Daaruit blijkt dat de bijlagen 2, 3 en 4 niet langer geheim hoeven te zijn en dat bijlage 1 grotendeels openbaar kan worden maar dat er een of twee, of in ieder geval enkele passages of feitelijkheden in staan die wel geheim zouden moeten zijn omdat die mogelijk, als ze openbaar zijn, aanleiding zouden kunnen zijn om wat risico's voor de beveiliging te kunnen gaan geven. ENSIA betekent dat eigenlijk alle gemeenten verplicht zijn om die basisregistraties waar heel Nederland mee werkt, op orde te hebben en dat moet dus voor 1 juli ingediend zijn. Het meest praktisch zou zijn, daarom verzoek ik via de voorzitter de raad om bijlage 2, 3 en 4 niet te bekrachtigen, bijlage 1 de geheimhouding enkel te bekrachtigen voor zover de zwartgelakte passages in die nieuwe set die intussen is aangeleverd bij de griffie en daarmee ook in uw bezit is. Die wordt dan daarmee dus openbaar, minus die zwartgelakte passages.

De **VOORZITTER**. Het voorstel is dus om bijlage 2, 3 en 4 openbaar te maken en de rest openbaar te maken minus de zwartgelakte onderdelen van de bijlage. Heb ik het goed samengevat wethouder? Mijnheer Biljoen, kunt u zich hierin vinden?

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, alleen staan de documenten op dit moment nog niet op mijn iBabs, dus ik stel dan voor om de besluitvorming op dit agendapunt even aan te houden totdat ze zijn gepubliceerd.

De **VOORZITTER**. Dat is prima. Dan gaan we kijken of u die stukken wel op iBabs kunt krijgen. Dus we handelen naar wat de wethouder net heeft aangegeven en we gaan in de loop van vandaag kijken hoe of wat. Dat betekent dus dat we de stemming over 6.1 voorlopig nog even aanhouden. Correct? Heel goed. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja voorzitter, even twee punten met betrekking tot dit agendapunt. Ik begrijp van de wethouder dat er spanning op zit. Dat vind ik erg vervelend, maar wat ik nog vervelender vind is dat wij het in deze vergadering nu voor de eerste keer horen. Ik vind eigenlijk gewoon dat het terug moet naar de commissie Bestuur. Daar hadden we met goed fatsoen het erover kunnen hebben. Ik vind het onbegrijpelijk dat dat nu zo voor ons neergelegd wordt, dat we nu een rare constructie gaan bedenken, van vandaag nog een keertje even langs krijgen en dan mogen we er nog wat van vinden. Als we dan goed willen vergaderen met z'n allen, laten we het dan ook netjes doen. Ik snap de haast hoor, ik begrijp ook dat er in één keer een overval is geweest, dus dat wil ik wel gemeld hebben. Het bevalt mij helemaal niet dat wij op deze manier zo agendapunten in de raadsvergadering krijgen, dus dat wil ik echt even gezegd hebben. Het tweede punt is, dat als het dan toch al is, dan hebben we één geheimhouding over en daar is 50PLUS tegen.

De **VOORZITTER**. Maar ik mag uw bijdrage niet opvatten als een verzoek aan de raad om dit alsnog naar de commissie terug te sturen? Ik beschouw het als een kanttekening. Klopt dat?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Het liefst zou ik dat wel doen, maar ik begrijp uit de woorden van de wethouder dat er grote druk op staat omdat het op 1 juli allemaal rond moet zijn en dan hebben we dus een probleem. Dus in dit geval kan ik me voorstellen dat ik het laat lopen, maar ik wil wel gezegd hebben dat ik dit gewoon een heel onprettige werkwijze vind met betrekking tot agendapunten. Ik vind gewoon dat we hier fatsoenlijk over moeten praten. Ik moet zelf gaan opzoeken waar we het allemaal over gaan hebben. Het is geheim. Ik heb zitten googelen waar we het nu eigenlijk überhaupt over hebben. Dan denk ik dat het toch net even netter was geweest om ons iets beter te informeren en daar hebben we commissies voor, de commissie Bestuur.

De **VOORZITTER**. Helder, maar dan is mijn conclusie juist. Het is een cri de coeur, het is een kanttekening, maar niet het verzoek om het formeel terug te sturen naar de commissie, want dat is wel wat ik wil arresteren. Aldus. En voor zover er dan wel geheimhouding wordt voorgesteld door de wethouder, mevrouw Verkoelen, bent u om bekende redenen tegen. Ik check het ook nog bij andere collega's. Dat geldt voor de heer Van der Velden in dezelfde mate en voor de heer Coşkun ook. Maar stemming op dit punt houden we nog even aan totdat de heer Biljoen witte rook tot ons kan laten komen.

6.2 *Bijlage A-1 behorende bij de voortgangsbrief Warmtebedrijf april 2022 van burgemeester en wethouders*

De **VOORZITTER**. 6.2, Bijlage A-1 behorende bij de voortgangsbrief Warmtebedrijf 2022 van het college van burgemeester en wethouders, waarbij ik hier wil aantekenen dat één lid van Leefbaar Rotterdam, de heer Vreugdenhil, is geacht niet mee te stemmen bij dit onderwerp. Dat teken ik even voor het verslag aan. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja, dat is een bekrachtiging geheimhouding, toch?

De **VOORZITTER**. Ja, 6.2 en 6.3.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja, laat ik gelijk even, 6.2, daar is 50PLUS tegen, 6.3, daar is 50PLUS voor. Zal ik gelijk de rest ook even doen? Dan heeft u ze maar gehad. 6.4, wat u zo dadelijk gaat doen, de brief met betrekking tot de risicoanalyse BOOR, tegen. En 6.5, de monitor en grondexploitaties, daar is 50PLUS voor.

De **VOORZITTER**. Deze aantekening maken we in het verslag. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, vandaag hebben we hopelijk het laatste debat over het Warmtebedrijf. Ik vroeg me af wanneer dan de geheimhouding definitief wordt opgeheven, omdat het toch te controleren moet zijn wat we hier uitspoken, of wat er in allerlei achterkamertjes uitgespookt wordt. Dat zeg ik ook omdat de mensen van de pers ook hun werk moeten kunnen doen en dat kan niet als alles in de kluis blijft liggen. Zelf heb ik niet in die kluis gekeken. Ik weet niet eens hoe het werkt, maar ik heb er ook niet in gekeken, maar ik ben ook niet voor die geheimhouding, dus ik ben tegen het alsmaar in stand houden van die geheimhouding. Maar misschien kan de wethouder nog zeggen wanneer het opgeheven wordt, maar anders ben ik tegen het geheimhouden van 6.2 en 6.3. En het geldt ook een beetje voor BOOR, omdat het toch het Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam is. In de naam zit het al, openbaar onderwijs. Hoe kun je nu iets geheimhouden in het openbaar

onderwijs? Dat vind ik ook niet erg logisch. De grondexploitatie is iets anders, want dat is een lopende zaak. Ik kan me voorstellen dat je lopende zaken nog even onder de pet houdt, maar op een gegeven moment moet ook dat allemaal openbaar worden.

De **VOORZITTER**. Helder, die kanttekeningen noteren wij, met het verzoek aan de wethouder om aan te geven wanneer geheimhouding inzake het Warmtebedrijf kan komen te vervallen. Doorgaans, mijnheer Coşkun, bepaalt u als raad zelf of die geheimhouding komt te vervallen. Maar wellicht dat de wethouder een indicatie of een richting van denken kan geven.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. We hebben het van de week ook in de commissie besproken. Op dit moment is die geheimhouding in elk geval nodig voor een groot aantal partijen wat betreft hun eigen besluitvorming, waarvan de gemeente Rotterdam er een is. Als die onderhandelingen allemaal tot een definitief resultaat geleid hebben, zullen we kijken welke onderdelen, of misschien wel alles, openbaar gemaakt kan worden. Dan zal er een voorstel van het dan zittende college komen om die geheimhouding op te heffen voor zover dat kan. Dat zal dus in het najaar zijn, denken we, als vertaald is wat nu in besluitvorming is tot definitieve aandelen, transacties en overeenkomsten.

De **VOORZITTER**. Een toezegging dat in het najaar een actief voorstel van de zijde van het college ten aanzien van openbaarmaking van de stukken te verwachten zal zijn. Helder. Mijnheer Van der Velden, u wilt ook nog een opmerking maken?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Wij zijn tegen geheimhouding van de stukken.

De **VOORZITTER**. Kan ik van de raadsleden vaststellen dat met de gemaakte opmerkingen van de drie leden van de raad, de rest van de geheimhouding kan worden bekrachtigd, minus 6.1? Dat moeten we wel in de loop van vandaag doen, want anders vervalt überhaupt de mogelijkheid tot geheimhouding. Mijnheer Biljoen, dat moeten we wel in de loop van vandaag doen, dus ik verwacht straks een seintje van u. Dan kan ik de raad weer om een oordeel vragen. Dus 6.1 komt nog in de loop van vandaag terug. Wethouder, hartelijk dank.

6.3 *Bijlagen behorende bij het raadsvoorstel met betrekking tot de verkoop van het Warmtebedrijf Rotterdam*

6.4 *Brief met bijlagen met betrekking tot de risicoanalyse BOOR*

6.5 *Monitor Grondexploitaties (geheime deel) behorende bij de jaarrekening 2021*

De **VOORZITTER**. Dan zijn we nu aangekomen bij Monitor Grondexploitaties. Eén ding heb ik overgeslagen in de agenda. Dat had ik u wel moeten melden. Dat is dat er overeenstemming is over een spreektijd van drie uur vandaag. Mijnheer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, er werd net gemeld dat mevrouw Van Wifferen niet bij de avondvergadering is. Ik weet niet hoe we in drie uur in de avond zien te komen, dat gaat mij tijd-technisch niet lukken. Volgens mij zijn daar meer uren voor nodig, dus ik stel voor om op zijn minst, gezien de agenda, naar vier uur spreektijd te gaan. Ik wil niet gelijk naar zes uur, maar als we echt in de avond gaan vergaderen, dan is een spreektijd van drie uur heel erg ingewikkeld. Dan heb ik maar negen minuten en dan krijg ik er straks weer minuten bij en dan is het onderwerp voorbij.

De **VOORZITTER**. Ik vrees dat we dit debat vaker gaan doen in de komende jaren. Ik kijk even naar de raad. Het verzoek van de heer Coşkun is om op te waardenen naar vier uur. Ik zie geen instemmende geluiden van de zijde van de raad, wel steun van mevrouw Verkoelen. Voor het overige merk ik geen steun in de raad voor het voorstel. Het voorstel is daarmee dan ook verworpen.

Onder 6.5 had ik nog Monitor Grondexploitaties, maar die hadden we al gehamerd.

7. HAMERSTUKKEN

7.1 *Het voorstel tot wijziging van de Verordening fractieondersteuning 2022*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar de hamerstukken. Blijft u er nog even bij? 7.1, het voorstel tot wijziging van de Verordening fractieondersteuning. Gehamerd. Een, twee, drie, akkoord.

7.2 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Mijnkintbuurt, blok 3'*

De **VOORZITTER**. 7.2. het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Mijnkintbuurt, blok 3'. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Agendapunt 7.2, daar zijn wij tegen.

De **VOORZITTER**. Dat is dit dus inderdaad. Dan wordt de Partij voor de Dieren geacht tegen het voorstel onder 7.2 te hebben gestemd. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, de Mijnkintbuurt, daar waren we in het verleden tegen en ik ben te weinig op de hoogte van de huidige situatie om hier voor te kunnen stemmen, dus bij twijfel stem ik tegen.

De **VOORZITTER**. Helder. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Tegen voorzitter. En dan pak ik gelijk 7.3, want dat gaat er ook meteen over. Daar zijn wij ook tegen.

De **VOORZITTER**. Oké. Dan met de stemmen van de PvdD, SP en 50PLUS tegen, is 7.2 gehamerd.

7.3 *Het voorstel met betrekking tot de onteigening van percelen gelegen in de 'Mijnkintbuurt, blok 3'*

De **VOORZITTER**. Bij 7.3 heb ik net kennisgenomen van het standpunt van mevrouw Verkoelen. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Wij zijn ook tegen 7.3.

De **VOORZITTER**. Dat geldt voor de SP ook. Met de stemmen van deze drie partijen tegen is het voorstel onder 7.3 geaccordeerd.

7.4 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Uitbreiding Leidingstrook Moezelweg'*

De **VOORZITTER**. 7.4, het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Uitbreiding Leidingstrook Moezelweg'. Kan het voorstel worden gehamerd? Eenmaal andermaal, akkoord.

7.5 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 's-Gravendijkwal 122'*

De **VOORZITTER**. 7.5, het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 's-Gravendijkwal 122'. Kan dit worden gehamerd? Dat is het geval.

7.6 *Het voorstel tot het van toepassing verklaren van de coördinatieregeling ex artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het project 'Haringvliet e.o.'*

De **VOORZITTER**. 7.6, het voorstel tot het van toepassing verklaren van de coördinatieregeling ex artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het project 'Haringvliet e.o.' De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, daar stemmen wij tegen.

De **VOORZITTER**. Helder. Anderen? Met de stemmen van de PvdD tegen is 7.6 gehamerd.

7.7 *Het voorstel tot het vaststellen van een zienswijze met betrekking tot de ontwerpbegroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)*

De **VOORZITTER**. Dan het voorstel tot het vaststellen van een zienswijze met betrekking tot de ontwerpbegroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). Gehamerd.

7.8 *Het voorstel om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerpbegroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard*

De **VOORZITTER**. 7.8, het voorstel om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerpbegroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard. Gehamerd.

7.9 *Het voorstel met betrekking tot de tweede wijziging van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond*

De **VOORZITTER**. 7.9, het voorstel met betrekking tot de tweede wijziging van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond. Gehamerd.

7.10 *Het voorstel met betrekking tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond*

De **VOORZITTER**. 7.10 wordt een bespreekpunt, hadden we afgesproken in de orde van deze vergadering, dus dat zullen we straks bespreken.

8. ONDERWERPEN MET EEN REGULIER DEBAT

8.1 *Brief van burgemeester en wethouders over het Voorlopig Pakket Participatietraject Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA)*

De **VOORZITTER**. Dan zijn we nu bij de onderwerpen met een regulier debat. Mevrouw Van Wifferen, ik zal zo meteen kijken wanneer we agendapunt 7.10 kunnen bespreken in verband met uw afwezigheid vanmiddag en vanavond. Aan de orde de brief van het college van burgemeester en wethouders over het Voorlopig Pakket Participatietraject luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA). De wethouder is aangeschoven en als eerste spreker is de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter, een wijze man zei ooit: de geschiedenis herhaalt zich, eerst als tragedie en daarna als klucht. Dat gevoel krijgt de SP ook bij de luchthaven RTHA, voorheen bekend als Zestienhoven. Dertig jaar geleden voorzitter, was er een Integraal Plan Noordrand Rotterdam, IPNR, een megalomaan plan van 3 miljard gulden, om de luchthaven te verplaatsen omdat daar woningen gebouwd moesten worden. Dat plan ging de prullenmand in dankzij massaal verzet van de omwonenden, niet alleen uit Rotterdam maar ook uit Schiedam en Bergschenhoek, die net zoveel last hadden van dat Rotterdamse vliegveldje. Omdat de luchthaven altijd al miljoenverliezen leed, was dat IPNR bedacht. Toen dat niet doorging, werd het voor een appel en wat aandelen verkocht aan Schiphol en in plaats van een echt klein zakenvliegveldje werd het een overstort voor alles wat Schiphol zelf liever niet had. Vakantievluchten van Transavia en andere kilometerknallers. Voorzitter, RTHA is nog altijd verliesgevend en vooral overlast gevend. Overlast voor de omwonenden met geluid, uitlaatgassen en nog zo wat. Bovendien ligt het op een locatie waar we al dertig jaar lang prima duizenden mooie woningen kunnen bouwen rond een fantastisch centraal park. Officieel gaat het vandaag over het mislukken van een participatietraject waar ongelofelijk veel geld en tijd aan is verspild. Mislukt omdat alleen de groeiscenario's zijn onderzocht en de bewoners buitenspel zijn gezet. Verspild omdat men bij de opzet van dat participatietraject vanaf het begin zowel de kool als de geit wilde sparen. En iedereen weet dat dat niet gaat. Het is of de kool, of de geit. We zullen moeten kiezen. In Istanbul werden deze week de eerste 145.300 bomen geplant voor een van de vijf grootste parken ter wereld op het nu gesloten Atatürk Airport. Wat in Istanbul kan, kan in Rotterdam ook. De SP was, is en blijft tegen Rotterdam The Hague Airport. De SP is niet tegen vliegen, soms moet het. Zelf ben ik heel vaak vanaf Schiphol of Zestienhoven de wereld in gestuurd, maar iedereen beseft nu dat de luchtvaart wel zal moeten krimpen. Daarom deden we mee aan de actie op 14 mei, georganiseerd door de BTV, Bewoners tegen Vliegtuigoverlast, opgericht en groot gegroeid bij de acties tegen dat IPNR, ruim dertig jaar geleden. Helaas is de BTV nog altijd nodig om aan deze klucht een eind te maken. Dan heb ik een motie voorzitter, maar die heb ik dan weer op mijn tafel laten liggen. Mag ik hem halen?

De **VOORZITTER**. Hij wordt u gebracht. Ik dank u zeer.

De heer Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Woningen rond een park zijn nodig. Vliegveld overbodig!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van agendapunt 8.1 het Voorlopig Pakket Participatietraject luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- het Participatietraject om draagvlak te creëren bij de omwonenden tot nu toe is mislukt;

overwegende dat:

- het ook in de toekomst onmogelijk zal blijken om zowel de belangen van de bewoners als de belangen van eigenaren van de luchthaven te verenigen;

verzoekt het college:

- aan de minister duidelijk te maken dat er geen draagvlak te vinden is onder de Rotterdamse bevolking voor uitbreiding of handhaving van de vroegere Luchthaven Zestienhoven, nu RTHA;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Dank u wel voorzitter. Even over de timing, ik heb straks een aantal moties in te dienen. Die liggen niet op mijn tafel maar die liggen zelfs nog beneden, dus als de fractiemedewerkers meekijken en ik hoop dat ze dat doen, of ze dan even naar boven willen komen om die moties te brengen. Dat even als inleiding. Maar voorzitter, een serieus onderwerp, want wordt het meer of wordt het minder hinder? Het lijkt erop dat alles draait om die ene vraag. Maar waarom zouden we ons eigenlijk tot die vraag beperken? De vraag zou toch moeten zijn wat het beste is voor Rotterdam. En tegen de achtergrond van het woningvraagstuk, schreeuwend ruimtegebrek en een klimaatcrisis die ons de adem beneemt, is ons antwoord helder: geen vliegveld in de stad. We zijn er ook van overtuigd dat we over twintig, vijftig jaar met elkaar denken: dat was toch wel raar, dat we een vliegveld in een stad hadden. Net zoals we het nu raar vinden dat stoomtreinen dwars door de stad gingen of dat er zware industrie in of om woonwijken werd gebouwd. Natuurlijk weet je altijd nog wel wat mensen te vinden die er zo aan gewend zijn dat ze zeggen: daar heb je toch geen last van? Dat was met die stoomtreinen ook het geval en dat is, zo lezen we vanochtend in het AD, met het vliegveld ook het geval. Maar voorzitter, dat is aan onze kleinkinderen niet uit te leggen. Alternatieven moeten onderzocht worden. We kunnen toch niet gaan zeggen dat we op het moment dat we besluiten gingen nemen niet eens de alternatieven wilden onderzoeken. Daarom willen we dat die alternatieven goed worden onderzocht. Er is ook een goed alternatief voorgesteld in de vorm van een initiatiefvoorstel van zes partijen en we willen van de wethouder echt een klip-en-klare toezegging hebben dat die alternatieven ook echt serieus, transparant en objectief onderzocht gaan worden. En als we die toezegging niet helder genoeg vinden, dan kunnen we overwegen om in de tweede termijn alsnog een motie daarover in te dienen. Als we dan meepraten over een mogelijk luchtvaartbesluit, wat we liever niet doen omdat een luchtvaartbesluit gaat over luchtvaart, terwijl we eigenlijk van die luchtvaart af willen, maar als we er dan over praten, wat hebben we dan de afgelopen tijd zitten doen? De gemeente zat aan tafel met een opdracht. Als stakeholder was er een stevig belang. Krimp moet onderzocht worden. En de directeur van de luchthaven zegt: dat verzoek heeft mij nooit formeel bereikt. In het resultaat is het onderzoek naar krimp gewoon van tafel geveegd. En we zitten nog steeds aan diezelfde tafel. Hoe kan dat? Mijn vraag aan de wethouder is dan ook: hoe heeft de gemeente deze opdracht aan tafel ingebracht? Is op grond daarvan te verwachten dat de directeur van RTHA ook formeel dus wist van die opdracht? Heeft de gemeente geprotesteerd binnen het participatieproces dat deze belangrijke opdracht vanuit de gemeenteraad niet werd meegenomen? En wat was de reactie van de gemeente toen anderen te kennen gaven dat dit niet gewenst wordt. En welke consequentie heeft de gemeente daaraan verbonden? Voorzitter, waar het bewoners en ons ook over gaat, als er dan in de toekomst een vliegveld moet blijven, dan met minder hinder. De VVD'er Dirk Breedveld analyseerde messcherp dat met wat er nu ligt, er geen garantie is op minder hinder. Geen garantie. Deelt de wethouder de conclusie van deze doorwrochte analyse? En

voorzitter, wat ons ook niet lekker zit, is er dat een mogelijk luchtvaartbesluit wordt afgegeven voor onbepaalde tijd, waartegen geen bezwaar en beroep mogelijk is. Wij willen dat het college er bij de minister op aandringt dat er een einddatum op het besluit komt en dat dit besluit wordt opengesteld voor bezwaar en beroep. Daar zou ik graag een motie over willen indienen, maar dat gaat mij nog steeds niet lukken dus dat hoop ik aan het eind van mijn betoog te doen. Ten slotte voorzitter, wiens belangen worden in dit participatieproces ingebracht? Zijn dat ook de belangen van de toekomstige generatie? Tegen de achtergrond van de klimaatcrisis weten we dat zij niet profiteren van de huidige luchtvaart, maar wel zwaar zullen lijden aan de gevolgen daarvan. Om hun positie zichtbaar te maken, willen we dat er bij toekomstige participatieprocessen een extra stoel wordt aangeschoven. Een lege stoel, maar die iedereen eraan herinnert dat ook zij, de toekomstige generatie, belangen hebben. Een belang, maar geen stem. Het is dus ook aan ons om daarop te wijzen en die stem te vertolken. Daarvoor wil ik ook straks een motie indienen. Ik doe een beroep op uw verbeeldingskracht, van alle 45 raadsleden, om die stoel ook voor te stellen als we zo dadelijk gaan stemmen over deze moties. Dat we ons proberen voor te stellen dat er ook een generatie is die geen stem heeft maar wel een groot belang, op het moment dat wij stemmen over de toekomst van dat heel belangrijke stukje Rotterdam, met zoveel potentie, die wij mede vormgeven. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ook ik zit nog op moties te wachten, dus ik zal ook mijn moties in de tweede termijn indienen. Excuses daarvoor. Ik zal wel toelichten waarover ze gaan. De luchthaven heeft veel losgemaakt de afgelopen weken. We hebben hier in de commissie ook een debat gehad met bezorgde bewoners. Maar zoals ik ook al zei in de commissie, heeft de luchthaven ook veel steun onder Rotterdammers. We moeten denk ik genuanceerd kijken naar de luchthaven. Er is een aantal bewoners die daar overlast van ondervindt. Dat moeten we ook niet bagatelliseren. Die laten zich goed horen. Maar er is gewoon een grote meerderheid van de Rotterdammers die hartstikke blij is met de luchthaven en die daar gebruik van maakt. Vandaag stond ook weer een artikel in het Algemeen Dagblad, dat ook het beeld toch wel weer wat nuanceert van bewoners die naast de luchthaven wonen en die ook zeggen: goh, wij ervaren die overlast niet of wij ervaren dat anders.

De **VOORZITTER**. De heer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja, dank u voorzitter. De heer Becker haalt aan dat een grote meerderheid voor de luchthaven is. Hoe rijmt de heer Becker het dat een grote meerderheid buiten de omgeving van de luchthaven voor een luchthaven kan zijn, maar de mensen die de rondom de luchthaven wonen, daar enorm veel last van hebben. Hoe werkt dat dan in onze democratie dat we dan toch uitgaan van de mensen die ergens geen last van hebben maar toch ergens voor kunnen zijn, en dus de mensen die ergens wel last van hebben op die manier kunnen onderdrukken? Kan de heer Becker daarop reflecteren?

De **VOORZITTER**. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Overlast is ook iets subjectiefs hè. In een straat kan de ene mijnheer heel veel overlast ervaren en een andere niet. Vandaag in het AD zijn er ook bewoners van rond de luchthaven, onder andere uit Overschie, die zeggen: wij ervaren dat toch niet of anders. Daarmee is er ook in de wijken rondom de luchthaven onder veel bewoners steun voor de luchthaven. Dus ik roep alleen op om daar genuanceerd naar te kijken.

De **VOORZITTER**. De heer Segers.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Een vraag aan de heer Becker. Weet hij waarom er nu juist in die richting van Overschie minder klachten komen?

De **VOORZITTER**. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). In mijn optiek heeft dat te maken met de vliegroutes. Overschie is direct gelegen eigenlijk naast de luchthaven, dus niet onder de vliegroutes, waarmee er in Overschie minder overlast wordt ervaren. Maar het heeft ook te maken met verwachtingenmanagement. Als je kijkt naar Park Zestienhoven, dat is allemaal voornamelijk nieuwbouw, en de mensen die daar gekocht hebben, hebben ook getekend, van: we weten dat er een luchthaven is. Die zijn daar ook op geweest. Ik kom daar ook later nog op.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Ik ben blij om te horen van de heer Becker dat hij goed weet hoe dat in elkaar zit. Dat is dus ook precies de reden. De vliegtuigen gaan niet of nauwelijks meer die kant op en daarom heb je aan die kant van het gebied minder klachten. Wij gaan hier over Rotterdam, maar ik vind ook dat we verder moeten kijken dan onze neus lang is. Kijk gerust naar Lansingerland, kijk naar Zuidplas, kijk ook wat die gemeenten de afgelopen dagen voor uitspraken hebben gedaan als gemeenteraad. Die hebben allemaal gezegd: dat VPP, dat zint ons niet, daar zit groei in. Wij ervaren enorm veel extra overlast en dat zint ons niet. Dus daar moet u naar kijken en inderdaad niet naar die gebieden die nu minder overlast ervaren, omdat inderdaad de vliegtuigen van hen wegvliegen.

De **VOORZITTER**. Een kleine opmerking. Voor het geval dat mensen die niet kundig zijn op een afstand met ons meekijken, zo min mogelijk afkortingen gebruiken alstublieft. Mijnheer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Dank u wel. In het traject dat er geweest is, in dat participatietraject zijn de bezorgde bewoners uit het traject gestapt. Ze hebben hier wel ingesproken. Hoe dat traject gegaan is, daar zijn we niet allemaal bij geweest, maar ik denk wel dat het van belang is dat we proberen om hen weer aan tafel te krijgen. Dus we zullen zo ook een motie indienen die oproept om die twee bewonersgroepen die uit het traject zijn gestapt weer aan tafel te krijgen zodat zij ook hun feedback kunnen meegeven richting het uiteindelijke plan.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja voorzitter, roept de heer Becker dan ook het vliegveld op om zijn positie, dat krimp sowieso onbespreekbaar is aan tafel, niet meer in te nemen?

De **VOORZITTER**. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Nee, wij zijn geen voorstander van sluiting van de luchthaven en ook geen voorstander van krimp, dus die oproep zullen wij niet doen. Wat betreft die bewoners heeft de heer Breedveld al aangegeven, ook in de brief volgens mij die ook naar de gemeenteraad is gegaan, dat zij openstaan om weer onderdeel te worden van het traject. Dus die bewoners zijn er ook waarschijnlijk voor te porren en dat zou gewoon waardevolle input zijn.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Voorzitter, we hebben die bewoners hier in de commissie gehad. Die hebben volgens mij twee dingen gezegd. Een: het is voor ons onacceptabel dat krimp niet eens besproken kan worden. En twee: wij moeten een geheimhouding leveren met onze achterban die alle andere partijen niet hoeven te doen. Als u zegt: ik wil een serieuze poging doen om die bewoners weer terug aan tafel te krijgen, dan moet u ook zeggen: dan moeten die twee eisen van de kant van de luchthaven van tafel af.

De **VOORZITTER**. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Nee, dat ga ik niet zeggen. Wij hebben dit uitvoerig in de commissie besproken. Ook gezien de spreektijd wil ik die discussie niet helemaal gaan herhalen. Wat ik wel kort als reactie wil aangeven, wij zijn geen voorstander van krimp. Wij vinden ook dat dat participatietraject zorgvuldig is gelopen. Er is aangegeven in het participatietraject, daar zeggen de bewoners van dat ze het niet oké vonden, van: er is een bepaalde vorm van geheimhouding, want mensen leggen dingen op tafel en dat moet niet allemaal eindelijk gedeeld worden. En er zijn momenten dat je terug kan naar je achterban. Dit is nu een moment waarin de deelnemers, waaronder de gemeente Rotterdam, teruggaan naar de achterban, waarin ook de bewoners teruggaan naar hun achterban en er weer een moment komt waarop men samenkomt en er wat van kan vinden. Het zou dus waardevol zijn als die bewoners weer aan tafel komen. Dat is waartoe we zullen oproepen.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja voorzitter, de heer Becker kan eromheen dralen, maar de twee punten zijn dat de bewoners twee eisen op tafel hebben gelegd op basis waarvan zij het participatietraject onvoldoende vonden. Als daar niet aan voldaan kon worden, dan konden zij zich ook niet volwaardige deelnemers in het veld noemen. Als de heer Becker serieus is en zegt: ik wil dat die bewoners weer aan tafel komen, dan moet je in ieder geval een stap richting hun kant doen. En als je zegt: dat is onacceptabel, dan moet je dus ook accepteren dat die bewoners niet aan tafel komen.

De **VOORZITTER**. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Ja, duidelijk. Ik vervolg mijn betoog omwille van de spreektijd. We hadden het net over de aanvliegroutes. Als je kijkt naar de aanvliegroutes, dan buigen de vliegtuigen de laatste jaren veel meer af. Die zijn minder rechtdoor. De aanvliegroute rechtdoor gaat over Bleiswijk richting Gouda, buigt dan af, stijgt wat minder snel. De laatste jaren wordt er sneller gestegen en sneller afgebogen, waardoor de vliegtuigen meer vliegen over de wijken Hillegersberg, Alexander en Schiebroek. Vijf jaar geleden heeft Jan-Willem Verheij, destijds VVD-gemeenteraadslid, een motie ingediend 'Houd die routes rechtdoor', om overlast in dichtbevolkte gebieden te voorkomen, dus in Rotterdam. Dat is de motie 'Rechttuit'. Wij zullen een motie indienen om weer op te roepen om te kijken naar die routes, om op die manier overlast te voorkomen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Ik kan de heer Becker nu alvast vertellen dat dat een motie voor de Bühne is want die zal niet uitgevoerd kunnen worden. Dat is om het simpele feit dat Schiphol blijft groeien en vooralsnog helaas Zestienhoven blijft groeien. Deze vliegvelden liggen op minder dan zestig kilometer

vogelvlucht van elkaar af, en dat zal betekenen dat de Rotterdamse vliegtuigen, die vaak kleiner zijn, zullen duiken voor het Amsterdamse verkeer. Dus u kunt moties indienen zoveel als u wilt, maar als u geen stop op die groei zet, dan zal de overlast alleen maar toenemen, zelfs als het die geweldige stillere vliegtuigen worden, om het simpele feit dat we geen ongelukken in de lucht willen en het Rotterdamse verkeer langdurig laag moet vliegen om niet te interfereren met het Amsterdamse verkeer. Wat gaat u daaraan doen?

De **VOORZITTER**. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Het is mooi dat u het noemt. U noemt al de stillere vliegtuigen. Nou, stillere vliegtuigen moeten ook echt stil zijn en moeten voldoen aan de geluidsnormen. Daar zullen we ook een motie over indienen. Daarnaast is er mogelijk groei. Ik krijg nu ondertekende moties, o kijk. Er is groei mogelijk binnen de geluidscontouren hè, dat is beperkt tot vijftig procent. Wij zullen ook een motie indienen dat die groei alleen tussen 9 en 9 plaats zal vinden. En op die manier proberen we die zorgen van de bewoners toch ook beter te borgen en daarnaast op te roepen dat die bewoners ook weer aan tafel komen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Dank voorzitter, maar ik constateer dat de heer Becker op vrijwel geen enkele vraag antwoord geeft, want u heeft gewoon uw termijn afgemaakt. Maar wat gaat u nu doen aan het feit dat allebei die vliegvelden met dit soort luchthavenbesluiten en dit soort luchtvaartnota's van over het algemeen VVD-ministers overigens, dat als die blijven komen, dat allebei die luchthavens gewoon blijven groeien en dat dat verkeer dus interfereert? Het wordt drukker in de lucht, Rotterdams verkeer zal moeten duiken. Wat gaat u daaraan doen? Dan kunt u niet zeggen: wij willen tegemoetkomen aan zorgen van bewoners doordat er stillere vliegtuigen moeten komen. Maar het gaat gewoon simpelweg over die drukte in de lucht.

De **VOORZITTER**. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Ja, ik denk dat het belangrijk is dat we met die motie nu in het traject inbrengen dat er goed naar die vliegroutes gekeken moet worden. Daar gaat de luchtverkeersleiding ook wat van vinden. Dat is wat u aangeeft. Maar het is denk ik in ons belang dat die routes zo min mogelijk over dichtbevolkte gebieden over Rotterdamse stadswijken gaan. Dat is wat wij straks zullen indienen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Segers-Hoogendoorn, ik zie niet dat u naar elkaar toe groeit.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Maar toch voorzitter, even met permissie, want ik wil dat punt wel gemaakt hebben. De inwoners van Rotterdam en ook die van omliggende gemeenten hebben helemaal niks aan de VVD in dit opzicht, want u komt straks weer met een stortvloed aan bühnemoties die in principe helemaal niks doen, want u pakt het probleem bij de wortel niet aan. U zegt: groei maar lekker, luchtvaart. Sterker nog, maar dat is mijn vraag even, want u zegt in uw betoog dat u genuanceerd naar deze kwestie wilt kijken. Ik ga straks een motie indienen waarbij ik zeg: goh jongens, als wij nu eens een goed debat willen hebben over nut en noodzaak van dat vliegveld, zullen we dan naast de gebruikelijke groeiscenario's ook eens een keer daarnaast krimpscenario's doorrekenen zodat we een goede vergelijking hebben? Ik mag aannemen dat met die genuanceerde blik op de zaak, de VVD die motie dan gaat steunen. Kan ik dat van de heer Becker horen?

De **VOORZITTER**. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Nee, ik kan dat zo niet toezeggen. Zijn dat de moties die u reeds met mij heeft gedeeld? Nee, die gaan uit van een krimpscenario, ik heb net al aangegeven dat wij tegen sluiting en ook tegen krimp van de luchthaven zijn, dus dat is wat ik al in het betoog heb aangegeven.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Er staat in die motie absoluut niet dat de luchthaven moet krimpen, er staat in dat als je groeiscenario's doorrekent, dat gebeurt namelijk altijd, je daarnaast ook krimpscenario's moet doorrekenen, omdat je alleen op die manier een vergelijking hebt. Ik kan me voorstellen dat de heer Becker daar op geen enkele manier tegen kan zijn.

De **VOORZITTER**. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Ik heb al aangegeven hoe wij daarin staan. Wij zijn tegen die krimp, dus daar ook tegen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, wij gaan niet tot elkaar komen denkt u, maar de heer Becker geeft geen antwoord op mijn vraag. Deze motie gaat niet uit van krimp. Deze motie zegt alleen: laten we iedereen in deze wereld, en ook inderdaad de toekomstige generatie waar de heer Vonk het terecht over heeft, serieus nemen als politiek. Laten we zorgen dat het vertrouwen in de politiek weer een beetje terugkomt. Dit zegt simpelweg: maak een eerlijke vergelijking. En u zegt: nee, er staat het woordje krimp in mijnheer Segers. Ik krijg dan een waas voor ogen en dus zeg ik nee. Dat constateer ik.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen wil u een vraag stellen, mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. De heer Segers-Hoogendoorn heeft het steeds over het onderzoeken van een krimpscenario, maar als ik me niet vergis is die motie een jaar, anderhalf jaar geleden, allang een keer aangenomen. Ik vraag me dus af waarom u hem nu nog een keer wilt gaan indienen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, die is inderdaad tweeënhalve jaar geleden aangenomen en die heeft die hele luchtvaarttafel daar inclusief de directie met voeten getreden. Sterker nog, de directie heeft daar nog even in het AD aan toegevoegd: dit verzoek heeft ons formeel nooit bereikt. Deze motie is afgedaan, daardoor bestaat hij nog wel maar is hij in feite niet meer levend. We hebben een nieuwe gemeenteraad en ik zeg: het is vandaag dus echt heel erg belangrijk om die uitspraak opnieuw te doen, want men treedt het gewoon met voeten, van het bevoegd gezag, op de grond waarop men staat.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dan constateer ik dus dat omdat u twee jaar geleden uw zin niet heeft gekregen, of in ieder geval in de uitvoering, dat u nu gewoon gaat staan stampen en zegt: ik probeer het gewoon lekker nog een keer.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Nee voorzitter, de heer Van Drunen begrijpt het volledig verkeerd, want ik heb tweeënhalf jaar geleden wel mijn zin gekregen. Maar degenen die stampvoeten dat zijn de mensen aan die tafel daar. Die stampvoeten en zeggen: wij gaan niks doen waar het woordje krimp in staat. Echt, ze treden gewoon met voeten wat het bevoegd gezag in deze stad heeft gezegd. En daarom mijnheer Van Drunen, dien ik die motie opnieuw in. En ik denk toch echt dat u niet aan uw achterban kunt uitleggen dat u dan gewoon tegen gaat stemmen, want u wilt die krimpscenario's gewoon niet in beeld hebben. Waarom wilt u dat eigenlijk niet? Kunt u mij daar eens antwoord op geven? Waarom wilt u niet weten wat een krimpscenario betekent?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Segers-Hoogendoorn, dit is agendapunt 1 van vandaag hè, en uw tijd gaat rap. Ik waarschuw toch maar even. Ik zeg niks. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Om een heel simpele reden, een krimpscenario zal uiteindelijk leiden tot het sluiten van Rotterdam Airport en daar zijn wij niet voor.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Voorzitter, ik kan hier niet overheen.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja voorzitter, ik ben benieuwd hoe de heer Van Drunen dat weet, zonder dat hij het scenario heeft laten doorrekenen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (gl). Ik kan exact de vraag ook andersom stellen. Hoe weet u zeker dat de luchthaven open blijft met een krimpscenario?

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Nee voorzitter, dat weet ik ook niet en dat is precies de reden waarom ik het wil laten uitzoeken.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, heel leuk dat de heer Leewis dat wil uitzoeken. Ik vind dat niet interessant en daar laat ik het bij.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja voorzitter, dat is me toch een beetje te makkelijk. Kan de heer Van Drunen me uitleggen waarom hij dat niet interessant vindt?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, nou, misschien moet ik de heer Leewis er even aan herinneren dat we het op dit moment hebben over het VPP, maar dat mag ik niet zeggen, het

Voorlopig Pakket Participatietraject, en dat we het nu helemaal niet hebben over het wel of niet open blijven van de luchthaven.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Voorzitter, ik heb dit hele debat ook niet gestart. Het was de heer Van Drunen die een vraag stelde en ik stel hem terug. Dus mijnheer Van Drunen, waarom weigert u na te denken over het doorrekenen van een scenario van krimp?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, ik vraag me af wat de heer Leewis überhaupt ziet als krimp. Is dat krimp van het aantal passagiers? Is dat krimp van het aantal vluchten? Is dat krimp van de overlast? Want als het om dat laatste gaat, zie ik dat er in het VPP dat er nu ligt, gewoon al mooie stappen in die richting gezet worden.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Voorzitter, wat ik zie als krimp is krimp van het aantal slots dat er aanwezig is op het vliegveld.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Helder dat dat voor u duidelijk is. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Dan is dus mijn vraag waarom u weigert dat te onderzoeken.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, ik weiger dat niet te onderzoeken. Wat ook de heer Segers-Hoogendoorn net al opmerkte, er is volgens mij allang een keer een motie over aangenomen. En als die vervolgens dan niet naar uw goedkeuren is uitgevoerd, dan moet u niet naar mij wijzen.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Nee voorzitter, nu wordt het te gek. Die motie is aangenomen. Daarvan heeft de directie gezegd: we voeren hem niet uit. Ik denk dat u woedend bent als er een organisatie is in Rotterdam en u heeft als Leefbaar Rotterdam een motie ingediend en die organisatie zegt: nee hoor, mijnheer Van Drunen, dat heeft u leuk gedaan, we voeren hem niet uit. Dat zou het college eens moeten proberen. Dan staat u te stampvoeten. Dat hebben ze niet gedaan, dus het verzoek van de heer Segers-Hoogendoorn is volgens mij heel helder. Het verzoek is gedaan, de motie is ingediend, hij is niet uitgevoerd, want de directie wil hem niet uitvoeren. De heer Segers wil hem opnieuw indienen. Dat lijkt me heel verstandig. En u zegt nee.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik neem aan dat de heer Leewis zelf ook wel weet dat je met een motie niet de directie van de luchthaven iets oplegt. Met een motie doe je een verzoek aan het college, een college waar uw eigen GroenLinks-wethouder verantwoordelijk is voor Rotterdam Airport. Dus als u gaat stampvoeten, als u vingers gaat wijzen over het uitvoeren van een motie, dan zou ik zeggen: doe dat voornamelijk richting uw rechterzijde op dit

moment en niet richting Rotterdam Airport. Want wij kunnen als raad niets opdragen aan de directie van Rotterdam Airport.

De heer **LEEWIS** (gl). Nou voorzitter, nu weet ik zeker dat in ieder geval op één manier, maar volgens mij op twee manieren, dat krimpscenario op tafel is gelegd, want de bewoners waren hier. Die hebben gezegd: wij wilden het bespreken, wij wilden het laten doorrekenen en de directie heeft gezegd: nee. Nou, volgens mij heeft de wethouder dat ook nog een keer op tafel gelegd, maar dan via deze kant nog een keer naar de wethouder. En de directie heeft gezegd: nee. Dus nogmaals mijn vraag, de gemeenteraad heeft hier een uitspraak gedaan. Het is niet uitgevoerd. Zouden we dat niet eens gewoon doorrekenen?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik zou zeggen: stel die vraag aan uw eigen wethouder en niet aan mij, want die motie is inderdaad duidelijk geweest.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja voorzitter, de motie was duidelijk. De vraag van de bewoners was duidelijk. Daar is consequent het antwoord nee geweest. De heer Van Drunen weigert het uit te voeren want hij heeft blijkbaar diezelfde waas als de heer Becker dat krimp nergens besproken mag worden. Ik vind het allemaal bijzonder teleurstellend en ik vind het ook een bijzonder teleurstellende start van deze nieuwe raad.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer.

De heer Becker heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Ssstt... stil is ook echt stil

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 2 juni 2022, ter bespreking van het Voorlopig Pakket Participatietraject Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- Rotterdam The Hague Airport dit jaar een nieuw luchthavenbesluit moet aanvragen bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ter vervanging van de vigerende omzettingsregeling;

overwegende dat:

- de klachten die binnenkomen vooral over de opstijgende en landende vliegtuigen gaan;
- de vliegtuigen die tegenwoordig gemaakt worden (een stuk) stiller zijn dan de vliegtuigen in de huidige vloot van Rotterdam The Hague Airport;
- door het stiller worden van de vloot Rotterdam The Hague Airport meer geluidsruijnte krijgt;
- deze geluidsruijnte vanwege de 100-50 regel maar voor maximaal 50% gevuld mag worden door extra vliegtuigbewegingen;

roept het college op:

- er voor te zorgen dat de nieuwe, stille vloot van Rotterdam The Hague Airport ook echt stil is en dus voldoet aan de nieuwe geluidsnormen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.J.C. Becker, B. van Drunen en F. Achbar

Motie 3. Geluidscontouren 9-21

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 2 juni 2022, ter bespreking van het Voorlopig Pakket Participatietraject Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- Rotterdam The Hague Airport dit jaar een nieuw luchthavenbesluit moet aanvragen bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ter vervanging van de vigerende omzettingsregeling;

overwegende dat:

- door het stiller worden van de vloot Rotterdam The Hague Airport meer geluidsruimte krijgt;
- deze geluidsruimte vanwege de 100-50 regel maar voor maximaal 50% gevuld mag worden door extra vliegtuigbewegingen;
- de meeste klachten binnenkomen over de opstijgende en landende vliegtuigen;
- het tijdvak waarin vliegtuigen mogen opstijgen of landen nu reikt van 7:00 tot 23:00;

roept het college op:

- de groei van vliegtuigbewegingen, binnen de 50% van de vrijgekomen geluidsruimte, alleen tussen 9:00 en 21:00 in te plannen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.J.C. Becker, B. van Drunen en F. Achbar

De beide moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Voorzitter, dank u wel. Een klein vliegveld voor zakelijke vluchten, dat is waar Zestienhoven, ik blijf bij de nostalgische naam, ooit voor bedoeld was. Het aantal passagiers is de afgelopen twintig jaar echter verdrievoudigd. De vliegtuigen die vanaf de luchthaven vertrekken worden steeds groter en het aantal klachten van omwonenden is al jaren te veel. We kunnen hier in de gemeenteraad eindeloos kibbelen en argumenten uitwisselen over de wenselijkheid van vliegen en in hoeverre de gemeente hierin moet faciliteren. Voor de PvdA blijft het echter als een paal boven water staan dat de bewoners van deze stad betrokken moeten worden bij de besluiten die genomen worden. De bewonersgroep Bewoners tegen Vliegtuigoverlast, BTV, heeft tijdens de afgelopen commissievergadering hier helder duidelijk gemaakt dat dit echt beneden alle peil was. De terechte wens van BTV was om krimpscenario's minstens te onderzoeken. Een heel begrijpelijke wens, aangezien de motie van collega Segers-Hoogendoorn van het CDA met dezelfde oproep is aangenomen door deze raad. U weet wel, en hij heeft dat net ook benadrukt, het hoogste orgaan van de stad. De conclusies van het participatietraject leken echter al vast te staan. De luchtvaartsector kan alleen maar aan eindeloze winstmaximalisatie denken. Toen de bewoners door hadden dat gelijkwaardige participatie met de luchtvaartsector een fata morgana was, zijn ze van tafel weggelopen. En terecht. De PvdA vindt dus ook dat de gemeente de uitkomsten van het VPP niet moet tekenen. Het wordt tijd dat de overheid hier paal en perk aan stelt. Voorzitter, niet alleen de omwonenden maar ook de werknemers zijn de dupe van eindeloze groeizucht van de luchtvaartsector. We

hebben in de krant kunnen lezen dat er nu eindelijk een akkoord over de arbeidsvoorwaarden op hoofdlijnen is op Schiphol. Die verbeterde arbeidsvoorwaarden op Schiphol voorzitter, dragen het risico in zich dat om kostenbesparingsoverwegingen er meer vluchten verplaatst zouden kunnen worden naar Rotterdam The Hague Airport. We vragen ons af of de arbeidsvoorwaarden die straks op Schiphol gelden voor de werknemers ook gelden voor Zestienhoven. Zo niet, dan moeten we met alle macht voorkomen dat Zestienhoven nog drukker wordt dan het al is door te concurreren met Schiphol op arbeidsvoorwaarden. Daarom dienen we een motie in die oproept om met de directie van Rotterdam The Hague Airport om tafel te gaan om te verzekeren dat de verbeterde arbeidsvoorwaarden op Schiphol ook in Rotterdam navolging vinden. Voorzitter, tot zover, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer.

De heer Balwantsingh heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Arbeidsvoorwaarden Rotterdam The Hague Airport

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van agendapunt 8.1. Participatietraject Rotterdam The Hague Airport;

constaterende dat:

- het aantal passagiers de afgelopen twintig jaar is verdrievoudigd;
- er onder druk van stakingen op Schiphol een akkoord is bereikt over verbeterde arbeidsvoorwaarden;

overwegende dat:

- verbeterde arbeidsvoorwaarden op Schiphol het risico in zich dragen dat om kostenbesparingsoverwegingen er meer vluchten verplaatst kunnen worden naar Rotterdam The Hague Airport;

van mening dat:

- alle Rotterdammers het recht hebben op fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden;

verzoekt het college om:

- met de directie RTHA om tafel te gaan om te verzekeren dat de verbeterde arbeidsvoorwaarden op Schiphol ook in Rotterdam navolging vinden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Balwantsingh

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, misschien even een korte vraag tussendoor als het mag.

De **VOORZITTER**. Zeker.

De heer **VONK** (cu). Dank u wel. Ik kon zonet mijn moties nog niet indienen omdat ze nog niet klaar waren.

De **VOORZITTER**. Ik geef u straks in de tweede termijn technisch de ruimte.

De heer **VONK** (cu). In de tweede termijn. Maar dat betekent dat ze dan niet ingediend zijn in de eerste termijn. Oké, dat is prima.

De **VOORZITTER**. Als u dat belangrijk vindt, dan kan ik ook besluiten om dat aan het einde van de eerste termijn te doen. Als dat beter voelt. Dan doen we het zo. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, dank u wel. Ik probeer hem even terug te brengen zoals het agendapunt is aangevraagd en dat is in principe het participatietraject. Wat ons betreft is participatie, betrokkenheid en inspraak van omwonenden, belanghebbenden en andere relevante actoren cruciaal. Het is dan ook te betreuren dat de bewonersvertegenwoordiging de deelname aan het participatietraject heeft beëindigd. De zorgen en de input zouden wat ons betreft te allen tijde serieus genomen moeten worden. Wat ons betreft moeten we oog houden voor zorgen omtrent met name in dit geval overlast en de gezondheid. We vinden ook dat de luchthaven een belangrijke functie vervult voor Rotterdam en het is ook van belang om dit te erkennen en het functioneren hiervan voort te zetten. Zo fungeert de luchthaven als innovatiehub en zo worden experimenten gedaan met het vliegen op bijvoorbeeld waterstof en elektrisch vliegen. Deze ontwikkelingen zijn cruciaal om verduurzaming in de luchthavensector op termijn te realiseren. Er liggen een aantal moties. Die hebben we medeondertekend met de VVD en Leefbaar Rotterdam, dus daarmee is ons standpunt ten aanzien van dit participatietraject wel duidelijk. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank. De heer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja voorzitter, ten eerste juich ik het toe dat DENK nog steeds oog heeft voor bewoners van deze stad. Ik wil wel de kanttekening maken dat deze kant van de raad volledig gevuld was met sprekers vanuit die bewoners die last hebben van het vliegverkeer. Ik heb DENK gemist tijdens die commissievergadering. Daar zullen ze een heel goede reden voor hebben gehad. Dus ik juich het toe dat u die bewoners ondersteunt, absoluut. Ik ben dus ook heel erg benieuwd hoe u kijkt naar de motie van de heer Segers-Hoogendoorn en of u krimpscenario's onderzoeken, met nadruk op onderzoeken, laten we niet te ver vooruitlopen, gewoon onderzoeken, of u dat wel ondersteunt.

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, kijk, wat wij belangrijk vinden is op het moment dat er een participatietraject opgezet wordt, dat daar alle actoren in meegenomen worden. We weten ook dat een participatietraject niet per definitie betekent dat hetgeen wat je wenst ingewilligd wordt. Het is dus belangrijk voor ons dat alle partijen weer met elkaar aan tafel komen en met elkaar in gesprek gaan over de mogelijke scenario's. Wij kijken dan dus ook uit naar wat het voorkeursscenario is dat straks op tafel ligt.

De **VOORZITTER**. De heer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). De vraag was of u bezwaar heeft tegen het doorrekenen van de krimpscenario's.

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Nou voorzitter, ik kan in herhaling vallen, maar ik denk dat de heer Balwantsingh het moet doen met dit antwoord.

De **VOORZITTER**. De heer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Het antwoord is niet op de vraag die ik stel, een heel simpele vraag. Ondersteunt u, of zal ik het anders vragen, heeft u bezwaar tegen het doorrekenen van krimpscenario's?

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, wat ik belangrijk vind, is dat de verschillende partijen met elkaar aan tafel zitten met verschillende belangen en wensen. Dat moet aan tafel besproken worden en de uitkomst zal bepalend zijn, waar wij niet over gaan overigens hè?

De **VOORZITTER**. De heer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Mag ik dan constateren dat DENK vindt dat krimpscenario's doorrekenen prima is?

De heer **ACHBAR** (denk). Dat lijkt me in deze discussie een voorbarige conclusie.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn is gaan zitten. Dan de heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja voorzitter, ik had het er net al even met de heer Becker over. Een van de voorwaarden van die bewoners was dat krimp in ieder geval besproken mag worden aan tafel. Ik zou het ook prettig vinden als de heer Achbar luistert als ik hem een vraag stel. En de vraag aan de heer Achbar is dus, net als de vraag aan de heer Becker, deelt u de conclusie dat de directie die oekaze moet opheffen, en dat krimp in ieder geval besproken mag worden aan tafel?

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Wij vinden het belangrijk dat alles aan tafel besproken moet worden. Maar ik wil wel even één opmerking maken. Zoals die dan nu op tafel gelegd wordt, lijkt het alsof er maar één voorkeursscenario als uitkomst mogelijk is. Dus daarom hecht ik er waarde aan, zorg ervoor dat alle partijen met elkaar aan tafel komen om in gesprek te gaan. Even los of het nu gaat om krimp of uitbreiding of zuiniger vliegen en met minder overlast. Dat wil ik niet aan de voorkant al vastleggen.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Nee, maar dat heeft het vliegveld dus precies wel gedaan. Die hebben gezegd: elk scenario waarin krimp een onderdeel is van wat we bespreken, is onacceptabel. Dat was ook een goede reden voor de bewoners om weg te lopen. Dat vind ik heel logisch, dat je dan zegt: ja, maar dan kunnen we niet praten.

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, de laatste keer, het lijkt mij dan ook logisch dat die partijen die met elkaar aan tafel zitten, met elkaar in gesprek moeten gaan om te komen tot een oplossing. En als dat is: geen krimp, dan is dat geen krimp. Maar ik denk dat de directie van Rotterdam The Hague Airport daar uiteindelijk ook over gaat. En ik bedoel, dat probeer ik ook aan te geven, je kan bepaalde wensen en belangen hebben tijdens zo'n gesprek,

maar als die niet ingewilligd worden dan is weglopen de makkelijke optie. Alleen denk ik dat je met elkaar in gesprek moet blijven om te komen tot wat wel mogelijk is.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Nou ja voorzitter, als dat wat jij wilt bespreken überhaupt niet op tafel mag liggen, als dat geen onderdeel van het gesprek mag zijn, dan snap ik dat je geen gesprek kan voeren. Dus mijn vraag aan de heer Achbar is nogmaals: is de wens van de heer Achbar dat die oekaze op het bespreken van krimp verdwijnt?

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, ik begon te zeggen dat we oog moeten hebben voor de zorgen die bewoners hebben. De zorgen zijn overlast en milieuvervuiling oftewel de gezondheidseffecten. Dat staat bij ons centraal. Of dat nu gerealiseerd wordt door zuiniger te vliegen of op een andere manier te vliegen, dan zou dat een oplossing kunnen zijn. De partijen moeten met elkaar aan tafel gaan zitten en komen tot een oplossing als het gaat om deze twee uitdagingen. Overlast enerzijds, gezondheidseffecten anderzijds. Dat is wat voor ons belangrijk is. Om nu al voor te sorteren op een bepaalde uitkomst met de voorwaarden op tafel te leggen, lijkt me geen gezonde actie om met elkaar in gesprek te gaan. Dus dat misschien ook richting u, mijnheer Leewis, denk na wat je hier nu precies wilt bereiken. Is de enige uitkomst krimp? Dan moet je dat heel stellig zeggen. Of is jouw uitkomst: we willen gezonder en stiller vliegen. Als dat de uitkomst is heb je een heel andere discussie dan dat je per definitie zegt: dat moeten we realiseren door krimp.

De **VOORZITTER**. Tot slot mijnheer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja voorzitter, de heer Achbar probeert het natuurlijk weer te verbuigen in een aanval op mij. Dat is simpel. Dat is een goed retorisch trucje. Maar het is nog steeds geen antwoord op de vraag. De vraag was namelijk: wilt u dat de bewoners weer aan tafel komen? U zegt, met een heleboel omfloerste woorden: nee, dat wil ik niet. Want die eis die zij stellen, dat krimp op tafel komt, nee, die hoeft wat mij betreft niet op tafel. Dat is duidelijk. Het is goed dat u dat zegt. Maar dan weten we ook waar we staan.

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, het is te simpel zoals hij nu redeneert. Eigenlijk is de vraag: wat is nu het probleem? Dat is geluidsoverlast en dat is gezondheid. Erkent mijnheer Leewis dat dit het probleem is?

De heer **LEEWIS** (gl). Nee voorzitter, dit is het verhaal van de luchtvaart. Die proberen het tot dit terug te brengen. En de bewoners hebben gezegd: het is leuk dat we het daar allemaal over hebben, over al die dingen, maar wij willen het in ieder geval ook over krimp van het vliegveld kunnen hebben. En daarvan heeft het vliegveld steeds gezegd: nee, daar gaan we het niet over hebben.

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Kan mijnheer Leewis mij aangeven wat het doel is van krimp?

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Voorzitter, het doel van krimp is dat je kan zien wat nu de effecten zijn van al die maatregelen die je kan nemen. Die maatregelen waar u zo voor bent, die wil je kunnen zien. En je wilt ook kunnen zien wat het nu doet als we echt minder vliegtuigen hebben. Want misschien is dat wel heel veel effectiever, zowel economisch als qua overlast als qua milieu. Dat wil je gewoon naast elkaar hebben en dan kun je ook een eerlijke discussie hebben over wat nu de beste oplossing is.

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, dit is nu die kortzichtige redenering van de heer Leewis. Op het moment dat je niet overtuigd bent dat er ook andere manieren zijn om geluidsoverlast te verminderen of een gezonder effect te creëren door op andere manieren te vliegen, dan houd je vast aan maar één oplossing. Dus ik denk niet dat we er op deze manier uitkomen voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Leewis, ik ga naar de heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, mijn vraag aan de heer Leewis is eigenlijk hoe hij weet wat die standpunten geweest zijn aan tafel. Want als ik me niet vergis zijn dat allemaal besloten gesprekken geweest.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Omdat de heer van het vliegveld aan tafel heeft gezeten bij ons bij de technische sessie en dit keurig heeft uitgelegd.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik ben bij diezelfde technische sessie geweest en ik kan mij niet herinneren dat hij dat zo letterlijk gezegd heeft, maar dan zal het aan mij liggen.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja, dan zou ik het principe van de mutual gains approach nog een keer bekijken.

De **VOORZITTER**. Dat ontgaat een aantal mensen. Mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja voorzitter, ik wil toch even een opmerking maken. We zien hier dat de macht, de aankomende macht zich begint af te tekenen. Daar is helemaal niets mis mee. Nee, nee, er is helemaal niets mis mee. Ik herhaal het nog een keer, er is helemaal niets mis mee. De stad moet bestuurd worden, prima. Maar het betekent dat er ook een verantwoordelijkheid bij die macht komt te liggen en dat is om te luisteren naar bewoners die zich uitspreken, te luisteren naar wijkraden die die bewoners ondersteunen, te luisteren als we hier een motie aannemen, dat daar ook naar geluisterd wordt. En ik zie hier gebeuren dat een simpele oproep om krimpscenario's door te rekenen, waar totaal geen enkele bedreiging in schuilgaat, het gaat niet over sluiten of open houden, krimpscenario's doorrekenen, dat die geblokkeerd wordt door de macht die zich aftekent.

De **VOORZITTER**. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). De heer Leewis noemt wel een terecht punt, want het mutual gains traject, is een traject waarin je samen naar een soort van uitkomst gaat. Dus heel extreme uitgangspunten, dus bijvoorbeeld extreem groeien of krimp, die helpen daar niet bij. Dus als ik de technische sessie goed beluisterd heb, dan is dat volgens mij de reden dat dat niet verder is onderzocht. En in de uiteindelijke uitkomst zitten wel degelijk punten die een verbetering zijn voor bewoners, voor de overlast, ten opzichte van de huidige situatie.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja voorzitter, en dan kom je dus ook op de vraag wat je een extreem scenario vindt. Vind je elke vorm van krimp een extreem scenario? Daarvan is in de technische sessie heel duidelijk gezegd: ja, elke vorm van krimp vinden wij zo'n extreem scenario, dat vonden wij dus buiten die mutual gains approach vallen. Dat kun je vinden, maar dan is dus ook de consequentie dat bewoners zeggen: ja, maar dat was voor ons eigenlijk het uitgangspunt, en dat die dan zeggen: ja, dan hebben wij geen plek meer aan tafel.

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, ik wil toch nog even reageren op de opmerking van de heer Balwantsingh. Kijk, er tekent zich hier helemaal geen toekomstige macht af. Dit is een standpunt dat wij ook eerder hebben gehad, nog steeds verkondigen en er nog steeds voor staan, dus dat blijft ongewijzigd. Wij staan ook nog steeds voor de bewoners. Maar als de heer Balwantsingh zo van wal steekt, dan vraag ik me af: kijk alsjeblieft even in de spiegel. Waar was u toen de discussie ging over de Tweebosbuurt als je het hebt over participatie? Geef daar dan eens een concreet antwoord op.

De **VOORZITTER**. U wilt het in deze raad weer buigen naar wonen, maar we hebben het vandaag over luchtvaart. Graag bij het onderwerp blijven. Mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Dank u voorzitter. Ik vraag me af waarom de heer Achbar zich zo defensief opstelt als ik het heb over de macht die zich aftekent. Er is helemaal niets mis met macht. Ik zeg: daar waar macht is, daar heb je ook een verantwoordelijkheid te nemen. Dus luister naar die bewoners, luister naar de wijkraden, luister naar de gemeenteraad die een motie heeft uitgesproken of aangenomen. Luister daarnaar. Via de voorzitter, waarom bent u zo defensief? Waarom voelt u zich aangevallen? Bestuur de stad straks met verantwoordelijkheid en neem die ook. En luister.

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Nou ja voorzitter, helemaal niet defensief, maar ik vind het wel belangrijk op het moment dat je van wal steekt, dat je ook weet waarover je het hebt. Dat vind ik vooral belangrijk. Kijk, het is niet, termen als de macht tekent zich af. Nogmaals, het is het standpunt dat wij ten aanzien van Rotterdam The Hague Airport altijd hebben gehad. Dat is ongewijzigd. Dus als dat dan wordt gelabeld als vanwege de macht, dan vind ik dat een beetje raar.

De **VOORZITTER**. Zullen we er een einde aan maken mijnheer Balwantsingh? Dat lijkt me wel goed. We kunnen even verder, even naar de inhoud.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ik wil nog echt wel even zeggen dat we alleen maar gevraagd hebben of DENK voor het doorrekenen van een simpel krimpscenario is. Voor de

rest hebben we helemaal niets gevraagd. Dus als je het hebt over van wal steken of grote woorden gebruiken, helemaal niets van dat. Alleen dat hebben we voorgesteld.

De **VOORZITTER**. Goed, ik stel voor dat we bij het onderwerp blijven. Mijnheer Van Drunen, u was gaan zitten, zag ik. Akkoord. Dan gaan we naar de heer Leewis in de eerste termijn. Er is al veel gezegd. Het gaat over denk ik, ja. Dan gaan we naar de heer Van Drunen. Excuses. Ik kom zo bij u terug mijnheer Van Drunen. Dan gaan we in deze volgorde als eerste naar mevrouw De Jong. En ik geef de raad mee dat dit de maidenspeech is van mevrouw De Jong.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Ik ben natuurlijk een gloednieuw raadslid, zoals iedereen hier weet en kan zien. Mijn ervaring als burger informeert ook heel veel van wat ik nu hier ga zeggen. Bij het lezen van het participatietraject schrok ik eigenlijk wel. Ik schrok van hoe bepaalde aannames werden gedaan over de initiatiefnemers, aannames werden gedaan over het proces, op basis van wat daar stond. Het was een heel mooi verhaal met heel veel platitudes over inspanningen om en ambities en het stimuleren van. Ik maak me al ruim vijftien jaar druk om de klimaatcrisis. Ik ben dertig, dus ik ben als tiener begonnen, met de hoop dat volwassenen, mensen in de politiek het zouden gaan aanpakken. Ik snapte ook wel dat we daarvoor allemaal wat moesten gaan opofferen, want het is niet zomaar zo gekomen of zo gegroeid. Het is gegroeid vanwege onze maatschappij, hoe die in elkaar zit en gebaseerd is op groei. Meer, meer, meer. Meer produceren, meer reizen, meer genieten, het individualisme zit er heel diep in. Dit kan dus ook niet opgelost worden via een win-winscenario. Het win-winscenario heeft ons gebracht waar we nu zijn, in 2022, met al voelbare effecten van de klimaatcrisis om ons heen. Dan lees ik dus dat rapport. Ik heb van tevoren gesproken met verschillende belanghebbenden. De BTV is een heel belangrijke. Als je kijkt wat ze allemaal aan werk hebben moeten doen in hun eigen vrije tijd om zichzelf te verdedigen tegen grote bedrijven. Want laten we nu eerlijk zijn, het gaat niet over verschillende belangen. We hebben aan de ene kant de verschillende bedrijven staan die allemaal dezelfde belangen hebben. Misschien eventueel wat aanpassingen hier of daar, maar die willen dat de airport gewoon blijft. Of het nu gaat over het innovatiedeel, je wilt innoveren, je wilt je studenten daar kwijt. Als het gaat over de airport zelf, logischerwijs zitten daar mensen die hun baan daar hebben, en hun baan is natuurlijk het behouden van hun plek. Dat is hoe dat werkt. Wij allemaal kennen dit. Het is niets onbekends. Dus het is voor mij ook vreemd dat een initiatiefnemer zoals de RTHA dan credits krijgt voor het feit dat ze het als eerste oppakken. Want ik denk: er is al een verkennersonderzoek geweest, ik zou dat ook doen. Want als jij initiatiefnemer bent en jij mag eigenlijk vormen hoe dat gaat gebeuren, kun je dat ook een beetje naar je eigen hand zetten. Je kan onafhankelijke mensen kiezen die ook uit dezelfde business komen en begrijpen hoe dit werkt. Dit kan voor mij geen participatie genoemd worden. Dit voelt eerder als een onderhandelingstraject, omdat we er nu van uitgaan dat de bewoners om een of andere reden evenveel informatie, macht, zeggenschap zouden kunnen hebben als de bedrijven. Want bedenk, ik heb een technische sessie bijgewoond hier en dat was superhandig. Daar konden de schrijvers van het rapport uitgebreid praten en spreken en alles toelichten. Insprekers komen hier en hebben een beperkte tijd. In een heel korte tijd moeten zij dus iets waar dus – ik ga niet per se raden hoeveel mensen op dit soort dingen zitten – flink wat werknemers van die verschillende bedrijven mee bezig zijn logischerwijs. Het is een deel van hun baan; dit is gaande, bereid maar voor. En wat ik hier in het rapport dus ook zie en wat ik ook heel erg zorgelijk vind, is dat de deelnemers zelf, de participanten die zijn overgebleven, zich niet schamen. Dat ze zich niet schamen dat dit zo is afgelopen. Sterker nog, dat ze heel positief zijn en ervan overtuigd zijn dat ze de belangen van de omwonenden kunnen vertegenwoordigen. Dat kan niet. We zijn mensen. Als we bepaalde keuzes maken voor bepaalde banen of posities, doet dat automatisch iets met onze belangen en hoe objectief we in een situatie kunnen staan. De

directie heeft het over een stille meerderheid. De stille meerderheid die geen idee heeft wat er gaande is, hoe lang het gaande is, hoeveel het is gegroeid, hoeveel meer er nu al gebeurt. En het feit dat ze het liefst nog verder laten groeien. Want ja, al die leuke innovatieve ideeën die nog helemaal niet echt body hebben, zoals we dat zeggen, helemaal nog niet bestaan zoals ze eigenlijk nu gefantaseerd worden, wat hiervoor ook gebeurde in de jaren tachtig, negentig, begin 2000, toen we het hadden over de klimaatcrisis. Die kunnen gewoon zo weer gebruikt worden en dan kijk ik aan de andere kant naar de bewijslast die de bewoners, nogmaals in hun vrije tijd zonder ondersteuning van ons hebben kunnen bewerkstelligen. En ik denk, knap, maar o wat vind ik dit erg. Dit zal vast wel veel pijn doen om zoveel werk te doen, om je zo in te zetten, alleen om jezelf tegenover al deze mensen die een mutual gains, een win-winscenario, dat vaak gewoon een fantasieverhaal is, zich daartegenover proberen te verdedigen. En dan wordt nooit het feit meegenomen dat belangenverstrengeling veel ingewikkelder is, want we zijn allemaal mensen. Ik hoop ook, en in de weken dat ik hier heb rondgelopen heb ik al heel veel losgelaten, dat wij eens kunnen gaan inzien dat dit ook juist de dingen zijn waardoor mensen vertrouwen verliezen. Want ik sprak dus ook een van die bewoners en die zei ook: dit is onze laatste hoop en als dit mij niet lukt, dan ga ik verhuizen want ik trek het niet. Zij kunnen niet meer zomaar aan tafel komen zitten. Ik hoorde daar iemand zwaar geëmotioneerd, eigenlijk iemand die gaslighting en trauma heeft meegemaakt. Want dingen die mensen dan achter de schermen zeggen, dat zeggen ze niet tegen ons. Hoe ze zich opstellen tegenover bewoners. Ze snappen donders goed dat ze dat niet hier moeten doen, want waarom zou je je van je slechtste kant laten zien? We weten allemaal wat het betekent om je goede kant te laten zien als je iets gedaan wilt krijgen. Dus ik vraag iedereen hier, iedereen snapt, ik ben bij BIJ1, ik heb een ideologische achtergrond en ik heb daardoor natuurlijk ook een mening. Maar ik laat die even aan me voorbijgaan. De bewoners zijn heel eerlijk geweest en heel erg welwillend. Ze wilden niet dat het ging sluiten, het enige wat ze wilden, is dat er naar ze geluisterd wordt. Het enige wat ze willen is respect. Respect voor hun leefomgeving, levenskwaliteit en het feit dat zij daadwerkelijk staan voor de volgende generatie, want zij doen het moeilijke werk. Maar wat gebeurt er als je iemand een vinger geeft en ze nemen heel je lichaam en betichten je ervan dat je ze niet eens een vinger hebt uitgereikt. Op een gegeven moment is het klaar, het wordt te veel. En dat is wat ik heb geproefd. Dus nogmaals, ik verwacht niet dat ik iemand van gedachten ga laten veranderen, want zo werkt politiek niet. Ik weet dat er heel veel spelletjes zijn, en heel veel posturing, en daar ben ik heel slecht in. Daarom wil ik dit ook gewoon vertellen vanuit mezelf. Maar ik hoop toch ook wel echt dat we hier anders naar kunnen gaan kijken. Want wie bedacht had dat het logisch is dat de bewoners op gelijke voet werden gezet als al deze bedrijven, ik persoonlijk begrijp het niet. Want het is onmogelijk om te denken dat bewoners zich daartegen kunnen weren. En ze zijn eruit gestapt, wat ik ook zou doen. Afsluitend hoop ik echt dat we ernaar kunnen gaan kijken om op een meer menswaardige manier met elkaar om te gaan. Uiteindelijk zijn de mensen die het meest last hebben van iets toch echt wel het belangrijkste. Als we daarmee beginnen, automatisch wordt de samenleving beter en daar geloof ik echt in. Dat laat onderzoek trouwens ook zien, ook in het buitenland. Laten wij ons ook echt aanbieden aan de bewoners, want als zij ons niet hebben, wie hebben zij dan? De bedrijven en instanties hebben elkaar. Zij zijn het eens met elkaar. Wij horen er te zijn voor de bewoners, voor de mensen die ertoe doen, voor de mensen die niet de macht hebben, niet de tijd hebben, de invloed niet hebben en de kracht onderhand aan het kwijtraken zijn. Laten we er dan ook echt voor ze zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, dank. Kom hier maar eens overheen in vier minuten en zeven seconden. Maar goed, ik ga het toch proberen en ik houd

het kort. Voorzitter, ik begin te zeggen dat ik en mijn partij niet tegen het vliegveld zijn. Laat dat nu maar eens gewoon gezegd worden. En waarom zeg ik dat nu? Want dat heb ik namelijk al heel vaak gezegd, maar toch, ik zeg dat omdat ik merk dat als je het woordje met vier, vijf letters, krimp, in de mond neemt, dat er dan een deel van de mensen stopt met luisteren. En helaas ook in deze zaal. Wij hebben tweeënhalf jaar geleden met een initiatiefvoorstel uiteindelijk uitmondend in een motie, net aan aangenomen gelukkig, als raad een heel duidelijke uitspraak gedaan. Twee dingen zaten daarin. Zorg dat de participatie beter is, dat je de mensen bij je houdt. En zorg dat je naast groeiscenario's ook krimpscenario's doorrekent als je nadenkt over de toekomst van de luchthaven. Dat was toen helemaal niet aan de orde, maar dat punt hebben we toen wel gemaakt. Deze twee dingen zijn allemaal snoeihard met voeten getreden door alle partijen aan tafel van dat zogenaamde mutual gains traject. En daar mochten ze niets over zeggen, want er is geheimhouding afgesproken. Maar we hebben gelukkig, moet ik bijna zeggen, hoewel de tranen me in de ogen sprongen, de directeur van de luchthaven in het AD heel duidelijke uitspraken zien doen. Het verzoek heeft mij nooit formeel bereikt. Daar kan maar één conclusie bij zijn, en dat is gewoon echt lak hebben aan het bevoegd gezag waar jij je voeten hebt staan.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (Ir). Dank u voorzitter. Ja, ik heb de heer Segers-Hoogendoorn nu al voor de tweede keer iets horen zeggen over het snoeihard met de voeten treden van een afspraak van het niet nakomen van een motie. Maar heeft mijnheer Segers-Hoogendoorn misschien wel eens nagedacht over de mogelijkheid dat het daar wel degelijk op tafel gelegd is, maar dat gewoon een heel grote meerderheid van de aanwezige partijen het daar niet wilde bespreken?

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, het klopt exact wat de heer Van Drunen zegt, want de wethouder heeft het meerdere malen ingebracht en ook zwart-op-wit in een brief, in een zienswijze en het is inderdaad direct van tafel geveegd op die tafel waar geheimhouding op rust, dus dat klopt helemaal. Ik ga door met mijn betoog voorzitter, al zie ik de heer Van Drunen nog steeds staan.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (Ir). Nou, ja, ik heb inderdaad nog wel een vraag. Want u zegt dan van: maar het is van tafel geveegd. Ik neem aan dat daar nog wel meer dingen in uw woorden zomaar van tafel geveegd zijn. Dit is gewoon een van de punten die is ingebracht in dat traject en daar is vervolgens door de partijen besloten om daar niet verder mee te gaan. Dus het is een beetje een raar beeld dat u daarbij schetst.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, ik zit even te denken hoe ik hier op moet antwoorden, want ik vind het nogal een rare vraag. Er mag geen krimpscenario doorgerekend worden. Dat is daar gezegd, dat hebben we hier gehoord bij de sprekers. Daarom zijn ze weggelopen. En de directeur van de luchthaven heeft dat ook nog in de krant gezegd. Dus dat is heel duidelijk en daar refereer ik aan. Daarom is het dus ook nodig in deze nieuwe raad, in deze nieuwe constellatie, op dit moment dat er nu over besloten wordt dat we opnieuw als raad die heel duidelijke uitspraken doen. En nogmaals, voor iedereen die een waas voor ogen krijgt als je het woordje krimp gebruikt, ik roep niet op tot een

krimpscenario, ik zeg alleen: de gebruikelijke groeiscenario's reken je door, doe dat dan ook met krimpscenario's. En als ik zo tel, en ik heb het D66-verkiezingsprogramma gelezen waarin ze nog veel verder gaan, want daarin zeggen ze dat ze een forse afname van het aantal vluchten willen, dan ga ik ervan uit dat ik een meerderheid haal met die motie. En nog even naar mevrouw De Jong die er helaas niet meer is, maar politiek zou wel zo moeten werken zoals u zegt, dat je probeert dichter bij elkaar te komen. En dat doe ik hier met deze motie. Ik geef niet op, ik ga ervan uit dat het gezond verstand bij de VVD en bij Leefbaar Rotterdam weerklinkt, dat ze snappen dat ik hier helemaal niet oproep tot krimp, maar simpelweg een eerlijke vergelijking vraag, zodat we een eerlijk debat hebben. En daarom voorzitter, dien ik de motie 'Gelijk speelveld op het vliegveld' in en dat doe ik samen met de PvdA en Volt. Dank.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen nog een vraag?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou ja, een vraag, meer een opmerking of een kanttekening, dat ik er toch wel moeite mee heb hoe de heer Segers-Hoogendoorn hier het beeld schetst alsof daar aan zo'n onderhandelingstafel een potentaat met zijn vuist op tafel slaat en zegt: er mag geen krimpscenario besproken worden. Nee, zo'n opzet van zo'n gesprek is geweest dat er verschillende punten worden ingebracht en blijkbaar was er aan die hele tafel te weinig steun om zo'n scenario door te berekenen, om dat op die manier te bekijken, en is het niet zo dat er één iemand met een grote krachtige arm dat allemaal maar van tafel geveegd heeft.

De **VOORZITTER**. Het was als een opmerking bedoeld. U mag...

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, maar dat klopt voorzitter, en daarom wil ik graag de grote machtige arm van de gemeenteraad van Rotterdam, het hoogste orgaan in deze stad waarop het vliegveld gevestigd is, opnieuw een uitspraak laten doen, zodat we het verstandige doen, het voor de hand liggende. En dat is het doorrekenen van krimpscenario's naast groeiscenario's. Dank.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Gelijk speelveld op het vliegveld

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022, ter bespreking van agendapunt het Voorlopig Pakket Participatietraject (VPP) Rotterdam The Hague Airport;

constaterende dat:

- het proces om te komen tot een nieuw luchthavenbesluit voor Rotterdam The Hague Airport (RTHA) gestart is;
- onderdeel van dit proces een zogenaamd Voorlopig Pakket Participatietraject (VPP) is;

overwegende dat:

- een VPP voor ligt zonder de eerder door de gemeenteraad van Rotterdam uitgesproken eis dat er (naast groeiscenario's) ook krimpscenario's worden doorgerekend;

draagt het college op:

- als gemeente Rotterdam alleen akkoord te kunnen gaan met een toekomstig voorkeurscenario als daarin meegenomen is dat bij een nieuw luchthavenbesluit naast groeiscenario's ook krimpscenario's doorgerekend zijn;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, N. Balwantsingh en I. Elfilali

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. De messen zijn geslepen. Luchtvaart een kopje kleiner. Heel zware uitspraken in de media over een instituut dat gewaardeerd wordt door een overgrote meerderheid van de stad. We hebben het deze ochtend nog allemaal in het Rotterdams Dagblad kunnen lezen. Bovendien hebben we het hier vandaag simpelweg over de weg naar het VPP, het Voorlopig Pakket Participatietraject, en helemaal niet of we hier nu wel of geen luchthaven willen. Terwijl die indruk hier wel gewekt wordt, als je naar iedereen luistert. Dus eigenlijk is ook iedere discussie daarover vandaag alleen maar voor de Bühne. Zijn er dan geen hobbels in dat traject naar dat VPP? Ja natuurlijk wel, maar dat is ook onvermijdelijk bij zo'n lang en ingewikkeld proces. Is dat dan ook maar de reden om alles in de prullenbak te gooien, om maar van zo'n tafel weg te lopen bijvoorbeeld? Nee, helemaal niet, vandaar ook dat mijn handtekening staat op de moties van de VVD die oproept om de weggelopen partijen weer bij het proces te betrekken. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Dank u. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Voorzitter, 50PLUS is voor behoud van een luchthaven in Rotterdam, en de krampachtigheid die ik hier bij sommige partijen zie die dat ook hebben, snap ik niet. Want 50PLUS is niet voor uitbreiding van de luchthaven. 50PLUS is zelfs wel voor krimp van de luchthaven, als dat mogelijk is. Vandaar dat wij de motie om dat te onderzoeken ook zullen gaan steunen. Tenslotte is dat waar je dan achter komt. Ten tweede is 50PLUS altijd voor participatie en betrokkenheid van inwoners bij hun leefomgeving en als dat gebagatelliseerd wordt, als dat door overmacht van de markt weggewuifd wordt, als dat niet serieus genomen wordt, dan staat 50PLUS op voor de democratie van de inwoners. 50PLUS Rotterdam vindt dat ook het college hiervoor op zou moeten komen en dus het Voorlopig Pakket Participatietraject niet moet ondertekenen. Geef een signaal af aan de minister. Een luchthaven prima, maar niet ten koste van alles, en vooral niet ten koste van het leefgenot van inwoners. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers? Mevrouw Van Wifferen?

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, de luchthaven heeft een uitgebreid participatietraject opgezet om tot een zienswijze te komen over een nieuw luchthavenbesluit. Ze hebben dit voor het eerst gedaan. Ze zijn er ook niet toe verplicht om dit te doen, en ze hebben veel werk en tijd en energie gestoken om bewoners, belanghebbenden, bedrijven, natuurorganisaties te betrekken. Op zich wordt het gewaardeerd dat zij dit überhaupt doen. Maar ze hebben dit op een manier vormgegeven waardoor het voor bewoners wel heel moeilijk werd, door ervan uit te gaan dat iedereen het met elkaar eens moest worden en dat als uitgangspunt te nemen, zijn de wat extremere standpunten bij voorbaat buitenspel geplaatst en hebben de bewoners daardoor ook de tafel verlaten. Ik begrijp dat, want zij hadden eigenlijk niets meer in te brengen in dit hele proces. Wat dat betreft is dit proces niet goed gegaan en zijn ook de Rotterdamse bewoners niet meer betrokken in dit proces. Daarom heb ik ook een motie opgesteld, samen met 50PLUS, BIJ1, Volt, PvdD en de ChristenUnie, die zegt dat de gemeente Rotterdam, omdat dit proces eigenlijk niet meer goed is, de tafel moet verlaten en onder het uiteindelijke resultaat niet de handtekening moet

zetten. Zo houden wij onze handen vrij om zelf met een zienswijze te komen, bewoners te betrekken en daarin zelf een eigen proces op te zetten dat niet gehinderd wordt doordat onze naam hier al onder staat, want dat kan toch voor verwarring zorgen. Dat is dus eigenlijk het punt. Wat eigenlijk op dit moment voor ons ligt, is dat de wethouder bij ons komt als haar achterban in het participatieproces van: wat vinden wij nu? Wat vindt de gemeenteraad als haar achterban van dit proces? Dit is de rol die we nu vervullen. En wij zeggen dus: nou ja, wij zijn het daar eigenlijk niet mee eens, we moeten daar nu uit stappen, de luchthaven zelf verder laten gaan met het eigen proces en zelf ons richten op een zienswijze die later komt. Ik wil nog wel even reageren op het verhaal van de heer Segers, die allerlei verwachtingen heeft over D66 rond ons verkiezingsprogramma. Dat begrijp ik, alhoewel mijnheer Segers ook weet dat je in de praktijk niet je hele verkiezingsprogramma kan uitvoeren. Maar wat ik ook daaraan wil toevoegen, is dat het als D66 niet gepast voelt om uit dit proces te stappen, en dan vervolgens regels op te leggen aan degenen die daar wel mee door willen gaan. Als wij er nu uit stappen als gemeente, is het ook aan de luchthaven zelf om daarmee verder te gaan, en is het later in het proces aan de gemeente om zelf een zienswijze te formuleren. Dus dat is hoe ik ertegenover sta. Wij zullen dus ook de motie van de heer Segers in dit geval niet steunen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Mevrouw Van Wifferen, u gaat er al van uit dat uw motie het dus haalt, want u zegt: dan is het gevolg dat wij uit dat proces stappen. Maar stel je nu eens het ongelofelijke voor, dat die het niet haalt, dan neem ik aan dat u wel voor mijn motie stemt en dat u zegt: ja, als je groeiscenario's doorrekent moet je krimpscenario's ook doorrekenen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, ik ga er zeker van uit dat mijn motie het haalt.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Maar ik stelde een wat-als-vraag, dus ik vraag gewoon even naar de mening van mevrouw Van Wifferen. En het is wel van belang, en daar moet u ook geen spel mee spelen mevrouw Van Wifferen, want u bent heel duidelijk in uw verkiezingsprogramma. En dat gaat veel verder dan mijn motie. Dus ik mag ervan uitgaan dat u in dat geval mijn motie gewoon steunt. Dat klopt toch zeker?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen?

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, daar mag u niet van uitgaan, want ik sta nog steeds erachter dat wij met dit proces onze handtekening niet moeten zetten en daar niet mee door moeten gaan. U zegt dat mijn motie het niet haalt. Ik heb niet de gewoonte om allerlei moties in te dienen voor de Bühne, ik ga er gewoon van uit dat mijn motie het haalt.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Een laatste opmerking voorzitter. Ik zie geen enkele reden waarom mevrouw Van Wifferen niet gewoon inhoudelijk antwoord zou geven op mijn vraag, anders dan, en ik vind het vervelend om het te moeten zeggen, want ik houd er erg van als partijen hun verantwoordelijkheid nemen voor het stadsbestuur, maar hier sluiten de rijen van de nieuwe coalitie zich overduidelijk. Laten we het gewoon echt eventjes

benoemen, want het is duidelijk en dat moeten de Rotterdammers ook weten. Nogmaals, je maakt compromissen, maar ik snap werkelijk niet mevrouw Van Wifferen, waarom u een compromis maakt op een simpele vraag van een eerlijke vergelijking in een proces en dat u daarop niet bereid bent mee te gaan, dat u dat compromis maakt. Dat snap ik werkelijk niet.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, ik heb hier een motie voor me liggen die heel breed ondertekend is en waar geen van de andere partijen die meedoen in het coalitieoverleg zijn handtekening onder heeft gezet. Dus mij nu betichten van het sluiten van de rijen en daarmee eigenlijk als een soort hondje achter de toekomstige coalitie aan te lopen, dat vind ik niet eerlijk en dat is ook absoluut niet wat hier aan de gang is. Ik vervul hier mijn rol als volksvertegenwoordiger. Ik doe niets anders dan wat ik heb gezegd in de commissie. Daar heb ik precies dit verhaal gehouden en daar kunt u op rekenen en dat is ook wat deze motie zegt.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja, ik vind het fijn dat mevrouw Van Wifferen die motie heeft. Daarvoor mijn complimenten. Die zullen wij ook steunen. Maar op basis van welke informatie zou mevrouw Van Wifferen de zienswijze van de gemeente willen schrijven?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, daar moeten we dan op die tijd op terugkomen. Want ik denk dat we dan opnieuw een plan moeten maken hoe we tot die zienswijze gaan komen.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Dan is mijn vraag aan de wethouder wanneer wij tot die zienswijze komen en wat voor informatie wij nodig zouden moeten hebben om een krimpscenario als mogelijke optie in zo'n zienswijze te krijgen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja, ik ga nog verder met mijn betoog, maar ik zie ook de heer Vonk staan.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, ik had nog even een vraag over een interessante opmerking die u maakte over het verkiezingsprogramma. U zei: niet alles wat in een verkiezingsprogramma staat, kun je ook waarmaken. Je vindt het wel, maar het kan soms niet, want je hebt soms bijvoorbeeld een coalitieafpraak. Wat ligt er nu in de weg, op dit moment, waardoor u datgene wat u vindt niet kan waarmaken?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, ik hoor hier heel veel veronderstellingen. Kijk, ik heb hier een motie liggen die zegt dat we uit het proces moeten stappen als gemeente. De motie van de heer Segers is een motie die over dat proces gaat. Dus het is

logisch dat ik die niet kan steunen, lijkt me. En over het verkiezingsprogramma, kijk, we zitten hier natuurlijk in een onderhandelingsfase. Wat dat betreft is het voor mij natuurlijk ook wel fijn om te kijken dat we dit nog niet hoeven te doen, dat we dus kunnen kijken naar de zienswijze waarin we het dan gaan behandelen. Maar op dit moment, zoals ik het nu zie, zijn wij nu de achterban van de wethouder, worden wij geraadpleegd over het participatietraject, kom ik hier met een heel stevige motie, gesteund door allemaal mensen die niet aan tafel zitten bij de onderhandelingen. Dus die verdachtmakingen dat hier de coalitie zich sluit en dat ik niet opensta voor andere geluiden, die ik kan met deze motie heel makkelijk tegenspreken.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, het was geen verdachtmaking, het was juist een verhelderingsvraag. Want u zei: datgene wat in ons verkiezingsprogramma staat, dat kunnen wij niet allemaal waarmaken. Mijn vraag was gewoon heel simpel, want anders moet ik gaan speculeren, dat zal natuurlijk ook niet de bedoeling zijn. Dus mijn vraag was gewoon: wat maakt nu dat u iets wat lang zo ver nog niet gaat als u eigenlijk wilt, niet kan steunen?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, de opmerking was meer in zijn algemeenheid. Mijnheer Segers kan hier de komende vier jaar van alles roepen over mijn verkiezingsprogramma en dat is ook zo, maar het is mijn verkiezingsprogramma, ik ben daar verantwoording over schuldig naar mijn achterban en het is gewoon in het algemeen zo dat je daarin nooit alles kan waarmaken, al zijn we de vorige keer een eind gekomen.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer, als u uitgesproken bent. Zijn er nog andere sprekers? De Partij voor de Dieren nog.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. De voorlopige uitkomsten van de participatie over een nieuw luchthavenbesluit laten zien dat voor Rotterdam The Hague Airport de uitkomst al bij voorbaat vaststaat. Die heeft belangenorganisaties, luchtvaartmaatschappijen en toeleveranciers zoals Shell om zich heen verzameld om onder het mom van gezamenlijke winst te pleiten voor groei van luchtvaartactiviteiten. De Rotterdamse bewonersvertegenwoordiging zit er voor Jan met de korte achternaam bij. Deze participatie is slechts bedoeld als instrument om een sausje van legitimiteit te gieten over het voorkeursscenario waar de minister van W&I straks over moet beslissen. Wij hebben een motie voorzitter. Wij willen dat de gemeente bij zienswijze op de MER en het conceptluchthavenbesluit, mocht dat onverhoopt worden genomen, pleit voor sluiting van Rotterdam The Hague Airport. Die luchthaven moet weg. Tijd voor groen en wonen. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van de Peppel heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Wij pleiten voor sluiting

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022, ter bespreking van het debat over het Participatieproces Luchthavenbesluit RTHA,

constaterende dat:

- in het komen tot een aanvraag van een luchthavenbesluit voor RTHA door de luchthaven een milieueffectrapportage dient te worden opgesteld, waarop door de gemeente Rotterdam op het moment van terinzagelegging een zienswijze kan worden ingediend;
- een eventueel luchthavenbesluit door de minister van Infrastructuur en Rijkswaterstaat eerst als concept ter inzage wordt gelegd, waar de gemeente tevens per zienswijze op kan reageren;

overwegende dat:

- elk luchthavenbesluit voor RTHA een sta-in-de-weg is voor transformatie van de 220 hectare aan luchthaven naar een mooi groen park met woningen, omdat zo'n besluit de juridische grondslag vormt voor luchthavenactiviteiten in de komende jaren;
- de gemeente Rotterdam iedere strohalm moet aangrijpen om een langdurige toekomst van RTHA in onze stad met een luchthavenbesluit af te wenden;

verzoekt het college:

- zienswijzen in te dienen bij terinzagelegging van een milieueffectrapportage toebehorend aan de aanvraag van een luchthavenbesluit en bij die van een conceptluchthavenbesluit, indien in beide gevallen aan de orde;
- in beide zienswijzen te pleiten voor sluiting van de luchthaven en dus de minister te verzoeken geen luchthavenbesluit te verstrekken aan RTHA;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend

Motie 6. Vlieg niet over participatie heen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van het Voorlopig Pakket Participatietraject Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- op basis van de Luchtvaartwet er een nieuw luchthavenbesluit genomen dient te worden voor Rotterdam The Hague Airport (RTHA);
- RTHA hierbij in overleg met de omgeving tot de formulering van een regionaal gewenste toekomstontwikkeling dient te komen, welke formeel geregeld wordt via een pakket participatietraject;
- de begeleiding van dit Voorlopig Pakket Participatietraject (VPP) op initiatief van RTHA in handen is gelegd van een onafhankelijke externe organisatie;
- de gemeente ervoor kan kiezen om de uitkomsten van het VPP te ondertekenen of niet;

overwegende dat:

- het ondanks diverse verregaande pogingen en intenties van RTHA niet gelukt is om Rotterdamse bewoners weer te betrekken bij het VPP;
- Rotterdamse bewoners een belangrijke partij zouden moeten zijn bij de participatie over de toekomstontwikkeling van RTHA;
- de gemeente zich niet zou moeten conformeren aan de uitkomsten van dit VPP,

aangezien de inbreng van Rotterdamse bewoners hier nu onvoldoende in naar voren komt;

- de gemeente zo ook beter in staat is om een onafhankelijke zienswijze in te dienen bij de behandeling van de MER;

verzoekt het college:

- als Rotterdams college de definitieve uitkomsten van het participatietraject niet te ondertekenen zijnde deelnemende partij omdat de inbreng van de omwonenden onvoldoende tot haar recht komt en om zo een onafhankelijke afweging te kunnen maken bij de indiening van de zienswijze voor de MER en conceptluchthavenbesluit;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen, P.J.H.D. Verkoelen, M.S.S. de Jong, I. Elfilali, S. van de Peppel en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Ja? Volt.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Heel kort, want er is al veel gezegd, ook in de commissievergadering. Ik vind het van belang om vanuit de Volt-fractie nog toe te voegen aan de discussie dat er hier inderdaad twee zaken bijeenkomen. Het participatieproces en het traject hoe dat verlopen is en de toekomst van de luchthaven. Ten aanzien van het eerste constateren wij dat de manier waarop het participatietraject verlopen is, mislukt is. Participatie is iets wat je serieus moet nemen, dus vandaar ook dat wij vanuit de Volt-fractie de motie van D66 en ook de andere motie van het CDA hebben gesteund. Voor wat betreft de toekomst, en dat is denk ik een langere discussie, vinden we het belangrijk om ook vooral naar het grotere plaatje te blijven kijken. We staan voor grote klimaatuitdagingen. Als we ons alleen maar blindstaren op het kleine stukje Rotterdam, hoe trots ik daar ook op ben, zullen we niet kunnen waarmaken wat we willen als het gaat om het klimaat. Het is dus ook van belang om de discussie rondom de luchthaven vanuit het grotere plaatje te blijven bekijken. Daar hoort ook bij – en daar gaan niet alleen wij over als gemeenteraad in Rotterdam, dat is ook een discussie die gevoerd moet worden met het rijk en ook Europees. Dan moet je gaan kijken hoe we over kunnen gaan naar schone mobiliteit en ook betaalbare mobiliteit, dus alternatieven voor vliegen. Als laatste punt zou ik toch nog willen benadrukken dat we vanuit de Volt-fractie ook de innovatiefunctie die Rotterdam The Hague Airport heeft, interessant vinden en ook zullen blijven volgen. Want het is te makkelijk om te zeggen dat als we de dingen die we nu niet kunnen, innovatie of technologisch of technisch, dat dat niet in de toekomst wel zo zal zijn. Het blijft dus interessant om te kijken naar datgene wat er gebeurt aan innovatie op de luchthaven, of het nu gaat om waterstofvliegen, of het gaat om andere vormen van kerosine, daar moeten we in blijven investeren, want ook dat gaat helpen aan het bereiken van onze klimaatdoelen. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u. Andere sprekers? De heer Balwantsingh heeft een vraag.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja voorzitter, een punt van orde. Ik zie dat een advies van de wijkraden Hillegersberg en Schiebroek, zestien pagina's tellend, in ieder geval mij wel bereikt heeft en ik heb met een aantal raadsleden gesproken wie het ook al bereikt heeft, maar het zat niet in de stukken. Ik vraag me af hoe wij überhaupt een goed debat hebben kunnen voeren zonder dat advies van de wijkraden, dat we natuurlijk wel serieus moeten nemen. Ik weet niet hoe we dit moeten duiden voorzitter.

De **VOORZITTER**. Heeft u een idee wanneer het stuk bij u is binnengekomen?

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Op 30 mei is het binnengekomen volgens mij. Ik heb het via de mail gekregen van een wijkraadslid, dus misschien dat ik in dat opzicht voor...

De **VOORZITTER**. Kunt u zien of vanaf dat mailadres nog meerdere mensen geadresseerd zijn? Kunt u daar iets van zeggen of dat het alleen maar aan u gericht is?

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Dit was aan mij gericht.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Ja, ik heb het ook ontvangen. Wanneer was dat? Wel tijdig, dus dat is ook meegenomen. Maar de vraag is misschien wel even aan de wethouder. Vorige week dinsdag was er een informatieavond voor de wijkraden. Wijkraad Hillegersberg en Schiebroek zijn heel snel met een brief gekomen. Wijkraad Overschie moet het nog bespreken. Die komen wellicht nog met een reactie. Misschien is het fijn om even heel kort aan te geven hoe met die input wordt omgegaan.

De **VOORZITTER**. Dat kan de wethouder straks aangeven. Mijnheer Balwantsingh, blijkbaar is dat bericht bij meerdere raadsleden binnengekomen.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja, maar ik zie nu ook dat het wel in de stukken staat. Het kan zijn dat het aan mijn inzicht ligt.

De **VOORZITTER**. Dat kan, maar dan ligt het er al. Hartelijk dank. U heeft eroverheen gekeken, zeggen we dan maar even. Heel goed. Mijnheer Becker, ook van de techniek?

De heer **BECKER** (vvd). Ja, volgens mij hadden de heer Vonk en ik nog nagekomen moties.

De **VOORZITTER**. Ja, die kunt u nog indienen. Nagekomen moties. De heer Becker eerst.

De heer **BECKER** (vvd). Ik heb ze in mijn betoog reeds aangekondigd.

De **VOORZITTER**. De heer Becker heeft de volgende moties ingediend.

Motie 8. Bewoners weer aan tafel

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 2 juni 2022, ter bespreking van het Voorlopig Pakket Participatietraject Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- Rotterdam The Hague Airport dit jaar een nieuw luchthavenbesluit moet aanvragen bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ter vervanging van de vigerende omzettingsregeling;
- in december 2020 gestart is met een participatietraject;
- de bewonersvertegenwoordiger Rotterdam en de vereniging Bewoners tegen Vliegtuigoverlast Rotterdam Airport (BTV) tijdens dit proces uit de participatie zijn gestapt;

overwegende dat:

- voor een goed participatietraject het van belang is dat de feedback van alle belanghebbende partijen wordt meegenomen;

- het participatietraject nog steeds open staat voor de bewonersvertegenwoordiger Rotterdam en de vereniging Bewoners tegen Vliegtuigoverlast Rotterdam Airport (BTV);

roept het college op:

- zich in te spannen om de bewonersgroepen die uit het traject zijn gestapt weer aan de participatie tafel komen zitten, zodat hun feedback wordt meegenomen in het uiteindelijke luchtvaartbesluit;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.J.C. Becker, B. van Drunen en F. Achbar

Motie 9. Aanvliegroutes rechtdoor

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 2 juni 2022, ter bespreking van het Voorlopig Pakket Participatietraject Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- Rotterdam The Hague Airport dit jaar een nieuw luchthavenbesluit moet aanvragen bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ter vervanging van de vigerende omzettingsregeling;
- in 2017 de motie 'Rechthout' met algemene stemmen is aangenomen en deze motie roept op om in gesprek te gaan met Luchtverkeersleiding Nederland om de geluidshinder in Hillegersberg en Schiebroek drastisch te beperken door het aantal overlastgevend afwijkingen van de voorgeschreven vliegroutes, dan wel ongunstige routewijzigingen, te verminderen;

overwegende dat:

- de aanvliegroutes van en naar Rotterdam The Hague Airport alsnog/nog steeds voor overlast zorgen bij de bewoners in Hillegersberg, Schiebroek en Alexander;
- deze hinder ook veroorzaakt wordt door route afwijkende vliegtuigen door interferentie van Schiphol verkeer;

roept het college op:

- samen met de Inspectie Leefomgeving en Transport ervoor te zorgen dat de aanvliegroutes rechtdoor worden gehandhaafd en dat deze niet meer afwijken, om de hinder boven Hillegersberg, Schiebroek en Alexander te verminderen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.J.C. Becker, B. van Drunen en F. Achbar

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De moties van de heer Vonk?

De heer **VONK** (cu). Twee stuks voorzitter. Over de geldigheidsduur van het luchtvaartbesluit en de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen en over de toekomst aan tafel.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 10. Geldigheidsduur luchtvaartbesluit

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van Participatie Luchthavenbesluit RTHA;

constaterende dat:

- een door de minister te nemen Luchthavenbesluit op dit moment een onbepaalde geldigheidsduur heeft;

overwegende dat:

- het van belang is een besluit met zo'n grote (ruimtelijke) impact regelmatig te toetsen en te evalueren;

verzoekt het college:

- bij de minister aan te dringen op een maximale geldigheidsduur van mogelijk nog te nemen Luchtvaartbesluiten en deze besluiten open te stellen voor bezwaar en beroep;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en S. Leewis

Motie 11. De toekomst aan tafel

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van Participatie Luchthavenbesluit RTHA;

constaterende dat:

- jongeren geen expliciete inbreng gehad hebben in het voorliggende Voorlopig Pakket Participatietraject (VPP) tot nu toe;

overwegende dat:

- een door de minister te nemen Luchthavenbesluit een onbepaalde geldigheidsduur heeft, niet open staat voor beroep en derhalve een blanco cheque is op rekening van onze kinderen en kleinkinderen;

verzoekt het college:

- de deelnemers aan het participatieproces te verzoeken voor het vervolg een extra stoel aan te schuiven: de toekomststoel*, om hiermee de toekomstige generaties een plek aan tafel te geven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en S. Leewis

*) <https://toekomststoel.nl>

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Zijn er nog andere sprekers? Dat is niet het geval. Wethouder. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, dat is prima.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik moest even meedoen met de administratie, want er zijn een hoop moties ingediend en dat was ook eigenlijk precies de bedoeling van deze bespreking. Want ik denk dat mevrouw Van Wifferen het heel netjes zei. Er is door de luchthaven een participatietraject of in ieder geval een traject ingezet om te kijken of er naar een toekomstig luchthavenbesluit met deelnemers, participanten tot overeenstemming kan worden gekomen in een mutual gains traject. Op het verzoek van gemeenten en andere spelers is hier een tussenstap gemaakt om te kijken in zo'n voorlopig participatiepakket wat daar uitgekomen is, om achterbannen te kunnen raadplegen, zodat bewoners naar bewoners konden, daarmee in gesprek konden gaan, zodat ik daar als wethouder en wij als college u ook kunnen vragen: dit zijn de opbrengsten tot nu toe. Moeten wij hiermee verder gaan in verdere uitwerking naar dat voorkeursscenario? Dus ik heb u ook vorige keer in de commissie gevraagd om vooral met input te komen. We hebben daar ook uitgebreid bij stilgestaan. Onderdeel van participatie is ook dat bewoners de raad weten te vinden en daar inspreken, zorgen kunnen uiten. Volgens mij heeft u daar met elkaar goed naar geluisterd, goed gehoor aan gegeven en daarover ook een aantal moties ingediend. Want de stap waar we nu staan, is dat dit onderdeel, en laat ik daar even bij stilstaan, het Voorlopig participatiepakket is. Dit is wat de opbrengst is tot nu toe. Daar is geen handtekening voor gevraagd. Dit is een tussenstap. Hier zou je mee doorgaan naar een voorkeursscenario dat naar de minister zou gaan. Daar moet je dan je handtekening onder zetten als je in dit participatietraject zit, als participant, dus als deelnemer. Dus in deze fase gaan wij niets tekenen. Maar de vraag is wel: wat nemen wij mee naar de vervolgstappen? Hoe gaan wij verder? Welke stappen nemen we? En daar zijn een aantal moties over ingediend en dat is ook prettig. Ik zal ook aan de hand van de moties die stappen doorlopen met u. Ik zal even dit erbij pakken zodat we het goed op een rijtje hebben. Er zijn een aantal moties die zeggen: onderteken het nu niet. Dat kan niet, want er is nu niets te ondertekenen, maar dat betekent dat je dan kijkt naar dat voorkeursscenario. Daar kom ik dadelijk een paar keer op terug. Er zijn ook een aantal bijdragen die zeggen: hoe ga je met het hele systeem om? Dat zijn wat verstrekkender moties. De ChristenUnie had het over het kijken naar de toekomst van Zestienhoven, of Rotterdam The Hague Airport, en er zijn meer moties die daarop toezien. Er zijn ook meerdere bijdragen geweest. Er ligt ook een initiatiefvoorstel van heel veel partijen uit de raad en daar wordt nog aan gewerkt hè, dus ook wat betreft het sluitingsscenario, daar moet nog antwoord op gegeven worden, op het krimpscenario moet nog antwoord worden gegeven, dus dat is eigenlijk iets wat ook aan een volgend college is om ook met verdere uitwerking te komen en wat ook consequenties heeft, maar wat nu iets te vroeg is om te beslissen, omdat dat nu nog niet op tafel ligt. Ik zal dus ook bij een aantal punten aangeven...

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, wij hebben daar geen motie over ingediend, alleen gevraagd om een toezegging dat er dan ook daadwerkelijk een objectief onderzoek gaat plaatsvinden naar de alternatieven.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Er ligt een initiatiefvoorstel dat natuurlijk ook goed onderzocht moet worden. Wat er wel is, daar zitten natuurlijk wel financiële consequenties aan, want afhankelijk van ook de afspraken die hier te maken zijn, wel of niet een krimpscenario, daarom vonden wij het eigenlijk mooi als het in het Voorlopig participatiepakket zou zitten, want dan doe je het samen met anderen die daar ook een rol in spelen. Dan heeft dat meteen body. Als je het zelf gaat doen, dan weet je nog steeds niet of de andere partij het daar ook mee eens is, maar goed, het vraagt natuurlijk ook heel veel uitwerking, ook heel veel capaciteit, dus dat heeft in die zin een financieel plaatje, maar het is een opdracht aan de raad om dat goed in kaart te brengen bij dat initiatiefvoorstel dat ook

geschreven is. Dus dan kunnen die consequenties, ook die financiële consequenties van zo'n ruime uitwerking netjes voor u in kaart worden gebracht.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). U zei een opdracht aan de raad, maar u bedoelde waarschijnlijk opdracht aan het college? Precies. Nee, maar u zegt eigenlijk dat sowieso dat onderzoek gaat komen, dat niet alleen kijkt naar bijvoorbeeld krimpscenario's, maar ook naar alternatieven voor het hele vliegveld. Dat gaat sowieso komen.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Voorzitter, er moet een uitgebreide reactie komen op het initiatiefvoorstel dat door heel veel partijen is ingediend. Dus als je dat verder gaat uitwerken, dus een MKBA opzetten, dan heeft dat financiële consequenties, dus daar moet je opdrachten voor doen. Dus in de reactie daarop verwacht ik dat daar ook weer vervolgstappen aan zijn, als je bijvoorbeeld daartoe opdracht geeft om de hele MKBA uit te gaan voeren. Dus dat heeft een prijskaartje, ook de uitvoering van het initiatiefvoorstel. Ik verwacht daar een tussenbericht over zodat dat netjes op een rijtje wordt gezet, maar ik verwacht – en dat zou ik zelf ook doen – initiatiefvoorstellen. Opdrachten van de raad moeten serieus worden genomen, dus dat krijgt u netjes uitgewerkt naar u toe.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). U zegt: ik verwacht dat, maar we willen natuurlijk, zeker gezien de machtswissel, zeker weten. Zeker weten dat dit ook gewoon gaat gebeuren.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Voorzitter, ik verwacht dat iedereen die hier achter deze tafel staat de boel serieus oppakt. Wat ik ook aangeef, is dat er natuurlijk wel aan de voorkant ook wat financiële consequenties zijn van bijvoorbeeld een uitvoering van een motie of een initiatiefvoorstel. En daar gaat u ook als raad over. Dus bijvoorbeeld het accorderen van budgetten die erbij horen daar gaat u dan zelf over, en daar kan ik nu vanuit deze kant van de tafel nog niet een antwoord op geven. Dus u bent er ook gewoon zelf bij dat dat goed wordt uitgevoerd.

De **VOORZITTER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja, begrijpelijk. Mijn angst is wel een beetje dat we op twee sporen lopen als het gaat om het luchthavenbesluit en dit traject dat u nu schetst. Kunt u iets zeggen over de timing van die twee dingen ten opzichte van elkaar?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ik heb een uitgebreide actualisatie van het parcours over het luchthavenbesluit geschreven. Daar kom ik zo op want u had daar ook een vraag over. Ik verwacht de uitgebreide reactie op het initiatiefvoorstel in het najaar, dus na de zomervakantie. Dat is dus tijdig, natuurlijk ook nog wel afhankelijk van verdere onderzoeken die in gang moeten worden gezet. Maar je moet volgens mij ook in ieder geval twee sporen openhouden. En die zijn er ook, want ongeacht de uitkomsten van de moties dadelijk, of wij verdergaan met een voorkeursscenario, betekent het dat er altijd nog zienswijzen ook door de gemeente, door bewoners kunnen worden ingediend. En daar kunt u natuurlijk ook de uitkomsten van het initiatiefvoorstel weer bij betrekken. De eerste motie die werd ingediend was de motie door de heer Coşkun. Dat is in principe ook input voor het voorkeursscenario en hij geeft aan dat er geen draagvlak onder de Rotterdamse bevolking is voor handhaving of voor groei van Rotterdam The Hague Airport. Dat zullen we hier moeten voorleggen aan de raad. Dus ik zou zeggen dat uw motie oordeel raad is. En dat geeft u ook daarmee als

input mee als reactie. Als die motie het haalt nemen we dat mee in de vervolgbesprekingen. De ChristenUnie vroeg bij de input voor het voorkeursscenario hoe de gemeente aankijkt tegen de analyse die de heer Breedveld heeft gedaan. Er zijn op een aantal punten in dat voorkeursscenario een aantal voordelen, dat heeft de heer Becker ook genoemd. Bijvoorbeeld later vliegen, minder nachtvluchten, dus daar zitten een aantal verbeteringen, maar er zijn ook een aantal aandachtspunten en dat is zeker naar de toekomst toe, als er bijvoorbeeld groei verdiend kan worden, dat dat minder geluidsoverlast geeft in de berekeningen, maar wel kan leiden tot een hoger aantal vliegbewegingen. Dan is nog steeds de vraag: is dat nu minder hinder? Vaker last van minder geluid, hoe ervaart iemand dat? Dat is ook een punt dat we in eerdere zienswijzen aan de minister hebben meegegeven, maar wat je ook terug moet geven als je verdergaat in de gesprekken over dat voorkeursscenario. Dus er zitten heel veel steekhoudende punten in de inbreng van de heer Breedveld en er zijn, en dat is ook de andere kant, ook een aantal winstpunten in het voorlopig participatietraject. De heer Vonk heeft de motie 'Lege stoel' ingediend, ook in verdere gesprekken en ik vond hem eigenlijk zo mooi. Ik hoorde zelfs misschien wel een beetje dat u zei dat je dat bij alle besluitvorming zou moeten doen en niet alleen in dit traject. Eigenlijk vind ik dat hier ook wel steeds een lege stoel moet staan en misschien moet er wel af en toe iemand van de jongerenraad op gaan zitten, want dan is die betrokkenheid ook hoog. Ik vond het een mooie motie. Hij is ook oordeel raad. Ik moet zeggen, dat ik bij een aantal moties niet de uitkomst kan garanderen dat het ook lukt. Dat is natuurlijk ook waar wij hebben afgesproken dat wij het krimpscenario zouden inbrengen, wat wij ook meerdere keren hebben gedaan. Je hebt niet altijd als je met andere partijen samenwerkt en samen verder vergadert, dat je dan altijd zegt: dat is ook een gegarandeerde uitkomst. Dus ik wil dat zeker inbrengen. Het is aan de raad of ik het moet inbrengen, de lege stoel, maar er is geen garantie op de uitkomst. Maar de inspanningsverplichting is er zeker. De heer Becker geeft ook input voor het voorkeursscenario, het opwerken daarnaartoe en met andere partijen. Dan gaat het over de motie 'Aanvliegroutes recht door'. Die moet ik afraden, terwijl we de inzet heel goed begrijpen, maar de gemeente gaat hier niet over. En wat we wel doen is steeds ons hard maken hiervoor, maar er zitten een aantal complexiteiten en die zijn ook door anderen opgeroepen. De interferentie met Schiphol waardoor er vaak laag moet worden gevlogen of vanuit veiligheidsoverwegingen afgeweken moet worden, die gaat natuurlijk gewoon door. Of tenminste, dat zijn de voorrangsregels hoe die opstijgingen dan gaan en dat landen overigens ook. Dat wordt vaak eerder ingezet. Het was het idee om hier bij de volgende stap in het traject ook afspraken over te maken om die interferentie verder te voorkomen. Dat zit ook deels in het landelijke traject, maar wij kunnen hem niet opnemen omdat wij daar niet specifiek over gaan. Daar gaat de luchtvaartleiding over. De motie 'Stil is ook echt stil' kan ik ook om die reden niet omarmen. Ik begrijp ook daar de inzet, maar die certificering is niet aan de gemeente Rotterdam. Wij kunnen niet garanderen dat vliegtuigen ook dan echt stil zijn. Daar zit internationale certificering op. Wat er wel is in de afspraken die nu voorliggen, in dit voorlopig participatiepakket, en ook uitwerkend naar een voorkeursscenario, dat betekent dat als er geen stillere vliegtuigen zijn, er dan ook geen extra vluchten mogen worden gevlogen. Dat was tot nu die inzet op minder hinder. Dat staat op die manier geborgd, maar wij kunnen niet de stillere vliegtuigen garanderen. De motie 'Geluidscontouren van 9 tot 21' daar wil ik het oordeel aan de raad laten. Maar als u het overzicht heeft gezien van de opbrengsten van het participatietraject tot nu toe, zitten deze afspraken er al in. Ik kan me voorstellen dat u die nadrukkelijker wilt onderstrepen. De heer Balwantsingh gaf als input voor het voorkeursscenario aan dat hij zei: wij moeten dit niet tekenen. Dit is ook niet het tekenmoment, zoals ik net aangaf. Dat is juist ook de vraag van het college aan de raad. De motie van mevrouw Van Wifferen geeft daar een antwoord op. Wat moet er nu gebeuren? Ik weet niet of u naar die motie gekeken heeft, maar die geeft daar richting aan. Die kunt u dus wel of niet tekenen, wel of niet tegen stemmen en dan kunt u daar uw mening bewerkstelligen of effectueren. De uitgebreide reactie van de wijkraden

heb ik ook gezien. Ik vond het ook indrukwekkend hoe ze in zo'n korte tijd na de extra sessie die wij met hen bewerkstelligd hebben, ze zijn net geïnstalleerd, we hebben ook voor hen een technische sessie gedaan, uitgebreide input gegeven. Ik was ook zeer onder de indruk van de inbreng van de wijkraad in de commissievergadering, omdat ze al erg veel gesprekken hadden gehad, zich al goed hadden georiënteerd en de punten die in die brief staan, zullen we ook meenemen naar het vervolg. Dat kan of naar het voorkeursscenario of ook in de zienswijze weerslag krijgen. De heer Segers heeft een motie, motie 5, 'Gelijk speelveld op het vliegveld'. Die moet ik er even bij pakken, want volgens mij heeft u recent nog een aantal wijzigingen gedaan. Kijk, dat maakt hem ineens een stuk beter, want er zat volgens mij een technische onjuistheid in, maar volgens mij heeft u die er al grotendeels weer uitgefietst. Als gemeente Rotterdam alleen akkoord te kunnen gaan met een toekomstvoorkeursscenario als daarin meegenomen is dat bij een nieuw luchthavenbesluit er naast groeiscenario's ook krimpscenario's doorgerekend zijn. Wat u ook in de commissie zei: ik wil verder praten, maar dan wil ik ook zeker weten dat in het vervolgtraject een krimpscenario aan de orde is gekomen. Zoals het dictum nu is, is het juist geformuleerd en is het oordeel aan de raad.

Mevrouw Van Wifferen heeft de motie 'Vlieg niet over participatie heen'. Die moet ik er trouwens ook eventjes bij pakken als die is binnengekomen. Daar zit ook een technisch puntje in. Ik moet even kijken waar die is. In het dictum staat 'als Rotterdams college de uitkomsten van het DPP niet te ondertekenen'. Ik denk dat de verwarring erin zit dat we het over een voorlopig participatiepakket hebben dat nu op tafel ligt en waar we input op halen naar het vervolgtraject en dat de volgende stap een voorkeursscenario is. Dus dat is het VSK. Er is geen DPP. Ik kan me voorstellen dat als Rotterdams college de uitkomsten van het voorkeursscenario niet te ondertekenen, als zijnde deelnemende partijen, omdat de inbreng van de omwonenden onvoldoende tot haar recht komt. Want anders vraagt u mij iets uit te voeren wat ik niet kan, omdat er geen DPP is.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja, maar er staat toch de uitkomsten ervan? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Dan zal ik die even laten aanpassen.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Daarom zei ik, de stap die we nu doen, waar we informatie ophalen is het Voorlopig participatiepakket, VPP. Maar ik kan me voorstellen dat je dan denkt, o dat is voorlopig, dan gaan we daarna naar een definitief pakket, maar dat heet voorkeursscenario. Dat krijgt meteen weer een andere naam. Dus als u daar VSK van maakt, nee, VKS. Het zit in de techniek.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Komt in orde.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen past de motie aan.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja, dat is hartstikke fijn.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Dan is die met die aanpassing in ieder geval nu technisch in orde en dan is dat oordeel raad. Wat wel belangrijk is, realiseer dan op het moment dat je deze stap neemt en aangeeft aan de voorkant niet te ondertekenen, betekent het ook dat je eigenlijk bij een vervolgstap geen gesprekspartner bent naar de uitwerking. Dus dat wil ik daarbij aangeven.

De **VOORZITTER**. U bent door uw spreektijd heen, maar u mag een vraag stellen.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Dank voorzitter voor de coulance. Een suggestie, want kijk, uit zo'n proces stappen op het moment dat je echt zegt: het is aan alle kanten onvoldoende, dat is natuurlijk wel een signaal. We hebben de raden van Zuidplas en Lansingerland dit expliciet horen zeggen, en dat kan natuurlijk wel. Kijk, want als wij blijven zitten kan de minister dat ook opvatten als steun, want ze zitten nog steeds aan tafel, ze zijn nog steeds mutual gains aan het zoeken. Dus dat is denk ik ook wel een strategische overweging, maar tegelijk een vraag aan de hele raad. Het is wel het moment om dit signaal af te geven.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Dat was volgens mij niet specifiek een vraag aan mij maar een opmerking aan de raad over de motie van mevrouw Van Wifferen.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, van de orde, want ik vraag een mening van de wethouder en vervolgens kijk ik de raad aan en zeg ik: jongens, dit is wel een moment waarop we zo'n signaal af zouden moeten geven. Als we nu van tafel stappen, dan zeggen we: wij zijn er niet meer bij. Dat klopt dat je dan niet meer meedenkt, maar dan geef je de minister ook een signaal af, van: jongens, dit is zonder de gemeente Rotterdam, het bevoegd gezag op de grond waar het vliegveld staat.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ik geef aan dat dit oordeel raad is. Er staat zelfs niet in dat mevrouw Van Wifferen niet wil praten, maar in principe dat zij zegt: niet ondertekenen omdat zij niet tevreden is met het proces. Er valt altijd, en dat heb ik aan het begin gezegd, hoe dan ook in welke stappen we ook nemen, welke route de raad ook kiest, het staat de gemeente altijd vrij om zienswijzen te blijven indienen. Op het moment, en dat gaf ik aan bij mevrouw Van Wifferen, op het moment dat deze motie wordt aangenomen, dat betekent eigenlijk dat je ook de vervolggesprekken stopt. Als dat de mening is, dan zit je niet aan tafel, daar geef je inderdaad een heel sterk signaal mee af en dat zei mevrouw Van Wifferen ook toen ze achter het spreekgestoelte stond en dat ben ik ook met haar eens.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Vanuit DENK waren er geen specifieke vragen. Mevrouw De Jong had ook geen specifieke vragen, maar complimenten met uw maidenspeech. Dat was volgens mij echt uit het hart en ook het hoofd, dat was toch wel heel mooi bij zo'n eerste speech. Even kijken, ik ben bijna door alle vragen heen, tenminste, zoveel vragen waren er niet meer gesteld. Er is door verschillende mensen gevraagd hoe het krimpscenario op tafel heeft gelegen. Ja, dat is meerdere keren ingebracht, schriftelijk ingebracht, besproken aan de tafels, ook in aanwezigheid van bewoners. Na ons debat in februari heb ik dat nog een keertje ook persoonlijk overgedragen. Ja, als het formeel moet zijn, alleen met een aangetekende brief, dat heb ik niet gedaan, maar ik weet zeker, en ook vanuit mij, dat krimpscenario heeft voldoende vaak op tafel gelegen.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u voorzitter. Even over dat krimpscenario. Ik heb die vraag horen stellen door het CDA maar ook door de ChristenUnie. Het antwoord van de directeur vind ik dan wel heel opmerkelijk, dat het hem nooit formeel heeft bereikt. Dus mijn vraag is eigenlijk of u hem rechtstreeks verteld hebt over dat krimpscenario?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja, nadat wij hier in de raad nogmaals gesproken hebben, heb ik toen persoonlijk om twee redenen een afspraak gemaakt. Omdat ik het echt heel erg vervelend vond dat de bewoners uit het traject waren gestapt en dat zij geen perspectief meer zagen en dat het ernaar uitzag dat het krimpscenario niet in het voorlopig pakket zou komen. Die twee punten heb ik allebei onder de aandacht gebracht en ook aangegeven dat het een motie is van de raad en dat die toch heel erg belangrijk is en dat daar in ieder geval of in deze fase of naar het voorkeurscenario een goed antwoord op zou moeten zijn over dat krimpscenario. Vandaar ook dat ik u in de brief zelf, met de opbrengsten tot nu toe, ook heb vermeld dat daar niet aan voldaan is. Dat het niet gelukt is dat krimpscenario in deze fase te krijgen. Ik blijf dat ontzettend belangrijk vinden. Dat vinden volgens mij meerdere mensen hier in de raad. Ik heb dat zelf geconstateerd en daarom leg ik dat ook voor aan u: hoe gaan we daar nu mee verder?

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u. Dus dan bent u het eens met mijn conclusie dat wat de heer Louwerse, de directeur, zegt in het Rotterdams Dagblad dat het krimpscenario hem niet bereikt heeft, dat het dus complete onzin is wat hij zegt.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ik denk dat de uitspraken van de heer Louwerse in de krant niet bijdragen aan een goed en verder proces in vertrouwen naar bewoners, in de samenwerking, maar goed, hij gaat over zijn woorden, en ik wil het daar eigenlijk bij laten. Ik heb hem inderdaad niet aangetekend verstuurd, maar volgens mij hebben we op alle andere mogelijke manieren dat voldoende onder de aandacht gebracht.

Eventjes kijken, toen bleek dat dat krimpscenario onvoldoende onder de aandacht was heb ik dat wel in de brief geschreven. Wij zijn wel als gemeente altijd blijven inzetten op minder hinder, want dat was de andere belangrijke opdracht van de inzet van de gesprekken. Daarom zijn we daarover in gesprek gebleven, en zijn wij niet op dat moment zelf ineens van tafel gestapt. Dat wilde ik eerst met u overleggen. De heer Vonk heeft ook een motie ingediend over de geldigheidsduur van het luchthavenbesluit. Die wil ik oordeel raad geven. Als die het haalt. Ook dit is natuurlijk geen garantie op succes, want dat is iets wat we dan aan het rijk vragen, maar die we op deze manier volgens mij prima kunnen inbrengen. De heer Becker heeft een motie geschreven en die heet 'Blijf in gesprek', volgens mij. Even kijken hoor. Of 'Bewoners weer aan tafel'. Hoe heet hij nu? Hij is een beetje van titel veranderd.

De heer **BECKER** (vvd). Hij heet 'Bewoners weer aan tafel'. Ik zal de motie 'Blijf in gesprek' misschien zo nog indienen.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). O ja, excuses, nou ja, goed. U vraagt het college zich in te spannen om de bewonersgroepen die uit het traject zijn gegaan weer om tafel te krijgen. Het is natuurlijk uiteindelijk aan de bewoners. Dat werd ook door andere partijen wel opgemerkt. Zij zijn onafhankelijk en zij moeten de keuzes maken waarvan zij vinden dat op dat moment hun belangen er het meest mee gediend zijn. Wat ons betreft is het belangrijk dat je altijd in gesprek blijft met partijen omdat je dat uiteindelijk altijd helpt, welke uitkomst er deze raad weer is. Je moet met elkaar verder op een bepaalde manier, dus je moet sowieso altijd in gesprek blijven. Als iedereen weer om tafel gaat met elkaar, want ik heb ook een

brief van de bewoners gezien dat ze eventueel weer bereid zijn om om tafel te gaan, het blijft altijd belangrijk dat je dan natuurlijk wel weer goede spelregels afspreekt. En waar wij kunnen, zullen wij altijd bemiddelen want wij denken dat dat ook de rol is van de gemeente; om te zorgen dat partijen met elkaar om tafel zijn, in gesprek, in welke vorm dan ook. Maar dit is aan de raad, deze motie. Want wij gaan bewoners in die zin..., je moet bekijken of je vindt dat je bewoners moet verplichten aan tafel te zitten of dat je hen daarin vrijlaat. De heer Leewis, ik heb een nieuwe tijdlijn toegestuurd wat ik zei, met de actualisatie. Dat betekent dat als dit traject doorgaat met of zonder de gemeente, dan komt de luchthaven met een voorkeursscenario. Dat zullen ze dan naar de minister sturen en die gaat uiteindelijk een besluit nemen over de luchthaven. Dat betekent dat wij dan ongeveer eerste kwartaal 2023 een zienswijze daarop moeten leveren. We hebben natuurlijk eerder zienswijzen gemaakt met elkaar. Zienswijze op de luchtvaartnota landelijk. Dat kun je goed voorbereiden als raad, ook met de uitgangspunten die u ook allemaal eerder heeft meegegeven, bijvoorbeeld over terugdringing van overlast, of op het moment dat er al verdere inzage is en dit is dan het eerste kwartaal 2023. Dus dan zijn we echt bijna een jaar, driekwart jaar verder. Dan kunt u ook de informatie uit het initiatiefvoorstel bijvoorbeeld meenemen. Volgens mij kan het goed parallel oplopen. Mevrouw Van Peppel, Van de Peppel, sorry. Staat Peppel dan voor populier? Ja hè? Dan doet u uw partij ook mooi eer aan met uw naam. U heeft ongetwijfeld al eerder hier gesproken. U heeft ook een motie ingediend, waarin u pleit voor sluiting. Die is eigenlijk vroegtijdig, omdat dat bij dat luchthavenbesluit komt en waarvan je zou zeggen: daar moeten we als raad gemeenschappelijk een zienswijze over indienen. Maar ik heb bijna alle moties in dit geval aan de raad gelaten om richting aan te geven hoe we hiermee verder gaan, en dat zal ik dan ook bij uw motie doen. Het is aan de raad. Voorzitter, ik heb mooie bijdragen gehoord vanuit de raad. Ik heb alle moties geadviseerd en het is ook aan deze raad om te kijken naar het vervolg.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. De tweede termijn, resterende vragen? De heer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ik heb onze motie niet voorbij horen komen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Oké.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen nog even.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Een punt van de orde. Ik wilde even laten weten dat ik de raadzaal verlaat omdat ik naar een begrafenis ga, maar ik wil dus wel zeggen dat ik dus niet wegga omdat ik de tweede termijn niet van belang acht.

De **VOORZITTER**. U had dat bij mij ook gemeld. Helder, sterkte. Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Nee, dat klopt mijnheer Balwantsingh. Dat is inderdaad niet zozeer richtinggevend voor het voorkeursscenario, maar dat gaat over arbeidsvoorwaarden Rotterdam The Hague Airport. Dat is natuurlijk zeer actueel, dus ik begrijp wel waarom u die er vandaag hebt ingeschoten. Ik heb even digitaal overleg gehad met de andere wethouder die het Rotterdamse belang als aandeelhouder vertegenwoordigt, met de heer Van Gils. We hebben hier niet dezelfde cao, maar we willen hem omarmen. We vinden dat het personeel in Rotterdam even goede arbeidsvoorwaarden verdient als collega's elders bij de Schiphol Groep en dat signaal brengen wij graag over. Het is natuurlijk wel iets wat in overleg met vakbonden geregeld moet worden. Maar wat mij betreft, wat de heer Van Gils betreft, wat het college betreft omarmen we deze motie.

De **VOORZITTER**. Dank. Is er behoefte aan een tweede termijn? De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Dank u wel voorzitter. In reactie op de door D66 ingediende motie wil ik benadrukken dat het enorm van belang is om in gesprek te blijven met de luchthaven. De wethouder zegt het net al. Als we uit het proces stappen, dan hebben we ook geen invloed meer op de uitkomsten. Dus ik dien graag een motie in om te benadrukken dat we met Rotterdam The Hague Airport in gesprek moeten blijven om die Rotterdamse belangen ten aanzien van de luchthaven goed te borgen in een nieuw luchtvaartbesluit.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. De heer Becker heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12. Blijf in gesprek

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 2 juni 2022, ter bespreking van het Voorlopig Pakket Participatietraject Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- Rotterdam The Hague Airport dit jaar een nieuw luchthavenbesluit moet aanvragen bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ter vervanging van de vigerende omzettingsregeling;

overwegende dat:

- de Rotterdamse luchthaven lusten maar zeker ook lasten in de regio veroorzaakt;
- de uitgangspunten zoals verwoord in het VPP een verbetering zijn voor de bescherming van de leefomgeving van direct omwonenden ten opzichte van de vigerende omzettingsregeling;
- Rotterdam The Hague Airport een onvervangbare rol speelt voor het regionaal spoedeisend verkeer en de uitvoering politietaken;
- Rotterdam The Hague Airport een belangrijke functie heeft voor het regionale bedrijfsleven;
- veel inwoners uit de Rotterdamse regio via Rotterdam The Hague Airport op vakantie en/of op familiebezoek gaan;
- de gemeente Rotterdam samenwerkt met de luchthaven in Rotterdam The Hague Innovation Airport om een kraamkamer te zijn voor innovaties ten behoeve van de regionale ontwikkeling;

roept het college op:

- om met Rotterdam The Hague Airport in gesprek te blijven om alle Rotterdamse belangen ten aanzien van de luchthaven zo goed mogelijk te borgen in een nieuw luchthavenbesluit;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.J.C. Becker, B. van Drunen en F. Achbar

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers, van de orde nog kort.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, want ik wil graag en daarom had ik dat graag willen doen voor die korte tweede termijn, ik wilde graag even een schorsing vragen van twintig minuten, om te overwegen of ik een tweede termijn wil om nog een motie in te dienen.

De **VOORZITTER**. Dat snap ik. De heer Segers wil een schorsing van twintig minuten om te bepalen of hij in de tweede termijn nog een motie wil indienen. Dat zou ik kunnen combineren met een lunchpauze, want dat wilde ik net aan u voorstellen. Maar wellicht wil de wethouder over deze motie nog iets zeggen. Of wilt u dat straks doen?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Over de motie van de heer Becker kan ik kort zijn. Hij vraagt om, welk scenario er vandaag ook uitrolt, in gesprek te blijven met de luchthaven en met bewoners en volgens mij moeten we dat altijd doen, dus die kan ik omarmen. Die zou ik omarmen als raad, maar goed.

De **VOORZITTER**. Het advies is helder. Dan stel ik u voor het verzoek van de heer Segers-Hoogendoorn te belonen en te combineren met de lunchpauze. Het is nu 12.30 uur en ik stel u voor om terug te zijn om 13.30 uur. Dan hebben we een vol uur voor een lunchpauze en eventuele onderlinge beraadslagingen. Ik zie dat u opstaat. Dat betekent dat u het eens bent met mijn ordevoorstel. Dat lijkt mij uitstekend. Dan schors ik de vergadering tot 13.30 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 2 juni 2022

Notulen van de raadsvergadering van 2 juni 2022 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 7

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb met dien verstande dat het voorzitterschap van 14.57 tot 16.22 en van 17.28 tot 17.35 uur en van 18.05 tot 18.15 uur is waargenomen door mevrouw J.M. Nunnely

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig mevrouw J. Bokhove, de heer S.A. Kurvers, de heer A.H.P. van Gils en de heer V.P.G. Karremans

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering, ik verzoek de raadsleden hun plaatsen in te nemen. Mijnheer Segers-Hoogendoorn, u hebt om een schorsing gevraagd en u mag iets zeggen in uw technische tijd want u bent door uw spreektijd heen.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja dank voorzitter. Gezien mijn spreektijd wil ik u graag het woord laten geven aan de heer Vonk van de ChristenUnie. Dank.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk heeft mij dat ook verzocht. Dus mijnheer Vonk, u krijgt het woord.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja dank u wel voorzitter. In de eerste termijn zijn veel dingen gewisseld en dan is er wel de behoefte om nog even wat dingen duidelijk te krijgen. Er is een motie van D66 ingediend over of wij ons wel of niet verbinden aan het participatieproces. Technisch is even..., laat ik dat eerst even vragen en dat is niet aan u, maar dat is eigenlijk aan D66. Klopt het dat er nu een gewijzigde motie wordt ingediend? Dat we dat zeker weten.

De **VOORZITTER**. Mag ik u in de rede vallen, ik wil vragen of mevrouw Maassen of mevrouw Nunnely even scherp meeluisteren want dit is een vraag aan D66. O, mijnheer De Haan doet het, oké, Excuses. Mijnheer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Correct, ik ben bezig met de ondertekening en achter u wordt momenteel de op een na laatste handtekening gezet.

De heer **VONK** (cu-sgp). Dat wilden we graag even zeker weten. Het tweede is... De wethouder heeft ook iets gezegd over de consequentie van die motie en we willen even checken of we dat goed gehoord hebben, namelijk dat het aannemen van deze motie betekent dat de gemeente Rotterdam niet meer deelneemt aan het participatieproces, wel in

gesprek blijft met het vliegveld, ook gezien de motie die de heer Becker heeft ingediend, maar dan buiten het participatieproces om met het vliegveld in gesprek blijft. Klopt het dat dit de interpretatie van de motie is?

De **VOORZITTER**. Andere sprekers in de tweede termijn? Ja mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja dank voorzitter. Ik wil in deze tweede termijn eigenlijk even stilstaan bij de bijdrage die is geleverd door de wijkraden Hillegersberg en Schiebroek, we hebben het er al even over gehad, maar ik wil even de aandacht erop vestigen. Zij roepen in een aantal bullets in hun stuk de gemeenteraad onder andere duidelijk op om niet akkoord te gaan met het proces, de zorg uit te spreken voor het groeiverdienmodel, aangenomen moties uit het verleden terug te laten komen in het traject en de bewonersvereniging te steunen. Mijn vraag is de volgende, is er ruimte om de ongevraagde adviezen van wijkraden mee te nemen in het participatieproces? Dank voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank. Andere sprekers? Wethouder Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Dank u wel voorzitter. De heer Vonk, ja misschien niet in... Nee, we hebben een aantal woorden... Mevrouw Van Wifferen wilde een duidelijk statement afgeven en toen heb ik ook aangegeven dat de consequentie daarvan is dat je dan niet meer in het traject aan tafel zit want als je niet gaat ondertekenen, kun je ook moeilijk eisen stellen. Dus dat is de consequentie daarvan, maar volgens mij is dat duidelijk. Zoals de heer Becker zei, blijft er een luchthaven, blijven er belangen van bewoners te vertegenwoordigen en daar blijf je over in gesprek met de luchthaven, met de raad en met zienswijzen. Dus in die zin blijven er gesprekken, maar niet aan die tafel. Dan de heer Balwantsingh. Er ligt van links tot rechts een heel spectrum aan moties, de raad gaat straks een koers uitspreken en afhankelijk van die koers doen wij de inbreng van de wijkraad in het traject of behartigen we die op een andere manier op een andere tafel. Dus ik heb er notie van genomen en volgens mij is die ook erg in lijn met de richting van uw raad. Misschien niet aan die tafel, maar we nemen de input van de wijkraden zeker mee.

De **VOORZITTER**. De heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Een punt van orde. Ik zou graag de gewijzigde motie die nu volledig is ondertekend nog namens D66 en andere partijen willen indienen.

De **VOORZITTER**. Kun u de wijziging zelf nog even oplezen?

De heer **DE HAAN** (d66). Als ik mij niet vergis, zit de wijziging hem in 'verzoekt het college: als Rotterdams college de definitieve uitkomsten van het participatietraject niet te ondertekenen'. Het zit hem in het begrip 'definitieve uitkomst', als ik me niet vergis was dat het voorkeursscenario hiervoor.

De **VOORZITTER**. De heer de Haan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6A. Vlieg niet over de participatie heen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van het Voorlopig pakket participatietraject luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- er op basis van de Luchtvaartwet een nieuw Luchthavenbesluit genomen dient te worden voor Rotterdam The Hague Airport (RTHA);
- RTHA hierbij in overleg met de omgeving tot de formulering van een regionaal gewenste toekomstontwikkeling dient te komen, welke formeel geregeld wordt via een pakket participatietraject;
- de begeleiding van dit Voorlopig pakket participatietraject (VPP) op initiatief van RTHA in handen is gelegd van een onafhankelijke externe organisatie;
- de gemeente ervoor kan kiezen om de uitkomsten van het VPP te ondertekenen of niet;

overwegende dat:

- het ondanks diverse verregaande pogingen en intenties van het RTHA niet gelukt is om Rotterdamse bewoners weer te betrekken bij het VPP;
- Rotterdamse bewoners een belangrijke partij zouden moeten zijn bij de participatie over de toekomstontwikkeling van RTHA;
- de gemeente zich niet zou moeten conformeren aan de uitkomsten van dit VPP aangezien de inbreng van Rotterdamse bewoners hier nu onvoldoende in naar voren komt;
- de gemeente zo ook beter in staat is om een onafhankelijke zienswijze in te dienen bij de behandeling van de MER;

verzoekt het college:

- als Rotterdams college het voorkeursscenario niet te ondertekenen zijnde deelnemende partij omdat de inbreng van de omwonenden onvoldoende tot haar recht komt en om zo een onafhankelijke afweging te kunnen maken bij de indiening van de zienswijze voor de MER en concept-luchthavenbesluit;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen, P.J.H.D. Verkoelen, M.S.S. de Jong, I. Elfilali, S. van de Peppel en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we aan de wethouder vragen om daar iets van te zeggen of er iets van te vinden, dus dat komt goed. Akkoord? Het huidige dictum luidt: 'als Rotterdams college de definitieve uitkomsten van het participatietraject niet te ondertekenen zijnde deelnemende partij omdat de inbreng van de omwonenden onvoldoende tot haar recht komt en om zo een onafhankelijk afweging te kunnen maken bij de indiening van de zienswijze voor de MER en het conceptluchthavenbesluit'. Dat is het dictum zoals dat er nu op staat. Wethouder wilt u er iets over zeggen?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja, dank u wel. Ik geef nog even een soort technische toelichting die ik ook in de eerste termijn gaf. Toen stond er een DPP, een definitief participatieproject, en toen zei ik 'dan hebben we het nu over het voorkeursscenario' want er is niet een definitieve uitkomst van het participatietraject. Na deze stap wordt toegewerkt naar een voorkeursscenario dat aan het rijk wordt voorgelegd, dus eigenlijk was het vorige dictum helemaal goed, maar voor DPP moest 'voorkeursscenario' staan. Nu hebben we weer een onduidelijkheid, nu lijkt het alsof er weer gereageerd wordt op het voorlopige participatiepakket en dat kan niet want dat gaat niet over instemming, dus daar kun je geen goedkeuring aan verlenen. Voorzitter, mag ik D66 in de gelegenheid stellen om dat achter de schermen even technisch met ons af te stemmen?

De heer **DE HAAN** (d66). Ja wat mij betreft graag en excuses dat het even mis is gegaan.

De **VOORZITTER**. Dan wordt deze motie geacht niet te zijn ingediend en verzoek ik de indiener met de wethouder in overleg te treden en ons in de loop van de vergadering een andere motie aan te reiken. Mijnheer De Haan, in de loop van de vergadering een andere motie aan te reiken. Dan wordt deze motie in deze vorm niet geacht te zijn ingediend. Andere punten nog in de tweede termijn voor zover ze zijn blijven liggen? Akkoord, alles is besproken? Dan sluit ik de beraadslaging op dit punt af.

8.2 Het voorstel met betrekking tot de verkoop van het Warmtebedrijf Rotterdam

De **VOORZITTER**. Ik ben in afwachting van de komst van wethouder Van Gils en wethouder Bonte. Wethouder Bonte is er inmiddels.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Voorzitter, een puntje van orde.

De **VOORZITTER**. Gaat uw gang.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). En wethouder Kurvers neem ik aan, die hoort toch ook bij het Warmtebedrijf.

De **VOORZITTER**. Die is betrokken bij de gebouwde omgeving, niet bij het Warmtebedrijf zelf. Daarin is wethouder Van Gils de leidende wethouder. Wethouder Kurvers is aan zet als het gaat om de gebouwde omgeving. We proberen wethouder Van Gils te vinden. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja voorzitter, ik zal er vandaag geen vragen over hebben, maar in de commissie was de heer Bonte zo aardig om in te vallen voor de heer Kurvers en ik had wel degelijk vragen over de bebouwde omgeving, dus ik vind het echt een beetje onlogisch dat de heer Kurvers niet aanwezig zou zijn. Ik weet niet of er mensen zijn, maar ik vind het gewoon niet zo netjes. Nu is de raadsvergadering, ik snapte het bij de commissievergadering en ik vond dat de heer Bonte prima antwoord gaf, daar niet van, maar het is niet zoals het hoort.

De **VOORZITTER**. Als de raad vindt dat wethouder Kurvers uitgenodigd moet worden dan nodigen we wethouder Kurvers uit. De verwachting is dat dit niet nodig zal zijn, maar als u vragen aan wethouder Kurvers hebt dan sturen wij hem een verzoek om naar de raad te komen. Hij heeft zich niet afgemeld voor vandaag, dus ik ga ervan uit dat hij beschikbaar is. We gaan wethouder Kurvers gewoon uitnodigen, akkoord. Het voorstel met betrekking tot verkoop van het Warmtebedrijf. Ik heb een aantal sprekers op mijn lijstje staan, kijk wethouder Kurvers komt eraan. We beginnen met mijnheer Simons als eerste spreker.

De heer **SIMONS** (Ir). Ja dank u wel voorzitter. Het is een langsturende kwestie geworden, eens is het vol idealisme en goede moed begonnen, we hebben er zelfs een raadsenquête over gehad en uiteindelijk kon het niet anders dan dat we afscheid moesten nemen van het Warmtebedrijf. De wethouder heeft daar heel veel inzet op gepleegd, hij heeft ook gewoon goed naar de raad geluisterd, naar alle moties die allemaal zijn meegegeven, om er ook voor te zorgen dat de warmtelevering aan Rotterdammers niet in gevaar zou komen en ook dat de Rotterdammers er weinig of het liefst niets van zouden merken. Dat is allemaal gebeurd, het hele traject is doorlopen en ik denk dat het voorstel dat nu voorligt gewoon een goed voorstel is; wij zullen het daarom ook steunen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Dommelen

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Ja dank u wel voorzitter. Dit is mijn maidenspeech, althans mijn maidenspeech in de gemeenteraad van Rotterdam. Ik ben er erg trots op dat ik deze maidenspeech in dit prachtige gebouw en voor dit illustere gezelschap mag houden. Ik heb uiteraard goed nagedacht over bij welk onderwerp ik mijn maidenspeech zou willen houden, ik wil namelijk te allen tijde voorkomen dat een onderwerp te gevoelig is voor de raad en dat mijn collega-raadsleden mij later kunnen verwijten dat ik juist dit onderwerp heb uitgekozen, zodat ik een minuut lang kan praten zonder dat jullie me kunnen interrumpen. Eerder deze maand hebben we kunnen ervaren hoe gevoelig dit kan liggen. Nu denk ik dat dit wel zal meevallen, er is al zo veel gezegd en geschreven over het Warmtebedrijf, maar zekerheidshalve en om geen enkel risico te nemen sta ik graag toe dat mijn collega-raadsleden me kunnen interrumpen, ook in deze eerste minuut, in het volste vertrouwen dat die interrupties wel zinvol zijn. Dan nu naar het hoofdonderwerp. In de vergadering van de commissie Bestuur van 31 mei jl. hebben we uitgebreid met de wethouders Van Gils en Bonte gesproken over de transactie die nu voor ons ligt. Met de toelichting van beide wethouders en alle achterliggende documentatie heeft de Rotterdamse VVD er alle vertrouwen in dat met deze transactie de Rotterdamse belangen het beste zijn geborgd. De transactie brengt geen of slechts minimale financiële risico's met zich mee en ook de juridische en publieke belangen lijken met deze transactie het beste geborgd. Dus de Rotterdamse VVD zal dan ook positief stemmen over de voorgenomen transactie. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, ik kan er kort over zijn. Wij hebben ons de afgelopen periode hard gemaakt om de stekker er op tijd uit te trekken en niet jaren bezig te zijn met proberen het Warmtebedrijf in leven te houden. Daar werd helaas geen gehoor aan gegeven en nu doet zich de situatie voor dat wij de pijn op dit moment gaan pakken, voor een flink bedrag. Ik denk dat het goed is om die verantwoordelijkheid nu wel te nemen en wij zullen straks het voorstel zoals dat voorligt steunen.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja voorzitter, ik heb dit dossier in eerdere bijdrages in goed Rotterdams wel eens een klotedossier genoemd en ook nu hebben we weer een vervolgstap erin en ook die lijkt weer een soort vervolg, zij het de laatste stap in een pijnlijk dossier, te zijn. En toch wil ik er even bij stilstaan dat wij, ondanks dat er in dit traject veel dingen niet goed zijn gegaan, sterker nog echt wel verkeerd zijn gegaan en ondanks dat dit best wel behoorlijk veel geld heeft gekost, wel 40.000 woningen op Zuid van het gas af hebben, dat een veelvoud van diezelfde woningen op de noordoever van het gas af zijn en dat wij een succesvolle 'van het gas af'-strategie hebben en dat is uiteindelijk allemaal terug te brengen tot het besluit om dit Warmtebedrijf in oorsprong aan te leggen. Of dit dus uiteindelijk een heel slecht dossier is of een dossier waarin wij met zijn allen met best wel veel vooruitziende blikken een investering hebben gedaan die niet altijd op de beste manier en niet altijd in de juiste constructie is gebeurd, maar die uiteindelijk wel de juiste investering is gebleken, ik denk dat we die conclusie eigenlijk pas over een aantal jaren kunnen trekken. Mijn voorzichtige conclusie is dat het in ieder geval goed is dat het is gebeurd. Als je kijkt naar de geopolitieke omstandigheden nu in Oekraïne, als je kijkt naar de klimaatcrisis, als je kijkt naar de kosten voor energie die mensen nu moeten betalen dan denk ik dat het heel goed is dat wij al een deel van onze Rotterdammers voor een groot deel hebben beschermd tegen die impact en ik hoop dat we dat met deze transactie kunnen voortzetten. Dat blijft mijn enige

gevoeligheid op dit dossier want ik denk dat het goed is dat het verkocht wordt aan Vattenfall, aan een partner die onderdeel is van een keten. Het Warmtebedrijf was te klein om in deze sector te opereren, maar het blijft belangrijk om nieuwe duurzame bronnen aan te sluiten en dat is nu afgesproken dus dat is goed, maar het blijft ook belangrijk dat die tijdig worden aangesloten want je hebt een uitkoppeling van warmte bij een industriële installatie niet zomaar gedaan. Als de energietransitie, en dat hoop ik heel erg, flink vaart gaat krijgen dan hoop ik ook dat Vattenfall op tijd de investeringsbesluiten neemt om duurzame bronnen aan te kopen en niet blijft hopen dat de afvalverbranding en de raffinage zo lang mogelijk blijven draaien en dan onverhoopt tot de conclusie komt dat de warmtelevering ineens is afgekoppeld en dat die dit op een andere minder duurzame manier moet doen. Al met al denk ik dat dit een juiste stap in dit proces is.

De **VOORZITTER**. Dank. Ik heb op mijn lijst staan mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja voorzitter, je kunt een euro maar één keer uitgeven en ik denk ook dat iedereen het hier wel mee eens is dat we er weinig politieke debatten over gaan voeren. Het is gewoon doodzonde en het is frustrerend hoe hier bakken met gemeenschapsgeld gewoon zo de Maas in gedonderd worden terwijl wij zo veel andere problemen te fixen hebben in deze stad. Het is een slecht dossier en de PvdA is ook van mening dat dit eigenlijk ook gewoon een slechte deal is, maar het is wel een dilemma want we hebben alleen maar de keuze uit slechte scenario's. Naar alle informatie die wij de afgelopen tijd hebben gekregen in de technische sessies en de inzet om deze deal tot stand te brengen, denken wij toch dat dit de minst slechte deal is en dat we hier nu eens en voor altijd een streep onder kunnen zetten. Ik verwacht dan ook dat wij na ons besluit als raad op de hoogte worden gehouden van het verdere verloop want er is nog een aantal afhankelijkheden voordat de deal definitief kan doorgaan. Ik hoop oprecht dat wij als raadsleden hier ook niet meer tijd en energie in gaan steken dan strikt noodzakelijk is, dit dossier heeft al veel te veel gekost. Dank u.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Een valse start, zo begon het in 2005 met een installatie die duurder bleek te zijn en voor rekening van het Warmtebedrijf kwam. In het verleden zijn dingen niet goed gegaan en niet goed gedaan zei de wethouder op 31 mei jl. tijdens de commissievergadering waarin we ook over dit dossier spraken. Nu de weg vooruit. Alles overwegende en op grond van alle informatie die ik heb gezien en heb mogen ontvangen zegt de Voltfractie dat er maar één weg vooruit is en dat is ingaan op deze verkoop. Het alternatief is immers weinig aantrekkelijk. Een verse stap voor de gemeente en het Warmtebedrijf is nu wat nodig is want we staan voor grote uitdagingen als het gaat om de klimaatambities en de energietransitie, zeker in deze complexe geopolitieke context waarin we ons nu bevinden met ook zaken als energie-armoede in onze stad. Belangrijk zijn de belangen van de Rotterdammers, dus laten we dit doen. De weg vooruit is wel spannend want deze verkoop hangt af van vele factoren, dus het groene licht dat we nog moeten krijgen vanuit de Europese Commissie vanwege staatssteunaspecten waaruit ik ook opmaak dat het ook deels gaat om correcties uit het verleden, een toets vanuit de ACM vanwege fusieregels, een check op de positie van de kopende partij, instemming van de provincie Zuid-Holland, juridische uitwerkingen en ook hoe deze stap past in de nieuwe Warmtewet want laten we wel wezen, zowel het rijk als andere gemeenten maken nu juist de stap naar meer publieke spelers als het gaat om de warmtebedrijven en wij doen juist het tegenovergestelde, wij stappen naar een private speler. Desalniettemin, alles overwegende zeg ik als Voltfractie, laten we dit doen. Tot slot wil ik ook absoluut een groot compliment

geven aan de ambtenaren die deze deal en dit dossier hebben voorbereid, wat ik tot nu toe van hen heb gezien verdient heel veel complimenten. Dank voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, we gaan niet over de lof of het afkeuren van ambtenaren en dat zal ik dus ook niet doen want het gaat over de politiek verantwoordelijken. Voorzitter, eindelijk gaan we stoppen we met het Warmtebedrijf, eigenlijk zouden we bedrijven die warmte in de rivier of in de lucht willen lozen moeten belasten voor deze thermische vervuiling, maar helaas kunnen zij hun restwarmte nog steeds voor veel geld, voor steeds meer geld, verkopen aan iedereen die warmte nodig heeft. Die restwarmte zou dus eigenlijk gratis moeten zijn voor andere gebruikers zoals huishoudens en daar zit nou de kneep. Vanaf de start betaalt het WBR de hoofdprijs en verliezen we al ongeveer zestien jaar € 1 miljoen per maand. Tel uit je verlies, zestienmaal € 12 miljoen is ongeveer € 300,00 per Rotterdammer oftewel € 1200,00 voor een gezin met twee kinderen. Daarmee hadden we nu de energie-armoede kunnen verlichten en dat verlies moet stoppen. De SP is dus voor de verkoop. Al in 2008 constateerde ik dat het WBR de facto failliet was en dat we beter konden stoppen. Het was toen na 2,5 jaar ongeveer € 30 miljoen, maar nee we zwommen zoals gebruikelijk verder in de fuik en telkens werd de raad opnieuw om krediet gevraagd om nog dieper in het energiemoeras te verdrinken. Vandaag gaan we eindelijk deze bodemloze put dempen. Als de gemeente, de burgers van Rotterdam, elke maand € 1 miljoen verliest dan zijn er anderen die dat geld opstrijken. In zestien jaar hebben de Shell, de Nuon, de Eneco, het AVR en vele ingenieursbureaus, accountants, advocaten consultants en anderen goudgeld verdiend aan dit debacle. Het is afdoende onderzocht door de Rekenkamer en de raadsenquête. Jammer dat ik na veertien jaar gelijk heb gekregen, jammer dat de verantwoordelijke wethouders Wim van Sluis van Leefbaar Rotterdam, Mark Harbers van de VVD, Jantine Kriens van de PvdA en Adriaan Visser van D66 nooit echt zijn afgerekend op de miskleunen in dit dossier. Miskleunen omdat het WBR dobberde als een sloep in de eurogeul zoals wethouder Van Gils op 31 mei jl. in de raadscommissie zei. Een sloepje tussen de olietankers die met de neoliberale wetten van Europa in de hand het Warmtebedrijf Rotterdam hebben gebruikt als melkkoe en nu het kalf verdronken is, gaan we de put dempen, bravo.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Voorzitter, ik zei het al in de commissievergadering en ik wil dat hier herhalen, grote complimenten aan wethouder Van Gils en het college over de gang van zaken. 50PLUS was ongelooflijk kritisch over het Warmtebedrijf, in de eerste twee jaar van ons bestaan als 50PLUS in deze raad werd het bijna een levenswerk van mij om het college te bestoken met kritische vragen en veel commentaar. 50PLUS Rotterdam initieerde de raadsenquête en nam daar, toen die er kwam, met groot genoeg deel aan. Daarna veranderde alles met als resultaat dat we vandaag gaan besluiten het Warmtebedrijf te verkopen. Voorzitter, dat verkopen is een verdomd lastige klus en dat is door het college onder leiding van wethouder Van Gils vlekkeloos aangepakt en afgehandeld. We gaan er geen vervelende nasleep van krijgen, geen onverkwikkelijk juridisch gesteggel, nee het wordt netjes en rustig geregeld. Dus voorzitter, grote complimenten aan deze wethouder en daarmee ook de complimenten aan het gehele ambtenarenapparaat dat dit achter de schermen allemaal mogelijk heeft gemaakt. 50PLUS gaat akkoord met de verkoop.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja dank u wel. We zijn op dit moment bezig met een proces dat echt nog wel heel veel zorgvuldige stappen vergt voordat we daadwerkelijk kunnen spreken van een afronding van dit dossier en ik wil de wethouder en zijn opvolger daar heel veel succes mee wensen. D66 beschouwt dit als de juiste keuze in een enorm lastig dossier en ik vind het belangrijk om nog eens te onderstrepen dat... We hebben twee jaar geleden natuurlijk een enquête gehad waarin al heel veel lessen zijn opgetekend die we ons ter harte moeten nemen, maar ik hoop dat we ook nog de lessen van de tussenliggende periode trekken omdat ik de gemeente Rotterdam toewens dat we niet nogmaals dergelijke misstappen begaan. Dat was het, dank.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers? Wethouder Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja dank u wel voorzitter. Ik heb eigenlijk weinig vragen gehoord en dat is misschien logisch als je ziet hoe intensief, lang en met welke diepgang leden van deze raad in de enquêtecommissie hier bemoeienis mee hebben gehad. Het is nu inderdaad een beetje digitaal omdat het een transactie met veel partijen is, moet elke partij in dit stadium zeggen 'dit is het' of niet, maar het is een eindpunt van onderhandelingen en in die zin is het een digitale keuze, het is of wel of niet, en niet iets daartussenin. Dank voor de bijdragen van vele partijen die allemaal nog eens in hun eigen kleur onderstrepen hoe dit dossier zich heeft ontwikkeld. Ik ga het niet herhalen want volgens mij heeft de enquêtecommissie daar buitengewoon goed en grondig naar gekeken en niet alleen de enquêtecommissie, maar ook daarna. Recentelijk is nog met u het leren van rapporten gedeeld en heeft SOB gezegd: wat is nu het lerend vermogen van de gemeente Rotterdam, zowel van de raad en het college als ambtelijk, van dit soort grote dossiers? We zien rapporten van de Rekenkamer en van enquêtecommissies en soms bekruipt ons het gevoel dat we dat toch beter hadden kunnen voorzien. Daar werken we ook aan, dat is misschien een antwoord op de vraag van mevrouw Maassen, we kijken naar deelnemingen, hoe zie je dat het misschien een keer zwaar weer wordt en kun je je daar in oplopende intensiteit mee gaan bemoeien opdat het je niet overkomt. Met deelneming van alle betrokkenen zullen we ook dit proces nog evalueren, maar ook hoe het zit bij andere deelnemingen die er zitten. Ja en de afronk, daar ga ik niet heel uitgebreid op in. Ik denk dat we hier allemaal ongelooflijk intensief met verschillende samenstellingen, ook van ambtenaren en ook in de politiek, ons aandeel in hebben gehad en er is goed en hard samengewerkt. Ook de relatie met de provincie, het Warmtebedrijf zelf en anderen is daarin goed gegaan, hoe moeilijk dat ook was en hoe de belangen soms ook tegenover elkaar konden staan. Ik deel niet de woorden van de heer Coşkun, het is feitelijk niet juist dat er € 1 miljoen per maand in dat Warmtebedrijf is gegaan. Als je start wordt er een enorme investering gedaan, in pijpleidingen, in ontkoppeling, in technische installaties, in de organisatie, en er ligt uiteindelijk nu een infrastructuur die nog lang beschikbaar is, waar veel mensen nu profijt van hebben en waarmee, doordat met deze overeenkomst veel capaciteit beschikbaar blijft, nog veel huizen kunnen worden gedaan. Dat moet je meewegen. Dus het beeld dat u schetst, het spuit eruit en daar hadden we andere dingen mee kunnen doen, is niet helemaal juist, maar in ben de laatste om te zeggen dat dit een succesdossier is. Dit is een zware beslissing, een lastige beslissing, maar een onvermijdelijke beslissing en ik ben blij, daarmee wil ik afronden, dat het in ieder geval wel een toonbeeld was van strikte governance, aan deze kant tussen de verschillende wethouders, zo open mogelijk met de raad met alle beperkingen die daaraan zitten en met professionele ambtelijke ondersteuning. Soms klonk het als een compliment of waardering voor wat wij gedaan hebben en ik spreek die waardering ook graag naar uw kant uit. Ook in toch altijd lastige momenten als in enquêtecommissies of ingewikkelde of bijna paniekachtige dingen, 'jeetje, wat hebben we nu weer', die heeft iedereen gehad, u en wij ook, hebben we iedere keer het hoofd koel gehouden en elkaar daar in positie gehouden. Dus daarvoor dank.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, ik vraag me af of de wethouder, de voormalig gemeentesecretaris, kan ontkennen hoe het aan ons gepresenteerd is door de heer Van Sluis. De totale investering is € 80 miljoen, de gemeente doet € 9 miljoen en het Havenbedrijf doet € 9 miljoen. Dat zei hij in 2005 en dan hebben we in 2008 al 8% rendement. In 2005 heeft het Havenbedrijf zijn € 9 miljoen aan aandelen voor € 2,00 aan de gemeente Rotterdam teruggegeven en vervolgens zaten wij opgescheept met een tekort van € 30 miljoen omdat we de ingenieurs van Shell moesten betalen, de heer Van Gils was daar zelf bij. Het heeft vanaf de start gemiddeld € 1 miljoen per maand gekost en als we daarmee doorgaan gaat het € 1 miljoen per maand kosten. Daarom moeten we nu stoppen met deze bloedende affaire. De heer Van Gils kan toch niet ontkennen dat dit het beeld is dat uit alle stukken naar voren komt, zeker omdat in de jaarrekening bij de voorzieningen al... We hebben al bijna € 150 miljoen op het Warmtebedrijf afgeschreven en daar moet nog een x bedrag bij. Ik wil niet in details treden want dan gaan we over de geheimhouding heen, maar het heeft echt zestien jaar lang € 1 miljoen per maand gekost tenzij de heer Van Gils mij hier wil bewijzen dat dit niet zo is.

De **VOORZITTER**. Eén punt over uw betoog mijnheer Coşkun. Er staat hier geen gemeentesecretaris noch een gewezen gemeentesecretaris verantwoording af te leggen, we spreken over de huidige wethouder die medeverantwoordelijkheid voor het Warmtebedrijf draagt. Anders gaan wij een troebel debat voeren. Ik beperk me dus uitsluitend tot de verantwoording van deze wethouder en wel nu en hier. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ik denk dat dit niet het moment is, wetend dat de periode waarop u doelt buitengewoon grondig is bezien door een raadsenquête in uw raad en dat alles wat daarover te melden is terug te vinden is. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Is er behoefte aan tweede termijn van de zijde van de raad? Eenmaal, andermaal? Niet. Dan sluit ik de beraadslagingen op dit punt af. Van de orde, mijnheer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Zeker. Er was net even wat onduidelijkheid over de motie die net is ingediend. Het dictum is toch weer even terug naar de juiste vorm en ik wil hem graag alsnog ondertekend indienen. Zal ik de passage nog even heel kort...., zodat men daar nu wel duidelijkheid over heeft. Het ging over: verzoekt het college: als Rotterdams college het voorkeurscenario niet te ondertekenen zijnde deelnemende partij omdat de inbreng van omwonenden onvoldoende tot haar recht komt en om zo een onafhankelijke afweging te kunnen maken bij de indiening van de zienswijze voor MER en conceptluchthavenbesluit.

De **VOORZITTER**. Helder. Ik ga ervanuit dat deze motie voldoet aan wat de wethouder heeft aangegeven. Is die in overleg met haar zo opgesteld? Dan is die technische wijziging nu ook op deze manier correct en komt dat straks terug als onderdeel van de stemming. Mijnheer Biljoen, ik heb nog een toelichting van uw kant nodig over de geheimhouding. Wethouder, wilt u meeluisteren.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, dit is technische tijd hè. Ja, prima. Vanochtend tijdens het hardlopen had ik mij helemaal niet kunnen voorstellen dat verandering al zo snel mogelijk was want de gemeenteraad bekrachtigt al jaren geheimhouding over de collegebrief en dat terwijl steeds meer gemeenten de geheimhouding eigenlijk al hebben laten vervallen. Via u voorzitter dank aan de wethouder en de ambtelijke ondersteuning voor het snelle schakelen. Wij zien een raadsbesluit waarin staat dat de raad alleen de geheimhouding van de

zwartgelakte passages in bijlage 1 bekrachtigt en niet de geheimhouding op de drie andere bijlagen. Ik heb de passage uit bijlage 1 vergeleken en GroenLinks kan met dit raadsbesluit instemmen. Daarnaast vraag ik aandacht voor de inhoud van de stukken en de burgerbrief die we hebben ontvangen, waarin toch een aantal vragen wordt gesteld. Ik maak even gebruik van de gelegenheid om te vragen of we deze stukken kunnen doorgeleiden naar de commissie Bestuur, zodat we die toch kunnen meenemen in de bespreking van het Afwegingskader voor sensoren, data-toepassingen en AI en we er dan toch inhoudelijker over kunnen praten. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Wethouder, kunt u zich vinden in deze lezing.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Geheel en al, ik zeg u graag toe dat we dit in de commissie inhoudelijk gaan doen.

De **VOORZITTER**. Dan de raad. Kunt u zich ook vinden in deze lezing ten aanzien van de besluitvorming ten opzichte van de geheimhouding want dat moeten we vandaag wel met elkaar afhechten. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Even een puntje van orde. Het is mij niet helemaal duidelijk wat GroenLinks wil, gaan we het nu als hamerstuk behandelen om het alsnog achteraf toch nog een keer aan de orde te stellen? Dat is wat ik u hoorde zeggen toch of niet?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Nee, wat u mij hoorde zeggen is dat wij akkoord gaan met het vrijgeven van de stukken, het vernieuwde raadsbesluit dat u ook in iBabs kunt zien. De drie bijlagen worden openbaar gemaakt en bijlage 1, de collegeverklaring, wordt ook openbaar gemaakt met de zwartgelakte passages, maar we willen de inhoudelijke bespreking graag doorgeleiden naar de aankomende commissie Bestuur omdat we er inhoudelijk nog niet over hebben gesproken.

De **VOORZITTER**. Even voor mijn administratie. Ik begrijp het volgende, dat de heer Biljoen zegt dat bijlage 2, bijlage 3 en bijlage 4 openbaar worden gemaakt, dat ten aanzien van de rest alleen de zwartgelakte stukken uitvallen en dat de rest openbaar is. Dat is wat u zegt ten aanzien van de geheimhouding. Dan zegt hij 'maar ik wil alsnog in de commissie spreken over de stukken die openbaar zijn'. Heb ik dat goed begrepen? Dus het zijn twee separate dingen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Het moest toch voor 1 juli a.s.? Nu moet de wethouder even toelichten hoe het zit.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Dan liggen er twee opties open die beide kunnen. Er zeer binnenkort in de commissie over spreken, maar eigenlijk denk ik dat de vraag meer is 'wat is precies de reikwijdte en daar willen we het wat fundamenteeler over hebben'. We kunnen dit besluit dan wel vaststellen en het voor 1 juli a.s. insturen. De techniek over hoe het precies zit en hoe we dat in de toekomst gaan doen, dat heb ik intussen ook laten uitzoeken en daarmee is de afgelopen jaren wisselend omgegaan, in verschillende gemeenten maar ook hier, want aan de ene kant was het soms zo uitgebreid en technisch dat raadsleden of commissieleden zeiden 'wat moeten we hiermee want dit is eigenlijk meer de manual, de instructie, voor de techniek van de ICT en de verantwoording'. Dat was te

uitbundig, toen is het wat meer samengebracht en nu zeggen we 'klopt het wel helemaal precies en staat dat erin?' Het lijkt mij eigenlijk verstandig om te zeggen 'deze rapportage gaat over de afgelopen periode en die stellen we vast' en 2, met de commissie Bestuur en de nieuwe wethouder wat dieper ingaan op hoe het in elkaar zit, zowel de openbaarheid als de wijze waarop de raad erover wordt geïnformeerd. Dat staat niet in de weg om deze nu vast te stellen. Dat lijkt mij de meest veilige en ook de meest zuivere en rustige weg en het doet uw raad het meest recht als u daar in rust over kunt spreken en niet onder druk, 'we moeten nu iets doen'.

De **VOORZITTER**. Ik wil het ook aan de raad voorleggen. De lessons learned uit het hele proces hernemen in de commissie, voor de toekomst, maar wat nu voorligt wel vandaag vastleggen. Begrijp ik het goed zo?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja nu zegt u het voor mij duidelijk, daar kan ik me in vinden. Ik zei al dat ik dit onprettig vind en dat ik het liever op een andere manier had gezien, maar dat is niet mogelijk. Voor 50PLUS is het wat dat betreft akkoord, ik spreek natuurlijk niet voor GroenLinks.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Biljoen heb ik het net goed samengevat?

De heer **BILJOEN** (gl). Voorzitter, ik heb toch wat vraagtekentjes in mijn ogen, daar is de wethouder heel goed in, de wethouder is er heel goed in om een heel lang verhaal te houden. Volgens mij stemmen wij over geheimhouding, om de stukken eventueel in de digitale kluis te doen. Ik kijk heel even naar de wethouder, volgens mij is dat het eerste originele besluit en het herziene besluit is om de drie bijlagen, 2, 3 en 4 vrij te geven en om de geheimhouding te bekrachtigen over bijlage 1, maar wel het deel dat zwartgelakt is vrij te geven. Of andersom? Ik hoor andersom. Andersom dan.

De **VOORZITTER**. Volgens mij is het omgekeerd, wat zwartgelakt is, blijft zwartgelakt.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Volgens mij spelen er twee dingen. 1 is 'wat kan er openbaar zijn' en de conclusie is dat er meer openbaar kan dan het college heeft voorgesteld. Dat vindt het college ook en heeft daarmee gezegd: 95% kan openbaar, op die twee, drie of vier zwartgelakte passages waar dat echt niet kan na. Daar is heel kritisch naar gekeken. Dat is 1 en 2, de burgerbrief van een voor zover ik kan zien zeer deskundige betrokken mijnheer die daar veel verstand van heeft, kan aanleiding zijn om nog eens te kijken: dit is de methodiek die we hier de afgelopen jaren ontwikkeld hebben, andere gemeenten hebben dat ook gedaan, is dit nou de manier zoals we het moeten blijven doen? Hij stelt terecht een paar vragen over hoe dat zit en dan zeg ik, en dat is dan een antwoord op de vraag van mevrouw Verkoelen, het lijkt me heel verstandig dat de nieuwe raad en het nieuwe college daar, met de kritiek die er kwam en de suggesties die zijn gedaan, in rust over gaat praten, maar dat neemt niet weg dat, want dit is in wezen gewoon een terugblik op hoe we dat in 2021 hebben gedaan, we dit nu vaststellen en zeggen: maar vanaf nu, een nieuwe raad en een nieuw college, gaan we het anders doen. Ik denk dat je dan het meeste recht doet aan de kritiek of in ieder geval de suggesties die door betrokkenen zijn ingebracht. Laten we ons voordeel daarmee doen. Dan zit er geen druk op, dan kunt u dat rustig doen en dan krijgt u over 2022 ongetwijfeld naar uw wensen een betere rapportage dan nu.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Voorzitter, het staat op de agenda als bekrachtiging van de geheimhouding en niet als hamerstuk. Vandaar dat er bij mij wat verwarring is over wat de

wethouder nu aangeeft. Volgens mij besluiten we niets, het enige waarover we besluiten is de geheimhouding.

De **VOORZITTER**. Ja maar mijnheer Biljoen, met alle respect, die verwarring hebt u gecreëerd want wat voorligt is geheimhouding. Vervolgens voegt u daaraan toe dat u verder wilt spreken over et cetera, et cetera et cetera en dat is een tweede dimensie die de verwarring vergroot. Als we het nu gewoon knippen en zeggen: bij nader inzien kunnen 2, 3 en 4 openbaar worden gemaakt en 1 kan ook openbaar worden gemaakt behalve de zwartgelakte delen. Als we dat nu besluiten dan zijn we klaar ten aanzien van het besluit dat nu voorligt. Fijn. Dan zegt u 'maar gezien de brief van een burger die binnengekomen is, wil ik daarnaast in de commissie spreken over deze hele gang van zaken, de manier waarop deze rapportage wordt opgesteld'. Dat staat niet in de weg om dit besluit nu toch zo te nemen. U kondigt aan dat u dat gesprek in de commissie wilt voeren, de wethouder omarmt dat idee en daarvan zegt u dat u dat zult gaan doen met de nieuwe wethouder. Volgens mij zijn we klaar.

De heer **BILJOEN** (gl). Voorzitter, dat was precies mijn verzoek, u hebt mijn verzoek nu opnieuw herhaald, dat was mijn verzoek.

De **VOORZITTER**. Fijn, als ik het zelf begrijp dan denk ik... Heel goed, aldus besluiten we.

9. VERZOEKEN VOOR EEN REGULIER DEBAT VAN EEN OF MEER RAADSLEDEN

9.1 *Debat over 'Verkeersproblematiek door werkzaamheden' aangevraagd door het lid Van Drunen e.a.*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we nu naar agendapunt 9, Verzoeken voor een regulier debat van raadsleden. We beginnen met de verkeersproblematiek door werkzaamheden, verzocht door een aantal raadsleden en de heer Van Drunen is de eerste spreker.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u wel voorzitter. Het is een bende, het is een puinhoop en eerlijk gezegd lag er ook nog een andere typische Rotterdamse uitdrukking op het puntje van mijn tong, maar die zal ik maar even niet gebruiken om de lieve vrede te bewaren. Wat is er aan de hand? Het oostelijke deel van onze stad wordt geteisterd door files als gevolg van wegwerkzaamheden. We kennen allemaal het verhaal van het A16-viaduct over de Hoofdweg dat ondersteund moet worden en niemand zal het belang daarvan ontkennen, maar wat volgt is een enorme chaos, straten vol auto's bumper aan bumper, geblokkeerde kruispunten, reistijden van een kwartier die veranderen in reistijden van een uur. Voorzitter, dat zoiets een paar dagen plaatsvindt is vervelend, maar te begrijpen als je hier als gemeente volledig door verrast wordt en je vervolgens op stel en sprong maatregelen moet nemen, maar het is al jaren bekend dat het viaduct er niet lekker bij staat en hoe kan het dan zijn dat deze maatregelen nu ineens een verrassing zijn en hoelang gaat dit duren? In de brief schrijft de wethouder 'enkele weken'. Kom op zeg, zijn dat drie weken of zijn dat er 28? Dit zijn toch berichten waar we als stad niets aan hebben. Ik verwacht veel meer daadkracht bij de wethouder en dat ze druk op Rijkswaterstaat zet om zich daar duidelijker over uit te spreken. Voorzitter, bij de agendastukken zitten drie kaartjes die een duidelijk beeld van de situatie lijken te geven, maar de wethouder probeert hiermee de raad om de tuin te leiden. Op kaartje 3 staat heel vrolijk een groen streepje op de Hoofdweg ter hoogte van het viaduct, groen als in 'alles is weer oké', maar voorzitter alles is helemaal niet oké. Tot 2024 is dit stuk namelijk gewoon afgesloten voor normaal autoverkeer in oostelijke richting en is er in westelijke richting nog maar één rijstrook beschikbaar. Voor deze autohatende wethouder zal dit inderdaad een groen streepje betekenen, maar voor de normale Rotterdammers is het

een donkeroranje streep, misschien zelfs wel een rode. Gemakshalve worden ook alle andere werkzaamheden in het gebied in het normale tempo voortgezet. De Prins Alexanderlaan ligt nog zo'n twee maanden op de schop en er komen binnenkort ook nog werkzaamheden op de President Rooseveltlaan bij. Voorzitter, genoeg is genoeg. Dit kan gewoon niet, er lijkt geen enkele afstemming te zijn en iedereen doet maar zijn ding. Als je aan de ene kant van een gebied de wegcapaciteit afknijpt dan is het laatste wat je moet doen hetzelfde nog eens aan de andere kant ook doen, daar hoef je geen verkeerskundige voor te zijn of planologie voor te hebben gestudeerd, dat is een kwestie van je ogen opendoen en je hersenen gebruiken. Waar het kan moet je dan juist proberen de druk van de ketel te halen door tijdelijk alternatieve routes mogelijk te maken en bijvoorbeeld de bussluis in Zevenkamp openzetten, zodat verkeer ook in oostelijke richting de wijk kan verlaten, maar ja dat soort oplossingen vraagt om lokale kennis en die vind je niet op de spreadsheet van een verkeersmonitoringsysteem. Voorzitter, ik ga twee moties indienen. De eerste motie vraagt om de inzet van verkeersregelaars, op momenten dat het zo'n enorme puinhoop is, om de verkeersveiligheid te vergroten. De tweede motie die ik indien vraagt de werkzaamheden bij de kruising met de President Rooseveltlaan tot nader order uit te stellen. Kost dat uitstel geld? Ongetwijfeld, maar omdat deze hele situatie het gevolg is van het falen van Rijkswaterstaat bij het onderhoud van het viaduct vraagt de motie ook om te onderzoeken op welke wijze de kosten bij hen of de rijksoverheid neergelegd kunnen worden. Als laatste, nu we het toch over falende infrastructuur en overlast hebben, hoe zit het precies bij de Callandbrug? Wat is daar voor de fietsers geregeld? Tot zover.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Even adempauze a.u.b.

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van agendapunt 'Verkeersproblematiek door werkzaamheden';

constaterende dat:

- bovenop de huidige werkzaamheden en wegafsluitingen in Rotterdam-Alexander nieuwe werkzaamheden aan de stoplichten van de President Roosevelt/Prins Alexanderlaan zijn aangekondigd;
- door de vertraging van de werkzaamheden van Rijkswaterstaat aan het viaduct A16/Hoofdweg de verkeerschaos nog wel even zal aanhouden;

overwegende dat:

- Rotterdam-Alexander en de weggebruikers aldaar hun portie files en gevaarlijke verkeerssituaties inmiddels wel gehad hebben;
- door de nieuw aangekondigde plannen deze onwenselijke situaties alleen maar zullen voortduren;

verzoekt het college:

- de aangekondigde werkzaamheden aan de desbetreffende stoplichten uit te stellen;
- onderzoek te doen om de kosten die het uitstellen met zich meebrengt door te rekenen aan Rijkswaterstaat of de rijksoverheid;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. B. van Drunen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T. Kuzu

Motie 2. Dat gaan we regelen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van agendapunt 'Verkeersproblematiek door werkzaamheden';

constaterende dat:

- tijdens de werkzaamheden in Alexander veel wegen vaststaan;
- daardoor veel gevaarlijke manoeuvres worden uitgehaald op kruisingen en keerstroken, waardoor al meerdere aanrijdingen zijn gebeurd;

overwegende dat:

- hierdoor de vertragingen en chaotische situaties alleen maar toenemen;

verzoekt het college:

- om tijdens de werkzaamheden in Alexander en op momenten met vergelijkbare overlast op kruisingen en andere kritieke plekken verkeersregelaars in te zetten om zo gevaarlijke situaties voor alle verkeersdeelnemers tot een minimum te beperken;

en gaat over tot de orde van de dag.

w.g. B. van Drunen, T. Kuzu en S.J.C. Becker

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER**. De heer Becker

De heer **BECKER** (vvd). Dank u wel voorzitter. Een uitstekend betoog van de heer Van Drunen waar ik in principe weinig aan toe te voegen heb. We zien dat de hele stad vaststaat en het is tijd dat er regie komt en dat wordt gekeken... Het kan soms onverwacht zijn, volgens mij wordt de wethouder soms verrast door Rijkswaterstaat, maar kijk dan wat het effect daarvan is en of andere werkzaamheden kunnen worden uitgesteld of op een andere manier kunnen plaatsvinden. Om dan even het haakje van heer Van Drunen te pakken wat betreft de Callandbrug. Ik was op 1 juni jl. in Rozenburg, voor de Rozenburgers is dat echt een zorgelijke situatie; omrijden is één ding, maar de jeugd moet omfietsen en dat is echt wel een behoorlijk stuk omfietsen over een onverlicht fietspad. Nu het lang licht is, is dat misschien niet zo erg, maar straks wordt het echt wel onveilig. Zijn er dingen te bedenken om die route te verkorten, wellicht middels een pontje, en dat fietspad, zijn er plannen om dat te gaan verlichten want het is nu gewoon een onveilige situatie. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Biljoen. Dit is de maidenspeech van de heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja dank u voorzitter voor het woord. Ja maidenspeech, ik heb hier al een aantal keren gestaan. Zoals velen weten, kom ik hier iedere dag met een hele grote glimlach in het stadhuis en niet alleen omdat ik hier ontzettend veel plezier heb, maar het is ook echt een eer om hier te staan namens zo veel Rotterdammers. Waar ik ben opgegroeid, is het absoluut niet vanzelfsprekend dat je hier terecht komt. Ik groeide op in een omgeving waar mensen zich niet bezighouden met politiek, maar met drugsoverlast, tippeloverlast of ze maken zich zorgen over hoe ze het einde van de maand halen en dat terwijl wij hier in dit huis keuzes maken die ook van invloed zijn op hun leefomgeving. Ik houd het vandaag wel heel kort omdat ik een heel lange spreektijd op het andere onderwerp heb, maar voor diegenen die opgroeien in dergelijke omstandigheden; blijf strijden man want ook jij kunt op een gegeven moment hier komen staan. Dank aan de heer Van Drunen die mij bij de gelegenheid gaf om vandaag hierover te spreken. Voorzitter, net als de vele gebruikers van de S109 en de rijksweg A16 schrok ik van het bericht dat het Hoofdwegviaduct uit

veiligheidsoverwegingen tot nader bericht afgesloten werd voor alle verkeer want het viaduct kan onder de huidige verkeersbelasting bezwijken met alle gevolgen van dien. Ik kan me zo voorstellen dat het college net als deze gemeenteraad door dit nieuws overvallen is. Via diverse kanalen en de eindeloze wandelgangen hier in het stadhuis, waar je gewoon Google Maps nodig hebt om een kamer te vinden, heb ik vernomen dat de wethouder zich wel keihard heeft ingezet voor de bereikbaarheid van deze wijken met als gevolg dat ik gisteravond en zojuist weer een melding kreeg dat de Hoofdweg komende zondag 5 juni a.s. weer wordt opengesteld. Hiermee komt u eigenlijk al tegemoet aan de motie die ik in voorbereiding had met als strekking om er bij Rijkswaterstaat op aan te dringen de Hoofdweg zo spoedig mogelijk te openen voor het langzame verkeer. Dus voor de fractiemedewerkers die op dit moment kijken, jullie hoeven dus niet met de motie naar boven te komen. Dan het volgende. De omwonenden zijn prima op de hoogte gehouden door de omgevingsmanager van de bouwconstructie De Groene Boog en om dit te benadrukken, laat ik u twee bewonersbrieven zien waarin wordt ingegaan op het aanbrengen van de ondersteuningsconstructie en ook de plaatsing van extra ondersteuning met als gevolg dat de onderdoorgang tot nader bericht afgesloten bleef voor alle verkeer. Gelet op de bijdrage van de vorige spreker en de strekking van deze aanvraag, kan ik me zo voorstellen dat deze brief niet iedereen heeft bereikt. We hebben nu fantastische en zeer gemotiveerde wijkraadsleden in gebied Prins Alexander met een groot lokaal netwerk en wellicht willen en kunnen zij ons ondersteunen in informele en formele communicatie naar de bewoners in hun wijken. Is de wethouder het met GroenLinks eens dat vele handen licht werk maken en kan zij toezeggen dat wijkraden in de toekomst worden meegenomen door er bijvoorbeeld voor te zorgen dat zij ook een afschrift krijgen van de omgevingsmanager. Dan het volgende voorzitter, ik maak me heel erg zorgen. Door niet vooraf ingecalculerde vertraging van automobilisten, zie je steeds vaker dat ze hun geduld verliezen, hun auto over het fietspad manoeuvreren en daarmee zeer gevaarlijke situaties creëren. Dat zeg ik niet zomaar, mijn mailbox en WhatsApp zijn de afgelopen week overgelopen met berichten van ouders van kinderen van de christelijke basisschool Onze Wereld en van basisschool De kleine Prins en van ouders waarvan de kinderen iets verder weg op school zitten. Dagelijks fietsen jonge kinderen al dan niet onder begeleiding naar school en als er een voertuig van een paar ton met een gefrustreerde bestuurder achter het stuur wegwuivende gebaren naar jonge kinderen maakt terwijl hij op de stoep of het fietspad rijdt om een opgelopen vertraging in te halen dan is dat wat mij en de fractie van GroenLinks betreft echt een no go. Scholen zijn op dit moment druk bezig met fietsexamens, de groepen 8 zijn op fietskamp en in diverse wijken wordt een avondvierdaagse gelopen. Mijn vraag aan de wethouder is dan ook als volgt. Wat kunt u doen om de veiligheid van het langzame verkeer, de voetgangers en de fietsers, te verbeteren? Afsluitend, we zien veel te vaak dat de beschikbare ruimte voor voetgangers en fietsers bij verschillende projecten zeer minimaal is en in het kader van het aangenomen initiatiefvoorstel van GroenLinks over de toegankelijke stad wil ik aan de wethouder vragen in hoeverre er bij de indeling van de onderdoorgang rekening wordt gehouden met voldoende ruimte voor voetgangers en fietsers. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen, hebt u een vraag?

De heer **VAN DRUNEN** (Ir). Dank u voorzitter. Ik vraag me af of de heer Biljoen en ik het wel over dezelfde Hoofdweg hebben. Mijnheer Biljoen gaf aan 'ik heb twee brieven gehad van bewoners die positief te spreken zijn over de werkzaamheden'. Ik heb veertig tot vijftig e-mails gehad van bewoners die hun eigen wijk niet meer in of uit kunnen. Mijnheer Biljoen gaf ook aan dat er een positief bericht is gekomen dat de Hoofdweg weer toegankelijk wordt. Ja, dat is inderdaad dat groene streepje op de kaart waar ik in mijn betoog naar verwees. Dat lijkt heel positief, maar in plaats van dat het autoverkeer daar weer onbeperkt op een normale manier doorheen kan, is dat 'openstellen' één rijbaan voor autoverkeer in één

richting. Dus dat is helemaal geen openstellen en ik vraag me af of wij het wel over dezelfde plek in de stad hebben.

De **VOORZITTER**. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Voorzitter, om op het eerste punt in te gaan. Deze twee brieven zijn brieven van de bouwconstructie De Groene Boog die naar alle omwonenden zijn gegaan. Die zijn niet van bewoners, maar het zijn informatiebrieven waarin zij ingaan op de werkzaamheden die op de Hoofdweg bij de onderdoorgang plaatsvinden en dat is inderdaad waar wij allebei over spreken. Over het openstellen, ik vraag me af wat de heer Van Drunen dan heel graag zou willen hebben. U weet dat het viaduct opnieuw moet worden gerenoveerd, de passieve constructie die wordt geplaatst zorgt ervoor dat er nog maar twee rijstroken beschikbaar zijn. Hoe ziet u het dan voor zich als er ook ruimte moet zijn voor het langzame verkeer en de hulpdiensten?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik zou willen dat een bericht als dat niet als positief nieuws wordt gebracht, maar dat de gemeente gewoon heel eerlijk communiceert 'het is hartstikke klote, om die en die reden, we zijn er nog niet, we hebben hier hard op moeten ingrijpen om die en die reden' en dat dit niet als goed nieuws gebracht wordt. Dat is wat ik wil.

De **VOORZITTER**. Ik weet niet of die boodschap overgebracht kan worden met de term 'klote', het had natuurlijk ook zonder die term gekund. Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Volgens mij benadrukt de wethoudersbrief, die u ook in iBabs hebt gekregen, wel alles wat u op die manier omschrijft. Ik zie het wel als een positief bericht voor het langzame verkeer dat de fietsers en de voetgangers geen grote omweg meer hoeven te maken, maar ze op die manier wel snel van de ene naar de andere wijk kunnen gaan. Ik zie dat als een positief bericht.

De **VOORZITTER**. De heer Kuzu.

De heer **KUZU** (denk). Ja voorzitter, dan zal de heer Biljoen echt even met de bewoners in Prins Alexander moeten praten want dat is niet het geval. Nu we het over de wethoudersbrief hebben voorzitter, ik heb in de wethoudersbrief die de heer Biljoen ook heeft gelezen, gezien dat daarin staat dat de verkeerssituatie nauwlettend gemonitord zal worden en dan lees ik een aantal zoethoudertjes zoals 'de genomen maatregelen, of ze effectief zijn, bijstelling behoeven of dat aanvullende maatregelen nodig zijn'. Ik vraag me af hoe de heer Biljoen dat voor zich ziet.

De **VOORZITTER**. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Voorzitter, als ik de heer Kuzu mag beantwoorden dan zou ik u vragen om die vraag aan de wethouder te stellen, zij kan die vraag het beste beantwoorden.

De heer **KUZU** (denk). Voorzitter, ik zal die vraag zeker aan de wethouder stellen, maar ik vond die passage zo interessant waardoor ik me afvroeg hoe de heer Biljoen dat stukje had gelezen.

De **VOORZITTER**. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ik heb hem met veel aandacht gelezen voorzitter.

De heer **KUZU** (denk). Dat is in ieder geval heel fijn, maar daarbij merk ik ook op, constateer ik, dat de heer Biljoen geen enkel idee heeft bij deze passage, wat ik 'zoethoudertje' heb genoemd.

De heer **BILJOEN** (gl). Voorzitter, ik vind het prima als u zich wilt focussen op een enkele passage in de brief, maar ik kijk naar het totaalplaatje van de brief en daar zie ik toch een positieve noot, vooral voor het langzame verkeer, dat zie ik in die brief.

De **VOORZITTER**. Helder. Mijnheer Biljoen, u mag afronden. Ik geef de heer Kuzu alsnog het woord in zijn eerste termijn.

De heer **KUZU** (denk). Voorzitter, dank u wel. Ik blijf me toch wel eens verbazen over hoe bepaalde zaken toch als positief geframed worden in dit huis, maar dat is ook wel de jarenlange ervaring die ik in de politiek heb, dat gaat nu eenmaal zo. Waar het uiteindelijk om gaat is natuurlijk hoe de bewoners het ervaren. Je zult maar ten oosten van de A16 wonen, Rotterdammers die na een lange dag keihard te hebben gewerkt snakken naar het avondeten, maar die zich eerst door een gigantische file moeten wurmen of Rotterdammers die na een lange dag keihard werken proberen te genieten van de rust van hun woonkamer, maar die ontzettend veel last hebben van oponthoud en de daarbij behorende geluidsoverlast op hun balkon. Voorzitter, het is een route die je ook zonder de werkzaamheden, vooral tijdens de spits, probeert te vermijden, maar de mensen die daar wonen kunnen dat helaas niet en de mensen die het gebruiken als doorstroomroute hebben weinig alternatieven. Dus het is nu echt totale chaos, niet alleen tijdens de spits, maar gedurende de hele dag. Voorzitter, uiteraard is niemand tegen veiligheid en daarom is het ook noodzakelijk dat er maatregelen worden genomen om het viaduct met een constructie te ondersteunen en die ondersteuningsconstructie moet blijven staan tot het echte werk aan het viaduct kan worden afgerond. Dat staat gepland in 2024 en dat duurt nog twee jaar. We moeten toch niet willen dat de huidige chaos nog twee jaar voortduurt en daarom het eerste verzoek aan de wethouder: zorg ervoor dat vervanging eerder tot stand kan worden gebracht door met Rijkswaterstaat in overleg te treden. Het tweede punt van de fractie van DENK. Bij het inrichten van een alternatieve verkeersdoorstroming wordt voor zover ik weet altijd gekeken naar scenario's en alternatieven. Was er nou echt niet een alternatief denkbaar waardoor de verkeersdoorstroming versneld kon worden en samenhangend daarmee de stapeling van werkzaamheden rond dat gebied? Rond dat gebied zijn inmiddels meerdere werkzaamheden gaande en er zijn meerdere werkzaamheden aangekondigd naast de werkzaamheden van Rijkswaterstaat. Waarom worden de gemeentelijke werkzaamheden niet afgestemd met de werkzaamheden van Rijkswaterstaat om de bewoners zo veel mogelijk te ontzien? Voorzitter dan het derde punt. In de brief van de wethouder, en ik sprak er net over met de heer Biljoen, staat dat na de realisatie van de ondersteuningsconstructie de verkeerssituatie nauwlettend in de gaten zal worden gehouden om te bezien of de genomen maatregelen effectief zijn, bijstelling behoeven of dat aanvullende maatregelen nodig zijn. De fractie van DENK heeft hierover een aantal vragen. Hoe wordt gemeten of de genomen maatregelen effectief zijn, is hier een toetsingskader voor, hoe wordt dat gemeten en wanneer wordt volgens de wethouder het moment bereikt waarop de voorgestelde maatregelen niet effectief blijken te zijn? Voorzitter, de wethouder spreekt in de brief ook over of de genomen maatregelen bijstelling behoeven. Welke alternatieven voor bijstelling zijn er en wanneer moeten die volgens de wethouder worden ingezet? De wethouder spreekt ook over aanvullende maatregelen, wat zijn die aanvullende maatregelen dan? Het laatste punt dat ik wil aanstippen gaat over de communicatie van de gemeente, die laat wat mijn fractie betreft te wensen over. Er is in korte tijd nogal wat gewijzigd in de planning, hoe kijkt

de wethouder daar eigenlijk op terug, vindt zij dat ze de communicatie richting de bewoners goed heeft gedaan? Als ze vindt dat ze dat goed heeft gedaan dan vraag ik me af waarom de wethouder niet beseft dat de halve stad boos op haar is. Dank u wel voorzitter. (Er wordt geklapt) Voorzitter, dit is geen officiële maidenspeech en als het al een maidenspeech zou zijn dan zou het de derde keer zijn.

De **VOORZITTER**. Ik heb het applaus ook niet in gang gezet mijnheer Kuzu.

De heer **KUZU** (denk). Mag ik dan vanaf nu elke keer na mijn bijdrage een applaus?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen vond waarschijnlijk dat u een goed verhaal had. Mijnheer Biljoen, u hebt een vraag aan de heer Kuzu.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, ik heb naar het betoog van de heer Kuzu geluisterd en ik vroeg me af of DENK de overlast bij Rotterdam The Hague Airport net zo onacceptabel vindt als de overlast rondom de Hoofdweg.

De heer **KUZU** (denk). Voorzitter, ik vind dit een gelegenheidsargument want we hebben op de agenda staan de overlast als het gaat om Prins Alexander en als de heer Biljoen van GroenLinks het nodig vindt om Rotterdam The Hague Airport, waarover we net een uitgebreid debat hebben gevoerd, erbij te halen om zijn standpunt kracht bij te zetten dan vind ik dat nogal zwak. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers bij dit agendapunt? De heer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Dank u wel voorzitter. Alle bijdragen gehoord hebbende, heb ik een aantal vragen. Wethouder, hebt u contact gehad met Rijkswaterstaat over de aanleg A16/A13, dat kunnen we natuurlijk in de brief lezen, maar Rijkswaterstaat onderzoekt of het kan worden vervroegd en die vraag is ook al gesteld, maar die wil ik ook nog even kracht bijzetten. Wat ons betreft voeren we de druk op en dringen we erop aan om die renovatie echt te versnellen in plaats van dat we daarin een passieve houding aannemen. Dat vul ik even in, maar ik hoop dat dit niet zo is en dat u daar actief op aanstuurt, via de voorzitter natuurlijk. Datzelfde geldt voor het contact met de aannemer over de voortgang aan de Prinsenlaan. Hoe sneller hoe beter wat ons betreft want daar verlangen de mensen die daar gebruik van maken natuurlijk naar. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Andere sprekers? Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik heb die brief met pijn in mijn hart geschreven want het is niet fijn om zo'n brief te moeten schrijven en het is ook niet fijn om overvallen te worden door werkzaamheden. Dan is het wel prettig dat er ontzettend veel mensen in Rotterdam, bij Rijkswaterstaat, onze eigen ambtenaren en bij aannemers, klaarstaan om te proberen zo goed mogelijk met zo'n onverwachte situatie om te gaan. Ik neem aan dat u uit de brief wel hebt begrepen dat deze situatie niet voorspeld was en dat die enorm onverwacht was. Ik wist pas een of twee dagen van tevoren dat er mogelijk iets met het viaduct aan de hand was, dat alle zeilen werden bijgezet en dat de situatie ineens echt gevaarlijk was. We kennen beelden uit het buitenland van instortende bruggen en dan ben ik ontzettend blij dat Rijkswaterstaat en iedereen zegt 'hier gaat veiligheid voor alles'. Op vrijdag 27 mei jl. heeft Rijkswaterstaat een persbericht uitgedaan waarin staat dat het viaduct dicht moest en op maandag 30 mei jl. ging er al direct een aannemer aan de slag om ervoor te zorgen dat er inderdaad passieve ondersteuning kwam. Je kunt het niet eens actief ondersteunen want dat zou alweer te veel... Ik zie dat daar nu al een vraag over komt. Laten

we in ieder geval vooropstellen dat de werkzaamheden bij dat viaduct onverwacht maar dringend nodig waren om calamiteiten te voorkomen. De heer Van Drunen wil daar een vraag over stellen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja dank u voorzitter. Ik begrijp dat de wethouder werd overvallen door het nieuws van Rijkswaterstaat, maar als ik me niet vergis was in 2020 al bekend dat het viaduct in slechte staat was. Hebt u intussen aan Rijkswaterstaat gevraagd hoe het kan dat het twee jaar geleden al bekend was en nu ineens op stel en sprong maatregelen genomen moeten worden?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Twee jaar geleden was de situatie heel anders, toen was ook duidelijk dat het viaduct op een gegeven moment vervangen moest worden, vandaar dat dit ingepland staat voor 2024-2025. In de tussentijd worden er steeds controles gedaan en bij een van die controles bleek dat de situatie zo ontzettend veel slechter was en het werd als zo veel gevaarlijk beoordeeld dat direct handelen nodig was. Die situatie heeft zich voorgedaan, dus u kunt niet teren op de gegevens van twee jaar geleden. Ook toen hebben we met de raad besluiten genomen over bijvoorbeeld rioleringsvervanging in het gebied, wetende dat er een viaduct vervangen moest worden, maar niet wetende dat het viaduct ineens instortingsgevaar zou kunnen hebben. Dat maakt de situatie natuurlijk echt wel anders en ik ben heel blij dat er acuut en snel is ingegrepen en dat er aannemers bereid waren om zo snel maatregelen te nemen. Daarmee heb je natuurlijk wel een andere situatie in het hele gebied. Volgens mij stelt u daar een aantal zeer terechte vragen over en die ga ik ook langslopen. Het is niet fijn om zo'n brief te schrijven, het is ook niet fijn om zo'n brief te lezen en dan is er ook nog een aantal ontwikkelingen waarbij je soms nieuwe inzichten krijgt. Het is steeds naar de stand van zaken en ik kan u nu alweer nieuwe informatie geven, dat heeft de heer Biljoen volgens mij net al gedaan, maar laten we even de vragen langslopen. Ik kom aan het einde even op de Callandbrug terug. De heer Van Drunen vroeg heel terecht of de wethouder bij zo'n acute situatie gewoon zonder knippen doorgaat met de werkzaamheden in het gebied. Nee, de wethouder knippert ook even twee keer met haar ogen en denkt 'potverdorie, deze situatie en zeker als dat in de toekomst langer gaat duren, hoe moeten we daarmee omgaan?' Ik heb ook gevraagd of we bijvoorbeeld bepaalde wegen versneld of tijdelijk dicht kunnen gooien en daar later weer mee aan de slag gaan. Bij rioolvervanging is dat eigenlijk onmogelijk, die kun je niet halverwege stoppen, maar het betekent wel dat je alle andere werkzaamheden in het gebied echt even herbeoordeelt om te kijken of je op dat moment met dit nieuwe uitgangspunt nog de verstandige beslissingen neemt. Ja, dat doen we dus niet zonder knippen, maar dat gaan we wel op hoog tempo doen en het betekent ook niet dat we de komende werkzaamheden alleen in ogenschouw nemen, maar eigenlijk die van de komende twee jaar omdat we wel weten dat het viaduct waarschijnlijk niet sneller vervangen wordt. U weet dat er een hele samenhang is, de Van Brienoordbrug moet vervangen worden en er zijn altijd grote werkzaamheden, het luistert nogal nauw en volgens mij is er in de hele regio flink wat achterstallig onderhoud waar binnenkort aan gewerkt moet worden. Ook dat vereist afstemming want als je de ene rijksweg in verband met werkzaamheden dicht moet doen dan heeft dat impact op de andere wegen. Het behoeft allemaal nauwkeurige afstemming en dat doen we niet overnight, maar zo kijken we wel naar dit gebied en we houden er rekening mee dat dit gebied de komende jaren flink onder druk kan komen te staan. De bussluis Zevenkamp, om te kijken of er andere mogelijkheden zijn om het verkeer af te wikkelen. Daar wordt wel naar gekeken. U komt vaak in dat gebied en u weet ook dat de bewoners daar niet allemaal voorstander zijn van het

openzetten van de bussluis, dus dat moet echt zorgvuldig worden onderzocht en er moet worden gekeken of dat in deze situatie een heroverweging verdient, daar zullen we naar kijken.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ik weet dat er inderdaad bewoners zijn die daar geen voorstander van zijn, maar ik weet ook dat dit letterlijk om een handjevol bewoners gaat die toevallig naast die bussluis wonen. Op de hele Zevenkampsering wonen weet ik veel hoeveel mensen die op dit moment veel meer overlast ervaren. Als je het op die manier tegen elkaar afweegt dan denk ik dat het voor de stad an sich echt wel een veel groter voordeel heeft om hem wel open te zetten.

De **VOORZITTER**. De heer Kuzu heeft een aanvulling.

De heer **KUZU** (denk). Ja voorzitter, aanvullend. De wethouder geeft aan dat ze hiernaar gaat kijken. Wanneer kan de raad daar een terugkoppeling van de wethouder over verwachten?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Dat is een goede vraag. We kijken er niet alleen naar, maar we zullen het ook moeten beoordelen. U vroeg zelf 'hoe beoordeelt u de effectiviteit en de efficiëntie van de maatregel, hoeveel gaat dat dan aan verlichting opleveren?' Dus het is niet alleen maar dat we daarnaar kijken, maar het is ook: wat is het effect daarvan. Ik kom straks even terug op wanneer. Dit zal niet de laatste brief zijn die we hierover schrijven en ik kom daar in een volgend schrijven even bij u op terug. Ik noem straks een termijn.

De heer **KUZU** (denk). Ja maar voorzitter, dat is dus wat ik vraag. Wat is de termijn die we kunnen verwachten, is dat een week, twee weken?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ik kom straks bij u terug op de termijn. Ik had mijn zin net afgemaakt, ik kom er zo bij u op terug op welke termijn ik de brief stuur.

De **VOORZITTER**. Graag niet door elkaar spreken. Mijnheer Kuzu, u was klaar? Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Sorry, ik zal dat niet meer zo doen. Ik kwam aan het einde van mijn zin en ik wilde dat netjes eventjes... Ik zal een beetje aardiger doen, dat is een goed voornemen. We hadden het over de bussluis. U hebt een motie ingediend over de inzet van verkeersregelaars. Dat doen wij in soortgelijke gevallen vaker en in die zin is dat goed in lijn met het gemeentelijke beleid. Wat wij niet doen is grote kruispunten uitzetten. Op het moment dat de verkeerslichten nog kunnen werken en die het verkeer goed kunnen afwikkelen, op grote kruispunten kan daar kan geen verkeersregelaar tegenop. Het moet wel nuttig en noodzakelijk zijn. Die motie over de inzet van verkeersregelaars kan ik omarmen. De motie 'Even adempauze alstublieft'. Daar had ik het net in grote lijnen over, dat wij voor de korte termijn, maar ook voor de lange termijn een heroverweging maken over alle werkzaamheden in dat gebied. U haalt er eentje uit en dat zijn die verkeerslichten die vervangen moeten worden. Het is nou net wel slim om dat te doen omdat dit samenhangt met dat stukje waar de rioolvervanging is. Daar rijdt nu heel weinig verkeer, dus op dat moment is er geen overlast. Op het moment dat we dit uitstellen tot de weg weer dicht is dan gaan we zelf onze overlast maken, dus deze is eigenlijk beoordeeld als niet verstandig om nu uit te stellen, maar ik kan in de brief die we gaan schrijven naar de heer Kuzu natuurlijk wel een overzicht geven van de maatregelen waarvan we denken dat die uitgesteld moeten worden of die we gaan heroverwogen, dat overzicht kan ik u later doen toekomen. Deze is

toevallig net niet verstandig, maar ik kan hem vervangen door een toezegging over de heroverweging van alle werkzaamheden in het hele gebied.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Eigenlijk ligt mijn vraag in lijn met wat de heer Kuzu ook al aanstipte. Wanneer kunnen we die brief verwachten? Ik heb heel duidelijk gevraagd naar de bussluis op de Zevenkampsering, u gaf aan dat er wat bewoners zijn die daar niet zo blij mee zullen zijn. Ja, er is altijd wel iemand ergens niet tevreden over en nu zijn er honderden zo niet duizenden mensen die ontevreden zijn. Dus ik zie geen enkele reden om die bussluis niet morgen al open te zetten.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ik heb ook aangegeven dat we er niet alleen met bewoners over in gesprek gaan, maar dat we ook het nut en de effectiviteit van de maatregel bekijken en we willen ook weten welk effect het heeft op de rest van het netwerk. Ik kom daar graag bij u op terug om dat met die afweging goed te maken.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Sorry hoor voorzitter, maar 'ik ga in gesprek met de bewoners'. Het staat daar al weken vast, gaat u ook in gesprek met de bewoners die daar in de file staan of gaat u alleen in gesprek met bewoners die al jaren hun kont tegen de krib gooien als het gaat over het openstellen van een bussluis? Dat gaat letterlijk om een handjevol mensen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Voorzitter, als overheid moet je ook betrouwbaar zijn. Er is ooit een besluit genomen om die bussluis in te voeren, tot grote tevredenheid van de bewoners. Ik weet dat er ook bewoners zijn die de verkeersafwikkeling daar liever anders zien. We willen daar in deze uitzonderlijke situatie naar kijken en ik zeg u toe dat we naar het eventueel opstellen van de bussluis kijken, maar neem mij niet kwalijk als we daarover dan ook netjes in gesprek gaan met de bewoners en dat we voorafgaand daaraan kijken wat de effectiviteit van die maatregel is en of het heel veel zin heeft om het op die manier te doen. Ik komt daar graag in een brief bij u op terug.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, volgens mij snapt de wethouder de urgentie niet, ik hoor alleen maar 'we gaan kijken, we gaan in gesprek'. Ik wil best samen met u gaan kijken hoor, ik wil bij u achterop de fiets of u mag met mij mee in de auto daar naartoe. Dan gaan we vanmiddag samen bij die bussluis kijken en dan besluiten we samen wel of het een goed idee is om hem wel of niet open te zetten. Ik snap gewoon niet waarom dit zo bizar lang moet duren en waarom u dit gewoon op de lange baan schuift.

De **VOORZITTER**. Met de auto komt u de bussluis niet over mijnheer Van Drunen.
Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Voorzitter, volgens mij is er ook een aantal andere slimme en goede vragen gesteld en er wordt iedere dag keihard aan oplossingen gewerkt. Ik ben de afgelopen week nog even, weliswaar op de fiets en het was een stukje weg om te

fietsen, op de plek geweest, niet bij de bussluis, maar wel bij de Hoofdweg, bij het viaduct, om te kijken hoe het daar allemaal gaat. Volgens mij krijgt u een keurige toezegging dat we gaan kijken of de bussluis eventueel open kan worden gezet. Ik kan het blijven herhalen, maar blijkbaar is dat nu uw focus als enige oplossing voor het hele gebied. Volgens mij moeten er nog veel meer zaken worden ingezet en ik denk dat het goed is om die ook even langs te lopen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik waardeer de toezegging van de wethouder om naar de bussluis te kijken, maar ik zou wel graag willen dat de wethouder die toezegging iets specifieker maakt. Wanneer gaat de wethouder naar de bussluis kijken en wanneer gaat de wethouder er dan vervolgens iets over zeggen?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Voorzitter, ik heb aangegeven dat hier onderzoek naar plaatsvindt terwijl we aan het spreken zijn. Daar wordt al naar gekeken, maar het moet wel efficiënt zijn, het moet nut en noodzaak hebben en we willen daarover in gesprek met de bewoners. We nemen die beslissing niet overnight, ik kom daar bij u op terug wanneer wij daarnaar gekeken hebben met wat de uitkomst daarvan is.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). De heer Becker, en de heer Kuzu trouwens ook, vroeg naar de afstemming van de verschillende werkzaamheden. Volgens mij hebt u de motie Adempauze meegetekend en ik heb toegezegd dat u overzicht krijgt van de korte termijn en de lange termijn. De heer Biljoen vroeg naar het meenemen van de wijkraden. Er is altijd een gebiedsoverleg aan de voorkant en hier zijn we natuurlijk wel flink overvallen omdat hier natuurlijk ineens een gamechanger was. Ik vind het ook heel fijn dat een vertegenwoordiging van de wijkraad hier aanwezig is en helemaal op het puntje van de stoel zit. Ik heb ook nadrukkelijk aangegeven dat ik zeker zal toezeggen dat alle werkzaamheden heroverwogen worden. Bij die verkeerslichten is er een reden om dat vooral nu wel te doen. We hebben nu natuurlijk ineens 42 wijkraden, we waren gewend met dertien gebieden samen te werken en we moeten nog wel een beetje wennen aan de nieuwe gang van zaken want we moeten nu ineens 42 keer communiceren, maar daar gaan we natuurlijk wel goed mee aan de slag. Over die afstemming. De heer Becker leek een beetje te suggereren dat er geen afstemming over werkzaamheden zou zijn. Ook voor de heer Van Schaik, u zit zo lekker te kletsen, in de vorige raadsperiode hebben we onder andere op uw initiatief een bijeenkomst gehad over hoe de verkeersregie in Rotterdam werkt, hoe de afstemming rondom wegwerkzaamheden geregeld is en hoe we naar de doorstroming in de stad kijken met het adaptief filemanagementsysteem. Dat was een hele mooie technische sessie en ik zou de raad graag weer zo'n sessie aanbieden. Er werd ook verteld hoe we omgaan met regulier geplande werkzaamheden, maar ook op het moment dat er calamiteiten zijn. Een van de belangrijke afwegingen is natuurlijk altijd dat hulpdiensten te allen tijde voorrang krijgen en ook voetgangers en fietsers die ontzettend ver moeten reizen door een omleiding. Zo zijn deze acute afwegingen tot stand gekomen die op deze plek een rol spelen en dat doen we ook in overleg met de gebieden, maar ook met de input van het stedelijke team. Dus die afstemming is er en het aanbod is er om zo'n technische sessie te herhalen. De heer Biljoen vroeg ook... Ja, dat is natuurlijk heel vervelend. Het is naar als een automobilist ergens in de file staat te wachten of dat er overlast en vertraging is door werkzaamheden, maar gedrag vertonen dat het gevaarlijk maakt, door over fietspaden te gaan rijden, hoeft daar niet bij. Het is niet leuk dat je moet wachten, maar het geeft je niet het recht om vervolgens andere mensen in gevaar te brengen, dat wil ik hier nog maar eens

onderstrepen. Al is de frustratie nog zo groot, dat is echt onwenselijk gedrag. Er staan op meerdere plekken verkeersregelaars en na dit weekend gaat de openstelling plaatsvinden. Je kun je afvragen of dit goed nieuws is of..., het fijne is in ieder geval dat de werkzaamheden aan het viaduct sneller klaar waren. Er was ook tegenslag bij het viaduct, aanvankelijk werd gedacht dat er met vier ondersteunende rijen pilaren voldoende draagvlak zou zijn waardoor er meer wegen open zouden kunnen, maar het slechte bericht was dat het uiteindelijk niet sterk genoeg was en dat er zes rijen pilaren moeten staan waardoor er nog maar twee banen overblijven. De hulpdiensten en het langzame verkeer hebben prioriteit gekregen en er is nog één baan over. Op 6 juni a.s. is het viaduct weer open, in één richting, stad in voor auto's, en dan zullen we ook zorgen dat daar toezicht is en we zorgen er ook voor dat we dit onder de aandacht van de politie brengen want mogelijk is hier extra handhaving nodig om die veilige situatie te blijven garanderen. Zeker omdat de verkeerssituatie weer verandert, laten we daar streng toezicht op houden. De heer Kuzu vroeg of er geen alternatieven op andere plekken waren om de doorstroming te bevorderen. U noemde de bussluis en daar wordt naar gekeken. Een andere indeling van de rijrichting op deze plek is niet mogelijk vanwege de prioritering en het bereikbaar blijven voor de hulpdiensten. Er is gekozen voor stad in omdat wij denken dat dit het beste effect heeft, ook op de andere verkeersstromen op de omleidingsroutes en dat dit de minste overlast veroorzaakt. De effectiviteit van de maatregelen, wanneer is het effectief en hoe blijven we dat bekijken? De eerste dagen na de sluiting van het viaduct hadden we een omleidingsroute over de Koningslaan en die hebben we alsnog aangepast omdat we merkten dat er daardoor heel veel extra verkeer in de wijken terecht kwam en we de omleiding liever op de hoofdroutes hebben. Dat versta ik ook onder monitoren. Op het moment dat we merkten dat die omleidingsroute niet functioneerde hebben wij, ook in samenspraak met Rijkswaterstaat die hier natuurlijk de hoofdregie ongeveer op voert, aangegeven dat wij die omleidingsroute aangepast willen hebben, dat scheelt in ieder geval wel. Je probeert de vertragingen goed in kaart te brengen. De vertraging is ook niet over de hele dag hetzelfde en als je je reis kunt plannen dan loont het de moeite dat je reist op een moment dat het wat rustiger is, je kunt dat op 'Rotterdam onderweg' goed zien. Op ons onderliggende wegennet, waar we nu die grote afwikkeling van die rijksweg hebben, zijn we ook echt wel heel kwetsbaar op het moment dat er op andere plekken ongelukken gebeuren, dat heb ik ook beschreven. We zorgen dat er in de buurt van de wijk steeds bergers klaarstaan, zodat we de wegen bij aanrijdingen zo goed mogelijk vrijhouden. Op het moment dat een vrachtwagen op de A20 omvalt, er ook op een andere rijksweg calamiteiten zijn en al het verkeer door de stad rijdt op zoek naar alternatieve routes dan staat dit gebied dubbel onder druk. Dat is niet te voorkomen, wij kunnen niet de afwikkeling van de rijksweg in onze stad opvangen, dat gaat om 200.000 vervoersbewegingen per dag. Wij zijn ons daar zeer van bewust en die omgevallen vrachtwagen heeft tot zeker een halfuur vertraging geleid, maar niet alleen in dat gebied, echt op veel meer plekken in Rotterdam. Dus het is geen one size fits all meting, maar we proberen echt te zorgen dat er zo min mogelijk overlast is en we houden die vertraging in de gaten. Een van de andere maatregelen die ook in de brief staat is een van de afslagen bij de A16 afsluiten, zodat het verkeer op andere manieren de wijk in rijdt, maar dat doen we pas als we denken dat de verkeersafwikkeling met het opengaan van die ene baan en die maatregel niet goed op gang komt. Dan zou je daaraan kunnen denken, maar dat is een verregaande maatregel waar we wel nauwkeurig naar willen kijken en die we alleen willen inzetten als we denken dat andere maatregelen onvoldoende werken. We hebben gekeken naar aanpassing van de verkeerslichten, of het op sommige plekken helpt voor de doorstroming als we het autoverkeer sneller groen geven, maar dan moet je wel opletten dat je niet ergens anders stagnatie veroorzaakt. Dat zijn allemaal punten waar we goed in evenwicht naar kijken en op sommige punten waar onduidelijkheid is helpt het om verkeersregelaars in te zetten. Dat is eigenlijk een aantal knoppen waar we aan draaien. We proberen dat steeds in die samenhang te beoordelen, maar daar is geen gulden snede voor,

dat is echt per uur andere beoordelingen maken en daar zitten we voor op het Kleinpolderplein bij het verkeersregelcentrum. Het viaduct gaat dus vanaf zondag 5 juni a.s. open. Is het groen? Nee, dan zijn de werkzaamheden aan de constructie die op dat moment gedaan moeten worden af. Het is niet om een feestje te vieren dat het groen is, 'zo is het top', we weten dat daaronder dan nog steeds een beperking is, maar op dat moment zijn de werkzaamheden klaar, zo is dat bedoeld. De volgorde van afwikkeling heb ik aangegeven. De werkzaamheden van Rijkswaterstaat eventueel verstellen. Dat is aan Rijkswaterstaat, ook in samenhang met de A13/16-aanleg en de bruikbaarheid van de rijksweg. Daar hebben wij nu nog geen andere informatie over dan dat dit nog steeds op 2024-2025 staat, maar we zitten echt bijna dagelijks met Rijkswaterstaat om tafel. Dat was volgens mij ook een vraag, zitten we daarmee om tafel? Ja, we zitten ook in de taskforce omdat het juist vanwege al die veranderende omstandigheden en al die nieuwe elementen zaak is om daar nu bovenop te zitten, dus wij zijn goed connected met Rijkswaterstaat. De communicatie. Op het moment dat zaken je overvallen moet je nog steeds alle zeilen bijzetten. Er zijn inderdaad bewonersbrieven waarmee de omgeving is geïnformeerd, we hebben onze site Rotterdam onderweg ingezet, we hebben de pers geïnformeerd in samenspraak met Rijkswaterstaat en dat blijven we doen. Soms is er een meevaller, dan is er iets eerder open. Met alle werkzaamheden en benodigde materialen zag het er echt naar uit dat het echt wel een paar weken kon duren, maar we zullen het ook laten weten als iets sneller gaat. Binnen twee weken verwachten we u te kunnen informeren over de gang van zaken van de werkzaamheden in het gebied op korte termijn met alvast een doorkijkje naar de langere termijn, maar ook over de mogelijke effecten van de bussluis. We willen namelijk ook even kijken wat het effect is op het moment dat die route weer opengaat voor auto's, eenbaans richting stad, want je wilt dat wel allemaal meewegen in de beslissingen die je daarna gaat nemen. Ik verwacht daarover binnen twee weken een brief aan u te kunnen sturen. Dan is er nog een andere calamiteit op het netwerk en dat is de Callandbrug die sinds enkele weken open staat en waardoor auto's ongeveer tien minuten moeten omrijden en dan ook te maken krijgen met drukker wegverkeer. De Callandbrug valt onder ProRail waar we ook contact mee hebben en die moet die werkzaamheden natuurlijk zo snel mogelijk oppakken en de brug herstellen. We weten dat dit allemaal onder druk staat, maar met name voor de fietsers..., en ik vind het ook wel belangrijk dat u daar aandacht voor vraagt. Wij krijgen ook veel berichten van fietsers die omrijden en afhankelijk van waar je woont zit je gemiddeld aan twintig minuten. Sommige mensen moeten dertig minuten omrijden, zeker veel scholieren, en dat is ontzettend vervelend. Ik heb meerdere keren met ProRail overlegd, die zet alle zeilen bij en kijkt of er een pontje kan worden ingezet. Dat stuit wel op bezwaren want het is een drukke vaarweg en het Havenbedrijf gaat daar ook echt niet zomaar mee akkoord. Bovendien zijn de hellingen erg steil en is het een probleem om pontons neer te leggen om daar aan te leggen. Dus het pontje ziet er niet zo perspectiefvol uit. Alle andere energie wordt gezet op alternatief vervoer, bijvoorbeeld een fietsbus en op een van de gevaarlijkste punten worden verkeersregelaars ingezet omdat dit in ieder geval de veiligheid en ook de veiligheidsbeleving van mensen vergroot. Ik heb al meerdere ouders beloofd dat ik al mijn gewicht in de schaal leg om ervoor te zorgen dat er structurele oplossingen komen die overigens wel echt onder de regie van ProRail vallen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Becker

De heer **BECKER** (vvd). Een aanvullende vraag met betrekking tot de Callandbrug. Volgens mij komen er pas in november a.s. onderdelen binnen en het duurt dus nog best wel lang voordat de brug echt hersteld kan worden. Volgens mij moesten er ook werkzaamheden aan het wegdek plaatsvinden. Wordt deze periode waarin de brug niet gebruikt wordt ook gebruikt om alvast bepaald onderhoud uit te voeren, zodat we niet volgend jaar nog een keer het wegdek gaan vernieuwen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Het lijkt me goed om hierover een brief aan de raad te sturen op het moment dat ProRail meer kan vertellen over alternatief vervoer en ze meer over de planning weten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja dank u voorzitter. Ik denk dat de wethouder wel kan aanvoelen welke vraag ik ga stellen want ik heb hem net ook al gesteld. Wanneer gaan de bewoners dan iets merken van bijvoorbeeld het alternatieve vervoer met de fiets want ja het zal wel een verantwoordelijkheid van ProRail zijn, maar het zijn onze Rotterdammers, het zijn inwoners van onze gemeente en ik zou zeggen, zeg tegen ProRail: weet je wat, het maakt me niet uit: regel het binnen een week, anders regelen we het zelf en sturen we de rekening door.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Voorzitter, ik hou op zich wel van de krachtige taal van Leefbaar Rotterdam. Soms moet je achter mensen aan, maar ProRail is hier echt proactief in, zij bellen mij iedere keer zelf met de laatste stand van zaken van de inspanningen die ze verrichten voor het pontje en om het alternatieve fietsvervoer in gang te zetten. Ik word echt meerdere keren per week over de voortgang geïnformeerd en zodra er groen licht komt dan informeer ik u daarover. Ik zal uw aanmoediging overbrengen aan de regiodirecteur van ProRail, maar neem van mij aan dat zij daar echt bovenop zit.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Kuzu.

De heer **KUZU** (denk). Ja voorzitter, we ontvangen binnen twee weken een brief van de wethouder waarin ze een aantal zaken schetst en ik vraag in eerste instantie of dat sneller kan. In tweede instantie wil ik in die brief ook een relaas hebben over hoe dat dan precies met Rijkswaterstaat gaat. Rijkswaterstaat geeft aan 2024-2025 en ze zeggen dat het niet eerder kan. Ik hoorde de wethouder ook zeggen dat ze haar gewicht in de schaal gaat leggen om ervoor te zorgen dat zaken versneld worden. Ik vraag me af waar het dan precies knelt bij Rijkswaterstaat. Dan het laatste punt voorzitter. Wat betreft de brief en mijn vraag over de effectiviteit van de maatregelen heeft de wethouder een aantal indicatoren genoemd zoals verkeer in de wijk en het afsluiten van een rijbaan en ik vraag me af of ze in de brief ook wil aangeven waarom is gekozen voor de prioritering van één rijbaan voor auto's en één rijbaan voor fietsers en voetgangers, waarbij ook de afweging gemaakt zou kunnen worden: als het zo zou zijn dat bijvoorbeeld fietsers drie minuten of vijf minuten moeten omfietsen in plaats van dat weggebruikers zoals auto's uren in de file moeten staan, dat dan misschien een net iets andere keuze kan worden gemaakt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Voorzitter, die laatste vraag. Daar hoeft ik geen nieuwe brief voor te sturen want in de brief die u nu hebt gekregen staat waarom deze afweging is gemaakt en die brief is ook in overleg met de hulpdiensten gemaakt. Het gebied moet voor de hulpdiensten vanuit twee richtingen bereikbaar zijn en dat kan over diezelfde langzaamverkeerstrook voor voetgangers en fietsers. Dat hebt u in de brief kunnen lezen en ik denk dat ik dat niet nogmaals hoeft toe te lichten. Nu ben ik uw andere vraag bijna weer vergeten. Rijkswaterstaat. Ik heb in mijn beantwoording ook aangegeven dat er een heel

samenspel is. We hebben Zuid-Holland Bereikbaar opgericht omdat er in de hele regio zo veel grote werkzaamheden moeten plaatsvinden en die nauwkeurige afstemming behoeven. Bijvoorbeeld werkzaamheden aan de Beneluxtunnel, je kunt de Beneluxtunnel niet afsluiten en vervolgens het viaduct van de Hoofdweg weghalen. Daar zit een hele nauwkeurige afstemming achter en ik heb aangegeven dat dit soort zaken herbeoordeeld moet worden. Je kunt niet zomaar zeggen 'wij als Rotterdam vinden nu even dit belangrijk' terwijl we daarmee het hele systeem op de schop gooien. Mevrouw Van Groningen heeft daar eerder een motie over ingediend, hoe heet die ook alweer? 'Waarom werken we aan de weg?' En waarom werken we in een bepaalde volgorde aan de weg. Uw verzoek om dat goed en zorgvuldig te doen en daarover te communiceren zit in de motie van mevrouw Van Groningen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Kuzu.

De heer **KUZU** (denk). Voorzitter dan blijft er nog één vraag over, namelijk of die brief niet eerder dan over twee weken verstuurd kan worden en 2, indachtig de motie van mevrouw Van Groningen zou ik zeggen: kunt u in die brief die u hebt toegezegd ook een relaas toevoegen waarin die afstemming van de werkzaamheden van Rijkswaterstaat ook is opgenomen, zodat de raad daar kennis van kan nemen en eventueel kan bijsturen. Dank u.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Voorzitter, het lijkt me niet verstandig om dingen die al in kaart zijn gebracht twee keer te doen. Ik kan u de planning van de werkzaamheden zoals die nu is nogmaals doen toekomen omdat die al een keer eerder in kaart zijn gebracht. Die sturen we niet in deze brief want volgens mij wilt u in deze brief met name de oplossing voor de mensen die in Rotterdam-Oost wonen en die nu vaststaan, weten hoe we daarop monitoren en wat binnen ons bereik ligt om daar zo goed mogelijk op bij te sturen. Dus we hebben de samenhang van de hele regio in kaart gebracht, daarvoor is Zuid-Holland Bereikbaar opgericht. Ik wil u best de oude stukken hierover toesturen en volgens mij moeten wij ons in deze brief richten op de nabije toekomst van de Rotterdammers in Oost.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Kuzu.

De heer **KUZU** (denk). Voorzitter, we praten echt langs elkaar heen. De wethouder gaf net in haar bijdrage aan dat, wanneer het gaat om de werkzaamheden van Rijkswaterstaat ten behoeve van het viaduct, een aantal andere zaken opnieuw geprioriteerd en herbeoordeeld moet worden. Dat heeft zij tijdens de beantwoording gezegd en mijn vraag is heel simpel: zou ze in de brief die ze al naar de raad gaat sturen kunnen aangeven wat dit dan zou kunnen betekenen voor de overige werkzaamheden, juist in het kader van het perspectief van de bewoners, zodat we die bewoners ook enigszins kunnen ontzien en ontlasten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ik kan alleen maar beamen dat we een beetje langs elkaar heen praten want we hebben het over herprioritering en herbeoordeling van alle werkzaamheden die in dit gebied zijn, zodat zo veel mogelijk straten bereikbaar zijn om het verkeer in het gebied goed te kunnen afwickelen. Ik heb gezegd dat het rijkswegennet een bepaalde samenhang heeft en dat we kunnen vragen of het eventueel de moeite loont om het viaduct naar voren te trekken, maar dat is onderdeel van een heel samenspel en vooralsnog heb ik niet gehoord dat dit eerder dan 2024-2025 kan. Op het moment dat daar andere informatie over is, kan ik u specifiek over dat viaduct informeren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Ik kijk nog even rond. Er zijn geen vragen meer. Wethouder Bokhove onderzoekt mogelijkheden om de bussluis in de Zevenkampse Ring open te stellen en we hebben de toezegging dat de wethouder een overzicht stuurt, de werkzaamheden te heroverwegen om stapeling van overlast te voorkomen en dit allebei binnen twee weken. De laatste toezegging... Ik zie nog een vraag van de heer Biljoen. Eerst de laatste toezegging van de wethouder. Die informeert de raad over de planning van ProRail en de Callandbrug. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, ik heb in het kader van het aangenomen initiatiefvoorstel van GroenLinks over de toegankelijke stad ook aan de wethouder gevraagd in hoeverre er bij de indeling van de onderdoorgang rekening werd gehouden met voldoende ruimte voor voetgangers en fietsers.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ik heb die vraag impliciet beantwoord. Er zijn straks twee banen waarvan één voor voetgangers en fietsers, om hen prioriteit te geven omdat ze anders te ver moeten omrijden. Dus er is rekening gehouden met het langzame verkeer door de doorgankelijkheid in stand te houden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dank u wel.

9.2 *Debat over 'Samen een vuist tegen LHBTQIA+ haat in de voetbalwereld' aangevraagd door de leden Engberts e.a.*

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dan vervolgen we de vergadering met 9.2, het debat 'Samen een vuist tegen LHBTQIA+ haat in de voetbalwereld', aangevraagd door de leden Engberts en anderen. Het woord is aan de heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Dank u wel voorzitter. Toen ik de foto's van de spandoeken en de homofobe teksten zag, dacht ik 'daar gaan we weer, dit kan niet langer zo, houdt het nu nooit eens op'. De haat, de agressie, het dreigen met geweld, bedreigingen, je leven niet zeker zijn omdat je simpelweg zegt van wie je houdt, terwijl we in Nederland hier een volkomen heldere lijn in hebben getrokken, dat we gelijkwaardig zijn. Daar is en daar wordt ook heel hard aan gewerkt, maar bij het zien van de spandoeken lijkt die gerechtigheid voor veel directbetrokkenen heel ver weg. Ik wil hier wel het statement afgeven dat dit niet zo is, we treden op tegen discriminatie en je veiligheid is ook onze zorg. Het is helaas niet de eerste keer, eind 2021 bekladdingen van panden met dreigende leuzen, maar ook discriminerende spandoeken gewoon in het stadion van Feyenoord en nu dus weer spandoeken in de fanzone van Feyenoord in Tirana. We zien de clubleiding van Feyenoord elke keer, zij het wel wat aarzelend in het begin, reageren met een afwijzing en afstand nemen van deze onverdraagzame en zich misdragende groep, maar het zou enorm helpen als ze niet alleen zeggen waar ze tegen zijn, maar ook hartelijk omarmen waar ze voor zijn. Dus niet alleen zeggen dat ze afstand nemen van RJK, maar naast de Roze Kameraden gaan staan. Ook dit zijn onze geliefde supporters waar we trots op zijn. Ik heb dan ook direct een suggestie. Op zaterdag 18 juni a.s. is het Roze Zaterdag, een landelijke dag en we hebben het ook vanuit deze gemeenteraad heel erg ondersteund om hem naar Rotterdam te halen. Die Roze Zaterdag begint met een Pride March en dat is natuurlijk een uitstekend moment zeg ik dan maar om te laten zien waar je staat, naast Roze Kameraden en het is natuurlijk nog mooier als ook alle andere voetbalclubs zich daarbij zouden aansluiten. Ik heb een allereerste motie om de clubleiding daartoe uit te nodigen, ondersteund door een aantal andere partijen, de handtekeningen staan op de voor- en de achterkant. Ik noemde RJK

zojuist een zich misdragende groep, zij zijn natuurlijk volstrekt ontspoord, zij zijn niet de club. Ze zijn losgeslagen van alles en we moeten dat normloze gedrag aanpakken, de gemeente, de politie, de club, en dat is niet gemakkelijk maar het is wel nodig want doetteren is gewoon geen optie. Zijn we er dan als we dat hebben aangepakt? Nee want ook los van RJK is sprake van veel homofobie in de voetbalerij, dat is al lang zo. Er is te veel verbale, psychische en soms ook fysieke agressie en discriminatie, spreekkoren, scheldpartijen, het is geen veilige omgeving en dat hoort het ook bij het voetballen wel te zijn. Er bestaan ook heel veel maatregelen op, richtlijnen, wettelijke kaders tegen discriminatie, het aanpakken van spreekkoren en grensoverschrijdend gedrag. In het buitenland gaat dat soms wat voortvarender dan in Nederland. Bijvoorbeeld in het Verenigd Koninkrijk zijn de spreekkoren wel uitgebannen met een strikte aanpak en ook in Duitsland is dat het geval. Rotterdam en Feyenoord kunnen daar ook veel meer werk van gaan maken, bijvoorbeeld van de spreekkoren. De richtlijn is helder en ook minister Helder van Sport heeft dat onlangs aan de Kamer laten weten toen die daarnaar vroeg: kan er meer om homofobe spreekkoren aan te pakken? Volgens de minister is er voldoende basis in de richtlijn van de KNVB om de wedstrijd stil te leggen bij spreekkoren met discriminatie tegen de LHBTI-gemeenschap. Laten we dan ook gewoon eens doen wat we hebben afgesproken. We horen ook dat er weinig gemeld wordt, dat de drempel voor slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag hoog is en een digitale meldingsoptie kan dit vergemakkelijken. Club Brugge gaat bijvoorbeeld op elke plaats een QR-code zetten waarmee je heel gemakkelijk grensoverschrijdend gedrag kunt melden en waarop dan ook een lik-op-stukactie volgt. Wij vragen daarom in een tweede motie aan het college om Feyenoord te helpen om de richtlijnen rondom spreekkoren te handhaven en om ook werk te maken van de pilot met digitale meldingen. Ook deze motie is door verschillende partijen ondertekend. Ik kom tot een afronding. De LHBTI+ gemeenschap maakte zich de afgelopen jaren duidelijk zichtbaar bij voetbalclubs, supporters hebben geen zin meer in die afwijzing, ze willen het anders, ze verenigen zich en spreken zich uit. Ook enkele moedige voetballers komen uit de kast of spreken hun steun uit voor deze collega's en deze supporters. Ik noemde Club Brugge al als een goed voorbeeld. Die gaan flink aan de slag om hun club inclusief te maken en hebben een inspirerend programma. Ook in Nederland zijn clubs hiermee aan de slag, er zijn initiatieven van de Blankenstein Foundation, het COC en de supportersverenigingen waaronder natuurlijk de Roze Kameraden en die hebben goede ideeën over hoe dat ook in Rotterdam zou kunnen. Wij zouden heel graag zien dat we in Rotterdam met de gezamenlijke voetbalclubs een stap voorwaarts gaan zetten en een soort regenboogakkoord sluiten over hoe gemeente en clubs kunnen gaan samenwerken aan LHBTQIA+ vriendelijk voetbal voor spelers en voor supporters. We vragen daarom in deze derde en laatste motie aan het college om hierover het gesprek te openen en zich hiervoor actief in te zetten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Engberts heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Hand in hand, ook tijdens Roze Zaterdag

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van debat 'Samen een vuist tegen LHBTQIA+ haat in de voetbalwereld';

constaterende dat:

- de RJK afgelopen week ernstige bedreigingen heeft geuit richting de LHBTQIA+ gemeenschap¹;
- dit excessieve gedrag geplaatst kan worden in een breder kader van discriminatie in de voetbalwereld: zo luiden er ook met regelmaat discriminerende spreekkoren tijdens voetbalwedstrijden²;

- de mondelinge reactie van Feyenoord op bedreigingen en/of excessief geweld altijd afkeurend van aard is;

overwegende dat:

- de LHBTQIA+-gemeenschap kritisch is op het feit dat Feyenoord het vaak bij een mondelinge statement houdt en de uitspraken niet concreet en hard genoeg zijn³⁴;
- de gemeenschap vindt dat er concretere stappen vanuit het Feyenoordbestuur, in samenwerking met relevante instanties, genomen moeten worden om aan te tonen dat Feyenoord naast haar LHBTQIA+ supporters staat;
- Roze Zaterdag bij uitstek een moment is waarop Feyenoord kan laten zien dat zij naast haar roze supporters staat;

verzoekt het college om:

- aanwezig te zijn op de Roze Zaterdag;
- met het bestuur van Feyenoord te bespreken hoe zij betrokkenheid en steun kunnen geven aan de regenbooggemeenschap;

de gemeenteraad spreekt uit:

- dat het wenselijk zou zijn als Feyenoord zich ook uitsprekt en aanwezig is op deze Roze Zaterdag;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, M.M. Vlasbom, S. Leewis, D.A. van Groningen en A.J.A. Maassen

1. <https://twitter.com/hooliganscz1999/status/1529681030529130496>
2. <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/hand-in-hand-kameraden-maar-dan-ook-echt-en-inclusief-bf316884/>
3. <https://nos.nl/artikel/2394736-coc-roept-feyenoord-op-aanslag-op-sportschool-te-veroordelen>
4. <https://openrotterdam.nl/rainbow-coalition-rotterdam-haalt-hard-uit-naar-gemeente-en-feyenoord/>

Motie 2. Richtlijnen voor inclusief voetbal

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van debat 'Samen een vuist tegen LHBTQIA+ haat in de voetbalwereld';

constaterende dat:

- de RJK afgelopen week ernstige bedreigingen heeft geuit richting de LHBTQIA+ gemeenschap¹;
- dit excessieve gedrag geplaatst kan worden in een breder kader van discriminatie in de voetbalwereld: zo luiden er ook met regelmaat discriminerende spreekkoren tijdens voetbalwedstrijden²;
- Nederlandse voetbalwedstrijden tot op heden doorgang vinden wanneer dergelijke spreekkoren zich voordoen;

overwegende dat:

- negatieve houding ten aanzien van de LHBTQIA+ gemeenschap onderdeel is van een breder scala aan excessieve verbale en fysieke agressie in de Nederlandse voetbalwereld;
- in Nederland een richtlijn Bestrijding verbaal geweld bestaat die volgens minister Helder, zoals aangegeven in een Kamerbrief van 10 mei jl., 'voldoende basis biedt voor het stilleggen van wedstrijden' voor de KNVB of de voetbalclub³;
- Nederland een Wet bestrijding voetbalvandalisme en overlast kent waarmee discriminatoir gedrag bestraft kan worden⁴;

- het nu aan de KNVB is om, samen met de voetbalclubs en de gemeenten, bovengenoemde basis te gebruiken om actief beleid te voeren tegen bedreigingen en discriminatie jegens de LHBTQIA+ gemeenschap;

verzoekt het college om:

- in het gesprek met Feyenoord aan te geven dat als een wedstrijd, na deze stilgelegd te hebben, gestaakt wordt er alles aan gedaan wordt om hen hierin te steunen als dat nodig is;
- bij het rijk aan te geven dat Rotterdam als eerste wil meedoen aan de pilot Digitale meldplicht;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, I. Elfilali, M.M. Vlasbom, S. Leewis, A.J.A. Maassen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en D.A. van Groningen

1. <https://twitter.com/hooliganscz1999/status/1529681030529130496>
2. <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/hand-in-hand-kameraden-maar-dan-ook-echt-eninclusief-bf316884/>
3. <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/hand-in-hand-kameraden-maar-dan-ook-echt-eninclusief-bf316884/>
4. <https://hetccv.nl/onderwerpen/wet-bestrijding-voetbalvandalisme-en-overlast/wetgeving/tweedeevaluatie-van-de-wet-mbveo/>

Motie 3. Regenboogakkoord voor veilige en inclusieve voetbalclubs

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van debat 'Samen een vuist tegen LHBTQIA+ haat in de voetbalwereld';

constaterende dat:

- de RJK afgelopen week ernstige bedreigingen heeft geuit richting de LHBTQIA+ gemeenschap¹;
- de voetbalwereld voor supporters en spelers niet altijd een LHBTQIA+ vriendelijke omgeving is;

overwegende dat:

- we het belangrijk vinden dat het Rotterdams voetbal doorgang kan vinden op een veilige manier en voetbalclubs een inclusieve en veilige plek zijn voor iedereen;

verzoeken het college om:

- in gesprek met Rotterdams voetbalclubs en belangenorganisaties te onderzoeken hoe tot een 'regenboogakkoord' te komen om de komende jaren samen te werken aan een inclusieve voetbalwereld;
- hierover voor eind september aan de raad te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, M.M. Vlasbom, I. Elfilali, S. Leewis, A.J.A. Maassen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, D.A. van Groningen en T.J. van der Velden

1 <https://twitter.com/hooiganscz1999/status/1529681030529130496>

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De volgende spreker, mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, het gedrag dat RJK heeft vertoond is wanstaltig, het geeft mij de rillingen op mijn lijf en het snijdt echt door mijn ziel. Ik heb zelf familieleden die onderdeel uitmaken van de regenbooggemeenschap en ik vind wat er is gebeurd ontzettend pijnlijk. Het maakt me boos, het maakt me verdrietig en ik vind het heel erg bizar dat men zo veel moeite neemt om haat te vertonen, zo veel moeite om op een zondagmiddag een spandoek te beschilderen met zo veel haat erop en waarom? Ik begrijp het echt niet. Ik begrijp het echt niet, maar ik wil eigenlijk ook helemaal niet proberen om het te begrijpen, maar ik wil wel heel graag dat we onderstrepen dat twee dingen heel belangrijk zijn, normeren en bestraffen. Het is zaak dat de daders worden opgespoord want dit kan en mag niet straffeloos gebeuren. Dat is heel belangrijk, we moeten dit normeren en ik vind het ook heel erg belangrijk dat ook Feyenoord dit normeert. Die moet zich hiervan distantiëren en het met de strengst mogelijke woorden afkeuren. Daarnaast vind ik het ook belangrijk dat er voorlichting en bewustwording wordt gecreëerd en ik zie daar ook een rol in voor de gemeente, een rol om dat gesprek te faciliteren want ik begrijp van het COC dat die heel graag met Feyenoord in gesprek wil en dat dit niet lukt. Ik hoorde net een motie van mijn collega's waarin wordt gevraagd om dat gesprek te voeren en ik wil heel graag een toezegging dat de gemeente zijn uiterste best doet om ook het COC daarbij aan tafel te krijgen, zodat we elkaar eindelijk een keer in de ogen kunnen kijken en het gesprek kunnen voeren over waar dit nou precies vandaan komt en hoe we dit kunnen aanpakken om ervoor te zorgen dat iedereen in Rotterdam gewoon zichzelf kan zijn en dat we elkaar niet met intolerante teksten naar het leven staan, dat kan en mag niet. Ik hoop dat de gemeente zich daar ook echt voor wil inzetten, zodat dit gesprek van de grond komt want ik heb gezien dat Feyenoord zich ook echt wil inzetten om intolerantie aan te pakken. Ik heb gezien dat bijvoorbeeld antisemitisme is aangepakt door de personen die zich daar schuldig aan hebben gemaakt mee op reis te nemen naar Auschwitz en dat daar tranen zijn gevloeid. Ik hoop ook echt dat we ervoor kunnen zorgen dat de mensen die haat hebben richting deze gemeenschap ook de tranen zullen laten vloeien en zich bewust worden van de daden die zij hebben verricht. Ik kan niet vaak genoeg zeggen hoe erg het is wat er is gebeurd en ik hoop dat de gemeente zich met uiterste inspanning inzet om die bewustwording van de grond te krijgen en voorlichting te bieden. Ik vind het heel erg belangrijk, ik onderstreep het nog een keer, dat Feyenoord ook zijn rol daarin begrijpt. Daarbij wil ik het graag laten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dank u. De volgende spreker is mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja dank u voorzitter. In een stad als Rotterdam mag je zijn wie je wilt zijn, in een stad als Rotterdam mag je houden van wie je wilt houden. Dat is een recht waar wij als Rotterdamse VVD ons altijd voor blijven inzetten, waar we altijd voor zullen strijden. De Rotterdamse VVD spreekt dan ook steun uit voor de hele LHBTQIA+ gemeenschap en daarom zijn we ook medeondertekenaar van het Roze Regenboogakkoord. Laat ik eerlijk zijn, vandaag zou onze raadscollega Pascal hier eigenlijk staan en die zou dit ook echt vol vuur en vlam verkondigen, het is ook belangrijk dat we dat met elkaar blijven doen. De actie van de Rotterdamse jongerenkern in Tirana vinden wij dan ook absoluut verwerpelijk. Zo'n actie is gewoon walgelijk en bovendien heeft het ook helemaal niets met voetbal te maken want als je een echte supporter van je club bent dan ga je toch geen mensen met spandoeken bedreigen en ook nog op zo'n laffe manier als zij dat doen, achter het spandoek, achter een doekje, gewoon triest. Maar genoeg gezegd want als je dan echt zo stoer bent, laat dan zien wie je bent, neem dan je verantwoordelijkheid. Wij keuren dit in ieder geval af en dat gezegd hebbend wil ik deze groep ook eigenlijk helemaal geen podium meer geven want in onze ogen zijn dit gewoon criminelen en we hopen dan ook van harte dat ze gepakt worden want dat wordt de hoogste tijd. Daarom hebben wij de volgende vragen. Kan de burgemeester of wethouder iets zeggen over het

opsporingsonderzoek, wat is nu de stand van zaken, zijn er al mensen opgepakt? In september jl. heeft de wethouder met zowel de Roze Kameraden als de club gesproken en we zijn heel erg benieuwd hoe die gesprekken zijn verlopen en wat er gaat gebeuren, welke stappen er worden gezet en of u voornemens bent om nog een keer met hen te gaan praten. Voorzitter, wij realiseren ons ongelooflijk goed dat er helemaal geen silver bullet is die in een keer alle problemen oplost. Het probleem is ook heel veel groter dan alleen voetbal en daarom zullen wij met elkaar moeten samenwerken, hand in hand, mooier kan het niet toch. In dat licht zou het dus ook mooi zijn als de club Feyenoord zich blijft uitspreken tegen geweld, maar zich wel ook uitspreekt voor de Roze Kameraden, op welke manier dan ook. Elke actie die daaraan bijdraagt juichen wij van harte toe. De VVD is in ieder geval positief en heeft ook het gevoel dat we er echt gaan komen met elkaar en daarom tekenen we vandaag ook mee op de twee moties van de PvdA over de Roze Zaterdag en het Regenboogakkoord voor voetbal want als wij hand in hand staan, komen we in ieder geval een stuk verder. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dan de volgende spreker, dat is mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Ook de Voltfractie is geschrokken van de recente walgelijke dreigingen van de Rotterdamse jongerenkern richting de LHBTQIA+ gemeenschap, onze burgemeester en ook zijn naasten. Wij zien dit niet als een incident, maar als een onderdeel van een trend waarin homofobie, racisme, antisemitisme en haat in onze maatschappij en in het publieke domein lijken te normaliseren. Het is niet normaal dat er homofobe en antisemitische spreekwoorden zijn en er niet wordt ingegrepen. Het is niet normaal dat er antiroze kameradenstickers rondgaan tegen LHBTI+ supportersverenigingen en het is niet normaal dat er niet wordt ingegrepen in De Kuip en dat er wordt weggekeken. Niet in mijn stad, niet in onze stad. Laten we kijken hoe andere landen dit doen. Bijvoorbeeld in Duitsland en Engeland zijn er al veel meer roze fanclubs dan in Nederland. In Barcelona zorgden supporters er recent voor dat het stadion op de Internationale dag tegen homofobie in de kleuren van de regenboogvlag kleurde. Er zijn genoeg voorbeelden in Europa waarvan we kunnen leren en waar we ook als Rotterdam een voorbeeld aan kunnen nemen. Voorzitter, ik vraag dan ook aan de wethouder om dit te onderzoeken, het te bekijken en het ook mee te nemen. Voorkomen is beter dan genezen en daarom steunen wij de motie van de PvdA over richtlijnen voor inclusief voetbal binnen Rotterdam. We zien graag dat er een Regenboogakkoord komt met richtlijnen voor inclusief voetbal dat homofobie, antisemitisme, racisme en haat in het voetbal, en eigenlijk zouden we het breder moeten trekken, in de sportwereld tegengaat. Een actie voor inclusief voetbal vanuit onze Rotterdamse profvoetballers zou een voorbeeld moeten zijn en zou ook een hele mooie eerste stap zijn. Laten we tegelijkertijd eerlijk zijn, er wordt al te lang weggekeken en preventie alleen is niet genoeg. Er is nu ook duidelijkheid vanuit de clubs nodig want wat gaat er nu gebeuren als er weer homofobe en antisemitistische spreekwoorden zijn? Wat gebeurt er als er in De Kuip weer wordt geflyerd tegen de Roze Kameraden en wat gebeurt er als er weer dreigementen zijn tegen Feyenoord supportersverenigingen? We willen de wethouder vragen om in gesprek te gaan met het bestuur van Feyenoord en hen te vragen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen, niet alleen als een journalist het vraagt, maar ook echt vanuit de club zelf en dit ook te uiten op hun eigen websites en social mediakanalen, dus niet alleen maar inclusief beleid schrijven, maar het ook uitvoeren en uitstralen en het ook handhaven als het misgaat. Dus niet alleen maar woorden, maar ook daden. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dank u wel. De volgende spreker heeft geen spreektijd meer, de heer Segers. Ik gun u een minuutje.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ik ben zo blij dat ik voor u als plaatsvervangend voorzitter heb gestemd. Korthedshalve sluit ik me aan bij de eerste motie die door de PvdA is ingediend, daar staan wij ook op. Daar houd ik het bij voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dank u wel. De volgende spreker is de heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja voorzitter, er is al veel gezegd over wat de RJK heeft gedaan en dat ga ik hier niet herhalen. Wat me wel mateloos irriteert is dat ik in de stad heel veel hoor 'ja maar het is maar een kleine groep, het zijn maar rotte appels, het zijn niet echte supporters', maar lieve mensen dit zijn wel mensen die elke wedstrijd in De Kuip komen, het zijn mensen die zichzelf associëren met de club, die de club achterna reizen en dan volstaat de opmerking 'dit zijn geen echte supporters' niet, als supporter moet ik dan helaas concluderen dat deze groep er wel bij hoort en dat wij met elkaar daar iets mee moeten. Dan volstaat het dus niet om alleen een statement uit te brengen. Wat me dan nog veel meer zorgen baart, is dat het alleen blijft bij een statement van de club, dat ik niets hoor van de grote supportersverenigingen en zeker niet van de supportersverenigingen die het een goed idee vonden om samen met deze RJK een brief over het stadiondossier te ondertekenen. Voorzitter, dat zijn groepen waarvan ik op dit moment verwacht dat zij afstand nemen van de RJK want dat is het enige wat we kunnen doen om deze groep het zwijgen op te leggen, duidelijk te maken dat zij geen grote groep vertegenwoordigen, dat zij echt een heel klein minderheidsstandpunt vertegenwoordigen en dat voorzitter is mijn allergrootste angst, niet deze kleine groep, maar de hele groep die eromheen zit, die niet per se voorstander is van wat de RJK doet, maar die er ook niet per se tegen is en die ze dus zeker niet aanspreekt. Volgens mij ligt daar onze grote verantwoordelijkheid en ook onze verantwoordelijkheid als gemeente. Ik ben blij met alle initiatieven die de PvdA heeft genomen en die heb ik ook met veel, ik zal niet zeggen met veel plezier, maar die heb ik noodzakelijkerwijs medeondertekend. Ik heb nog één vraag en dat is de volgende. Ik heb hier al vaker voorgesteld om te komen met een soort antiradicaliseringsaanpak om deze extreme groep en ook andere extreme groepen die zich met veel geweld rond het voetbal ophouden tegen te houden. Het college heeft eerder gezegd dat het dit niet per se nodig vindt en dat het niet helemaal de aanpak is, maar we zien opnieuw dat deze groep verder en verder radicaliseert. Ik snap dat het niet dezelfde aanpak is die we ook bij andere groepen gebruiken, maar ik zou het college willen vragen om die instelling toch nog eens te heroverwegen en te kijken of een antiradicaliseringsaanpak hier niet de juiste aanpak is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dank u wel. De volgende spreker is de heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja dank u voorzitter. De aanloop naar de finale was spannend, soms hartverscheurend of hartverwarmend. Het was al een feestje voordat de finale gespeeld werd, een volksfeest in wording en het was een spannende finale waarbij Feyenoord nipt verloor, maar ook de finale halen is natuurlijk wel een hele prestatie waar we trots op kunnen zijn. Het is zo jammer dat er twee smetten op de finale zijn of eigenlijk op het hele gebeuren eromheen. Het eerste waren natuurlijk de ongeregelheden hier op de Coolsingel en omstreken. Ik hoorde sommige mensen zeggen dat het wel meeviel, maar volgens mij zijn er in eerste instantie 72 mensen opgepakt en wij horen graag van de wethouder of de burgemeester hoeveel mensen daarna nog zijn opgepakt, wat de schade is en hoe het met de betrokken agenten gaat want er raakten ook twee agenten gewond, zijn er nog meer gewonden en zijn ze weer aan de beterende hand? Het tweede dieptepunt, zo kan ik het wel noemen, was een foto van de extremistische RJK in Tirana. Ik ga de gestoorde leuzen die op hun spandoeken stonden niet herhalen, maar ik wil wel iets kwijt. Leefbaar Rotterdam zal zich altijd met alles wat het in zich heeft verzetten tegen homohaat, antisemitisme, intimidatie, bedreiging en verheerlijking van massamoordenaars want deze extremisten

hebben niet voor het eerst van zich laten horen. Eerder waren zij verantwoordelijk voor de intimiderende leuzen op de sportschool van de voorman van de Roze Kameraden, het bekladden van het COC-kantoor en de walgelijke antisemitische muurschilderingen van Steven Berghuis. Wat ons betreft is er maar één oplossing, deze criminelen zo snel mogelijk oppakken en opsluiten. Ik hoor ik graag van de burgemeester hoe het hiermee zit en ik wil een motie indienen met dezelfde strekking. Dan zul je net zien dat ik alles bij me heb behalve die motie en die ga ik even... Geen paniek, hij is inmiddels gevonden. Wij zullen de motie van de PvdA en anderen, 'Regenboogakkoord voor een veilig en inclusieve voetbalclub' steunen. De andere moties niet want dat is allemaal gewoon al beleid. We hebben in Nederland de strengste voetbalwet van zo'n beetje de hele wereld, maar die wordt niet uitgevoerd. Daar hebben we Feyenoord natuurlijk al tientallen keren op aangesproken en ik ga ervan uit dat ze op een dag gewoon een keer gaan doen wat ze moeten doen. Dus daarom steunen we die motie niet, maar wel de motie over het Regenboogakkoord. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Simons heeft de volgende motie ingediend.

"Motie 4. Oppakken en opsluiten

De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni ter bespreking van 'Samen een vuist tegen LHBTI+ haat in de voetbalwereld;

constaterende dat:

- de extremistische RJK zich recentelijk heeft laten fotograferen met spandoeken waar walgelijke en strafbare leuzen op staan geschreven;
- de extremistische RJK zich schuldig heeft gemaakt aan homohaat, antisemitisme, vandalisme, vernieling, intimidatie, bedreiging en het verheerlijken van massamoordenaars;

overwegende dat:

- dit soort terreur onacceptabel is en met harde hand de kop in moet worden gedrukt;
- de RJK door hun eenzijdige associatie met Feyenoord de club en Het Legioen in diskrediet brengt;

verzoekt het college:

- in samenwerking met de politie en het OM de hoogst mogelijke urgentie te creëren om de verantwoordelijke leden van de extremistische RJK op te pakken en te berechten;
- in gesprek te gaan met het OM om de volgende verdere juridische stappen te onderzoeken:
 - de mogelijkheden en noodzaak voor gebiedsverboden;
 - de mogelijkheden om de RJK te bestempelen als criminele organisatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.A.C.J. Simons en D.A. van Groningen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De volgende spreker is de heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Op 26 mei jl. verschenen op social media berichten met spandoeken met wat ons betreft verwerpelijke teksten. Naast de regenbooggemeenschap

waren er ook haat- en dreigberichten gericht aan andere personen en partijen, zo moest de burgemeester het bekopen en was er een verwerpelijk antisemitisch spandoek te zien. Haat en discriminatie op welke grond dan ook en aan wie dan ook gericht is wat ons betreft onacceptabel, of het nu gaat om haat richting de regenbooggemeenschap of antisemitisme, artikel 1 van de Grondwet bestaat niet voor niets. Voorzitter, het is goed dat deze verwerpelijke spandoeken breed veroordeeld worden, maar vervolgens moeten we kijken naar effectieve manieren om discriminatie en racisme te bestrijden en hier horen maatregelen bij die bijdragen aan het oplossen van het probleem. Voorzitter, ik wil de wethouder vragen of er naar aanleiding van deze recente gebeurtenissen al een gesprek is gevoerd met Rotterdamse jongerenkern van Feyenoord en zo ja of de wethouder kan aangeven wat hier concreet uit is gekomen. Tot slot voorzitter, haat en discriminatie op welke grond dan ook dient te allen tijde streng veroordeeld te worden, zeker in een stad als Rotterdam is daar geen ruimte voor en we hopen dit de komende jaren in gezamenlijkheid te bestrijden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dank u wel. Ik kijk even rond of er nog meer mensen willen aansluiten bij het spreken. Zo niet dan geef ik het woord aan de wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik wil graag beginnen met de bijdrage van mevrouw Maassen want ik voel het precies zoals zij het heeft verwoord, de boosheid, het verdriet en het totale onbegrip over de acties van een groep vermeende supporters met eigenlijk alleen maar haat. Ik voelde precies hetzelfde. Dan moet je toch even schakelen vanuit de emotie naar nu, naar vandaag, naar het debat en ook naar mijn rol als wethouder Samenleving die ik daarin heb te spelen. Vanuit die rol en vanuit het college kan ik uiteraard zeggen dat we elke vorm van LHBTIQA+ haat of fobie afkeuren, of dat nu op school, op straat of in een stadion gebeurt, dat maakt niet uit, we keuren het overal even streng af en het is ook goed dat wij daar vandaag over spreken, het is een breed maatschappelijk probleem en het vindt helaas ook niet alleen in stadions plaats en daarom is aandacht daarvoor ontzettend belangrijk. Ik ben de raad daarom inderdaad heel dankbaar dat dit weer wordt geagendeerd en ook dat heel veel raadsleden hier afstand hebben genomen van de spandoeken en van LHBTIQA+ haat in het algemeen. Een van de partijen die zich daarbij heeft aangesloten is Feyenoord zelf, gelukkig. Die heeft afstand van de spandoeken genomen en heeft ook gevraagd, op hun initiatief, om een gesprek met de gemeente en de Roze Kameraden. De raadsleden die de vorige raadsperiode ook in deze raad zaten, weten dat ik in september 2021 al een gesprek met Feyenoord en de Roze Kameraden heb gevoerd. De aanleiding was toen onder andere de bedreigingen, de heer Engberts refereerde er al even aan, aan het adres van de voorman van de Roze Kameraden, zijn sportschool werd beklad met allerlei bedreigende teksten. Toen heb ik een gesprek met Feyenoord gehad en dat was een goed en een welwillend gesprek waarin alle partijen, inclusief Feyenoord, het erover eens waren en zijn dat dit niet normaal is en dat we dit niet moeten accepteren. We hebben toen ook afgesproken dat de Roze Kameraden en Feyenoord samen zouden doorpraten om te kijken wat ze hier in het vervolg aan zouden kunnen doen. Dat was overigens een gesprek met de heer Koevermans die niet heel lang daarna is vertrokken, maar de Roze Kameraden en Feyenoord zijn door blijven spreken. Ik heb ook al die tijd heel goed contact gehouden met de voorman van de Roze Kameraden, vandaag nog, maar ook dit weekend en natuurlijk ook naar aanleiding van de incidenten op woensdag en hij heeft mij ook gemeld dat die gesprekken in goede sfeer verlopen en dat zij ook een aantal keren hebben doorgesproken, maar dat nog geen sprake is van hele concrete maatregelen en ik kan nu ook niet aan de raad melden dat dit inderdaad het geval is. Wat dat betreft vind ik het ook goed dat we weer met elkaar in gesprek gaan, ook met Feyenoord en ook met de Roze Kameraden, om te kijken waar we nu staan en wat we in de toekomst kunnen doen. Ik zeg daarbij wel dat dit wel een akkoord en een oplossing moet zijn

vanuit de club en de Roze Kameraden zelf en niet omdat ik daar... Ik zou daar heel graag de hoofdrol in willen spelen hoor, dat vind ik op zichzelf geen probleem maar uiteindelijk moet het daar plaatsvinden en werkt het minder goed als de politiek, het bestuur of een wethouder zoals ik een plan op tafel legt: en dit gaan jullie doen. De ervaring leert dat dit in de praktijk toch wat lastiger werkt dan als partijen zoals Feyenoord zelf, die echt welwillend is, en de Roze Kameraden dat samen doen. Ik zal ook de suggestie van mevrouw Maassen meenemen om het COC erbij te betrekken, maar uiteindelijk moet dat natuurlijk iets zijn wat die partijen zelf doen en de gemeente, ikzelf in mijn rol, faciliteer, ondersteun en jaag aan.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Mijn vraag is dan wel... U erkent toch ook dat politieke druk echt wel werkt, ook in het aankaarten van een maatschappelijk onderwerp, iets op de agenda zetten, er een gesprek in de stad over voeren. Dus daarin zie ik ook echt een rol voor de gemeente weggelegd. Ik begrijp dat het natuurlijk uiteindelijk in de hoofden van mensen moet gaan leven, maar ik vind het iets te eenvoudig om te zeggen 'wij kunnen hier alleen maar een faciliterende rol in spelen' want we kunnen daar zeker wel druk op uitoefenen, we hebben daar als politiek volgens mij gewoon een rol in.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dat klopt en volgens mij zijn wij het ook volledig met elkaar eens. Dat is ook de rol die ik speel en dat is ook wat ik in september 2021 heb gedaan, die gesprekken zijn op gang gebracht en waar dat nodig is, dat heb ik ook besproken met de voorzitter van de Roze Kameraden, leg ik het politieke gewicht van het gemeentebestuur in de weegschaal. Dit is een precair proces dat uiteindelijk ook echt door de partijen zelf gedaan moet worden, dat is het punt dat ik daarbij wil maken. Ik kom straks bij de moties en ik heb alvast een spoileralert, ik ga ze allemaal omarmen, dus ik ben het wat dat betreft volledig met de raad eens. Ik vind het goed dat het gesprek plaatsvindt en ik ben ook begonnen met de opmerking dat ik het goed vind dat er aandacht voor is want dat helpt. Laat ik het zo zeggen, het is een precair proces dat af en toe ook gebaat is bij vertrouwelijkheid van gesprekken tussen de partijen omdat er van alles omheen speelt, onder andere geweld en bedreigingen. Er is dus een reden waarom het verstandig is om het af en toe in vertrouwelijkheid te doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). U sprak net een interessante tussenzin uit, dat die vertrouwelijkheid te maken heeft met geweld en bedreigingen. Wat bedoelt u daar precies mee? Dus dat je, ook als bestuurder of andere gelieerde partij, niet meer openlijk over dit onderwerp kunt spreken omdat je dan bedreigd of geïntimideerd wordt of bedoelde u heel iets anders?

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nou precies dat, we hebben gezien dat je bekladdingen en doodsbedreigingen krijgt als je een roze supportersvereniging opricht, dus je moet daar voorzichtig mee omgaan. Dat wil niet zeggen dat we er niets tegen moeten doen, integendeel we moeten er juist heel veel tegen doen, maar dit is natuurlijk wel de situatie waarmee onder andere de voorman van de Roze Kameraden en onze eigen burgemeester te maken hebben. Dat is het antwoord op uw vraag.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Zegt u nu eigenlijk dat onze burgemeester ook door deze groepen wordt bedreigd?

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Daar refereerde mevrouw Elfilali ook aan, dat stond op het spandoek in Tirana. Zonder daar vervolgens weer aandacht aan te willen geven want dat wil ik juist niet doen, ik wil graag naar de oplossing toe. Voordat ik dat ga doen en de moties ga behandelen, heb ik nog een aantal vragen. De eerste is van D66, die wil het COC erbij betrekken. Er zijn nu inderdaad gesprekken gaande en er is een directe lijn tussen de Roze Kameraden en Feyenoord en Feyenoord heeft ons ook gevraagd of wij weer met de Roze Kameraden om tafel willen. Dat was expliciet op hun initiatief, dat gaan we ook doen en ik zal kijken hoe ik het COC erbij kan betrekken. Wij onderhouden ook warme banden met het COC, ook in de organisatie van Roze Zaterdag. Dat zal ik zeker doen, ik kan toezeggen dat ik zal kijken hoe ik hen erbij kan betrekken. Dan de vraag van de VVD over hoe het nu staat met dat onderzoek. Het is altijd lastig dat wij nooit al te veel mededelingen kunnen doen over de stand van zaken van onderzoeken, dat zal de raad begrijpen. Ik heb het er met de burgemeester over gehad en ik kan wel een mededeling doen, er zit muziek in het onderzoek. Er zit flinke researchcapaciteit op en er zit beweging in, dat is het enige wat ik hier nu kan vertellen, maar dat wil ik u wel even melden. Dan de vraag van Volt om in gesprek te gaan met Feyenoord over het pakken van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Ja, we gaan ook op die uitnodiging in. Ik heb in het verleden precies over dit onderwerp met hen gesproken en Feyenoord pakt die maatschappelijke rol ook op, die ziet dat ook. Zij zeggen, terecht denk ik, dat zij niet verantwoordelijk gehouden kunnen worden voor individuele daden van mensen die zich voordoen als supporter. Het is een grote club waar miljoenen mensen fan van zijn en we kunnen de club niet verantwoordelijk houden voor het gedrag van al die individuen, maar dat wil niet zeggen dat het hen ontslaat van enige maatschappelijke rol die ze moeten spelen. Daar spreken we hen ook op aan, maar die rol willen ze zelf ook pakken en dat is ook de reden dat de gesprekken met de Roze Kameraden en met ons er zijn. Ik heb het ook zeer gewaardeerd dat ze naar ons toe gekomen zijn, op hun initiatief, om naar aanleiding van die spandoeken en die bedreigingen met ons wederom dat gesprek te voeren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Ik ben uiteraard blij met dit antwoord van de wethouder en ik wil daaraan toevoegen dat er gemarkeerd wordt dat de club dit ook zichtbaar doet, die maatschappelijke verantwoordelijkheid op een zichtbare manier nemen. Dus bijvoorbeeld via social media, op de website, op een manier dat het naar buiten komt want het is zo krachtig als de club dit niet alleen maar binnenskamers in gesprek met de wethouder doet, maar ook juist naar buiten toe, dat is een heel sterk signaal. Dat wil ik nog even toevoegen. Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ik zal het meegeven, maar ik kan hen natuurlijk niet dwingen, dat wil ik hier wel even gezegd hebben. Overigens zeg ik daarbij ook dat het probleem natuurlijk niet is opgelost op het moment dat Feyenoord de regenboogvlag in het stadion hijst, ik zeg maar wat. Ik vind dat mevrouw Van Groningen dat terecht zei, dit is een verhaal van de lange adem, dit gaat om gedragsverandering, om normverandering, om besef, om bewustzijn en dat is iets van de lange adem, ik denk dat mevrouw Elfilali dat niet met mij oneens is. Dat is waar het uiteindelijk echt om gaat, dat we met elkaar op de lange

termijn echt resultaat kunnen boeken. Natuurlijk zou iets dergelijks mooi zijn, de heer Engberts refereerde daar zelf ook aan, maar dat is echt voor Feyenoord zelf en ik kan hen daar niet toe dwingen. Ik neem uw suggestie, om te kijken naar hoe het in andere landen gaat, overigens ter harte. Wij zijn als stad ook lid van het Rainbow Cities Network in Europa en wij zullen daar ook de vraag hoe dat in andere landen wordt gedaan uitzetten, dus die toezegging wil ik inderdaad doen. Dan de vraag van GroenLinks over de radicaliseringsaanpak. Het was een bevlogen betoog van de heer Leewis en hij heeft die suggestie wel vaker gedaan. De mening van het college is, en dat is eigenlijk een bijna technische redenatie, dat het niet gaat om mensen die handelen uit idealen, maar het gaat natuurlijk wel om heel extreem gedrag. Ik zei net al even iets over het onderzoek, laten we even afwachten wat er uit die researchcapaciteit komt want volgens mij delen wij allemaal dezelfde mening, namelijk dat dit soort gedrag niet onbestraft moet blijven en hoe we daar komen, ofwel via de ene of via de andere aanpak... We zijn het er ook met zijn allen over eens dat de emancipatie van LHBTIQA+ ook in de voetbalwereld moet verbeteren, maar laten we even kijken wat daar wat betreft de aanpak de komende weken uitkomt. Hoeveel mensen zijn er opgepakt? In totaal 79. Ik was die avond zelf locoburgemeester, de burgemeester was in Tirana, en ik heb het gezien. Ik ben toen ook vlak na de wedstrijd, waar ik onder andere met de heer Kurvers naar heb gekeken... Voor het einde ben ik al naar het crisiscentrum gegaan omdat het in de stad inderdaad al uit de hand liep. Ik heb daar tot ongeveer 2.00 uur gezeten en ik heb daar op camerabeelden gezien wat er allemaal gebeurde. Ik vind het terecht dat de heer Simons die nuancering van de nuancering even maakt want zo erg viel het niet mee. Het was door kordaat en heel goed optreden van de ME dat erger is voorkomen, er was een flinke massa die zich in de stad ook richting agenten compleet heeft misdragen en er is ook een tram bekogeld en een bus vernield. Dus ik wil de woorden van de heer Simons bij dezen onderstrepen, ik heb me woensdagnacht zitten opvreten kan ik u vertellen. Over die criminelen oppakken. Ik heb net iets gezegd over de stand van het onderzoek en dat dit natuurlijk de intentie van het OM en de politie is. Dan tot slot de laatste vraag van DENK over een gesprek met de Rotterdamse jongerenkern. Het zijn anonieme bedreigingen, wij weten niet wie het zijn en dan is het lastig om een gesprek met hen te voeren, dus dat gesprek is er ook niet geweest. Er zijn wel gesprekken met Feyenoord en de Roze Kameraden geweest. Dat waren de vragen, dan rest mij nog de beantwoording van de moties. Als eerste de motie van de PvdA, BIJ1 en GroenLinks, 'Hand in hand ook tijdens Roze Zaterdag', verzoekt het college aanwezig te zijn bij Roze Zaterdag'. Dat zijn we, dus dat is een check inderdaad. Het is natuurlijk aan Feyenoord zelf om daar eventueel zelf invulling aan te geven, maar we zullen het signaal overbrengen. Dan de motie 'Regenboogakkoord voor een veilige en inclusieve voetbalclub'. Ja, er is al een akkoord 'Voetbal voor iedereen', dat heeft de KNVB gedaan. Overigens zeg ik dat ook nog even tegen mevrouw Elfilali want zij maakte daar terecht een punt van, er is ook een eredivisie KNVB-brede dag waarop in alle stadions bijvoorbeeld cornervlaggen in de regenboogkleuren zijn en waar de aanvoerders van de clubs regenboogbanden dragen, ook in De Kuip en ook bij Feyenoord. Dus dat is ook echt zichtbaar en duidelijk. Ik dacht dat dit midden oktober was en dat dit recent ook is gebeurd. Dat gebeurt inderdaad ook in De Kuip zoals ook in alle andere stadions in Nederland. Die motie over dat Rotterdamse akkoord, om dat te onderzoeken, dat gaat inderdaad over alle voetbalclubs en dat wil ik ook omarmen, ook wederom in die faciliterende rol want uiteindelijk is dit natuurlijk iets van de maatschappij en kun je dat soort normen niet per se afdwingen, maar we willen wel helpen om het te kunnen realiseren. Dus die ga ik omarmen. Dan de motie 'Richtlijn voor inclusief voetbal' van een hele reeks partijen, de PvdA, CDA, Volt, BIJ1, GroenLinks en D66. Die gaat erover Feyenoord te faciliteren dat ze een wedstrijd kunnen stilleggen bij bijvoorbeeld homofobe spreekwoorden en ook aan te geven dat Rotterdam als eerste wil meedoen aan de pilot Digitale meldplicht. Daar heb ik in september 2021 toen we daar een debat over hebben gehad ook iets over gezegd. Dat is echt een mogelijk goede oplossing die we graag naar Rotterdam

willen halen, dus die kan ik om die reden ook omarmen. Dan heb ik nog de motie van Leefbaar Rotterdam om zo snel mogelijk deze mensen van RJK op te pakken en met het OM verdere juridische stappen te onderzoeken. Die ga ik ook omarmen, dat kunnen we natuurlijk altijd aan het OM vragen en daar neerleggen. Ik heb net ook al iets gezegd over de stand van zaken van het onderzoek. Wat zei u? Oppakken en als daar reden toe is, daar is eerst bewijs voor nodig en een rechtszaak, dan worden ze eventueel ook opgesloten. Dat was het, dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Mevrouw Maassen heeft nog een vraag.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja ik heb een vraag over de motie van Leefbaar Rotterdam. Ik heb begrepen dat het OM zelf gaat over zijn prioritering en de keuze om bijvoorbeeld tot vervolging over te gaan. Hoe moet ik die motie nou precies lezen? Dit is een vraag aan Leefbaar Rotterdam of aan de wethouder want de wethouder omarmt hem en in die zin zou de wethouder toch ook moeten begrijpen wat hij omarmt, dus misschien een reactie van beiden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Ik ga het woord geven aan de heer Simons om deze vraag kort te beantwoorden.

De heer **SIMONS** (lr). Wij als Leefbaar Rotterdam zijn van mening dat je soms een heel duidelijk signaal moet afgeven. Iedereen gaat over zijn of haar ding en in dit geval het OM ook. Volgens mij heeft wethouder ook gezegd dat ze er al mee bezig zijn, maar ik moet ook denken aan een discussie van een halfjaar geleden, toen we het over dezelfde groep hadden die mensen bedreigt en intimideert. U zei het zelf al, u zei volgens mij dat het genormeerd moet worden. Daar moeten we hard op inzetten en zo moet u die motie lezen. Wij gaan geen opdracht geven want wij gaan daar niet over, maar ik denk dat we als politiek wel een heel duidelijk signaal kunnen geven: dit vinden wij echt onacceptabel en wij hopen dat u dat signaal begrijpt en er iets aan gaat doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dank u wel. De wethouder heeft hier ook nog een antwoord op.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja ik begrijp wat ik omarm, dat is wel een goede traditie hier. Het OM en de politie hebben er al extra researchcapaciteit op gezet en wat dat betreft doen we al wat er in het eerste dictum staat. Als ik iedere motie die we al doen moet ontraden dan wordt het de komende vier jaar geen leuke raadsperiode. Dan over het tweede punt. Daarover kan ik zeggen dat we dat kunnen omarmen in de zin van dat we natuurlijk aan het OM kunnen vragen of die dat doet, wat de voortgang van de zaak is en wat de mogelijkheden en onmogelijkheden met betrekking tot gebiedsverboden zijn. In die zin kan ik hem omarmen. Ik ben blij dat ik dat nog even nader heb kunnen uitleggen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dank u wel wethouder. Ik zie dat er nog een vraag van de heer Engberts is.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik heb heel goed naar de wethouder geluisterd en ik ben blij te horen dat Feyenoord zelf om een nieuw gesprek heeft gevraagd. Het is ook goed om te horen dat er weer om de tafel wordt gezeten en ik snap ook wel dat het precair is, maar de andere kant is natuurlijk dat er een enorm ongeduld is, met name bij de LHBTIQAI+ community omdat ze weliswaar zien dat er heel veel gesprekken zijn, maar waar blijft de actie en waar blijft het resultaat? Er is maar heel weinig zichtbare steun en ik ben heel blij met alle steun en ik denk dat de Roze Kameraden ook heel blij zijn met de steun die er

politiek wordt uitgesproken, maar ik onderstreep nog een keer dat het ontzettend belangrijk is dat ook Feyenoord zelf zichtbaar maakt dat die deze supporters omarmt. Ik zou omgekeerd wel aan de wethouder willen vragen om daar waar hulp wordt gevraagd, niet alleen door Feyenoord maar ook door de Roze Kameraden, die hulp ook te geven. We hebben geld beschikbaar voor voorlichting op scholen, daar hebben we een aanbestedingstraject voor en dat vinden we enorm belangrijk, maar ook hier zijn natuurlijk heel veel dingen te doen. Ik denk ook aan, ik noemde dat ook in mijn betoog, de Blankenstein Foundation en in de motie over het Regenboogakkoord staat ook dat samen met belanghebbende organisaties op te zetten, maar ik noem ook even de alliantie Gelijke spelen waarin de KNVB een partner is, maar dat ook de ministeries van VWS en OCW meefinancieren. Daarin zitten ook projecten en acties en mijn vraag aan de wethouder is om, op het moment dat in zo'n gesprek blijkt dat zowel Feyenoord als andere voetbalclubs zeggen 'wij gaan dat ook doen, wij gaan ervoor zorgen dat hier in Rotterdam een inclusief voetbalklimaat komt, maar we hebben daar wel wat extra steun bij nodig'... Feyenoord kan niet zonder ons en wij kunnen niet zonder Feyenoord, maar zou u daar dan ook budget voor kunnen vrijmaken?

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ik moet even denken aan de gevleugelde uitspraak die de heer Engberts altijd na een coalitieoverleg deed, dat weet u nog wel: je weet nooit wat je aan de PvdA hebt, maar het kost je altijd geld. Dat is een quote van de heer...

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ons quootje was 'een puntje voor links is een puntje voor rechts en op de een of andere manier was rechts altijd het eerste en nu mochten wij'.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja precies. Ik neem het vraagstuk uiterst serieus in de zin dat, en dat is ook precies het aanbod dat ik bij de club en de Roze Kameraden heb neergelegd... Ze hebben allebei mijn telefoonnummer en als ik kan helpen: direct bellen. Ik heb ook geregeld contact gehad met bijvoorbeeld de voorman van de Roze Kameraden daarover. Dat heeft niet altijd, en zeker nog niet in deze fase, te maken met financiële middelen, maar als dat nodig zou zijn dan zijn we natuurlijk altijd bereid om te kijken wat we kunnen doen, dat spreekt voor zich want het gaat ons aan het hart en wij vinden het ontzettend belangrijk, maar het is belangrijk om eerst dat gesprek met die club te voeren. Ik denk dat het signaal van de gemeenteraad dat vandaag door heel veel partijen is gegeven hartstikke helder is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik geloof dat u niet heel precies was wie de vragende partij zou kunnen zijn en dat is volgens mij niet Feyenoord, maar bijvoorbeeld het COC of de Blankenstein Foundation en dat zijn natuurlijk in hoge mate vrijwilligers.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dank u wel. Wethouder Karremans zegt toe het COC te betrekken bij het overleg met Feyenoord. Ik stel voor dat we vijftien minuten pauze nemen voor wat versnaperingen of een kopje thee. De heer Segers.

De heer **SEGBERS-HOOGENDOORN** (cda). Het is natuurlijk prima om af en toe even te schorsen, maar we gaan best lekker. Als we het tempo er een beetje in houden dan hebben we geen dinerpauze nodig en kan ik nog met de avondvierdaagse mee.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Vijf minuten schorsing en dan gaan we gewoon door. Mijnheer Segers, dank u wel voor het voorstel.

(De vergadering is geschorst)

Heropening

9.3 Debat over 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City Rotterdam' aangevraagd door de leden Van der Velden, Verkoelen en Vlasblom

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering en ik verzoek u uw plaatsen in te nemen. Aan de orde het debat 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City', aangevraagd door de leden Van der Velden, Verkoelen en Vlasblom. Ik zoek de heer Van der Velden, maar voordat ik het debat hierover heropen, heb ik net achterhaald dat mevrouw Van de Peppel eigenlijk in het enthousiasme van het einde van het vorige punt door ons over het hoofd is gezien. Zij had nog graag iets willen zeggen en daarvoor geef ik haar nog graag de gelegenheid. Dit hoort nog bij het vorige ontwerp. Mevrouw van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja dank u wel voorzitter. Wij waren zijn het eens met de wethouder dat het breder speelt en dat we het ook breder moeten trekken. Het is helaas niet een op zichzelf staand incident, het komt met enige regelmaat in Rotterdam voor dat er verbaal en fysiek geweld tegen de regenbooggemeenschap plaatsvindt. Soms haalt het de media maar vaak helemaal niet. Het onderwerp vraagt de aandacht en ik wil het graag agenderen voor de commissie Sociaal. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik geef aan de wethouder door dat u het onderwerp bij gelegenheid breder wilt bespreken in de commissie. Ik zal het overbrengen aan wethouder Karremans, dank u zeer. Mijnheer Van der Velden, dat geeft u de mogelijkheid om als eerste te spreken bij het onderwerp 'Het debat over een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City Rotterdam' want u staat als eerste op mijn lijstje. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Ja de feiten, er is geen geld en geen bouwer voor een nieuw stadion. Voor de BVO staan twee van de drie stoplichten nog op rood en diezelfde BVO Feyenoord liet op donderdag 21 april jl. tijdens een persconferentie weten te stoppen met de stadionplannen, de algemeen directeur liet weten: wij gaan ons richten op een langer verblijf in De Kuip. Voorzitter, Feyenoord City neemt zo langzamerhand de vormen van een Griekse tragedie aan, stadion Feyenoord probeert haar vege lijf te redden want ja, die heeft de afgelopen jaren meer dan € 30 miljoen verbrand aan luchtfietserij. Haar laatste strohalm is de gemeente Rotterdam waar bestuurlijke ego's het van de ratio winnen want die willen per se een nieuw stadion want ze willen herinnerd blijven in Rotterdam. Voetbalclub Feyenoord, dus de betaaldvoetbalclub Feyenoord, wat gebeurt daarmee? Die wordt vermalen in dit hele spel, die wordt geslachtofferd. Het nieuwe stadion was ooit bedacht als stimulans voor de voetbaltak om aan te haken bij de top van Nederland en inmiddels is dat hele idee van dat icoon aan de Maas verworpen tot een modderschuit aan de Maas, mijnheer van Merwijk zei laatst nog 'we gaan het stadion gewoon weer inkrimpen', De gemeente en het stadion denken dat de Raad van State gek is, rond de vergaderdata van de gemeenteraad van 11 en 18 november 2021 voerden ze ook al een toneelstukje op waar de Raad van State overigens pijnlijk gemakkelijk doorheen prikte. De afgelopen week, beslist niet toevallig zo voor de dag van 3 juni 2022 dat is morgen, liet de stadionroepstoeter weer van zich horen. Nee voorzitter, niet Peter Houtman maar de directeur van stadion Feyenoord gaat voor nieuwbouw binnen één tot drie jaar vanaf de dag van dit schrijven; want het beste voor Feyenoord. Feyenoord, weet u nog wel de club die dat stadion

niet wil. Het college liet ons in antwoord op schriftelijke vragen weten dat die de persconferentie van 21 april 2022 toch echt anders interpreteert dan de gehele rest van Rotterdam want het college ziet kansen voor een nieuw stadion. Ja en het college denkt niet alleen dat de Raad van State gek is, maar ook de betaaldvoetbalorganisatie, het 'nee' van directeur Te Kloese is voor de wethouders Van Gils en Kurvers eigenlijk een 'ja', ook weer die Griekse tragedie, onbeantwoorde liefde, ontkenning, crime de passion. De Partij voor de Dieren is het langzamerhand goed zat want wij zitten hier als gemeenteraad voor het algemeen belang en niet voor spelletjes van bepaalde ego's. Het algemeen belang is een toekomst voor het gebied aan de Nieuwe Maas en een toekomst voor voetbalclub Feyenoord als instituut waar veel Rotterdammers waarde aan hechten en daarom komen wij met drie moties. De eerste. We laten de Raad van State weten dat wij het bestemmingsplan Feyenoord City terugtrekken en komen tot een nieuw bestemmingsplan met een nieuwe bestemming voor de stadionplot. Dat is motie 1. In navolging van de raadsbreed aangenomen motie 'Zet De Kuip niet buitenspel' gaat de gemeente de betaaldvoetbalorganisatie per onmiddellijk proactief planologisch faciliteren om te komen tot mogelijkheden tot een vernieuwbouw of uitbreiding van De Kuip want weet u het nog, de motie van Leefbaar Rotterdam eind 2020 was een sterke motie, dus laten we ons daaraan houden. Voorzitter, De Kuip is zwaar verwaarloosd en wij willen dat de gemeente nu een dwangsom aan de eigenaar gaat opleggen als die dit gemeentelijk monument niet snel gaat opknappen en dat is gewoon mogelijk hoor, het is ook wel gebeurd bij het Poortgebouw in Katendrecht. Dus dat is onze motie 3. Deze moties worden gesteund door andere fracties, waarvoor dank, en verder zullen wij elke steun verlenen aan goede andere voorstellen van onze collega's. Ik dank u.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Feyenoord planologisch proactief faciliteren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022, ter bespreking van het debat over 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City';

constaterende dat:

- de motie 'Zet de Kuip niet buitenspel' op 17 december 2020 met algemene stemmen is aangenomen en daarin wordt verzocht bij het definitief niet doorgaan van de stadionplannen de club Feyenoord planologisch proactief te faciliteren tot het komen van mogelijkheden tot uitbreiding of vernieuwbouw van De Kuip, de huidige accommodatie van de club;
- bij het definitief niet doorgaan van de stadionplannen tevens te komen tot een nieuw masterplan voor het plangebied van Feyenoord City uiterlijk anderhalf jaar na de beslissing geen nieuw stadion te bouwen;
- de club Feyenoord op 21 april jl. per persconferentie heeft laten weten dat zij definitief niet doorgaat met de plannen voor een nieuw stadion;

overwegende dat:

- het college de motie 'Zet de Kuip niet buitenspel' weigert uit te voeren;

verzoekt het college:

- de motie 'Zet de Kuip niet buitenspel' uit te voeren;
- daartoe de club Feyenoord, te weten BVO, planologisch proactief te faciliteren om te komen tot mogelijkheden tot uitbreiding of vernieuwbouw van De Kuip;
- uiterlijk op 21 oktober 2023 een nieuw masterplan voor plangebied Feyenoord City op te leveren, anderhalf jaar na de persconferentie van 21 april jl.;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen en M.M. Vlasbom

Motie 2. Dwangsom bij verloedering gemeentelijk monument De Kuip

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022, ter bespreking van het debat over 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City';

constaterende dat:

- stadion Feijenoord (kadastraal perceel: Van Zandvlietplein 1, 3077AA Rotterdam) oftewel De Kuip een gemeentelijk monument is;
- afdeling Bouw- en woningtoezicht van de gemeente Rotterdam de bevoegdheid heeft een last onder dwangsom op te leggen aan eigenaren van monumentale gebouwen die hun taak tot fatsoenlijk onderhoud verwaarlozen;
- deze bevoegdheid recent is ingezet om onderhoud van het monument Poortgebouw aan de Stieltjesstraat af te dwingen, volgens het college 'aangaande de minimale eisen tot het behoud van de monumentale waarde en bouwkundige verbeteringen';

overwegende dat:

- De Kuip in de afgelopen jaren door de eigenaar zwaar verloederd is door geen of gebrekkig onderhoud bedoeld om noodzaak voor een nieuw stadion te forceren;
- voetbalclub Feyenoord heeft aangegeven zich te richten op een langer verblijf in De Kuip, waardoor het stadion als gemeentelijk monument in functie blijft;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of oplegging van een last onder dwangsom aan de eigenaar van Stadion Feijenoord gerechtvaardigd is in het licht van verloedering van dit gemeentelijk monument;
- een last onder dwangsom op te leggen teneinde onderhoud af te dwingen aangaande de minimale eisen tot het behoud van het de monumentale waarde en bouwkundige verbeteringen;

en gaat over tot de orde van de dag.

w.g. R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen en M.M. Vlasbom

Motie 3. Nieuw bestemmingsplan Feyenoord City

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022, ter bespreking van het debat over 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City';

constaterende dat:

- naar aanleiding van het besluit van Feyenoord Rotterdam N.V. geen stadion wordt gebouwd op de locatie in het plangebied waar artikel 12 van de bestemmingsregels van bestemmingsplan Feyenoord City van toepassing is;
- voornoemd bestemmingsplan momenteel wordt bestreden bij de Raad van State;

overwegende dat:

- het nieuwe stadion een belangrijke ruimtelijke component was in de gebiedsontwikkeling, zogenaamd 'aanjager' of 'vliegwiel', waarmee de basis van het planologisch kader met de beslissing van Feyenoord Rotterdam N.V. is komen te vervallen;

- het bestemmingsplan Feyenoord City hierdoor geen waarde meer heeft;
- eventuele gebiedsontwikkeling in het plangebied Feyenoord City bij het terugtrekken van bestemmingsplan Feyenoord City kan worden opgestart op basis van het vigerende bestemmingsplan Olympus, totdat door de gemeenteraad een nieuw planologisch kader wordt vastgesteld;

verzoekt het college:

- het bestemmingsplan Feyenoord City terug te trekken en de strijd bij de Raad van State te staken;
- een nieuw bestemmingsplan op te stellen voor het plangebied van Feyenoord City, waarin een bestemming voor een nieuw stadion aan de oevers van de Nieuwe Maas komt te vervallen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen en M.M. Vlasbom

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u. U krijgt nog een vraag van de heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Ja dank u wel. Mijnheer Van der Velden. Het is mij niet helemaal duidelijk wat u precies in de eerste motie zegt, wilt u een compleet nieuw bestemmingsplan of wilt u terug naar het oude bestemmingsplan Olympus?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Een nieuw bestemmingsplan.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Heb ik dat dan heel anders gelezen of hebt u het tussentijds aangepast?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ik weet het niet, waar doelt u op dan?

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Ik zal even de tekst erbij pakken, dan kom ik er zo op terug.

De **VOORZITTER**. Dat is goed. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Voorzitter, eind jaren '90 was er een indrukwekkende en zeer rake campagne van SIRE tegen seksueel geweld met een ijzersterke slogan: als een meisje 'nee' zegt, bedoelt ze ook 'nee'. In het megalomane project Feyenoord City, gekoppeld aan een nieuw stadion, in de relatie tussen Rotterdam en Feyenoord, gaat het natuurlijk niet over seksueel geweld, maar het gaat wel over het geweld van een overheid als machthebber, als regime richting een afhankelijke partner Feyenoord en dan gaat de slogan van SIRE nog net zo goed op, als Feyenoord 'nee' zegt bedoelt ze ook 'nee'. Voorzitter, ik schaam mij om te zien hoe de reactie van het college van B&W daarop is, enerzijds gedraagt het college zich als een stampvoetend boos kind dat niet accepteert dat het over is en begint te dreigen en te zeuren over veiligheid en andere regeltjes. Anderzijds pompt het college de spierballen en het testosteron nog eens extra op en ramt het eigen plan gewoon door de strot van Feyenoord, van de Raad van State, van de raad en van de supporters. Onvoorstelbaar voorzitter en het ergste is dat de geschiedenis zich herhaalt want vandaag hebben we net de afsluiting van een langlopend ander megalomaan project, het Warmtebedrijf, gehad, een project dat ons al jarenlang in de tang hield, dat de gemeente nu zo'n € 200 miljoen tot

€ 300 miljoen gaat kosten en wat vervolgens voor een habbekrats aan Vattenfall wordt verkocht. Serieus voorzitter, het college blijft doelbewust Feyenoord City koppelen aan de bouw van een nieuw stadion, als vooropgezet plan van nota bene dezelfde hoofdrolspelers als bij het Warmtebedrijf, waar gespeculeerd wordt met geld van de belastingbetaler. Voorzitter, dat neigt ronduit naar maatschappelijk onbehoorlijk bestuur, met die raadselachtige en duistere constructie van de stichting aan de Maas, de Stigam, met die moeizame complexe en veel te dure grondaankopen en landaanwinning, met die hersenspoeling dat de gebiedsontwikkeling onlosmakelijk gekoppeld moest blijven aan de bouw van een nieuw stadion. De maatschappelijke weerstand tegen een nieuw stadion is enorm, het ontbreekt aan investeerders, de markt is afhankelijk van het college dat de bouw van een nieuw stadion daarom op de koop toe nam. En waren voortdurend deadline-overschrijdingen, de raad is met haar randvoorwaarden opgetekend in het position paper keer op keer overruled voorzitter. Wanneer houdt het een keer op, wanneer erkent het college van B&W eens dat het nieuwe stadion er niet gaat komen, waar is dit stadsbestuur zo bang voor, welke beerput gaat er open als we stoppen, waarom doet het college van B&W niet waarvoor het op aarde is, namelijk infrastructuur op Zuid maken, woningen voor de sociale middenklasse bouwen op Zuid, zorg en welzijn voor de inwoners van Zuid optimaliseren en maximaliseren. Dat zijn namelijk de kerntaken van een gemeente voorzitter en niet het spelen als projectontwikkelaar, niet het willen zijn van een ondernemer, niet het speculeren met belastinggeld. Voorzitter, 50PLUS Rotterdam hoopt dat de Raad van State deze hoogmoedswaanzin van dit college stopt. Vandaar dat we samen met de Partij voor de Dieren en BIJ1 een aantal moties hebben die dat ondersteunen. Allereerst natuurlijk waar mijn betoog over begon, college van B&W stop met het koste wat het kost een nieuw stadion in de lucht houden. Als een meisje 'nee' zegt dan bedoelt ze ook 'nee', het is niet aan het college van B&W om een stadion te bouwen. Voorzitter, elk beetje deskundige weet dat het sleutelen aan een bestemmingsplan een gebed zonder eind wordt, dus trek dat bestemmingsplan in bij de Raad van State en begin opnieuw, dan zijn we die broodnodige woningen binnen twee jaar eindelijk aan het bouwen. Nu Feyenoord weer serieus inzet op het spelen in De Kuip, draag daar als college van B&W dan aan bij door het planologisch ook mogelijk te maken. Op 17 december 2021 is daarover de motie 'Zet De Kuip niet buitenspel' met algemene stemmen door deze raad aangenomen. College van B&W, ga die motie uitvoeren. De landaanwinning was natuurlijk een dure trendy ingreep die nodig was om het nieuwe stadion op die locatie überhaupt te kunnen realiseren. College van B&W, stop met dat absurdistische idee nu het nieuwe stadion er niet komt. Ten slotte, ik herhaal het nu voor de derde keer voorzitter, het college van B&W moet zich met zijn kerntaken bemoeien en dat is naast het bouwen, bouwen, bouwen van sociale en middenklasse woningen het realiseren van infrastructuur. Dat is tenslotte wat het college van B&W heeft beloofd toen het met dit achterlijke megalomane masterplan aan de gang ging. Dus college ga inzetten op een metroverbinding op Zuid, dus college ga inzetten op het onderzoeken waar een derde oeververbinding nu eindelijk eens kan gaan aanlanden op Zuid, dus ga inzetten op een stoptrein- of intercitystation op Zuid. Rotterdam-Zuid is gelijk in omvang aan de gemeente Eindhoven en dat verdient volwaardig openbaar vervoer. Voorzitter, iedereen weet dat een gebiedsontwikkeling pas slaagt als je de infrastructuur op orde hebt. Collega's, niet naar het college, maar collega's, laten wij ons werk nu eens gaan doen en laten wij het college opdragen te stoppen met dit megalomane geldslurpende bouwen van een nieuw stadion. Tot zover. Daar heb ik vijf moties bij. Met dank aan de Partij voor de Dieren en BIJ1 die regelmatig hebben getekend.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Als Feyenoord NEE zegt bedoelt Feyenoord ook NEE!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van het agendapunt 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City Rotterdam';

constaterende dat:

- op donderdagmiddag 21 april 2022 de statutaire directie van Feyenoord bij monde van algemeen directeur Dennis te Kloese en Financieel directeur Pieter Smorenborg in een persconferentie hebben aangegeven dat Feyenoord BVO heeft besloten niet door te gaan met de stadionplannen tot de bouw van een nieuw stadion;
- de Raad van Commissarissen en de directie van Feyenoord in de persconferentie vaststelden dat de bouw van een nieuw stadion onhaalbaar is;
- Feyenoord in het persbericht behorende bij de persconferentie aangeeft dat de focus terug kan en moet op het voetbal;

overwegende dat:

- het besluit van Feyenoord om niet meer mee te doen met de bouw van een nieuw stadion ook past omdat het oorspronkelijke doel van een nieuw stadion als stimulans voor de voetbalclub Feyenoord om aan te haken bij topclubs in Nederland op deze wijze niet realiseerbaar blijkt te zijn;
- het 'nee' van de voetbalclub Feyenoord om die reden als definitief moet worden gezien, omdat zij ook de oorspronkelijke opdrachtgever van de stadionplannen was;
- het college van B&W het 'nee' van de voetbalclub als een 'ja' beschouwt en zonder draagvlak doorgaat met de bouw van een nieuw stadion;
- het college van B&W helemaal geen enkele verantwoordelijkheid heeft voor het realiseren van een private project als het bouwen van een nieuw stadion;

draagt het college op:

- de persconferentie van 21 april jl. te beschouwen als het definitieve einde van de plannen voor de bouw van een nieuw stadion en het als zodanig ook te gaan communiceren en uitdragen naar de Raad van State, de raad, Feyenoord en de supporters;
- de driepartijenovereenkomst met Stadion Feyenoord N.V. en stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas (Stigam) op te zeggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden en M.M. Vlasbom

Motie 5. Bouwen, bouwen, bouwen van woningen op het stadionplot!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van het agendapunt 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City Rotterdam';

constaterende dat:

- op donderdagmiddag 21 april 2022 de statutaire directie van Feyenoord bij monde van algemeen directeur Dennis te Kloese en Financieel directeur Pieter Smorenborg in een persconferentie hebben aangegeven dat Feyenoord BVO heeft besloten niet door te gaan met de stadionplannen tot de bouw van een nieuw stadion;
- de Raad van Commissarissen en de directie van Feyenoord in de persconferentie vaststelden dat de bouw van een nieuw stadion onhaalbaar is;
- Feyenoord in het persbericht behorende bij de persconferentie aangeeft dat de focus terug kan en moet op het voetbal;
- het college van B&W via een schrijven van haar advocaat Pels Rijcken in de beroepsprocedure Bestemmingsplan 'Feyenoord City' aan de Raad van State laat weten

- dat in het scenario dat de nieuwbouw van het stadion niet wordt gerealiseerd, de stadionplot inclusief landaanwinning wordt ingezet ten behoeve van woningbouw;
- het college van B&W in hetzelfde schrijven van Pels Rijcken aangeeft dat diverse planonderdelen (waaronder de maatschappelijk zeer gewenste woningbouwplots) niet onlosmakelijk verbonden zijn met de bouw van het stadion;
 - het college van B&W in hetzelfde schrijven van Pels Rijcken aangeeft dat de landaanwinning hoe dan ook nodig is voor de kwaliteitsimpuls die Feyenoord City wil geven aan Rotterdam Zuid. De stadionplot inclusief landaanwinning wordt dan ingezet ten behoeve van onder meer woningbouw;

overwegende dat:

- het college van B&W een regiezitting bij de Raad van State voorstelt om zo te verkennen op welke wijze delen van het bestemmingsplan alvast onherroepelijk kunnen worden (verlenen van omgevingsvergunning) ten behoeve van de gewenste woningbouw;
- de Raad van State, in overeenstemming met het gestelde door het college van B&W via het schrijven van zijn advocaat Pels Rijcken in de beroepsprocedure Bestemmingsplan 'Feyenoord City' aan de Raad van State het voornemen om op die locatie woningbouw in plaats van een stadion te realiseren, in haar beraadslagingen om te komen tot een eventuele regiezitting overneemt;

draagt het college op:

- sociale en middenklasse woningen te gaan bouwen, bouwen, bouwen op het plot waar het nieuwe stadion voorheen bedacht was (het stadion plot);

en gaat over tot de orde van de dag.

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en M.M. Vlasbom

Motie 6. Een Masterplan infrastructuur op Zuid heeft topprioriteit!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van het agendapunt 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City Rotterdam';

constaterende dat:

- op donderdagmiddag 21 april 2022 de statutaire directie van Feyenoord bij monde van algemeen directeur Dennis te Kloese en Financieel directeur Pieter Smorenburg in een persconferentie hebben aangegeven dat Feyenoord BVO heeft besloten niet door te gaan met de stadionplannen tot de bouw van een nieuw stadion;
- de Raad van Commissarissen en de directie van Feyenoord in de persconferentie vaststelden dat de bouw van een nieuw stadion onhaalbaar is;
- Feyenoord in het persbericht behorende bij de persconferentie aangeeft dat de focus terug kan en moet op het voetbal;

overwegende dat:

- het college van B&W oorspronkelijk bij de start van de gebiedsontwikkeling Feyenoord City de verantwoordelijkheid op zich zou nemen voor de realisatie van in de nodige infrastructuur zoals
 - het doortrekken van de metroverbinding via Zuid naar de Es/Capelle ad IJssel;
 - het laten aanladen op of onder de grond van een derde oeververbinding op Zuid;
 - het ontwikkelen van een stop/intercitystation op Zuid (zie Feyenoord XL), een gebied van de omvang van een stad als Eindhoven;

- het college van B&W heeft ingezet op een masterplan Feyenoord City, op het willen bouwen van een nieuw stadion, op het maken van een nieuw bestemmingsplan, op het verwerven van grond, op landaanwinning en dergelijke maar helemaal niet bezig is geweest met de corebusiness van een gebiedsontwikkeling en dat is het realiseren van de juiste infrastructuur;

draagt het college op:

- een masterplan 'infrastructuur op Zuid' te ontwikkelen en daar een topprioriteit van te maken in de realisatie van de plannen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en M.M. Vlasbom

Motie 7. Geen landaanwinning meer in het bestemmingsplan!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van het agendapunt 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City Rotterdam';

constaterende dat:

- op donderdagmiddag 21 april 2022 de statutaire directie van Feyenoord bij monde van algemeen directeur Dennis te Kloese en Financieel directeur Pieter Smorenburg in een persconferentie hebben aangegeven dat Feyenoord BVO heeft besloten niet door te gaan met de stadionplannen tot de bouw van een nieuw stadion;
- de Raad van Commissarissen en de directie van Feyenoord in de persconferentie vaststelden dat de bouw van een nieuw stadion onhaalbaar is;
- Feyenoord in het persbericht behorende bij de persconferentie aangeeft dat de focus terug kan en moet op het voetbal;
- het college van B&W via een schrijven van haar advocaat Pels Rijcken in de beroepsprocedure Bestemmingsplan 'Feyenoord City' aan de Raad van State laat weten dat in het scenario dat de nieuwbouw van het stadion niet wordt gerealiseerd, de stadion plot inclusief landaanwinning dan ingezet wordt ten behoeve van woningbouw;
- het college van B&W aangeeft in hetzelfde schrijven van Pels Rijcken dat diverse planonderdelen (waaronder de maatschappelijk zeer gewenste woningbouwplots) niet onlosmakelijk verbonden zijn met de bouw van het stadion;
- het college van B&W aangeeft in hetzelfde schrijven van Pels Rijcken dat de landaanwinning hoe dan ook nodig is voor de kwaliteitsimpuls die Feyenoord City wil geven aan Rotterdam Zuid. De stadion plot inclusief landaanwinning wordt dan ingezet ten behoeve van onder meer woningbouw;

overwegende dat:

- het college van B&W een regiezitting bij de Raad van State voorstelt om zo te verkennen op welke wijze delen van het bestemmingsplan alvast onherroepelijk kunnen worden (verlenen van omgevingsvergunning) ten behoeve van de gewenste woningbouw;
- het college van B&W in haar reactie aan de Raad van State helemaal niets zegt of het Rijksvastgoed akkoord gaat met de nieuwe bestemming van de landaanwinning;
- de woningbouw die nu ter vervanging van het nieuwe stadion gerealiseerd gaat worden op de landaanwinning gaat voldoen aan de gewenste kwaliteitsimpuls die het rijk zich gesteld had;
- een dergelijke landaanwinning een zeer dure ingreep is die zich hoogstwaarschijnlijk niet zal terugbetalen in de woningbouw die erop gerealiseerd gaat worden;

draagt het college op:

- de hele bestemmingsplanprocedure welke nu bij de Raad van State ligt ook aan te passen op de landaanwinning en deze uit het bestemmingsplan te halen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en M.M. Vlasbom

Motie 8: Het stadionplot niet 1 tot 3 jaar braak laten liggen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van het agendapunt 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City Rotterdam';

constaterende dat:

- op donderdagmiddag 21 april 2022 de statutaire directie van Feyenoord bij monde van algemeen directeur Dennis te Kloese en Financieel directeur Pieter Smorenburg in een persconferentie hebben aangegeven dat Feyenoord BVO heeft besloten niet door te gaan met de stadionplannen tot de bouw van een nieuw stadion;
- de Raad van Commissarissen en de directie van Feyenoord in de persconferentie vaststelden dat de bouw van een nieuw stadion onhaalbaar is;
- Feyenoord in het persbericht behorende bij de persconferentie aangeeft dat de focus terug kan en moet op het voetbal;

overwegende dat:

- het besluit van Feyenoord om niet meer mee te doen met de bouw van een nieuw stadion ook past omdat het oorspronkelijke doel van een nieuw stadion als stimulans voor de voetbalclub Feyenoord om aan te haken bij topclubs in Nederland op deze wijze niet realiseerbaar blijkt te zijn;
- het 'nee' van de voetbalclub Feyenoord om die reden als definitief moet worden gezien, omdat zij ook de oorspronkelijke opdrachtgever van de stadionplannen was;
- het college van B&W het 'nee' van de voetbalclub als een 'ja' beschouwt en zonder draagvlak doorgaat met de bouw van een nieuw stadion;
- het college van B&W helemaal geen enkele verantwoordelijkheid heeft voor het realiseren van een private project als het bouwen van een nieuw stadion;
- het college van B&W inzet op het uitstellen van het bouwen van een nieuw stadion met een tot drie jaar;
- het college van B&W daarmee in een tijd van woningnood, in een tijd dat vele bedrijven vanwege de slechte economische omstandigheden failliet dreigen te gaan, een stadionplot braak laat liggen en Feyenoord gijzelt en tot onnodige kosten dwingt;

draagt het college op:

- te stoppen met in te zetten op de ontwikkeling van een nieuw stadion en daarvoor het stadionplot niet een tot drie jaar braak te laten liggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en M.M. Vlasbom

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mijnheer Van Dommelen heeft een vraag.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Ja een vraag aan de heer Van der Velden. Ik ben natuurlijk relatief nieuw in de raad, negen moties over dit onderwerp in de raad, dat komt op mij niet allemaal even doelmatig en effectief over en dat bleek net ook wel want ik moest even zoeken in alle moties waar dat plan Olympus stond. Dat staat in uw eerste motie mijnheer Van der Velden, u hebt het over het terugtrekken van het bestemmingsplan Feyenoord City, dan kan het plangebied worden opgestart op basis van het vigerende bestemmingsplan Olympus en vervolgens verzoekt u het college het bestemmingsplan Feyenoord City terug te trekken en de strijd bij de Raad van State te staken, in dat geval zou Olympus dus van toepassing zijn. Vervolgens vraagt u om een nieuw bestemmingsplan op te stellen. Dat laatste zal wel een aantal jaren gaan duren en in de tussentijd is het bestemmingsplan Olympus van toepassing. De eerste vraag die ik aan u heb is: hebt u enig idee hoeveel woningen er dan op basis van dat bestemmingsplan in Feyenoord worden gebouwd en 2, op basis van welke uitgangspunten zou de Partij voor de Dieren dan een nieuw bestemmingsplan willen maken?

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nee, hoeveel woningen weet ik niet. Kijk, als het aan ons had gelegen, was dat stadion nooit in het huidige bestemmingsplan gekomen, daar hebben we ook al die jaren voor gepleit, en dan stonden er nu al woningen. Dan stonden er nu al woningen en dan hadden we het hier niet eens meer over gehad, maar omdat dit college per se wilde vasthouden aan het stadion terwijl er geen enkel zicht was op een financiering..., afijn we zullen het op 3 juni a.s. wel zien bij de regiezitting van de Raad van State. Dus dat is het antwoord op uw vraag 1. Ik ben vraag 2 even kwijt.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Vraag 2 is op basis van welke uitgangspunten de Partij voor de Dieren een nieuw bestemmingsplan wil maken. Misschien ook even reageren op uw antwoord op mijn eerste vraag. Ik weet wel over hoeveel woningen het gaat, het gaat over 1300 woningen en volgens mij zijn daarvan al ongeveer 800 gebouwd. De haalbaarheid van de rest van de woningen ligt aan de aanlanding van de oeververbinding en dat is nog vrij onduidelijk. Dus als we teruggaan naar Olympus is het aantal te bouwen woningen vrij gering en als we het voorstel van de wethouder volgen dan komen op 3000 tot 4000 woningen. Misschien kan de heer Van der Velden daar ook even op reageren, wat hij daarvan vindt. Mijn tweede vraag is dus op basis van welke uitgangspunten de Partij voor de Dieren een nieuw bestemmingsplan wil maken.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u. Ja vraag 1, kunt u mij dan de huidige situatie van de landaanwinning... want het is allemaal leuk hoor die sprookjes, maar de landaanwinning is nog helemaal niet begonnen en ik weet ook bij god niet wie dat gaat betalen. Dus misschien kunt u mij overtuigen van die landaanwinning, wat nu de stand van zaken daarvan is want die zou al lang gestart moeten zijn, in september 2021 al.

De **VOORZITTER**. De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dat is weinig antwoord op mijn vraag. Het is allemaal leuk om het over landaanwinning te hebben, maar u wilt terug naar het plan Olympus. Dat zijn 1300 woningen en dat betekent de komende tijd helemaal niets, landaanwinning of niet.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Die mening deel ik niet.

De **VOORZITTER**. Dan ga ik naar de volgende spreekster, mevrouw Vlasblom.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Sorry, toch nog even. Wordt die tweede vraag niet beantwoord of wat is daar de bedoeling van?

De **VOORZITTER**. Het kan gebeuren dat iemand een vraag niet wil beantwoorden.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Oké. Nou prima, dank u wel dan.

De **VOORZITTER**. U hebt straks nog een eigen eerste termijn, dan kunt u daar nog op doorkauwen. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Dank voorzitter. Feyenoord City, het dossier dat geen eind lijkt te kennen. Nu de club zelf een streep door het nieuwe stadion trekt, is het draagvlak naar een definitief dieptepunt gezakt, maar het maakt ook ruimte voor nieuwe perspectieven. Zo zien wij bij BIJ1 een kans om te focussen op wat er wel kan. Toen dit plan werd gepresenteerd stond het concept Buurtvernieuwing centraal, met andere woorden het omhoog krikken van Rotterdam-Zuid, maar zoals helaas wel vaker het geval is vertaalde dit zich in een gentrificatieslag, van de 3700 beoogde woningen zullen slechts 450 woningen in het sociale segment vallen. Weer is er geen oog voor het schrijnende tekort aan betaalbare woningen in onze stad, weer is er geen ruimte voor mensen met een lager inkomen. Voorzitter, ook daar moeten we een streep doorheen zetten, laten we stoppen met het bouwen van prestigeprojecten waar de huidige buurtbewoners helemaal niets aan hebben. Laten we onszelf vooral de vraag stellen voor wie deze gebiedsontwikkeling dan wel werkt, kiezen we voor mensen met een grotere portemonnee die een mooi huis buiten het centrum willen of kiezen we voor een ontwikkeling om de kwaliteit van leven van de bewoners van Rotterdam-Zuid daadwerkelijk te verhogen? Dat kan want de peperdure proefballon van Feyenoord City is geklapt, de club wil het stadion niet, de supporters willen het stadion niet en wij willen ook niet een gebiedsontwikkeling gecentreerd rondom een stadion dat er niet gaat komen. Daarom ondersteunen we de ingediende moties van de Partij voor de Dieren en 50PLUS en dus is er ruimte om opnieuw te beginnen, om het anders te doen, te werken aan een traject waarin de huidige bewoners wel centraal staan, waarin hun zorgen worden gehoord en samen met hen wordt gekeken naar de toekomst van hun buurt, een buurt die betaalbaar blijft, een buurt gebouwd voor mensen en niet voor stadsmarketing. Die visie moet wat ons betreft ook leidend zijn en daarom moeten wij ons als raad daarvoor inzetten. Om dit verder te onderstrepen dienen wij de motie 'Een nieuw en inclusief Feyenoord City' in. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Een nieuw en inclusief Feyenoord City

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022, ter bespreking van een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City;

constaterende dat:

- het draagvlak voor een nieuw voetbalstadion aan de Nieuwe Maas een definitief dieptepunt heeft bereikt nu duidelijk is dat Feyenoord zelf geen interesse heeft in de bouw van een nieuw stadion;

- de wethouder aangeeft dat het volledige bestemmingsplan gebouwd is rondom de komst van een nieuw stadion en het plan daarom nu haar essentie en fundament heeft verloren;

overwegende dat:

- er door recente ontwikkelingen definitief geen draagvlak is voor het doorzetten van het huidige bestemmingsplan en dit ruimte biedt voor een doorstart met een nieuwe visie voor het gebied;
- we opnieuw kunnen reflecteren op de invulling van de in het bestemmingsplan prominent aangehaalde ontwikkeling van Rotterdam-Zuid;
- we hierbij rekening moeten houden met de wensen en behoeften van de huidige bewoners van het gebied en omliggende wijken;
- we in een herziening van het bestemmingsplan prominent aandacht kunnen schenken aan het grote tekort van betaalbare woningen in Rotterdam;

verzoekt het college:

- toe te werken naar een nieuw en inclusief bestemmingsplan voor het gebied waarbij inspraak, wensen en behoeften van bewoners concreet worden meegenomen;
- minstens 50% van de te bouwen woningen in het sociale segment te laten vallen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasbom, P.J.H.D. Verkoelen en R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Van Dommelen, ik heb genoteerd dat u een bijdrage in de eerste termijn wilt leveren.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dank u wel voorzitter. Wie de laatste tijd in het stadion Feyenoord is geweest, ik kom daar regelmatig ik heb een seizoenkaart, weet dat de status quo geen optie is, van enig comfort in het stadion is geen sprake meer. Drees & Sommer, een zeer gerenommeerd bureau, heeft een onderzoek gedaan en heeft twee renovatieplannen en een nieuwbouwplan met elkaar vergeleken. De conclusies van het rapport wijzen allemaal naar nieuwbouw als het meest optimale alternatief. De BVO Feyenoord heeft vervolgens aangegeven voorlopig niet verder te gaan met de nieuwbouwplannen en in De Kuip te blijven en de BVO heeft in hetzelfde persbericht aangegeven dat het niet verder wil gaan met renovatieplannen. Met beide willen ze dus niet doorgaan, ze blijven in de huidige Kuip, die Kuip waar het comfort op dit moment beneden alle peil is. Stadion Feyenoord heeft wel uitgesproken het projectdossier voorlopig te willen conserveren tot de omstandigheden in de bouw- en vastgoedmarkt zijn verbeterd. De wethouder gaf vervolgens aan dat het besluit over de gebiedsontwikkeling waarschijnlijk door het nieuwe college aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd. Om vertraging in de gebiedsontwikkeling en de woningbouw te voorkomen heeft de wethouder aan de Raad van State voorgesteld om een regiezitting te organiseren om te kunnen bepalen welke delen van het bestemmingsplan alsnog onherroepelijk kunnen worden gemaakt en verder kan worden gegaan met de ontwikkeling van woningbouw. Dit alles overziende is het voor de Rotterdamse VVD niet meer dan logisch om de aanpak van de wethouder te steunen, het verdere proces bij het nieuwe college neer te leggen en dus aan het nieuwe college te vragen om verdere besluitvorming aan de raad voor te leggen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden heeft waarschijnlijk een vraag aan de heer Van Dommelen.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, ik heb een vraag aan hem en die betreft onze motie 3. Ik hoorde u vertellen dat u regelmatig in De Kuip komt en dan ziet u inderdaad dat De Kuip verwaarloosd is, wij hebben een motie om De Kuip... Nou ja, dat is onze motie 3 en ik ben wel benieuwd naar uw stemgedrag op deze motie.

De **VOORZITTER**. De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Als ik naar al die moties kijk, kan die motie nog het meest op mijn sympathie rekenen, maar ik vind dat je dat soort dingen niet separaat moet gaan beschouwen. Het nieuwe college zal met een besluit moeten komen en daar zal de raad dan over in beraad moeten gaan.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ik wil even van de gelegenheid gebruik maken om de motie 'Oppakken en opsluiten' opnieuw in te dienen omdat die nu medeondertekend is door de VVD. Dat is de eerste handeling die ik wil doen.

De **VOORZITTER**. Die hoort nog bij het vorige onderwerp. Hartelijk dank. De heer Simons heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4 Oppakken en opsluiten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni ter bespreking van 'Samen een vuist tegen LHBTI+ haat in de voetbalwereld;

constaterende dat:

- de extremistische RJK zich recentelijk heeft laten fotograferen met spandoeken waar walgelijke en strafbare leuzen op staan geschreven;
- de extremistische RJK zich schuldig heeft gemaakt aan homohaat, antisemitisme, vandalisme, vernieling, intimidatie, bedreiging en het verheerlijken van massamoordenaars,

overwegende dat:

- dit soort terreur onacceptabel is en met harde hand de kop in moet worden gedrukt;
- de RJK door hun eenzijdige associatie met Feyenoord de club en Het Legioen in diskrediet brengen;

verzoekt het college:

- in samenwerking met de politie en het OM de hoogst mogelijke urgentie te creëren om de verantwoordelijke leden van de extremistische RJK op te pakken en te berechten;
- in gesprek te gaan met het OM om de volgende verdere juridische stappen te onderzoeken:
 - de mogelijkheden en noodzaak voor gebiedsverboden;
 - de mogelijkheden om de RJK te bestempelen als criminele organisatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.A.C.J. Simons en D.A. van Groningen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer **SIMONS** (lr). Ten tweede wil ik nog iets zeggen over de ontwikkeling van Feyenoord City. De heer Van der Velden begon met feiten en ik hoorde net ook nieuwe perspectieven. Dat is mooi want zo is het ook, maar het is natuurlijk de vraag of deze hele stapel moties op het juiste moment wordt ingediend want wij willen volgens mij raadsbreed allemaal één ding namelijk dat er in Rotterdam huizen worden gebouwd. Door op dit moment het huidige bestemmingsplan in stand te houden en ook gewoon even rustig af te wachten wat de Raad van State daarover gaat zeggen, kunnen we gewoon huizen gaan bouwen, dat willen we allemaal. Als we het spoor dat nu wordt voorgesteld gaan volgen dan weten we één ding, dan gaan we daar de komende jaren geen huizen bouwen. Dus om die redenen ondersteunen wij de lijn van het huidige college en zullen we op dit moment tegen alle moties die op dit punt zijn ingebracht stemmen.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Andere sprekers bij dit agendapunt? Mijnheer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, we zijn nu ruim zes uur aan het vergaderen waar drie uur gepland was en ik heb maar negen minuten dus ik heb maar één zin voor dit onderwerp over en dat is dat de SP alle moties en voorstellen zal steunen die de megalomane stadionplannen doen kelderen en die leiden tot 'Red De Kuip' en tot meer sociale woningbouw op Zuid.

De **VOORZITTER**. Helder, hartelijk dank. Andere sprekers? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, in de beantwoording van het college op de schriftelijke vragen van de PvdA werd gezegd dat er drie scenario's zijn uitgewerkt, een vernietigd bestemmingsplan, een gedeeltelijk vernietigd bestemmingsplan en het in stand houden van het bestemmingsplan. Mijn vraag is eigenlijk hoeveel tijd nodig is als je het bestemmingsplan geheel zou laten te vernietigen, een simpele vraag want voor GroenLinks blijft gewoon voorop staan dat we zo snel mogelijk die woningen bouwen. Ik vind het buitengewoon storend dat we verschillende berichtgeving blijven houden over of we nu wel of niet met een nieuw stadion in zee willen gaan. Ik heb toch echt heel duidelijk van Feyenoord gehoord dat die zich de komende tien of vijftien niet met een nieuw stadion gaat bezighouden, maar dat is een andere vraag dan de vraag of we het bestemmingsplan gaan vernietigen of dat we de procedure niet rustig afwachten want ik zou eerst van het college willen weten hoeveel tijd daarvoor nodig is. Anders lijkt het GroenLinks, in het belang van de publieke zaak en woningen, het beste om het traject met het bestemmingsplan bij de Raad van State rustig af te wachten.

De **VOORZITTER**. Dank u. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja voorzitter dank u wel. We hebben bij de gebiedsontwikkeling altijd prioriteit gegeven aan de woningbouw, met name in het sociale- en het middensegment en wij vinden het intrekken van het bestemmingsplan geen goed idee omdat we daarmee zeker weten dat we de komende jaren geen woningen bouwen en die hebben we heel hard nodig. Tegelijkertijd snappen we ook dat niet altijd even duidelijk is wat Feyenoord wil, gaan ze niet voor een nieuw stadion of gaan ze daar nu niet voor en houden ze een opening? Het college kiest nadrukkelijk voor de laatste interpretatie en ik heb daar een vraag bij. Tijdens de persconferentie zei Feyenoord 'we gaan ons nu focussen op voetbal en de komende tien à vijftien jaar denken we niet na over een nieuw stadion' en dan is mijn vraag aan het college eigenlijk: wat vindt u een maatschappelijk verantwoorde periode om de plot van het nieuwe stadion vrij te houden?

De **VOORZITTER**. Dank u. Andere sprekers? Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja dank u wel voorzitter. D66 vindt de gebiedsontwikkeling op Zuid zoals die nu voorligt heel erg belangrijk want ook dat gebied verdient onze aandacht en we vinden het belangrijk dat het een aantrekkelijke plek wordt om te wonen en te leven. Wij kunnen ons niet vinden in het intrekken van het bestemmingsplan zoals dat nu voorligt omdat dit heel veel vertraging zou opleveren terwijl we mogelijkheden hebben om op die plekken te bouwen waar nu geen verschil in opvatting over bestaat. Dus ik zou zeggen laten we daar zo snel mogelijk mee aan de slag gaan en niet weer opnieuw naar de tekentafel gaan en nog jaren wachten voordat we daar eindelijk iets kunnen gaan doen.

De **VOORZITTER**. Dank u. Andere sprekers? Wie van het college als eerste? Wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. We hebben in de commissie natuurlijk al uitgebreid over dit onderwerp gesproken en toen is ook aangegeven 'wij willen wat moties indienen' en die zal ik straks rustig aflopen en daarmee ook alles adresseren wat er is gezegd. Toch zijn er twee vragen gesteld en volgens mij stelde mevrouw Kockelkoren ook een van de cruciale vragen. Wij willen die gebiedsontwikkeling met alle kwaliteiten erin voor Zuid en wat is dan de beste route naar succes, om dat als stad vast te houden? Dat is het vasthouden van het huidige bestemmingsplan want als dat definitief wordt, het is nu bruikbaar maar dan wordt het definitief, dan kun je ook aan de slag met een aantal plots dat nu al in ontwikkeling is, waarmee architecten aan de slag zijn, en dan zou je aan het eind van 2022 al kunnen starten. Als je dat niet doet en je de suggestie van de heer Van der Velden volgt dan val je terug op het huidige bestemmingsplan Olympus. Dan zouden er in theorie nog woningen gebouwd kunnen worden ware het niet dat dit net de plek is waar straks misschien ook de oeververbinding aanlandt, die grond is gereserveerd voor een brug of een tunnel. Dan vervalt ook de mogelijkheid en de aanleiding om intussen met landaanwinning te beginnen, wat ook altijd een goed idee is want dan creëer je meer ruimte in de stad en je krijgt een langsdam die ervoor zorgt dat de externe veiligheid van de scheepvaart op orde is waardoor je meer ruimte kunt gaan bebouwen. Qua RO-procedures ben je toch al snel twee tot drie jaar bezig want je moet alles opnieuw doen en alle procedures weer stap voor stap door, dus je verliest gewoon ontzettend veel tijd. Dan zou ik zeggen, iedereen die in het belang van de stad wil kiezen voor bouwen en ook betaalbaar bouwen... want we hebben ook nog eens een keer die woningbouwimpulsgelden op zak, € 21 miljoen, om betaalbaar te bouwen, maar dan moeten we ook gaan realiseren en daarom is het zo belangrijk om dat bestemmingsplan overeind te houden.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Maar als je gewoon naar het kaartje van het huidige bestemmingsplan Olympus kijkt dan kun je daar gewoon op bouwen. Kunt u toelichten dat je daar niet kunt bouwen.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Het huidige bestemmingsplan is het bestemmingsplan dat is vastgesteld door de raad, dat is ons bestemmingsplan dat we willen verdedigen bij de Raad van State, dat is het vigerende bestemmingsplan. Zoals mevrouw Kockelkoren vroeg, wat is het scenario als dat geheel vernietigd wordt. Dan val je terug op het laatste bestemmingsplan en dat schetst gewoon wat er nu is, bedrijventerrein Veranda en nog de mogelijkheid om nieuw te bouwen, maar dat is dan net op de plek waar we de ruimte voor de oeververbinding reserveren en that's it. Dan moet je dus weer helemaal opnieuw een plan maken, je verliest je woningbouwimpulsgelden, je moet dat plan opwerken naar massaplanniveau, naar een bestemmingsplan, dat bestemmingsplan moet in procedure gebracht worden en ik denk dat je dan qua RO-procedures zo twee tot drie jaar kwijt bent,

alleen al dat en dat is wat ik schets. De heer Engberts stelde ook nog de vraag over die tien jaar die werd genoemd. Ik heb het zo gehoord 'tien jaar in het stadion' en ik denk dat dit ook als je kijkt naar wat nu voorligt... Ik heb eerder gezegd... We hebben ook de tijd in deze raad, laat ik dat ook nog een keer zeggen, we hoeven niet vandaag te beslissen. We willen die woningbouw overeind houden en je kunt later in de tijd alsnog een moment bepalen, hoe lang houden we die plot beschikbaar. Er ligt nu ook een verzoek van het stadion om dat gesprek aan te gaan. De stichting Gebiedsontwikkeling aan Maas heeft aangegeven daarvoor open te staan en ook de meerwaarde van de gebiedsontwikkeling met een stadion nog steeds te zien vanwege die maatschappelijke impact, die maatschappelijke meerwaarde, maar ook omdat die financieel haalbaarder, beter te bereiken en uitvoerbaarder is. Als je dan kijkt naar landaanwinning, baggeren, zand opspuiten, inklinken, plannen maken, dan denk ik eerlijk gezegd dat je twee of misschien wel drie jaar de tijd hebt, maar dat is precies wat we nu helemaal concreet aan het uitwerken zijn want we willen dat moment heel goed definiëren en die tijd hebben we gewoon ook nog. Als je daar dan nog de tijd dat een stadion in aanbouw is aan koppelt, waarmee je ook weer een paar jaar verder bent, dan gaat de teller tikken. Dit is wat het college betreft het spoorboekje. Dus nu geen overhaaste dingen doen, het belang van de gebiedsontwikkeling overeind houden en samen met de stichting en het stadion en ook de club uiteindelijk gaan kijken wat het ultieme moment is om een keer vanuit het belang van de gebiedsontwikkeling een keuze te maken: hé, die landaanwinning is gerealiseerd, gaan we nu huizen bouwen of komt er toch een stadion? Dat is wat we nu de komende tijd gaan uitwerken. Dan wat betreft de moties die zijn ingediend. 'Feyenoord planologisch proactief informeren'. Ik verwijs naar de schriftelijke vragen die inmiddels zijn beantwoord. Dan zie je ook de brief van het stadion en daarin staat niet dat het definitief gestopt is, maar die zegt 'we zien het nog steeds als een reële propositie dat nieuwbouw van het stadion kan, maar niet met deze marktomstandigheden, maar dat snapt iedereen. Binnen het huidige bestemmingsplan kunnen ook gewoon kleine aanpassingen die nodig zijn, daar hebben ze de stad niet voor nodig en ze hebben nu juist in de scenariovergelijking onderzocht of grootschalige renovatie en aanpassingen een beter alternatief is en daar kwam uit, door externen getoetst: nee, het kost meer, het levert minder op het is eigenlijk geen goed idee, dan houd je een suboptimaal stadion. We hebben dus ook geen concreet verzoek van hen ontvangen en dit is in dat opzicht ook niet aan de orde. Dan geldt eigenlijk ook nog hetzelfde hè, op het moment dat je dat nu zou oppakken dan schend je eigenlijk ook nog eens een keer eenzijdig de driepartijenovereenkomst met het stadion en de Stigam, dat kan ook niet en ook al zou je dan die kant op gaan dan heb je ook te maken met die bouwkosten en die bouwmarkt, dus dat is gewoon geen haalbare kaart. Dus ik zou deze motie echt willen ontraden, ook omdat we echt nog geen verzoek van hun kant hebben gehad. De motie 'Dwangsom bij verloedering gemeentelijk monument De Kuip'. Ik kreeg in de commissievergadering van DENK de vraag: wat is de staat van het onderhoud van De Kuip, moeten we ons daar zorgen over maken? Het antwoord is dat een extern bureau ieder jaar naar de bouwkundige staat van de huidige Kuip kijkt. Bouw- en Woningtoezicht krijgt daar inzicht in, die kijkt ook mee en beoordeelt of er bouwkundig iets aan de orde is. 'De veiligheidsregio ook' hoor ik hier nog als aanvulling. Als daar bouwkundig iets aan de orde zou zijn, het gaat niet meer qua publiek, het is onveilig, ja dat is het moment om te zeggen dat er een dwangsom komt. Wat echter aan de orde is, is dat het gewoon einde economische levensduur is. Dat de toiletten niet goed functioneren is geen reden voor een dwangsom, dat is niet aan Bouw en woningtoezicht, het moet echt om onveilige bouwkundige situaties gaan. We zitten hier dus kort op de bal, ieder jaar wordt onderzoek gedaan en deze motie zou ik dan ook echt willen ontraden. Dan motie 3, 'nieuw bestemmingsplan Feyenoord City'. We hebben eigenlijk met de beantwoording aan mevrouw Kockelkoren al aangegeven dat dit een onzalige motie is omdat dit heel veel tijd gaat kosten en we dan waarschijnlijk onze woningbouwimpulsgelden verliezen die we juist nodig hebben om in dit gebied überhaupt betaalbaar te kunnen bouwen. We verliezen ook nog eens een

keer twee tot drie jaar en wij zijn ook van mening dat we die keuze nu helemaal niet hoeven te maken, dat we de tijd goed willen benutten en dat we zorgvuldig willen besturen. Laten we deze motie dus vooral ontraden. Motie 4 pakt de heer Van Gils. Motie 5. 'Bouwen, bouwen, bouwen van woningen op het stadionplot'. Ik heb van u een andere motie gezien die zegt 'stop met de landaanwinning' dus het zal heel moeilijk worden om die twee moties te combineren, maar goed dat gezegd hebbende... U wilt eigenlijk sociale middenklassewoningen gaan bouwen en daar hebben we natuurlijk ook al een discussie over gevoerd. We hebben woningbouwimpulsgelden op zak, we gaan in het totale gebied 30% sociaal en 40% middensegment bouwen, maar vooralsnog behouden we deze plot juist ook open voor de kansen die er zijn om de discussie goed te kunnen voeren en wij zien nog steeds kansen om tot dat stadion te komen, zie ook de brief van het stadion zelf waarin staat dat dit een reële propositie is. Dus deze motie wil ik echt ontraden. We hebben net ook de discussie gevoerd over versnellen, dat gaat niet. Motie 6.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Gaat u op het stadionplot woningen bouwen ja of nee wethouder?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Wij houden het bestemmingsplan zoals het nu is overeind en dat willen we ook aan de Raad van State voorleggen. Wat ons betreft is dat met de mogelijkheid om een stadion te bouwen. Het stadion heeft verzocht 'we willen de plot zo lang mogelijk overeind houden' en we zijn nu juist met de Stigam en met het stadion aan het onderzoeken wat het moment is, verderop in de tijd dat je de definitieve keuze moet gaan maken, en dan kom ik op de beantwoording van uw vraag: wordt het een stadion of wordt het woningbouw.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Wat heeft Pels Rijcken aan de Raad van State gestuurd?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Volgens mij heeft u een afschrift van de brief gehad.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ik vraag het aan u.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Precies dit, dat we het bestemmingsplan volledig overeind willen houden.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Voorzitter, ik wil graag voorlezen wat de Raad van State zelf schrijft in een brief naar anderen. Volgens de Raad van State is een regiezitting een praktische tussenstap ter voorbereiding op inhoudelijke behandeling van een rechtszaak. Aanleiding hiervoor, luistert u wethouder, stelt de Raad van State is het voornemen om op die locatie woningbouw in plaats van een stadion te realiseren.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja en daar is wat ons betreft de Raad van State te kort door de bocht gegaan, die heeft onze brief abusievelijk verkeerd geïnterpreteerd. Dat hebben wij in de voortgangsbrief, daar hebt u om gevraagd een brief over de actuele stand van zaken bij de voortgangsrapportage, ook toegelicht en wij hebben tot en met vandaag en morgen de kans om extra informatie bij de Raad van State aan te reiken. We wachten de uitkomst van deze raadsbehandeling even af, dan maken we de brief af en dan zullen we dit rechtzetten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ik lees letterlijk voor uit de brief van Pels Rijcken: "In voornoemde brief heb ik ook al aangegeven dat ook in het scenario dat de nieuwbouw van het stadion niet wordt gerealiseerd, landaanwinning hoe dan ook nodig is voor de kwaliteitsimpuls die Feyenoord City wil geven. De stadionplot, inclusief landaanwinning, worden ingezet ten behoeve van onder meer woningbouw". U zegt het zelf, alle voorbereidende werkzaamheden zijn daarop ingezet, u zegt het aan de Raad van State.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). U bent op tijd begonnen met lezen want de zin begint met 'in het scenario dat' en dan moet u hem aflezen. Dus dan zit u in een ander scenario, mocht het stadion er onverhoopt toch niet komen, in dat scenario willen we toch landaanwinning want dan hebben we meer ruimte en meer kwaliteit voor het gebied en in dat geval zal het ingezet worden voor woningbouw. Dat is een pleidooi om die landaanwinning overeind te houden want die is wat ons betreft no regret.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Het is niet selectief lezen mijnheer Van Dommelen, het is het verhaal dat we hier hebben wethouder, gaat u nou wel of niet akkoord met het feit dat er gewoon geen nieuw stadion komt? Wat doet u met de BVO, wat gaat u daar nou mee doen? U bent toch potverdorie geen bouwer van een stadion, er is een private ondernemer die zegt 'ik bouw geen stadion, ik wil er niet meer in' en dan gaat u namens een publieke organisatie als de raad zeggen: wij gaan door met een stadion.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen, u bent door uw spreektijd heen. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). We krijgen eigenlijk een herhaling van het debat van twee weken geleden waarin wij hebben gezegd: voorlopig nog niet vanuit de BVO. Inmiddels ligt er ook een brief vanuit het stadion die zegt 'de propositie is nog steeds reëel' en wij zeggen: verstandig besturen is dat bestemmingsplan overeind houden, zorg dat die gebiedsontwikkeling doorgaat, zorg dat we zo snel mogelijk betaalbaar kunnen bouwen en laten we het moment in de tijd dat we echt een definitieve keuze moeten maken gaan bepalen en dat overlaten aan de volgende ploeg.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Een punt van orde voorzitter.

De **VOORZITTER**. U hebt geen punt van orde mevrouw.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Jawel, ik vind het niet netjes dat de wethouder...

De **VOORZITTER**. Nee mevrouw Verkoelen, u mag van mij gewoon een vraag stellen. Het is niet van de orde, u mag een vraag stellen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ik vind het niet netjes dat de wethouder steeds blijft zeggen dat de BVO zegt dat die wel een stadion bouwt, ik vind dat niet netjes. Dat is keer op keer hier in de raad maar ingegooid: jongens, het is niet zo. De BVO is overduidelijk geweest in zijn persbericht, overduidelijk in zijn aanwezigheid en heeft continu volgehouden, tot op de dag van vandaag: wij willen geen nieuw stadion meer. Dat is een gegeven waar wij als publieke overheid mee moeten dealen. Dat is het punt. Wij zijn geen ondernemer, geen

projectontwikkelaar van een nieuw stadion. Dus er is een andere realiteit ontstaan en die staat in de brief van Pels Rijcken en daarop anticipeert de Raad van State en dan zegt de wethouder ook nog dat de Raad van State het niet goed begrepen heeft.

De **VOORZITTER**. Dat was echt niet van de orde mevrouw Verkoelen, maar dat geeft niet, ik heb het graag aangehoord. Wethouder. Mevrouw Verkoelen heeft een vraag gesteld, dan eerst de beantwoording.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Mevrouw Verkoelen, volgens mij zijn wij het gewoon niet eens. Ik heb het de vorige keer ook gezegd, in de persconferentie was het op zijn minst een wat onduidelijke boodschap. Wij hebben echt het woord 'voorlopig' gehoord en niet 'definitief'. Dat snappen we ook heel goed, we snappen ook dat het met de huidige bouwkosten niet uitkwam en de bouwkosten op zich zijn niet zozeer het probleem, maar de onvoorspelbaarheid van die bouwkosten maken het een probleem om contracten te sluiten. Er ligt inmiddels een brief van het stadion zelf, dat is nieuw ten opzichte van de raadsbehandeling, en daarin geeft het stadion zelf ook aan dat het nog steeds een reële propositie is. Inderdaad, wij bouwen niet zelf, wij hebben die partijen daarbij nodig, dat doen zij uiteindelijk, maar wij faciliteren wel met ons publiekrechtelijk kader en dat doen we door bestemmingsplan gewoon overeind te houden zoals het nu is.

De **VOORZITTER**. Ja ter afronding.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). De laatste vraag. Dus de Raad van State heeft u ook niet goed begrepen, niemand begrijpt u goed, ook niet Raad van State gezien wat ze schrijven.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). En in ieder geval u ook niet.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Nee dat vraag ik niet, ik vraag: heeft de Raad van State u ook niet goed begrepen?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dat was de vraag, maar die heb ik al meerdere keren beantwoord. In de voortgangsbrief staat ook: zij hebben abusievelijk gedacht dat we het een voor het ander willen verwisselen en dat is niet zo. We hebben tot en met vandaag de tijd om dat in een brief nader toe te lichten, dat gaan we ook doen en daarbij willen we juist de uitkomsten van deze raadsbijeenkomst meenemen.

(Er wordt buiten de microfoon gesproken)

De **VOORZITTER**. Dat heeft de wethouder nu een paar keer gezegd, hij zei 'afhankelijk van het raadsdebat een brief naar de Raad van State'. Dat heeft hij gezegd, dat heeft hij nu tweemaal gezegd. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Nee voorzitter dat heb ik niet gehoord, echt niet, maar dan mag ik het in mijn opgewondenheid misschien niet hebben gehoord, maar u trekt nu echt een andere conclusie dan wat de wethouder zei: er komt een brief aan de hand van wat er bij de zitting van vandaag gebeurt. Dat hoor ik de wethouder nu niet zeggen, hij zegt nu 'er komt de brief' en dat is echt iets anders. Dat is heel belangrijk want er gaat dus nog informatie naar de Raad van State begrijp ik.

De **VOORZITTER**. Wethouder, wat hebt u gezegd?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ik heb gezegd dat de Raad van State er abusievelijk vanuit is gegaan dat we het een voor het ander willen verwisselen, maar dat is niet zo. Ze hebben ook om aanvullende informatie gevraagd. Er staat ook letterlijk in de voortgangsbrief over actuele stand van zaken bij de voortgangsrapportage, waar we volgende week weer over komen te spreken dus we kunnen dit nog een keer overdoen, dat we aanvullende informatie gaan versturen, maar daarin willen we de uitkomsten van dit debat meenemen. Dus die brief wordt vandaag na de stemmingen vervolmaakt, dan naar de Raad van State gestuurd en dan krijgt u daar weer een afschrift van. Dat stond ook al in de voortgangsbrief.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja dank u wel, ik heb nog een aanvullende vraag. In uw beantwoording van vragen van de Partij voor de Dieren staat ook 'met de stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas verkennen we hoe lang de stadionplot vrij te houden is zonder de gebiedsontwikkeling in de weg te zitten', wanneer krijgen wij als raad daar inzicht in? Dat lijkt me cruciaal voor ons.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dit zijn natuurlijk vrij complexe dingen die goed doordacht moeten worden en daar zijn we nu mee bezig net als met de onderbouwing van een alternatieve grondexploitatie: wat als er woningbouw komt, is dat dan haalbaar. Het lijkt me meer dan logisch dat we dit naar uw raad toe aangeven zodra we dat echt heel scherp hebben. Er zit slechts twee weken tussen het vorige debat en vandaag, dus ik heb niet veel nieuws te melden behalve dan dat de Stigam heeft gezegd 'wij vinden met stadion qua maatschappelijke meerwaarde eigenlijk nog steeds het beste voor de stad en we willen graag meekijken en meedenken over hoe lang we zo'n plot dan beschikbaar kunnen stellen'. Dat is een positieve grondhouding en zodra we dat weten zal dat óf bij de voortgangsrapportage of indien noodzakelijk eerder aan uw raad gemeld worden. Er staat ook nog steeds een uitnodiging van de Stigam uit om een keer, al dan niet geflankeerd door een technische sessie of een ambtelijke presentatie, meer inzicht te geven in hun processen, hun financiële huishouding en een kennismaking met uw raad te hebben. Die uitnodiging van hun kant staat nog steeds.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan met de beantwoording.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel. Dan kom ik bij 'Het masterplan op Zuid heeft topprioriteit' en dan hebt u het over een masterplan voor de infrastructuur. Die vat je niet in een masterplan op het gebied van Feyenoord City. Er speelt heel veel in dat gebied, er komt een oeververbinding, dat was een vurige wens van de stad en we willen daar hoogwaardig openbaar vervoer hebben. Ja, we willen ook een station op Zuid en het is inderdaad best gek dat een intercity daar een gebied zo groot als de stad Eindhoven voorbijrijdt, maar dat zijn projecten die onderdeel zijn van een MIRT-verkenning en van een groter geheel waarin je juist met de regio, de MRDH, de regiogemeenten en het rijk die afwegingen maakt. Dus die zitten daarin verklonken. Daarnaast zijn er natuurlijk wel stedelijke verkeersplannen, een Openbaarvervoersvisie en een RMA, en dat zijn eigenlijk de kaders waarnaar u zoekt. Ook dit zou eventueel onderdeel kunnen zijn van een technische sessie, als u overzicht zoekt, hoe zit dat met de mobiliteit, dan kan dat worden meegenomen in de voorbereiding, maar deze motie zou ik willen ontraden. Motie 7, 'Geen landaanwinning meer in het bestemmingsplan'. Dit is precies de contradictie die ik zocht met de andere motie. Wat ons betreft is hij no regret. Uit het laatste onderzoek dat we met de Stigam hebben gedaan blijkt ook dat dit financieel voordelig is, dit is altijd goed als het stadion niet

doorgaat en het doet ook echt iets met de kwaliteiten van het gebied want die landaanwinning is niet alleen het stukje land erbij, maar betekent ook die langsdam waarmee je die externe veiligheid van de scheepvaart op afstand houdt en je dus in land meer kunt realiseren. Wat ons betreft is dat altijd goed. U gaf ook aan dat onduidelijk is wat Rijksvastgoed wil doen. Die heeft aangegeven eventueel een vergunning te willen aanpassen mocht dat nodig zijn voor breder gebruik en deze motie wil ik dan ook echt ontraden. Het stadionplot.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Voorzitter, een puntje van orde, kunnen wij dat dan op schrift krijgen van Rijksvastgoed? Want dat is wel van belang.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja zodra wij daar meer van weten, maar dat zal bij de vergunningverstrekking ook duidelijk worden want in de vergunning moet staan wat het doel is en ik denk dat dit het moment is.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Dat hebben ze u blijkbaar nu al gemeld en als u dat nou voor ons op schrift stelt dan weten we na de overdracht precies hoe de stand van zaken is. Dat lijkt me wel heel belangrijk want stel dat ze daar straks op terugkomen dan is het maar een gezegde tussen u en hen geweest, op schrift is belangrijk.

De **VOORZITTER**. En dan is het ook echt einde debat mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Kunnen wij de brief die vandaag weggaat per direct krijgen en niet via de gebruikelijke route, ik vind het wel handig dat wij die direct hebben, zodat wij daar ook ons voordeel mee kunnen doen. Dat lijkt me dan wel handig, anders moet ik drie weken wachten op een brief die morgen al bij de Raad van State ligt.

De **VOORZITTER**. De gebruikelijke routing is dat een brief die de deur uitgaat bij de griffier wordt neergelegd en dan komt hij in het informatiesysteem van de raad.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Wat betreft Rijksvastgoed. Dat is met name in ambtelijke overleggen gebeurd en in de vergunningverlening kunt u zien of dat ook definitief wordt. Dat is wat ik u kan melden en dat is ook wat er dan zal gebeuren. Motie 8, 'De stadionplot niet één tot drie jaar braak laten liggen'. Dat zou ik willen bestrijden en die ligt ook niet één tot drie jaar braak. Je hebt natuurlijk een gedeelte op land en dat wordt nu juist, ook in de tijdelijkheid, ingezet voor hele mooie maatschappelijke initiatieven, er worden bijvoorbeeld lassers en metselaars opgeleid voor de bouw, mensen die we in Rotterdam zo hard nodig hebben. Dus het ligt in dat opzicht niet braak en als er wel landaanwinning komt dan ga je eerst baggeren, dan ga je zand spuiten en dat moet inklinken, dus er is ook geen sprake van braakliggen en dan wordt het juist belangrijk om dat moment in de tijd te bepalen waarop we echt een keuze moeten maken, maar dat heb ik net al betoogd. Die landaanwinning is dus no regret en deze motie zou ik echt willen ontraden. Tot slot motie 9, 'Een nieuw en inclusief Feyenoord City'. U gebruikt de woorden 'focus op wat er wel kan' en laten we dat ook doen met elkaar. Als je betaalbaar wilt bouwen dan moet je die woningbouwimpulsgelden overeind houden, die € 21 miljoen van het rijk. Als die vervalt dan is wat u wilt in ieder geval zeker niet haalbaar, we hebben echt wel gekeken en onderzoek gedaan naar wat er haalbaar is als het stadion niet doorgaat en dan is een van de dingen die direct onder druk komt te staan en die waarschijnlijk niet kan überhaupt sociale woningbouw. Dus weet dat en als u wel betaalbaar wilt dan zou ik zeggen trekt deze motie in en steun de lijn richting de Raad van State want dan laat u zien dat u ook echt iets wilt met de betaalbaarheid van dat gebied. Tot slot, u hebt het over inspraak, wensen en behoeften van bewoners. Als er nou één traject is geweest waar heel veel inspraak van bewoners is

geweest, waar zelfs de VvE van de Veranda, die toch meerdere jaren een bouwput om zich heen krijgt, zegt 'ik wil heel graag dat dit gaat gebeuren' en waar een gebiedscommissie positief adviseert dan is het dit masterplan en dit bestemmingsplan. Deze motie zou ik ook echt willen ontraden omdat hij gewoon niet kan. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Wethouder Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja dank u wel. Er resteert één motie, motie 4, 'Als Feyenoord 'nee' zegt, bedoelt Feyenoord ook 'nee'. Die moeten we ontraden. Allereerst zou het raar zijn om aan de hand van een persconferentie te zeggen 'dit is het definitieve einde van de plannen voor de bouw van een stadion'. De club heeft gezegd 'wij zien het onder deze marktomstandigheden niet zitten en wij stoppen er de komende tijd geen tijd, geld en aandacht in', maar dat wil niet zeggen, want dat was het dubbele, dat, als men zegt 'we blijven in De Kuip', wat dan, hoe dan en hoe gaan we dat financieren. Daar is op dit moment overleg tussen het stadion en de BVO over om te kijken naar hoe dat zit op de korte, de middellange en de langere termijn en het zou buitengewoon onverstandig zijn om een driepartijovereenkomst op te zeggen zonder de consequenties in samenhang te zien en in beeld te brengen. Ik zou eigenlijk verwachten dat de raad minstens zou eisen dat dit gedaan zou worden, dus ik kan niet anders dan die ontraden. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Ik wilde eigenlijk nog aan de wethouder vragen, en wie hem wil beantwoorden dat vind ik prima, hoe het eigenlijk zit met de financiële uitvoerbaarheid van wat u allemaal wilt. Er is gewoon geen geld. Misschien hebt u nieuwe informatie of zo waar we als raad iets mee kunnen.

De **VOORZITTER**. Wethouder Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Er speelt een aantal zaken. Op dit moment wordt er in Feyenoord City van alles en nog wat gebouwd, dus als het gaat over wat er in het totaal is dan is een aantal zaken hartstikke duidelijk, namelijk woningbouw Rozenplot en nog een aantal zaken dat in het geding is, er is nog onduidelijkheid over een BO MIRT, dat gaat over hoe de oeververbinding in elkaar zit, en natuurlijk is over het stadion gezegd: op dit moment krijgen we de plannen die we hebben, het ontwerp dat er ligt, niet gefinancierd, we krijgen niet eens een aannemer die stabiel prijzen afgeeft omdat het te onzeker en dan te duur is. Dat is wat er nu aan de hand is. Het stadion zegt 'wij denken dat die markt zich wel een keer zal stabiliseren' en dan moeten we natuurlijk over de financiering en de kosten praten en in wezen daar een nieuwe businesscase van maken. In die zin ben ik het zeer met u eens dat dat op dit moment een ondoenlijke zaak is en, dat zei mijn collega Kurvers net, lijkt het buitengewoon verstandig om in het najaar, als club en stadion met elkaar hebben gesproken en zeggen 'wat doen we voor de korte termijn, lappen we De Kuip provisorisch op waardoor we er nog een paar jaar kunnen spelen of gaan we er heel grondig aan de gang, mag dat dan met een monument, kunnen we dat dan wel gefinancierd krijgen'... Dat heb ik ook in de commissie gezegd, de financierbaarheid van renovatie is moeilijker omdat je dan niet met een afschrijvingstermijn van veertig jaar kunt werken, kun je met dit gebouw nog wel voldoen aan alle functionele eisen en bouweisen, maar ook aan de economische eisen en de functionaliteit, wat dat allemaal aan techniek en zo vraagt. Dat zijn zij aan het uitzoeken voor het stadion. Er ligt dus een plan B, in alle gevallen no regret landaanwinning, getijde-oever, oevers, goed voor de Veranda, goed voor extra woningbouw dan wel extra functies als het stadion daar komt. Dus in alle gevallen is er meer te bouwen met meer grond. Het Rijksvastgoedbedrijf en Rijkswaterstaat hebben gezegd 'wij stemmen in als het maar een

maatschappelijke functie heeft', dus óf wonen of een stadion. Dat loopt allemaal door. U ziet hier tegenover u een college dat naar wij verwachten en hopen zeer binnenkort wordt afgelost, af en toe loopt er al iemand warm in een trainingsjackje, en het lijkt me heel goed, het lijkt me echt heel goed dat een nieuw college... Als club, BVO en Stigam op een rij hebben gezet wat zij willen en dat hebben afgestemd dat het gesprek primair met het college is maar vervolgens, zoals collega Kurvers zei, ook met uw raad en dan zeggen 'en hoe gaan we verder'. We verwachten dat er dan meer is te zeggen over de BO MIRT en het huiswerk van de Stigam dan nu het geval is. Is er gloeiende haast? Nee want de club heeft duidelijk gezegd 'wij blijven voorlopig in De Kuip' en dat betekent dat de druk die er in een eerder stadium op zat, met dat position paper, weg is. Dat is wat ik kan zeggen. Dus ja er zijn onzekerheden aan de publieke kant, namelijk hoe zit het met de oeververbindingen en wat dies meer zij, en ook aan de private kant, hoe krijgen we die businesscase gefinancierd en als er een beroep op de gemeente wordt gedaan dan is er het gewone deelnemingenbeleid, dan wordt er een publicatie voor opgesteld en komt u ten volle aan de bak. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Wethouder Kurvers nog een missing link.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ik voel me genoodzaakt om toch nog iets te zeggen omdat dit toch ook een reflectie is van eerdere discussies die we hebben gehad. De vraag naar financiële uitvoerbaarheid lijkt een onschuldige en lijkt gericht op het stadion, dat snap ik ook, maar er is ook een discussie over de financiële uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan geweest en die is nou juist onderdeel van de procedure bij de Raad van State. Daarbij geldt dat het niet zo hoeft te zijn dat alles volledig is gefinancierd op het moment van besluitvorming in uw raad, als er maar uitzicht is op. Dat was er destijds, dat is er ook nu en dat blijkt ook, de stichting gebiedsontwikkeling aan de Maas is gefinancierd en we hebben inmiddels uitgedokterd dat beide varianten goed kunnen, alleen is die zonder stadion wel financieel veel krappier en dat gaat ten koste van al die kwaliteiten. Dat zou ik nog willen toevoegen.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter, dank u voor de antwoorden. Ik spreek Nederlands en u spreekt ook Nederlands. U zaait nogal wat verwarring over de BVO. Ik zal gewoon zeggen wat de BVO op de persconferentie heeft gezegd: 'wij hebben besloten om het nieuwbouwverhaal te stoppen'. Wat is daar nou voor Spaans aan? 'Wij hebben besloten het nieuwbouwverhaal te stoppen' en u blijft maar inzetten op een nieuw stadion. Zegt u het maar.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Allereerst is het goed om vast te stellen dat het stadion eigenaar van De Kuip is en dat het stadion ook degene is die de omgevingsvergunning en de aanvraag voor een nieuw stadion heeft gedaan. De BVO is de bespeler van De Kuip en de beoogd bespeler van een nieuw stadion. Het is ook evident dat er niet een nieuw stadion wordt gebouwd als er geen bespeler is want de waarde van een nieuw stadion, u kent mijn grapjes intussen, is de grondwaarde minus de sloopkosten. Dus er komt geen nieuw stadion als Feyenoord er niet in wil gaan spelen. Die twee moeten elkaar vinden en als zij elkaar vinden en ze daar ook nog financieel uitkomen dan gaat dat stadion wel door, als ze er niet uitkomen dan gaat het niet door en dan ligt er een plan B waar de Stigam op dit moment aan rekent om een hoge kwaliteitsimpuls, een goede getijde-oever, een mooi stuk stad, veel groen en mooie, goede en veel woningbouw te realiseren. Dat is wat er gebeurt. Wat de club zegt is 'wij doen er voorlopig even niets aan, we stoppen er geen

tijd, geld en energie in, wij richten ons op het voetbal'. Dat is onder de huidige omstandigheden best begrijpelijk en daarmee is de druk van de ketel omdat de markt het op dit moment toch niet mogelijk maakt om het te doen en dat betekent een nieuwe ronde. Die zal ongetwijfeld na de zomer starten en het is van belang, maar dat heb ik nu een en andermaal gezegd, om het lopende traject bij de Raad van State tot een einde te brengen omdat dit duidelijkheid verschaft om te kunnen bouwen en daarmee de woningbouwimpulsgelden, de plannen die er ook met het rijk zijn en de infrastructuur veilig te stellen. Als je dat niet zou doen dan denk ik dat dit in de prioritering van alle noden van het rijk en de regio niet het meest kansrijke zou zijn om daar de eerste investering in te doen en dat zou doodzonde zijn voor Zuid.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Ik heb nog een vraag aan mijnheer Simons van Leefbaar Rotterdam, ik ben blij dat hij weer eventjes terug in de zaal is, en dat betreft zijn raadsbreed aangenomen motie van 17 december 2020. De titel van die motie was 'Zet De Kuip niet buitenspel', die werd raadsbreed aangenomen en daarin werd bijvoorbeeld gesteld: indien door de club Feyenoord gewenst bij het niet doorgaan van het nieuwe stadion deze vanuit de gemeente proactief te faciliteren ter voorbereiding op de benodigde renovatiewerkzaamheden aan De Kuip'. We hebben net het antwoord van het college gehoord, die gaat dat niet doen. Het tweede was 'in dat geval daartoe zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen achttien maanden met een nieuw masterplan te komen teneinde deze renovatie mogelijk te maken, zodat aansluitend het bijbehorende bestemmingsplan opgesteld ter vaststelling aan de raad kan worden aangeboden'. Dat gebeurt ook niet. Mijn vraag is: hoe kijkt u ernaar? Uw eigen motie wordt niet uitgevoerd, dat is mijn eerste vraag, hoe kijkt u daar tegenaan?

De **VOORZITTER**. De heer Simons

De heer **SIMONS** (lr). Volgens mij worden er een paar dingen door elkaar gehaald. Ik ga ervan uit dat het nieuwe college mijn moties wel gaat uitvoeren maar goed dat even terzijde, in het algemeen gesproken. We hebben een wooncrisis, we moeten huizen bouwen, kinderen in Rotterdam kunnen geen woning meer vinden en daar kunnen we huizen bouwen, dat is wat er vandaag voorligt. Er ligt helemaal geen nieuw stadion voor, maar wat voorligt is de vraag hoe we op dit moment het bestemmingsplan in stand kunnen houden en of dat verstandig is, ook de uitspraak van de Raad van State afwachtend, tot we woningen kunnen bouwen. Dat willen we allemaal, dat wilt u toch ook? Ik snap uw hele punt niet, ik snap alle moties niet, die komen gewoon op het verkeerde moment en ze lossen helemaal niets op, ze maken de problemen van al die Rotterdammers die op zoek zijn naar een betaalbare woning alleen maar groter.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nee daar doel ik helemaal niet op. Ik heb het nu over De Kuip, dus de raadsbreed aangenomen motie 'Zet De Kuip niet buitenspel' waarin u zelf verzoekt om, als het niet doorgaat, proactief te renoveren, dat de gemeente dat in werking stelt. Dat gebeurt niet, daarvoor dien ik nog een extra motie in die u niet gaat steunen. Er gebeurt helemaal niets met uw motie en ik vind het nogal slap van Leefbaar Rotterdam dat die gewoon accepteert dat een raadsbreed aangenomen motie niet wordt uitgevoerd. Slappe hap van uw partij, als u de stad straks moet gaan besturen dan weten we al wat ons te wachten staat, namelijk helemaal niets.

De heer **SIMONS** (lr). Dat is een optimistische blik van een collega, maar goed. Kijk het is heel simpel, ik heb ook naar die persconferentie geluisterd en Feyenoord heeft gezegd 'we gaan De Kuip ook niet renoveren' en daar gaat die motie over. Ja, als Feyenoord zelf De Kuip niet wil renoveren, wat moeten wij dan? U en anderen zeggen terecht 'wij bouwen geen stadion'. Het probleem ligt bij Feyenoord, die wil niets, kan niets, maakt overal een puinhoop van. Dus ja, die motie is helemaal niet meer relevant, die was relevant geweest als Feyenoord de ballen had gehad om te zeggen 'een nieuw stadion gaat niet door, dan gaan we renoveren', maar Feyenoord zegt alleen maar 'we kunnen niets, we willen niets, het is niet mogelijk' en ze wijzen naar elkaar. Ik heb er wel genoeg over gezegd. Ons belangrijkste punt is gewoon woningen bouwen voor Rotterdammers.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ik heb zelden in deze gemeenteraad zo'n ontzettend slap antwoord op een eigen motie gehoord. Leefbaar Rotterdam maakt altijd promotie, 'we zijn van de daadkracht', nou helemaal niets. Ik ben blij dat u antwoord hebt gegeven, het is een slap antwoord, maar dan weten we direct weer waar u staat in dit dossier.

De heer **SIMONS** (lr). Daadkracht is op dit moment gewoon kiezen voor de Rotterdammers en de Rotterdammers zijn bezig met huizen die ze niet kunnen krijgen. Die kunnen we daar gaan bouwen en daar dragen wij aan bij door niet die rare moties van u te steunen, dat is een soort repeterende plaat op het verkeerde moment. Ik zou tegen u zeggen, ga u eens druk maken om die dieren in plaats van om dat nieuwe stadion dat er niet komt.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Godver nog slapper, ik wist niet dat het nog slapper kon mijnheer Simons. Nou ja het spijt me, als u toekomstig wethouder bent ik kan mijn borst nat maken. Oké.

De **VOORZITTER**. De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Ja dank u wel. Ik heb nog een vraag aan de heer Van der Velden om een beetje te begrijpen hoe de heer Van der Velden nu in de rit zit. U gaf aan dat Feyenoord niet voor een nieuw stadion wil gaan, er is al genoeg gediscussieerd over wat ze nou precies aangeven, maar Feyenoord geeft ook aan dat ze niet voor renovatie willen gaan. U komt dan terug op die renovatie en dan is mijn vraag eigenlijk: hoe wilt u dat dan gaan financieren, is het de bedoeling dat de gemeente dat gaat financieren, waar komt dat geld dan vandaan.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Het lijkt me dat je dat in overeenstemming doet, dat staat ook in de motie, dat de gemeente dat bijvoorbeeld zou kunnen faciliteren. Stadion Feyenoord is aan de bal, maar ja die heeft bijna al het geld al uitgegeven die leeft nu helemaal op de pof, bijna € 30 miljoen, en het stadion is zelfs van Goldman Sachs. Dus ja, ik zou het liefst willen dat de gemeente daar ook een rol in gaat spelen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dus als ik u goed begrijp dan zegt u 'nieuwbouw is niet aan de gemeente', maar bij renovatie ziet u wel een hele duidelijke rol van de gemeente?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ik merk dat u heel slecht luistert, als u gewoon de motie leest dan ziet u toch wat er in de motie staat, waar ik om verzoek en wat het college niet wil uitvoeren. Ik ga verder geen tijd meer besteden aan deze flauwekul, leest u de motie eens.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Als het allemaal zo duidelijk was dan had ik geen vragen gesteld mijnheer Van der Velden. Als u hier geen antwoord op wilt geven dan zij dat zo en dan gaan we verder denk ik.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Gezien de reactie van de heer Van der Velden moet ik alleen maar constateren dat al zijn plannen gewoon gebakken lucht zijn die hij zelf niet eens kan uitleggen.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja daar wil ik toch wel op reageren met een uitspraak van de heer Pim Fortuyn waarvan u nog een dingetje op uw revers hebt. Pim Fortuyn zei toch altijd 'zeggen wat je denkt en doen wat je zegt', nou dat doet Leefbaar Rotterdam nu niet meer.

De **VOORZITTER**. Ik wil het debat beëindigen met een suggestie aan het Algemeen Dagblad voor een kop, die komt bij de heer Simons vandaan: 'Als Feyenoord de ballen had'. Ik was in Albanië met Feyenoord en ze hadden zakken vol ballen mijnheer Simons, dus daar lag het niet aan, maar toch verloren.

7.10 Het voorstel met betrekking tot wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar het volgende onderwerp op de agenda van vandaag. Onder 7.10, dat was als hamerstuk bedoeld, een voorstel met betrekking tot de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Rijnmond. Mevrouw Nunnely, mag ik u vragen mij weer te helpen door nog even voor te zitten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). We gaan verder met het voorstel met betrekking tot de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Rotterdam, 7.10. De heer De Haan, u staat als spreker. Ah excuus, mevrouw Zeegers staat als spreker, zij neemt het over van mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja dat klopt, dank u wel voorzitter. Wij hebben gevraagd om dit agendapunt toch even kort te bespreken. Het gaat over de Gemeenschappelijke Regeling van de Veiligheidsregio. Door allerlei ontwikkelingen heeft de Veiligheidsregio gemeend extra investeringen in de eigen organisatie te moeten doen. Allerlei maatschappelijke ontwikkelingen leiden daartoe, maar deze investeringen kosten behoorlijk wat geld, € 2,2 miljoen oplopend tot ongeveer € 5 miljoen in 2026. Wij willen graag een motie indienen waarin we de burgemeester verzoeken om te kijken of het rijk een bijdrage kan doen aan deze kosten omdat het toch ook grote maatschappelijke en ook landelijke ontwikkelingen zijn waarvan we zeggen dat het mooi zou zijn als onze landelijke overheid daar dan ook de rekening voor oppakt. Deze motie wil ik graag indienen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Mevrouw Zeegers heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Verantwoorde bijdrage VRR

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van de wijziging Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond;

constaterende dat:

- voorliggend voorstel de gemeenteraad vraagt om de kostenverdeelsleutel van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) te wijzigen;
- deze wijziging leidt tot een fors hogere bijdrage vanuit Rotterdam aan de VRR.

overwegende dat:

- de VRR belangrijk werk verricht voor Rotterdam en voor de regio;
- verhoging van de bijdrage vanuit Rotterdam aan de VRR consequenties heeft voor andere veiligheidsvraagstukken waar we in Rotterdam middelen aan willen besteden;

verzoekt het college:

- zich maximaal in te zetten om de benodigde versterkingsmiddelen voor deze verhoogde bijdrage aan de VRR bij het rijk te claimen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Ik heb ook op de lijst staan de heer Achbar. Dat gaat over, dank u wel. De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Voorzitter hartelijk dank. Ik neem u graag kort mee in het feit dat deskundigen, maar ook de collega-burgemeesters met wie ik, overigens bij wet, samen het bestuur van de Veiligheidsregio's vorm al langer dan een jaar over deze ontwikkelingen spreken. Het is goed dat u weet dat er een evaluatie van de Wet op de Veiligheidsregio in aantocht is met daarbij overigens een hoofdrol voor de pandemie die we de afgelopen tijd gekend hebben. We hebben gemeend dat een aantal urgente ontwikkelingen nopen om forse investeringen te doen en wij realiseren ons echt dat dit ook forse investeringen zijn. Om te beginnen zijn onze organisaties niet goed op pandemieën voorbereid, dat ontdekten we bij COVID, er moest ineens een enorme taak worden opgepakt. De tweede belangrijke taak die nu ineens bij de Veiligheidsregio's wordt neergelegd is de opvang van asielzoekers. De Kamer en de minister vragen in toenemende mate om die taak ook bij de Veiligheidsregio's te beleggen, zeker de crisisopvang die daarbij hoort. 3, de hoogbouw. We bouwen in toenemende mate hoog in Rotterdam en onze machines en onze technieken zijn daar nog niet in voldoende mate op aangepast. We hebben een paar keer meegemaakt dat ouderen in het geding waren omdat de aanrijtijden niet meer te perfectioneren zijn. Er moet aandacht komen voor preventie in die woonclusters met ouderen en niet in de laatste plaats krijgen we in toenemende mate nieuwe energiedragers waar de brandweerorganisatie nog niet op uitgerust is, wat doen we als iedereen straks in zijn eigen tuin een waterstoftank neerzet? Kortom het vraagt om forse investeringen de komende periode, ook voor de opleidingen van onze mensen en de salarissen van onze mensen. Afijn, u kunt begrijpen dat er de komende jaren fors wat aan de hand is, maar ik ben het eigenlijk helemaal met u eens als u zegt dat een deel van de taken door toedoen van het rijk op ons bordje komt. De taak met betrekking tot de asielzoekers wordt bij ons neergelegd, maar daar hebben wij als Veiligheidsregio's niet om gevraagd. Het

is dus terecht om te kijken of je deelt dan wel het bedrag zoals dat de komende jaren allemaal bedoeld is om te groeien dan ook bij het rijk te claimen. Wat mij betreft ga ik dat ook doen. Ik wil de intentie zoals die in de motie is verwoord graag overnemen en kijken hoever we de komende periode komen en kijken of de doeluitkering zoals door het rijk aan de Veiligheidsregio wordt verstrekt kan worden verhoogd. Dus ik neem die oproep zoals verwoord in de motie graag mee voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dank u wel. We gaan door naar het volgende punt en de burgemeester neemt het weer over.

10. ONDERWERPEN MET EEN KORT DEBAT

10.1 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Insulindestraat 240-248.*

De **VOORZITTER**. Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Insulindestraat 240-248'. Wethouder Kurvers is vertrokken en ik zou hem graag terug willen hebben, hopelijk luistert hij mee. Mevrouw Bruin staat bij mij als spreker bij dit agendapunt. Gaat over. De heer Van Dommelen. Die is er niet. Wil iemand spreken bij dit agendapunt? Ja, mijnheer Van der Velden en de heer De Haan ook.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ik wil graag een motie indienen, dat de opgang openbaar toegankelijk wordt en dat er privaatrechtelijke afspraken worden gemaakt met de toekomstige eigenaar van het perceel Insulindestraat 240-248 die borgen dat de opgang van de straat naar het Hofbogenpark tijdens de openingstijden van het Hofbogenpark openbaar toegankelijk is.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Opgang openbaar toegankelijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022, ter bespreking van het debat over vaststelling van bestemmingsplan Insulindestraat 240-248;

constaterende dat:

- de opgang via dit bestemmingsplan planologisch weliswaar mogelijk gemaakt wordt, maar de precieze toegankelijkheid via een privaatrechtelijke overeenkomst met de toekomstig eigenaar van perceel Insulindestraat 240-248 wordt vastgelegd;

overwegende dat:

- goede privaatrechtelijke afspraken cruciaal zijn om openbare toegang van de opgang voor alle Rotterdammers te regelen;

verzoekt het college:

- privaatrechtelijke afspraken te maken met de toekomstig eigenaar van het perceel Insulindestraat 240-248 die borgen dat de opgang van de straat naar het Hofbogenpark tijdens de openingstijden van het Hofbogenpark openbaar toegankelijk is;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen, D.A. van Groningen en V.A. Bruin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Dank u wel voorzitter. Dit is een puzzeltje, dat plot van de Insulindestraat zeker met de Hofbogen aan de achterzijde en met het toekomstige Hofbogenpark past daar nog wel een complex puzzelstukje bij. Hoewel wij er voldoende vertrouwen in hebben dat er bijvoorbeeld via een publiek-private samenwerking een oplossing komt om die opgang richting dat park prima te regelen, zijn we het absoluut eens met de insteek van de motie van de Partij voor de Dieren en andere partijen om dat voor de toekomst te borgen, zodat dat waardevolle stuk groen en vanzelfsprekend ook het erfgoed toegankelijk is. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja dank voorzitter. Vandaag de Insulindestraat waar we in de commissie ook al even bij stil hebben gestaan. We hebben ook aangegeven dat het ongelooflijk belangrijk is dat we gewoon kunnen gaan bouwen en dat we daar ook vaart mee maken. Volgens mij hebben we met de motie van de Partij voor de Dieren ook een mooie oplossing voor de toekomst om die opgang openbaar toegankelijk te maken zolang het Hofbogenpark open is, vandaar dat we die medeondertekenen en we hopen dat hier mooi invulling aan gegeven wordt. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Niet. Wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel. Ik kan niet anders dan deze motie omarmen. We hebben het hier in de commissie natuurlijk ook uitgebreid over gehad en ja, het is een ingewikkeld plot, maar tegelijkertijd is het heel mooi dat we toch 28 woningen realiseren met een opgang naar de Hofbogen toe, ik denk dat dit ook voor de buurt fantastisch is en dan is het natuurlijk zaak dat die opgang zo veel mogelijk openbaar toegankelijk is. Het bestemmingsplan maakt het mogelijk dat die opgang er komt en deze motie roept op om dat ook privaatrechtelijk te borgen. Het mooie is dat het ook aansluit op de beoogde openingstijden zoals die in het ontwerp van het Hofbogenpark zitten, dus we gaan hier uitvoering aan geven.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer en dan kunt u de uitkomst van de stemming ongeveer voorspellen.

10.2. Brief van Burgemeester en Wethouders over de voorlopige jaarstukken 2021, wijziging van de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerpbegroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Rotterdam Rijnmond (GRJR)

De **VOORZITTER**. Dan gaan wij naar 10.2., de brief van het college van burgemeester en wethouders over de voorlopige jaarstukken 2021, de wijziging van de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerpbegroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Rotterdam Rijnmond GRJR. Mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Ja voorzitter dank. We hebben in de commissie uitgebreid gesproken over de financiële stukken van de GRJR. Ik heb het al vaak een boekhoudersclub genoemd en dat is misschien een beetje oneerbiedig, maar ik blijf het moeilijk vinden dat we het sluitend krijgen van de financiën eigenlijk boven het geven van de juiste zorg aan kwetsbare jeugd stellen. Daarom hebben we al eerder een motie ingediend, 'Grip op de GRJR', juist om de inhoudelijke kwaliteit van de dienstverlening centraal te stellen. Ik ben ook blij dat dit al deels gebeurt. Zoals het er nu naar uitziet zal er voor 2023 extra geld nodig

zijn, maar eerlijk gezegd weten we het gewoon nog niet want de staatssecretaris heeft ingrijpende wijzigingen aangekondigd en ik vind het eigenlijk spannender om de impact daarvan te bespreken dan de begroting voor 2023. Ik heb gezien dat er een motie van Volt en de ChristenUnie aankomt en daar zal ik niet al te veel op vooruitlopen. We hebben het soms over institutioneel racisme en ik zag net een uitspraak van een zorgbestuurder die sprak over institutioneel wantrouwen. Laten we de aanbieders niet weer lastigvallen met nieuwe regeltjes, procedures en instrumenten, laten zij zich vooral bezighouden met zorg. Dat is de zorg die ik op dit moment heb. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**. Voordat ik het woord geef aan de overige sprekers bij dit onderwerp, wijs ik de verschillende fracties erop dat we straks bij punt 11 over een aantal kandidaten gaan stemmen en ik zie dat de zaal voor een behoorlijk deel leeg is, dus wellicht dat u uw partijgenoten duidelijk kunt maken dat straks stemming aan de orde is. Wij wachten niet als de stemming straks aan de orde is, ik denk dat het is goed dat u dat even weet. Ik geef alvast een winstwaarschuwing. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja dank u wel voorzitter. Ja als het gaat over de jeugdzorg dan maken wij ons zorgen en niet in de eerste plaats over de jeugdzorg, maar in de eerste plaats over de jeugd want als een op de acht jongeren in Nederland een beroep op de jeugdzorg moet doen waar dat in het begin van deze eeuw nog 1 op de 27 was, wat is er dan aan de hand met ons land en wat is er aan de hand met onze stad. Zo'n beroep op een sector die ook nog eens als zorgsector zwaar onder druk staat. We bespraken de begroting van de GRJR en daar was een grote betrokkenheid vanuit de commissie en terecht, maar de vraag die wij als commissie hadden ging niet zozeer over de begroting en de financiële cijfers, maar vooral over de informatie. Niet dat wij per se meer informatie willen of vanuit wantrouwen, zeg ik dan ook tegen mevrouw Hoogwerf, want dat is echt niet de intentie, we willen niet per se meer informatie maar we willen de juiste informatie. Wij maken ons zorgen over de instroom in de jeugdzorg en daarom willen we meer inzicht in het verband tussen de instroom en de verschillende risicofactoren uit het factorenmodel, zodat we ook echt weten wat de oorzaken van die instroom zijn en we meer aan die oorzaken kunnen doen, bijvoorbeeld door beter en meer in te zetten op preventie. We maken ons zorgen over de effectiviteit van de jeugdzorg, we willen geloven dat mensen door de trajecten geholpen worden, maar we weten het niet en als je de verhalen uit de praktijk hoort dan twijfel je daar ook wel aan. Dus je moet ook weten welke trajecten daadwerkelijk effectief zijn, maar dat weten we op dit moment niet. We maken ons ook zorgen over de voortdurende kostenstijgingen, vanaf de decentralisatie zijn de kosten gestegen en die drukken steeds zwaarder op de gemeentelijke begroting. Het wordt ook wel een koekoeksjong genoemd dat in het gemeentelijke nest is gelegd. We hebben daar te weinig grip op en daarom zouden wij graag willen dat wij daar grip op krijgen door bijvoorbeeld meer zicht te krijgen op de directe kosten en in tegenstelling tot de overhead. Ik zie dat ik een interruptie heb.

De **VOORZITTER**. Ja, mevrouw Hoogwerf heeft een vraag aan u.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Ja dank voorzitter. Ik begrijp die vraag en die zorg heel goed en die deel ik, maar ik denk dat een deel gewoon thuis hoort bij de aanbieder, bij de zorgprofessional. Die moet wat dat betreft gewoon de vrijheid krijgen om te handelen op het moment dat zij dat nodig achten. Als je kijkt naar de instroom en de groei die de afgelopen jaar heeft plaatsgevonden dan schijnt die grotendeels te zitten op juist die hele lichte vorm van jeugdzorg en misschien kunnen we ons daartoe beperken omdat de druk daar als het gaat om wachtlijsten en betrokken professionals ook wat minder groot is. Misschien wilt u daar nog even over nadenken met uw motie en misschien wil de wethouder daar ook nog

een reactie op geven want ik vind het aan de voorkant toch zwaarder belasten van de aanbieders die op dit moment al onder water zitten gewoon een moeilijk verhaal.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Toch deel ik uw zorg niet helemaal. Ik denk dat de aanbieder zelf er uiteindelijk ook beter van wordt als we met elkaar goed nadenken over welke zorg we echt nodig hebben om als raad ook zinnige dingen over de begroting te kunnen zeggen. Dat is wat ik geloof, dus het gaat echt om het vinden van de goede informatie en ik noemde drie dingen waarvan ik denk dat die maar heel weinig zeggen over de effectiviteit van de jeugdzorg, als we dat niet weten. Voorzitter ook gezien de tijd rond ik af. Ik dien daarom ook een motie in en die roept eigenlijk op tot een zienswijze, want die hebben we in de commissie niet kunnen vaststellen, om het signaal dat we goede informatie van de GRJR willen aan de GRJR over te brengen. Dat kan technisch gezien het beste met een motie en het is niet zozeer een zienswijze, maar een zienswijze vevat in een motie met de titel 'Vertel ons hoe het echt gaat' en die wil ik graag aanbieden. Hij is medeondertekend door Volt, PvdA, GroenLinks en D66.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Vertel ons hoe het echt gaat

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van de brief van Burgemeester en Wethouders over de voorlopige jaarstukken 2021, wijziging van de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerpbegroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Rotterdam Rijnmond (GRJR);

overwegende dat:

- tijdens de behandeling van de vermelde documenten in de vergadering van 25 mei 2022 van de commissie Sociaal aanpassingen van de informatievoorziening vanuit de GRJR naar de deelnemende gemeenten, waaronder Rotterdam, zijn voorgesteld die aanleiding geven het algemeen bestuur van de GRJR te verzoeken deze aanpassingen zo veel mogelijk, en zonder de administratieve lasten voor de aanbieders te verhogen, aan te brengen;
- wanneer de GRJR niet kan voldoen aan de in het besluit onder 1 tot en met 3 gevraagde informatie, omdat bijvoorbeeld broninformatie niet op orde is, een plan wordt gevraagd waarin wordt aangegeven op welke termijn en in welke vorm die informatie kan worden verstrekt dan wel aan te geven waarom informatie niet te ontsluiten is;

draagt het college op:

- het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Rotterdam Rijnmond (GRJR) te verzoeken de informatievoorziening in de planning- en controlstukken als volgt aan te passen:
 1. de deelnemende gemeenten te informeren over de relatie tussen instroom in de jeugdzorg en de risicofactoren die daaraan ten grondslag liggen en daarmee inzicht geeft in welke risicofactoren veroorzaken (in welke mate) de instroom in de specifieke vormen van zorg;
 2. de deelnemende gemeenten te informeren over het deel van het budget dat rechtstreeks ten goede komt aan de directe zorgverlening (dat is de zorg waarbij er direct contact is tussen hulpverlener en cliënt);
 3. de deelnemende gemeenten te informeren over de outcome en niet alleen over de output. (met output wordt bijvoorbeeld bedoeld: het aantal trajecten, bedden et cetera

en met outcome de rapportage over de mate waarin de trajecten, behandelingen, verblijfsperiode et cetera succesvol zijn geweest.);

4. daar waar niet kan worden voldaan aan de onder 1 tot en met 3 gevraagde informatie, omdat bijvoorbeeld broninformatie niet op orde is, een plan te vragen waarin wordt aangegeven op welke termijn en in welke vorm die informatie zal worden verstrekt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, T. Kind en N. Balwantsingh

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, ik zal het kort houden want wij hebben in de commissie al heel uitgebreid bij de GRJR stilgestaan, maar ook bij de jeugdzorg zelf. We hebben begrepen dat we vrij binnenkort nog een keer wat dieper op de jeugdzorg ingaan en ik vind het netter om dan dit soort thema's te adresseren. Dat neemt niet weg dat ik me kan aansluiten bij een groot deel van de woorden van mevrouw Hoogwerf dat het belangrijk is om echt grip te krijgen, dat we ook weten dat de uitgaven die we doen ook goed terechtkomen. Dat was het voor nu. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Voorzitter, de filosofie achter de Jeugdwet die wij sinds 2015 uitvoeren is dat gemeenten beter zicht hebben op jeugdigen en hun naasten en daardoor beter in staat zijn om maatwerk te leveren. Door slimmer beleid te maken zou daarnaast een kostenbesparing van bijna 30% mogelijk zijn. In onze regio is ervoor gekozen om een deel van de Jeugdwet te laten uitvoeren via de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond. De gedachte achter deze constructie is dat er een breder palet aan diensten ontstaat en de jeugdhulp doelmatiger en resultaatgerichter kan worden ingekocht. De laatste jaren werd duidelijk dat maatwerk leveren niet altijd gemakkelijk is, waar de GRJR complimenten van de inspectie kreeg voor de samenwerking bij complexe casussen hebben we ook de wachtlijsten zien oplopen en zijn er tal van voorbeelden waar professionals en instellingen in kavels langs elkaar heen werken. De behoefte aan goede kwaliteit en inzicht heeft zich vertaald in discussies over de monitoring en verantwoording van de gecontracteerde jeugdhulp binnen de GRJR. In eerdere contractperiodes is ervoor gekozen om te sturen op kritieke prestatie-indicatoren, kpi's, zoals wachtlijsten, cliënttevredenheid en doelrealisatie. Het is duidelijk dat veel van deze indicatoren moeilijk te meten zijn en daar maak ik me dus ook wel zorgen over, bijvoorbeeld omdat er een lage respons vanuit instellingen of cliënten is. Dat is onder andere terug te zien in de jaarstukken van de GRJR waarin verschillende afgesproken kpi's niet altijd zijn meegenomen. Daarnaast heeft dit geleid tot een debat over de menselijke maat. Dat hebben we vorige week ook in de commissie gezien, wat zeggen de kpi's die we nu continu meten? De inkoopstrategie voor de nieuwe contractperiode voor 2023 lijkt hierop in te spelen, in het document wordt de vraag gesteld of sturing op basis van klassieke indicatoren toereikend is en tot het gewenste resultaat leidt. Verder wordt gesteld dat meer moet worden gestuurd op impact en niet alleen maar op basis van outputindicatoren. Een nieuwe benadering via een soort factorenmodel die we ook in het welzijnswerk hanteren zou mogelijk erg bruikbaar kunnen zijn voor de sturing op de nieuwe inkoop na 2023. Voorzitter wij steunen de lijn, zoals de heer Vonk in zijn motie ook aangeeft, om die lijn nader uit te werken en te onderzoeken. Tegelijkertijd lijkt het erop dat die nieuwe benadering, dat factorenmodel en dat sturen op impact, bovenop de

huidige indicatoren komt waaraan ook in de nieuwe periode wordt vastgehouden. Dus we krijgen én kpi's én een factorenmodel en het is belangrijk om te benadrukken dat in de nieuwe inkoopstrategie ook wordt gewezen op het voorkomen van onnodige monitoringseisen. Ik ben het volledig eens met mevrouw Hoogwerf dat we moeten voorkomen dat de belasting en het institutionele wantrouwen dat hier wordt genoemd, maar in ieder geval de belasting van medewerkers, niet verder onder druk komt. Voorzitter, dit leidt dus tot verwarring, willen we nu binnen de GRJR meer gaan monitoren, minder gaan monitoren of anders gaan monitoren en hoe dan en met welke gevolgen? De fractie van Volt vindt het belangrijk dat hier duidelijkheid over ontstaat voordat de nieuwe contracteerperiode van de GRJR in gaat, zodat de raad de komende jaren in staat wordt gesteld om goed toezicht te houden en aanbieders en professionals niet worden overvallen met nieuwe monitoringseisen die de werkdruk verhogen. Daarom dienen wij samen met de fracties van de ChristenUnie, D66, GroenLinks en de PvdA de motie 'Helderheid over monitoring Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond' in waarin de GRJR via het college wordt gevraagd om voor de nieuwe contracteerperiode op 1 januari 2023 te komen tot haalbare en realistische indicatoren en duidelijkheid te scheppen over de monitoring van de verschillende onderdelen van de GRJR. Excuses dat het wat langer duurde, maar ik was in verwarring over de spreektijd, ik dacht eerst dat die nog langer was, maar dat is even iets van een nieuwkomer. Ook dank aan de fractiemedewerkers van D66 die de motie hebben geprint want wij hebben nog geen fractiemedewerkers.

De **VOORZITTER**. Dat overkomt ook raadsleden die hier al wat langer rondlopen, geen excuus. Ik dank u zeer mijnheer Kind. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Helderheid over monitoring Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van de brief van Burgemeester en Wethouders over de voorlopige jaarstukken 2021, wijziging van de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerpbegroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rotterdam Rijnmond (GRJR);

constaterende dat:

- het belangrijk is om de voortgang van de jeugdhulp in onze stad goed te monitoren;
- er vanaf 2023 nieuwe overeenkomsten met aanbieders zullen ingaan binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (hierna: GRJR);
- sturen op impact binnen de nieuwe contracteerperiode van de GRJR belangrijker zal worden;
- er tegelijkertijd wordt vastgehouden aan het sturen op resultaten en kritieke prestatie-indicatoren (kpi's), zoals wachttijden en cliënttevredenheid;
- deze combinatie impliceert dat input, throughput, output en outcome indicatoren onderdeel zullen worden van de toekomstige monitoring en jaarverantwoording van de GRJR;

overwegende dat:

- het nog onduidelijk is hoe het sturen op impact vorm zal krijgen binnen de nieuwe contracteerperiode;
- het in de huidige contracteerperiode duidelijk is geworden dat het moeilijk is om een aantal indicatoren te meten, zoals: cliënttevredenheid;
- hierdoor in verschillende jaarstukken een aantal afgesproken indicatoren niet zijn opgenomen;
- het tevens de visie van het college is om onnodige monitoring te voorkomen, omdat dit leidt tot een grote administratieve belasting voor jeugdhulpaanbieders en professionals;

draagt het college op:

- in gesprek te gaan met aanbieders, professionals, cliënten en experts over de belangrijkste input, throughput, output en outcome indicatoren binnen de verschillende onderdelen van de jeugdhulp;
- in gesprek te gaan met aanbieders, professionals, cliënten en experts over de mate waarin het meten van deze indicatoren haalbaar en realistisch is, rekening houdend met de administratieve belasting voor jeugdhulpaanbieders en professionals;
- de mogelijkheid van (digitale) innovaties, zoals dashboards hierin mee te nemen;
- vóór de start van de nieuwe contractperiode op 1 januari 2023 duidelijkheid te scheppen over de indicatoren die onderdeel zullen worden van de monitoring en verantwoording van de GRJR in 2023, alsmede hoe deze gemeten zullen worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, T.J. Vonk, I. van Wifferen, L.S. Vlieger en N. Balwantsingh

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Kan ik nog iemand het woord geven? Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Dank u wel. De kosten van de jeugdzorg stijgen al jaren en we krijgen belangrijke zaken zoals wachtlijsten niet onder controle. Landelijk willen ze het probleem aanpakken door zich meer te richten op de zwaardere jeugdzorg en te snijden in de lichtere zorg. De wethouder zegt dat dit hier in Rotterdam nauwelijks mogelijk is, maar toch zullen we de komende jaren moeten kijken of de jeugdzorg anders kan want deze stijgende lijn is niet vol te houden. Voor D66 staan wel de kinderen voorop en daarom stemmen we nu in want zeker na de zware coronatijd heeft een deel van onze jongeren het moeilijk en moeten we zorgen dat er goede zorg is die zo snel mogelijk geleverd kan worden. Het blijft voor ons wel lastig dat we zo weinig inzicht hebben in de behandelingen, maar ook in de oorzaken van de jeugdzorgproblematiek. We steunen daarom de motie van de ChristenUnie van harte. Dat was het.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere de sprekers? Wethouder Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Bij de jaarrekening kijk je even terug naar wat er is gebeurd en in principe gaat u daarmee instemmen. U geeft bij deze jaarrekening ook een aantal opdrachten richting de toekomst mee en dat komt goed uit want er is een nieuwe inkoopronde waarover u ook al eerder moties hebt ingediend, ook om te zorgen dat er een doorontwikkeling is, dat er in de volgende periode bijvoorbeeld budgetplafonds verdwijnen. Juist door terug te kijken, leer je ook altijd hoe je het in de toekomst beter kunt doen. De twee moties die door de ChristenUnie en Volt zijn ingediend en die breed zijn ondersteund werken hier volgens mij goed naartoe. We kunnen nu natuurlijk nog niet zeggen wie de nieuwe aanbieders in de volgende periode zijn want dat moet nog gegund worden. Ik lees in beide moties ook: doe dit in overleg met de nieuwe aanbieders en zorg ook dat het instrumenten zijn die de juiste informatie geven en die goed gemonitord kunnen worden. Dus daar zit ook een ICT-opgave aan; hoe je dat dan goed en slim invult. Dus hier is inderdaad echt werk aan de winkel en wij als gemeente kunnen alvast aan de voorkant toewerken naar de eisen waar wij naar willen kijken. Ik wil een paar korte opmerkingen maken. Het factorenmodel is een soort voorspelmodel van welke versterkende factoren er zijn voor kinderen, maar ook risicofactoren waardoor je eigenlijk een beetje uitspraken kunt doen over groepen en eventuele zorg die je nodig hebt of welke belemmeringen je kunt wegnemen om zorg te voorkomen. Het maakt uit op welke manieren

kinderen veilig, kansrijk en gezond kunnen opgroeien want voorkomen is altijd beter dan genezen. Dat is het factorenmodel en daar wil je ook impact mee maken, maar voor alle kinderen in de hele stad. Het gaat natuurlijk ook over individuele monitoring, als een kind zorg krijgt, is dat dan het meest effectieve. Het is natuurlijk wel echt een breed palet, als een psychiater zorg geeft, die is gecertificeerd en die zal echt wel weten welke medicijnen hij waarom voorschrijft, dat kunnen wij als raadsleden of als college echt niet beter, dat moet je echt aan de professionals toevertrouwen, bij andere interventies moet je wel kijken of die gecertificeerd en ook bewezen effectief zijn. Dat proberen we als gemeente steeds zo veel mogelijk gecontroleerd vanuit kwaliteit in te zetten. Dat is volgens mij een goede koers die we hebben ingezet, daar willen we zeker verder mee en dat past ook bij de nieuwe wijze van inkoop. Een andere opmerking, dat is wel leuk want mevrouw Maassen, we hebben een mooi debatje in de COR gehad over het toekomstperspectief. Dat was wel mooi, ook bij de COR kijk je achteruit, maar mevrouw Maassen wil ook naar de toekomst kijken. We hebben de brief van de heer Van Ooijen gekregen, die ziet een aantal perspectieven waarover ik ook al met hem heb gesproken. Dat is een landelijk georiënteerde brief en we weten echt wel dat geen gemeente in Nederland hetzelfde is en ook geen jeugdzorgregio is hetzelfde, dus waar je een breed palet aan mogelijkheden opdiend, zullen die in verschillende regio's verschillend uitpakken. Daar is de heer Van Ooijen zich heel erg bewust van en hij zal in de beantwoordingen ook specifiek inzoomen op specifieke regio's. Dat is wel heel erg prettig want je kunt niet... Waar ooit een bezuiniging van 30% was ingeboekt die niet te verzilveren was omdat dit aan de voorkant niet goed ging, moeten we ervoor waken dat we de volgende keer weer zo'n fout begaan en daar zullen we bovenop zitten. Daarom wil ik u waarschuwen niet te snel winsten in te boeken en u te realiseren dat het mensenwerk is. Er werken mensen in de zorg en dan kun je zeggen dat de zorgkosten stijgen, maar alleen al de indexatie van de salarissen van mensen en zorgen dat die mensen in de zorg een fatsoenlijk loon krijgen voor al dat zware werk dat ze moeten doen, brengen al een kostenstijging met zich mee. Landelijk wordt met de hervormingsagenda gevraagd om een meerjarige bezuiniging door te voeren en we pakken die handschoen graag op omdat we denken dat we kunnen proberen ook aan kwaliteit te werken, maar we moeten wel zorgen dat we niet onze mensen en onze kinderen onder druk zetten. Daarom is het heel erg fijn dat we binnenkort een brief kunnen bespreken naar aanleiding van de reacties van staatssecretaris Van Ooijen en dan specifiek op onze jeugdzorgregio, zodat we ook de koers naar de toekomst verder kunnen uitstippelen. Dat wilde ik graag even bij u onder de aandacht brengen. Dank u wel. Ik heb de vragen beantwoord, dat waren er niet veel, en de twee moties geadviseerd.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Is er behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval dan sluit ik de beraadslagen op dit punt af.

11. BENOEMINGEN

11.1 *Het voorstel tot benoeming van twee leden en twee plaatsvervangend leden van de a. Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat en b. Adviescommissie Vervoersautoriteit, van de metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH)*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar de benoemingen. We gaan stemmen. Het voorstel tot benoeming van twee leden en twee plaatsvervangend leden van a. Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat en b. Adviescommissie Vervoersautoriteit van de metropoolregio Rotterdam-Den Haag. Ik benoem een aantal leden in het stembureau: als voorzitter de heer Yigit en als leden de heer Ceulemans, de heer Oostdijk en mevrouw Reitema. Mevrouw Reitema, ik noemde uw naam al drie keer. Ja, u moet oefenen. Als u gestemd hebt dan verzoek ik u om met elkaar onder leiding van de heer Yigit het stembureau uit te maken.

(De vergadering is korte tijd geschorst)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering. Mijnheer de voorzitter, hebt u een uitslag voor ons.

De heer **YIGIT** (denk). Ja voorzitter, wij hebben een uitslag. Voor de adviescommissie Vervoersautoriteit zijn 37 stemmen uitgebracht voor mijnheer Biljoen, 35 stemmen voor mevrouw Van Wifferen, 1 voor mijnheer Oostdijk en 1 voor mijnheer Kuzu. Voor de adviescommissie Economisch vestigingsklimaat heeft mevrouw Elfilali 36 stemmen, mijnheer Kind 1 stem en mevrouw Nunnely 37 stemmen gekregen en hiermee zijn mevrouw Elfilali en mevrouw Nunnely benoemd in de adviescommissie Economisch vestigingsklimaat en mijnheer Biljoen en mevrouw Van Wifferen in de adviescommissie Vervoersautoriteit. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mag ik de collega's feliciteren. Hartelijk dank.

12. VERZOEKEN OM TWEEMINUTENDEBAT

12.1 Tweeminutendebat over 'Tsaar P.? Weg ermee' aangevraagd door het lid Coşkun

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar het volgende onderwerp, tweeminutendebat, Tsaar Peter Weg ermee. Mag ik mevrouw Nunnely vragen om de voorzittershamer vast te houden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter laten we het tussen de soep en de aardappels even over de oorlog hebben. Voorzitter, woorden doen ertoe, dus let op wat je zegt, hoe je het zegt en ook wat je niet zegt. Iedereen die op Twitter zit, beseft inmiddels terdege wat woorden kunnen aanrichten, maar voorzitter beelden doen er ook toe, zie bijvoorbeeld de discussie in De Volkskrant van 1 juni jl. over het bronzen beeld van iron lady mrs. Thatcher in Engeland dat absoluut niet in Londen geplaatst mag worden en dat in haar geboorteplaats met eieren bekogeld wordt. Wij hebben in Rotterdam een beeld dat Amsterdam en Zaandam niet wilden en dat Rotterdam wel een plek gaf omdat het gratis was en omdat het de handel zou bevorderen. Inmiddels schamen wij ons voor dit relatiegeschenk dat staat te pronken in onze huiskamer. Saillant detail, het werd in 1997 op de Westerkade onthuld door premier Tsjernomyrdin, de oprichter van Gazprom en later speciaal ambassadeur in Oekraïne, maar dat terzijde. Voorzitter, daarom heeft de SP een motie 'Tsaar P.? Weg ermee!' en die wil ik graag indienen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). De heer Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. 'Tsaar P.? Weg ermee!'

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 2 juni 2022 ter bespreking van 12.1, Tweeminutendebat over 'Tsaar P.? Weg ermee';

overwegende dat:

- de gemeente Rotterdam in 1997 een beeld van tsaar Peter de Grote op de Westerkade heeft geplaatst;
- dit beeld een geschenk was van de Russische Federatie;

- dit beeld een initiatief was van en betaald is door de Russische SBS Agrobank ter bevordering van de handelsbetrekkingen tussen Rusland en Nederland;
- diezelfde Russische Federatie in 2022 een invasie is gestart in buurland Oekraïne;
- als gevolg daarvan de handelsbetrekkingen tussen Nederland en Rusland worden verminderd en Rotterdam zijn vriendschapsrelatie met Sint-Petersburg heeft bevroren;
- op zondag 8 mei 2022 de Rotterdamse Dichters voor Vrede hun solidariteit met het verzet van Oekraïense volk tegen de Russische Veroveringsoorlog hebben betuigd;
- meerdere Rotterdammers uiting hebben gegeven aan hun ongemak met en ongenoegen over dit 'geschenk van Rusland' in onze openbare ruimte;
- het beeld meerdere keren is beklad met roze of rode verf;
- het beeld op 8 mei bekroond is met 'de nieuwe kleren van de keizer' in de kleuren van de Oekraïense vlag;

constaterende dat:

- het 2,60 meter hoge bronzen beeld van tsaar P onderdeel is van de Rotterdamse stadscollectie en het onderhoud dus drukt op de gemeentebegroting;

verzoekt het college:

- het beeld van tsaar Peter de Grote te verwijderen van de Westerkade en als inmiddels ongewenst geschenk terug te zenden aan de gever, de nieuwe tsaar P. van de Russische Federatie;
- in afwachting daarvan het beeld uit de stadscollectie te halen en te stallen in een loods voor 'inmiddels niet langer gewenste beelden';
- met de Rotterdammers een discussie aan te gaan welk beeld anno 2022 wel gewenst zou zijn op de Westerkade;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Zijn er nog meer sprekers? De heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Dank u wel voorzitter. Ik dacht ik kan mijn tekst van precies vier weken geleden keurig afstoffen en die ga ik in iets verkorte versie nogmaals afsteken. Ik was erbij toen daar bij dat beeld werd gedicht en gedemonstreerd, het was een plezier om onder andere oud-raadslid Manuel Kneepkens daar te zien spreken en dichten. Ik stond op een afstandje te kijken naar wat er gebeurde, het was zonnig en er liepen veel mensen voorbij en er liep een man langs die mij vroeg: wat gebeurt hier überhaupt, wat is dit voor een beeld? Ik moest daar even over nadenken. Ik dacht hebben we het hier over Peter de Grote die de poort vanuit Rusland naar Europa opende of is het Peter de Grote die destijds bij de bouw van Sint-Petersburg ik weet niet hoeveel lijfeigenen over de kling jaagde in de zompige moerassen op de Neva? Is het de tsaar die undercover in de republiek was en waarvan wordt gezegd dat hij vier dagen in Rotterdam was, maar zelfs dat blijkt niet het geval te zijn, je ziet de verhalen groeien, waar hij zich liet scholen in scheepsbouw en allerlei andere moderne ontwikkelingen om die mee terug te nemen naar Rusland waardoor er nog steeds Nederlandse woorden zoals kajuta (kajuit), tryum (het ruim), sturman (stuurman), of stiel (windstilte) in het Russisch te vinden zijn? Is het het verhaal over 1997 dat mijnheer Coşkun net vertelde waarin dat beeld zijn plek vond aan het water in Rotterdam nadat Amsterdam en Zaandam het cadeau eigenlijk niet hoefden of is het het meest recente verhaal rondom de oorlog in Oekraïne waardoor dit beeld weer een extra laag krijgt? Mijn punt is dat dit beeld

een gelaagdheid weergeeft en context aangeeft. Ik denk dat die context in de 25 jaar dat het beeld hier staat kan veranderen of weer boven kan komen drijven. Als je dat beeld weghaalt dan is die context ook weg en dan is dat gesprek dat je daar op die kade even en passant voert ook weg. We hebben destijds ook een motie aangenomen waarin we zeiden 'maak geschiedenis zichtbaar', waarin we beelden en straatnamen van meer context zouden kunnen voorzien. Ik denk dat het praktischer en aardig voor de context is om dat verleden en die context van dat beeld daarmee inzichtelijk te maken in plaats van uiteindelijk een enorme hoeveelheid portokosten te benutten om dat beeld richting de Russische Federatie te sturen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Zijn er nog sprekers? De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja, mag ik de heer De Haan dan een vraag stellen. We hebben natuurlijk een beperkte beeldencollectie, een stadscollectie, en er is veel discussie over wat daar wel en niet bij hoort. Er is onderhoud nodig, we willen soms een nieuw beeld toevoegen en het is al vol. Wat vindt u van het idee, wat ook in mijn motie staat, om te overleggen over welk beeld wel op de Westerkade zou kunnen en dit beeld dan in het depot te plaatsen.

De heer **DE HAAN** (d66). Ik vind het een interessante suggestie, maar ik denk niet dat we daarmee de kosten besparen want uiteindelijk zullen ook kosten voor de opslag in het depot gemaakt moeten worden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dank u wel. In dit debat zijn er geen interrupties, dus u hebt nu eigenlijk een kans van mij gekregen. Ik geef het woord aan de burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Voorzitter, hartelijk dank. Volgens de heer De Haan doen we dit gesprek nog een keer en dat klopt ook. What's new, de argumenten van de heer Coşkun zijn bekend en die van u mijnheer De Haan ook, daar heb ik de vorige keer ook het een en ander over gezegd. Dat laat onverlet, volgens mij hoeven we dat niet tegen elkaar te zeggen, dat wat er in Oekraïne gebeurt natuurlijk afschuwelijk is, daar is niemand voor te vinden met een positieve geest aan onze kant van de lijn, dus daar geen discussie over, maar ik vind het niet verstandig, en volgens mij de meerderheid van deze raad ook niet, om de loop van de geschiedenis te veranderen omdat ergens een oorlog gaande is, dat moeten we niet doen. De geschiedenis van deze stad is door jaren getekend zoals die getekend is. Er was een moment dat de stad Rotterdam dit beeld omarmde met de gegevens van dat moment, dat was een beeld waarvan de stad, het college en de raad zeiden 'hij hoort op die plek en hij hoort in een bepaald perspectief' en om nu te zeggen 'er is oorlog getriggerd door een land waar deze mijnheer vandaan komt, dus dan gaan wij dat beeld maar verwijderen en daar willen wij niets meer mee te maken hebben', dat zou echt een moedwillige poging zijn om achteraf de geschiedenis en de loop van de geschiedenis te veranderen. Niet doen, ik vind dat echt onverstandig. Dat beeld heeft ook een hele goede functie, namelijk dat mensen zoals de heer Coşkun de afgelopen week daar naartoe zijn gegaan om daar te demonstreren en daar ook gedichten voor te dragen en dan in de geest van vredelievende mensen stil te staan bij de slachtoffers in Oekraïne. Daarmee heeft het al bewezen een functie in deze stad te vervullen en ik zou zeggen gebruik het ook op die manier als u dat zou willen. Dat staat discussies over andere beelden die op ons afkomen niet in de weg. Ik weet dat de Molukse gemeenschap studeert op een beeld in de openbare ruimte gezien de komst van de Molukkers naar ons land en ons eigen gewaardeerde raadslid van de PvdA heeft toentertijd een initiatief genomen om in West een slavernijmonument neer te zetten, dat heeft een functie, daar herdenken wij in juli altijd de slavernij. Het toevoegen van beelden in deze stad heeft niets te maken met de plek waar nu tsaar Peter staat. Als we dat willen dan is er altijd

wel een plek in de stad te vinden om een beeld bij te plaatsen, de stad is vol, maar ook weer niet.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely). Dank u wel. Dit was het laatste agendapunt van deze beraadslagingen en ik draag het weer over aan de voorzitter.

13. MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

Dit agendapunt is niet behandeld.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Wij zijn nu aanbeland bij het stemvenster en de fractie van GroenLinks heeft mij gevraagd om een korte schorsing voor beraad over de stemmingen. Misschien was dat ook wat u wilde vragen mijnheer Kind. Voordat we dat doen, willen nog twee mensen graag kort iets tegen de raad zeggen, te beginnen bij de heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Nu zijn jullie natuurlijk benieuwd, wat die twee nou te vertellen hebben.

De **VOORZITTER**. Als u in duet gaat praten dan wordt het lastig, maar als u elkaar laat uitspreken dan kan dat. Zegt u het maar.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Oké, dan geef ik eerst het woord aan mevrouw Van Groningen.

De **VOORZITTER**. Gaat uw gang mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja dank voorzitter. Tradities zijn er om voort te zetten, tenminste dat vinden wij hier in deze zaal hartstikke mooi en een van de tradities die wij als raad hebben, de nieuwe raadsleden weten dat niet maar de oude zeker, is de zogeheten raadsbarbecue. Daar heb je een goed team voor nodig en dat zijn wij Nido, dus wij gaan jullie vertellen wanneer die gaat plaatsvinden en wat dat precies betekent. Ik geef daarvoor het woord terug aan Nido als u dat goed vindt voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dat wordt vrijdag 24 juni a.s. Het is normaal gesproken de bedoeling dat de raadsleden die dag eigenlijk de bodes en de medewerkers van het stadhuis in het zonnetje zetten. Zij halen het hele jaar door koffie voor ons en verlenen allerlei hand- en spandiensten en die dag gaan wij hen verwennen. We laten daarvoor een hele mooie catering komen met alles erop en eraan en ik verwacht eigenlijk van jullie allen jullie inzet als gastheer richting de mensen die ons het hele jaar verwennen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter of natuurlijk gastvrouw want die hebben we ook en die kunnen dat hartstikke goed. Er is natuurlijk nog een ding, we hebben daar op de boot een beetje op geoefend en dat ging nog niet heel lekker, maar er is ook een karaokeset, dus jullie hebben die dag een hernieuwde kans om te komen zingen, maar het allerbelangrijkste is, we doen het niet voor ons maar we doen het voor al die mensen hier in het stadhuis die ons leven fantastisch maken en ik zou vanaf deze weg eigenlijk alvast iedereen van harte willen bedanken, vind je niet Nido. Bij dezen, ook de griffie, bodes, secretaresses, beveiliging zet het in uw agenda, vrijdag 24 juni a.s. gaan wij feestvieren.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Zij krijgen de uitnodiging op 7 juni a.s. en ik verwacht alle hulp van jullie om hen een onvergetelijke dag te geven. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Heel goed, een goede traditie. Mijnheer De Haan heeft ook een mededeling richting de raadsleden.

De heer **DE HAAN** (d66). Dank u wel, nog een andere traditie, de Roparun. Ik denk dat velen van jullie wel weten dat wij met team Politiek, Team 249, op zaterdagochtend 4 juni a.s. naar Enschede vertrekken om daar omstreeks 14.00 uur te starten. Dat doen we met raadsleden, een wethouder, wijkraadsleden, de griffie en een aantal hele fijne sponsoren die ons ondersteunen om in ongeveer 48 uur de 535 kilometer rennend, fietsend, chaufferend en faciliterend richting de Coolsingel af te leggen. Dat doen we om geld op te halen voor mensen met kanker, voor hun familieleden, voor hun naasten, om leven toe te voegen aan de dagen waar vaak geen dagen meer kunnen worden toegevoegd aan het leven. De griffie heeft eerder op de dag al de link voor de donatiepagina in de app gezet, dus u kunt ons moreel supporteren en u kunt ook op de Coolsingel staan als u dat wilt, maar ik zou het het mooist vinden als u ons ook wilt helpen om dat donatiebedrag nog iets groter te maken. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank en ik zal mijn best doen om u te mogen ontvangen als u in Rotterdam aankomt. Wij gaan straks stemmen. Ik schors straks voor een kwartier, dan kunt u nog onderling beraadslagen. Er is rekening gehouden met een avondvergadering en dus is er ook rekening gehouden met eten voor de raadsleden. Als we om 18.30 uur beginnen met stemmen dan zijn we om ongeveer 19.00 uur klaar en dan kunt u daarna boven gebruikmaken van de maaltijd als u dat wilt en anders moeten wij dat eten op een andere plek in de stad zien te bezorgen. Als u dat wilt, kunt u daar gebruik van maken en dat zal om ongeveer 19.00 uur zijn, na de stemmingen. Ik schors de vergadering voor 15 minuten.

(De vergadering is geschorst)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering. Mag ik iedereen verzoeken zijn plaats in te nemen? Voordat wij gaan stemmen meld ik u dat een aantal raadsleden gepaard zijn. Dat zijn Verhoef met Morkoç, Mohamed-Hoesein met Van Wifferen, Lansink-Bastemeijer met Moti en De Waard met De Jong. We hebben dus 8 stemmen minder als het goed is. Dat betekent dat wij vandaag in totaal 37 stemmen hebben bij het vaststellen van de uitslag van de stemmingen.

Agendapunt 8.1 Brief van burgemeester en wethouders over het Voorlopig pakket participatietraject luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA)

De **VOORZITTER**. Dan gaan we stemmen. Als eerste bij agendapunt 8.1, Rotterdam The Hague Airport.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, ik zou daar wel graag een stemverklaring bij geven.

De **VOORZITTER**. Vanzelfsprekend, dat wilde ik net even aangeven. Zijn er stemverklaringen?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nee, ik dacht, voordat u zo voortvarend te werk gaat als we van u gewend zijn. Een stemverklaring bij motie 4 bij dit onderwerp, de arbeidsvoorwaarden

Rotterdam The Hague Airport. Wij zijn het met de PvdA eens dat alle Rotterdammers recht hebben op fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden, alleen achten wij het niet dat het aan ons als raad is om Rotterdam Airport daarop aan te spreken. Eerlijk gezegd vertrouw ik er ook op dat Rotterdam Airport zelf wel de nodige maatregelen zal nemen om te voorkomen dat het personeel massaal naar Schiphol overstapt. Wij zullen daar dus tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. Andere stemverklaringen? De heer Simons. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) We beginnen bij agendapunt 8.1. Mevrouw Verkoelen?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Gaat u nu per onderwerp stemverklaringen doen of moeten ze nu allemaal in één keer?

De **VOORZITTER**. Dat doe ik per onderwerp, voor de afwisseling.

Motie 1. 'Woningen rondom een park zijn nodig. Vliegveld overbodig!' De motie is met 24 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, 50PLUS, ChristenUnie, PvdD, Bij1, PvdA en GroenLinks.

Motie 2. 'Sssttt... stil is ook echt stil'. De motie is met 31 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Volt, SP, CDA, Bij1 en ChristenUnie.

Motie 3. 'Geluidscontouren 9-21'. De motie is met 19 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van GroenLinks, PvdA, D66, Volt, Bij1, SP, CDA, ChristenUnie en 50PLUS.

Motie 4. 'Arbeidsvoorwaarden Rotterdam The Hague Airport'. De motie is met 20 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van PvdA, GroenLinks, Volt, Bij1, SP, CDA, PvdD, FvD, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 5. 'Gelijk speelveld op het vliegveld'. De motie is met 21 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van CDA, PvdA, Volt, GroenLinks, SP, PvdD, Bij1, ChristenUnie en 50PLUS.

Motie 6A. 'Vlieg niet over de participatie heen'. De motie is met 21 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, FvD en de leden Achbar en Kuzu van DENK.

Motie 7. 'Wij pleiten voor sluiting'. De motie is met 25 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van PvdD, GroenLinks, PvdA, Bij1, SP en ChristenUnie.

Motie 8. 'Bewoners weer aan tafel'.

De heer **SIMONS** (lr). Ik heb verkeerd gestemd. O, het is al hersteld door de techniek.

De **VOORZITTER**. Het systeem voelt dat u anders had willen stemmen. De motie is met 21 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, D66, PvdD, Bij1 en ChristenUnie.

Motie 9. 'Aanvliegroutes rechtdoor'. De motie is met 20 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, Volt, D66, CDA, Bij1 en ChristenUnie.

Motie 10. 'Geldigheidsduur luchtvaartbesluit'. De motie is met 20 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, DENK, PvdA, SP, PvdD, CDA, Bij1 en 50PLUS.

Motie 11. 'De toekomst aan tafel'. De motie is met 20 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, DENK, PvdA, Volt, CDA, Bij1 en PvdD.

Motie 12. 'Blijf in gesprek'. De motie is met 24 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van PvdA, SP, D66, PvdD, CDA, Bij1 en 50PLUS.

Agendapunt 8.2 Het voorstel met betrekking tot de verkoop van het Warmtebedrijf Rotterdam

De **VOORZITTER**. We hebben hier alleen een ontwerpbesluit. De heer Vreugdenhil wil zich onthouden van stemming. Dat is prima. Dan hebben we een totaal van 36 stemmen.

Het besluit over verkoop Warmtebedrijf Rotterdam. Het besluit is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 9.1 Debat over 'Verkeersproblematiek door werkzaamheden', aangevraagd door het lid Van Drunen e.a.

Motie 1. 'Even adempauze a.u.b.' De motie is met 23 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, 50PLUS, DENK, SP en FvD.

Motie 2. 'Dat gaan we regelen!' De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 9.2 'Samen een vuist tegen LHBTQIA+haat in de voetbalwereld', aangevraagd door de leden Engberts e.a.

De **VOORZITTER**. Zijn er stemverklaringen? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, 50PLUS gaat tegen alle drie stemmen. Ik moet u eerlijk zeggen, vandaag het debat horende, voelde ik me zowat gestigmatiseerd door eenieder, ik ben blijkbaar een aparte doelgroep die zo behandeld moest worden. Ik was het erg eens met Volt en met de wethouder. Als we het nu hadden gehad over racisme en discriminatie, maar om het nu zo specifiek op deze groep zo te richten, gaat voor ons allemaal net een stapje te ver, dus wij zullen tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Voorzitter, een stemverklaring over motie 4, 'Oppakken en opsluiten'. Dictum 1 vinden wij overbodig, dat bleek ook uit de reactie van de wethouder. Het is ook nogal spierballentaal die niet echt bij ons past. Aan de andere kant geeft dictum 2 een aantal punten aan waar wij het roerend mee eens zijn. Deze groep moet door de gemeente wel degelijk worden aangepakt, en daar moeten we alle instrumenten voor opzoeken. Alles wegende zijn we daarom voor.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik heb ook een stemverklaring over motie 4. Zoals ik in mijn bijdrage ook heb aangegeven, vinden we het heel erg belangrijk dat dergelijk gedrag wordt

afgestraft. Alleen heb ik wel sterke moeite om op de stoel van het OM te gaan zitten over prioritering over wie wel of niet wordt vervolgd. Ik vind dat het heel erg belangrijk is dat het OM los van politieke beïnvloeding daar zelf tot een eigen keuze komt. Daarom zullen wij tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. Mevrouw Elfilali, ook een stemverklaring?

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, ook een stemverklaring over dezelfde motie. Wij zijn inderdaad voorzichtig als het gaat om op de stoel van het OM te gaan zitten of hen op te dragen iets te doen. Aan de andere kant lezen wij deze motie echt in de context van het debat dat we vandaag hebben gehad en ook in de context van de verwerpelijke incidenten die hebben plaatsgevonden en we vinden het belangrijk om een politiek en ook maatschappelijk signaal af te geven, dus vandaar dat we toch voor deze motie stemmen.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, ik kan meevoelen met mevrouw Verkoelen, want ook de SP vindt vaak dat iedereen die rood is gediscrimineerd wordt. Maar ik vind wel dat we als raad een krachtig signaal moeten afgeven en daarom zal de SP voor alle moties stemmen.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, ik heb een ordepunt voorzitter. U moet me corrigeren als ik het niet goed heb, maar een stemverklaring is naar mijn idee alleen bedoeld als je tegen gaat stemmen en niet als je voor gaat stemmen, want anders kun je bij elke motie gaan zeggen: hierom stem ik voor. Maar u moet me corrigeren als het niet zo is.

De **VOORZITTER**. Ja, het is geen wetmatigheid. Ik kan me heel goed voorstellen dat in een zekere fractie discussie plaatsvindt over dingen die wringen vanwege voor en tegen en dat ze uiteindelijk toch zeggen: ik ben voor. Ik heb nu geen standpunten gehoord waarvan ik denk: dat vind ik misplaatst. Ik vind het eigenlijk allemaal terechte opmerkingen zoals ze nu gemaakt zijn. Ik ben het met u eens dat er soms ook een soort verlengde derde termijn aan de orde is bij een motiestemming. Dat moeten we niet hebben, dus we moeten wel blijven opletten. Maar dank voor uw opmerking. Dank voor deze toelichtingen. Dan gaan we stemmen.

Motie 1. 'Hand in hand, ook tijdens Roze Zaterdag'. De motie is met 24 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, FvD en 50PLUS.

Motie 2. 'Richtlijnen voor inclusief voetbal'. De motie is met 27 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, FvD en 50PLUS.

Motie 3. 'Regenboogakkoord voor veilige en inclusieve voetbalclubs'. De motie is met 33 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van DENK en 50PLUS.

Motie 4. 'Oppakken en opsluiten'. De motie is met 29 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van D66, PvdD, Bij1, ChristenUnie en 50PLUS.

Agendapunt 9.3 Debat over 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City Rotterdam', aangevraagd door de leden Van der Velden, Verkoelen en Vlasblom

De **VOORZITTER**. We beginnen als eerste met de stemming over motie 3, 'Nieuw bestemmingsplan Feyenoord City'.

De **VOORZITTER**. Zijn er stemverklaringen?

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter, wij zullen tegen deze moties stemmen, met name omdat wij het bestemmingsplan de beste garantie vinden op betaalbare woningbouw op korte termijn en dat we veel van deze moties, hoewel sympathiek, prematuur vinden.

De **VOORZITTER**. De heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Een stemverklaring bij de motie over de dwangsom. Mijn hart veerde op toen de monumentenstatus boven tafel werd gehaald, maar om gelijk De Kuip samen te trekken met het Poortgebouw, waar de stukken van af vallen, dat gaat ons wel erg ver. Wij stemmen daar tegen.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Geen andere stemverklaringen? De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, omdat we alle moties achter elkaar doen. Ik ben voor heel veel moties, maar wij zijn alleen tegen de motie over de landaanwinning.

De **VOORZITTER**. Helder. U kunt stemmen.

Motie 3. 'Nieuw bestemmingsplan Feyenoord City'. De motie is met 32 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van PvdD, 50PLUS, Bij1 en SP.

Motie 7. 'Geen landaanwinning meer in het bestemmingsplan'. De motie is met 33 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, Bij1 en PvdD.

Motie 1. 'Feyenoord planologisch proactief faciliteren'. De motie is met 32 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van PvdD, 50PLUS, BIJ1 en SP.

Motie 2. 'Dwangsom bij verloedering gemeentelijk monument De Kuip'. De motie is met 32 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van PvdD, 50PLUS, Bij1 en SP.

Motie 4. 'Als Feyenoord NEE zegt bedoelt Feyenoord ook NEE! De motie is met 32 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, PvdD, Bij1 en SP.

Motie 5. 'Bouwen, bouwen, bouwen van woningen op het stadionplot!' De motie is met 34 stemmen tegen en 3 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, Bij1 en SP.

Motie 6. 'Een Masterplan infrastructuur op Zuid heeft topprioriteit!' De motie is met 32 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, Bij1, PvdD en SP.

Motie 8. 'Het stadionplot niet 1 tot 3 jaar braak laten liggen!' De motie is met 32 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, Bij1, PvdD en SP.

Motie 9. 'Een nieuw en inclusief Feyenoord City'. De motie is met 32 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van Bij1, 50PLUS, PvdD en SP.

Agendapunt 7.10 Het voorstel met betrekking tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

Motie 1. 'Verantwoorde bijdrage VVR'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Het voorstel met betrekking tot wijziging van de gemeenschappelijke Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 10.1 Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Insulindestraat 240-248'

Motie 1. 'Opgang openbaar toegankelijk'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Insulindestraat 240-248'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 10.2 Brief van burgemeester en wethouders over de voorlopige jaarstukken 2021, wijziging van de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerpbegroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling Rotterdam Rijnmond (GRJR)

Motie 1. 'Vertel ons hoe het echt gaat'. De motie is met 23 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en FVD.

Motie 2. 'Helderheid over monitoring Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond'. De motie is met 24 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van VVD, FVD en de leden Bruin, Ceulemans, Coenradie, Van Drunen, Van Schaik, Simons en Vreugdenhil van Leefbaar Rotterdam.

Agendapunt 12.1 Tweeminutendebat over 'Tsaar P.? Weg ermee', aangevraagd door het lid Coşkun

Motie 1. 'Tsaar P.? Weg ermee!' De motie is met 33 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, Bij1 en PvdD.

14. Sluiting

De **VOORZITTER**. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van deze raadsvergadering. Het is inderdaad zoals ik had verwacht, rond 19.00 uur. Het eten was voorbereid omdat we hadden verwacht dat we een avondraad zouden hebben. Als u dat prettig vindt, kunt u nog gebruikmaken van een warme maaltijd boven, dus gaat u daarnaartoe. En anders wens ik u wel thuis. Tot de volgende keer.

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	517
Aanwijzing burgerleden a. Onderzoek geloofsbrieven commissieleden niet zijnde raadslid b. Besluit tot toelating commissieleden niet zijnde raadslid c. Beëdiging commissieleden niet zijnde raadslid	518
Vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van 2 juni 2022	519
Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 21 april 2022	520
Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2022 weken 16 t/m 21	520
Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet	520
Bijlagen behorende bij de brief van burgemeester en wethouders over de collegeverklaring gemeente Rotterdam ENSIA 2021 (Eenduidige Normatiek Single Information Audit)	521
Bijlage A-1 behorende bij de voortgangsbrief Warmtebedrijf april 2022 van burgemeester en wethouders	522
Bijlagen behorende bij het raadsvoorstel met betrekking tot de verkoop van het Warmtebedrijf Rotterdam	523
Brief met bijlagen met betrekking tot de risicoanalyse BOOR	523
Monitor Grondexploitaties (geheime deel) behorende bij de jaarrekening 2021	523
Het voorstel tot wijziging van de Verordening fractieondersteuning 2022	524
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Mijnkintbuurt, blok 3'	524
Het voorstel met betrekking tot de onteigening van percelen gelegen in de 'Mijnkintbuurt, blok 3'	524
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Uitbreiding Leidingstrook Moezelweg'	524
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 's-Gravendijkwal 122'	525
Het voorstel tot het van toepassing verklaren van de coördinatie-regeling ex artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het project 'Haringvliet e.o.'	525
Het voorstel tot het vaststellen van een zienswijze met betrekking tot de ontwerp-begroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio	525

Onderwerp	Pagina
Rotterdam Den Haag (MRDH)	
Het voorstel om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerpbegroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard	525
Het voorstel met betrekking tot de tweede wijziging van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond	525
Brief van burgemeester en wethouders over het Voorlopig Pakket Participatietraject Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA)	525
Het voorstel met betrekking tot de verkoop van het Warmtebedrijf Rotterdam	568
Debat over 'Verkeersproblematiek door werkzaamheden' aangevraagd door het lid Van Drunen e.a.	576
Debat over 'Samen een vuist tegen LHBTQIA+ haat in de voetbalwereld' aangevraagd door de leden Engberts e.a.	591
Debat over 'Een nieuwe start voor plangebied Feyenoord City Rotterdam' aangevraagd door de leden Van der Velden, Verkoelen en Vlasblom	605
Het voorstel met betrekking tot wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond	630
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Insulindestraat 240-248	632
Brief van Burgemeester en Wethouders over de voorlopige jaarstukken 2021, wijziging van de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerpbegroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Rotterdam Rijnmond (GRJR)	633
Het voorstel tot benoeming van twee leden en twee plaatsvervangend leden van de a. Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat en b. Adviescommissie Vervoersautoriteit, van de metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH)	639
Tweeminutendebat over 'Tsaar P.? Weg ermee' aangevraagd door het lid Coşkun	640
Inventarisatie stemverklaringen	646
Stemmingen	647

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 23 juni 2022.

De griffier,

De voorzitter,